# Службен весник на Република Македонија

**Број 99** **16 јуни 2015, вторник** **година LXXI**

**www.slvesnik.com.mk** **contact@slvesnik.com.mk**


## С О Д Р Ж И Н А


| | | Стр. |
|---|---|---|
| 3071. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Универзитетот за информатички науки и технологии Свети Апостол Павле во Охрид..... | **4** |
| 3072. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Јавното претпријатие Службен весник на Република Македонија - Скопје..... | **5** |
| 3073. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Агенцијата за иселеништво..... | **6** |
| 3074. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Националната установа Библиотека Григор Прличев - Охрид..... | **7** |
| 3075. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Националната установа Универзитетска Библиотека Гоце Делчев - Штип | **8** |
| 3076. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Националната установа Библиотека Кочо Рацин - Тетово..... | **9** |
| 3077. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Министерството за образование и наука - Биро за развој на образованието..... | **10** |
| 3078. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Националната установа Центар за култура - Дебар..... | **11** |
| 3079. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Националната установа Центар за култура АСНОМ - Гостивар..... | **12** |
| 3080. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Националната установа Центар за култура Кочо Рацин - Кичево..... | **13** |
| 3081. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Националната установа Центар за култура Крива Паланка..... | **14** |
| 3082. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Националната установа Центар за култура Браќа Миладиновци - Струга | **15** |

| | | Стр. |
|---|---|---|
| 3083. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Берово..... | **16** |
| 3084. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Демир Хисар..... | **17** |
| 3085. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Кратово..... | **18** |
| 3086. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Крушево..... | **19** |
| 3087. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Пробиштип..... | **20** |
| 3088. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Ресен..... | **21** |
| 3089. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Свети Николе..... | **22** |
| 3090. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Валандово..... | **23** |
| 3091. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Друштвото на писатели на Македонија..... | **24** |
| 3092. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Филолошки факултет Блаже Конески во Скопје..... | **25** |
| 3093. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Филозофски факултет во Скопје. | **26** |
| 3094. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Генералниот секретаријат на Владата на Република Македонија.. | **27** |
| 3095. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Институт за македонска литература во Скопје..... | **28** |
| 3096. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Институт за македонски јазик Крсте Мисирков во Скопје..... | **29** |
| 3097. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Генералниот секретаријат на Владата на Република Македонија.. | **30** |
| 3098. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Комисијата за односи со верски заедници и религиозни групи..... | **31** |
| 3099. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Градот Скопје..... | **32** |
| 3100. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Делчево..... | **33** |
| 3101. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Гевгелија..... | **34** |
| 3102. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Кавадарци..... | **35** |
| 3103. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Кочани..... | **36** |
| 3104. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Куманово..... | **37** |
| 3105. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Неготино..... | **38** |
| 3106. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Пехчево..... | **39** |
| 3107. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Прилеп..... | **40** |
| 3108. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Радовиш..... | **41** |
| 3109. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Велес..... | **42** |
| 3110. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Виница..... | **43** |
| 3111. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Општина Струмица..... | **44** |
| 3112. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Здружението на граѓани Македонски П.Е.Н Центар во Скопје | **45** |
| 3113. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Македонската академија на науките и уметностите..... | **46** |
| 3114. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Министерството за економија..... | **47** |
| 3115. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Министерството за финансии..... | **48** |
| 3116. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Министерство за информатичко општество и администрација..... | **49** |
| 3117. | **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Министерството за локална самоуправа..... | **50** |

Стр.

3118. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Министерството за надворешни работи..... **51**

3119. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Министерството за образование и наука..... **52**

3120. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Министерството за одбрана..... **53**

3121. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Министерството за правда..... **54**

3122. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Министерството за транспорт и врски..... **55**

3123. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Министерството за труд и социјална политика..... **56**

3124. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Министерството за внатрешни работи..... **57**

3125. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Министерството за здравство..... **58**

3126. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Министерството за земјоделство шумарство и водостопанство..... **59**

3127. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Министерството за животна средина и просторно планирање..... **60**

3128. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Националната установа Универзитетска библиотека Св. Климент Охридски - Битола..... **61**

3129. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Кабинетот на Претседателот на Република Македонија..... **62**

3130. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Секретаријатот за спроведување на Рамковниот договор..... **63**

3131. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Секретаријатот за европски прашања на Владата на Република Македонија **64**

3132. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Службата на Собранието на Република Македонија..... **65**

Стр.

3133. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Националната установа Манифестација Струшки вечери на поезијата - Струга..... **66**

3134. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Универзитетот Св. Климент Охридски во Битола..... **67**

3135. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Сојузот на литературните преведувачи на Македонија..... **68**

3136. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Универзитетот Св. Кирил и Методиј во Скопје..... **69**

3137. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Универзитетот Гоце Делчев во Штип **70**

3138. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Државниот универзитет во Тетово... **71**

3139. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер..... **72**

3140. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Секретаријатот за законодавство на Владата на Република Македонија.... **73**

3141. **Одлука** за престанок и за давање на трајно користење движни ствари на Националната установа Национална и Универзитетска библиотека Св. Климент Охридски - Скопје..... **74**

**Меѓународни договори**

15. **Закон** за ратификација на Рамковната спогодба меѓу Република Македонија застапувана од страна на Владата на Република Македонија и Европската комисија за постапките за спроведување на финансиската помош од Унијата за Република Македонија во рамките на спроведувањето на помошта според Инструментот за претпристапна помош (ИПА II)..... **2**

16. **Закон** за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Советот на министри на Босна и Херцеговина за размена и заемна заштита на класифицирани информации..... **209**

## ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

**3071.**

Врз основа на член 44, став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр.78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.6.2015 година, донесе

# О Д Л У К А
# ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И ТЕХНОЛОГИИ СВЕТИ АПОСТОЛ ПАВЛЕ ВО ОХРИД

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Универзитетот за информатички науки и технологии Свети Апостол Павле во Охрид.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со ректорот на Универзитетот за информатички науки и технологии Свети Апостол Павле во Охрид со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/1
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3072.**

Врз основа на член 44, став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ЈАВНОТО ПРЕТПРИЈАТИЕ СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА - СКОПЈЕ**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Јавното претпријатие Службен весник на Република Македонија - Скопје.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со директорот на Јавното претпријатие Службен весник на Република Македонија - Скопје со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/2
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3073.**

Врз основа на член 44, став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр.78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА АГЕНЦИЈАТА ЗА ИСЕЛЕНИШТВО**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Агенцијата за иселеништво.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со директорот на Агенцијата за иселеништво со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

**Член 4**

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/3
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3074.**

Врз основа на член 44, став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр.78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА НАЦИОНАЛНАТА УСТАНОВА БИБЛИОТЕКА ГРИГОР ПРЛИЧЕВ - ОХРИД**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Националната установа Библиотека Григор Прличев - Охрид.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со директорот на Националната установа Библиотека Григор Прличев – Охрид со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/4
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3075.**

Врз основа на член 44, став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр.78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА НАЦИОНАЛНАТА УСТАНОВА УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ - ШТИП**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Националната установа Универзитетска библиотека Гоце Делчев - Штип.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со директорот на Националната установа Универзитетска библиотека Гоце Делчев - Штип со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/5
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3076.**

Врз основа на член 44, став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр.78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА НАЦИОНАЛНАТА УСТАНОВА БИБЛИОТЕКА КОЧО РАЦИН - ТЕТОВО**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Националната установа Библиотека Кочо Рацин - Тетово.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со директорот на Националната установа Библиотека Кочо Рацин - Тетово со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/6
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3077.**

Врз основа на член 44, став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр.78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА - БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 2 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 2 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 2 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 2 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 2 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Министерството за образование и наука - Биро за развој на образованието.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со директорот на Бирото за развој на образованието со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/7
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3078.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА НАЦИОНАЛНАТА УСТАНОВА ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРА - ДЕБАР**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Националната установа Центар за култура - Дебар.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со директорот на Националната установа Центар за култура - Дебар со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/8
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3079.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА НАЦИОНАЛНАТА УСТАНОВА ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРА АСНОМ - ГОСТИВАР**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Националната установа Центар за култура АСНОМ - Гостивар.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со директорот на Националната установа Центар за култура АСНОМ - Гостивар со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/9
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3080.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8,06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА НАЦИОНАЛНАТА УСТАНОВА ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРА КОЧО РАЦИН - КИЧЕВО**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Националната установа Центар за култура Кочо Рацин - Кичево.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со директорот на Националната установа Центар за култура Кочо Рацин - Кичево со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/10
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3081.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА НАЦИОНАЛНАТА УСТАНОВА ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРА КРИВА ПАЛАНКА**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Националната установа Центар за култура - Крива Паланка.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со директорот на Националната установа Центар за култура - Крива Паланка со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/11
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3082.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА НАЦИОНАЛНАТА УСТАНОВА ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРА БРАЌА МИЛАДИНОВЦИ - СТРУГА**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Националната установа Центар за култура Браќа Миладиновци - Струга.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со директорот на Националната установа Центар за култура Браќа Миладиновци - Струга со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/12
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3083.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА БЕРОВО**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на општина Берово, а за потребите на Општинската установа Дом на култура Димитар Беровски – Берово.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на општина Берово со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/13
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3084.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА ДЕМИР ХИСАР**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1 | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2 | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3 | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4 | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5 | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на општина Демир Хисар, а за потребите на Општинската установа Дом на култура Илинден – Демир Хисар.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на Општина Демир Хисар со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/14
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3085.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА КРАТОВО**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Општина Кратово, а за потребите на Јавната општинска установа Дом на култура Лазар Софијанов - Кратово.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на општина Кратово со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/15
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3086.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА КРУШЕВО**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Општина Крушево, а за потребите на Општинската установа Дом на култура Наум Наумовски Борче – Крушево.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на Општина Крушево со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/16
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3087.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА ПРОБИШТИП**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Општина Пробиштип, а за потребите на Општинската установа Дом на култура - Пробиштип.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на Општина Пробиштип со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

**Член 4**

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/17
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3088.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА РЕСЕН**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Општина Ресен, а за потребите на Општинската установа Дом на култура Драги Тозија - Ресен.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на Општина Ресен со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/18
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3089.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА СВЕТИ НИКОЛЕ**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Општина Свети Николе, а за потребите на Општинската установа Дом на култура Крсте Мисирков – Свети Николе.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на Општина Свети Николе со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/19
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3090.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА ВАЛАНДОВО**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Општина Валандово, а за потребите на Јавната Општинска установа Дом на култура 25-ти Мај – Валандово.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на Општина Валандово со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/20
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3091.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ДРУШТВОТО НА ПИСАТЕЛИ НА МАКЕДОНИЈА**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Друштвото на писатели на Македонија.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со Претседателот на Друштвото на писатели на Македонија со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/21
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3092.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ БЛАЖЕ КОНЕСКИ ВО СКОПЈЕ**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 12 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 12 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 12 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 12 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 12 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Филолошкиот факултет Блаже Конески во Скопје.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со Деканот на Филолошкиот факултет Блаже Конески во Скопје со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/22
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3093.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Филозофскиот факултет во Скопје.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со Деканот на Филозофски факултет во Скопје со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/23
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3094.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ГЕНЕРАЛНИОТ СЕКРЕТАРИЈАТ НА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 10 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 10 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 10 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 10 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 10 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Генералниот секретаријат на Владата на Република Македонија.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со генералниот секретар на Владата на Република Македонија со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/24
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3095.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА ВО СКОПЈЕ**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Институтот за македонска литература во Скопје.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со директорот на Институтот за македонска литература во Скопје со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/25
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3096.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК КРСТЕ МИСИРКОВ ВО СКОПЈЕ**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Институтот за македонски јазик Крсте Мисирков во Скопје.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со директорот на Институтот за македонски јазик Крсте Мисирков во Скопје со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/26
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3097.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ГЕНЕРАЛНИОТ СЕКРЕТАРИЈАТ НА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 3 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 3 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 3 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 3 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 3 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Генералниот секретаријат на Владата на Република Македонија, а за потребите на Канцеларијата на Претседателот на Владата на Република Македонија.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со генералниот секретар на Владата на Република Македонија со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/27
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3098.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА КОМИСИЈАТА ЗА ОДНОСИ СО ВЕРСКИ ЗАЕДНИЦИ И РЕЛИГИОЗНИ ГРУПИ**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Комисијата за односи со верските заедници и религиозни групи.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со директорот на Комисијата за односи со верските заедници и религиозни групи со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/28
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3099.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ГРАДОТ СКОПЈЕ**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Градот Скопје, а за потребите на Јавната установа Градска библиотека Браќа Миладиновци - Скопје.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на Град Скопје со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/29
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3100.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Општина Делчево, а за потребите на Јавната локална библиотека Илинден - Делчево.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на Општина Делчево со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/30
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3101.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА ГЕВГЕЛИЈА**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Општина Гевгелија, а за потребите на Јавната општинска установа библиотека Гоце Делчев - Гевгелија.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на Општина Гевгелија со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/31
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3102.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА КАВАДАРЦИ**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на општина Кавадарци, а за потребите на Јавната Општинска Установа Библиотека Феткин - Кавадарци.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на Општина Кавадарци со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/32
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3103.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8,06,2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА КОЧАНИ**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на општина Кочани, а за потребите на Јавната Општинска Установа Библиотека Искра - Кочани.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на Општина Кочани со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/33
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3104.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА КУМАНОВО**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на општина Куманово, а за потребите на Јавната Општинска Установа Библиотека Тане Георгиевски - Куманово.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на Општина Куманово со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

**Член 4**

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/34
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3105.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА НЕГОТИНО**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на општина Неготино, а за потребите на Јавната Општинска Установа Библиотека Страшо Пинџур - Неготино.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на Општина Неготино со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

**Член 4**

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/35
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3106.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА ПЕХЧЕВО**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на општина Пехчево, а за потребите на Матичната Библиотека Кочо Рацин - Пехчево.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на Општина Пехчево со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

**Член 4**

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/36
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3107.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА ПРИЛЕП**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на општина Прилеп, а за потребите на Градската Библиотека Борка Талески - Прилеп.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на Општина Прилеп со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/37
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3108.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА РАДОВИШ**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на општина Радовиш, а за потребите на Општинска Народна Библиотека Браќа Миладиновци - Радовиш.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на Општина Радовиш со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/38
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3109.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/2015), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА ВЕЛЕС**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на општина Велес, а за потребите на Локалната Библиотека Гоце Делчев - Велес.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на Општина Велес со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

**Член 4**

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/39
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3110.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр.78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА ВИНИЦА**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на општина Виница, а за потребите на Јавната општинска установа библиотека Ванчо Прке - Виница.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на општина Виница со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/40
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3111.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ОПШТИНА СТРУМИЦА**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на општина Струмица, а за потребите на локалната установа Библиотека Благој Јанков Мучето - Струмица.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со градоначалникот на општина Струмица со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/41
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3112.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр.78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ЗДРУЖЕНИЕТО НА ГРАЃАНИ МАКЕДОНСКИ П.Е.Н ЦЕНТАР ВО СКОПЈЕ**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Здружението на граѓани Македонски П.Е.Н. Центар во Скопје.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со претседателот на Здружението на граѓани Македонски П.Е.Н. Центар во Скопје со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/42
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3113.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр.78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

## О Д Л У К А
## ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА МАКЕДОНСКАТА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Македонската академија на науките и уметностите во Скопје.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со претседателот на Македонската академија на науките и уметностите со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/43
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3114.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр.78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ЕКОНОМИЈА**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Министерството за економија.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со министерот за економија со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/44
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3115.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр.78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ФИНАНСИИ**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Министерството за финансии.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со министерот за финансии со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/45
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3116.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВО ЗА ИНФОРМАТИЧКО ОПШТЕСТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Министерството за информатичко општество и администрација.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со министерот за информатичко општество и администрација со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/46
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3117.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр.78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.6.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ЛОКАЛНА САМОУПРАВА**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Министерството за локална самоуправа.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со министерот за локална самоуправа со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/47
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3118.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија“ бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 64 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 64 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 64 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 64 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 64 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Министерството за надворешни работи.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со министерот за надворешни работи со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

**Член 4**

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 42-5263/48
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3119.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија“ бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 190 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 190 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК - ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 190 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 190 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 190 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Министерството за образование и наука.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со министерот за образование и наука со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

**Член 4**

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 42-5263/49
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3120.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија“ бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОДБРАНА**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Министерството за одбрана.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со министерот за одбрана со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

**Член 4**

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 42-5263/50
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3121.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија“ бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ПРАВДА**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Министерството за правда.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со министерот за правда со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

**Член 4**

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 42-5263/51
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3122.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија“ бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Министерството за транспорт и врски.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со министерот за транспорт и врски со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

**Член 4**

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 42-5263/52
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3123.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија“ бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Министерството за труд и социјална политика.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со министерот за труд и социјална политика со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

**Член 4**

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 42-5263/53
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3124.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија“ бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Министерството за внатрешни работи.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со министерот за внатрешни работи со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

**Член 4**

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 42-5263/54
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3125.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија“ бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ЗДРАВСТВО**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК - ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК - ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК - ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Министерството за здравство.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со министерот за здравство со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

**Член 4**

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 42-5263/55
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3126.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/56
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3127.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Министерството за животна средина и просторно планирање.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со министерот за животна средина и просторно планирање со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

**Член 4**

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/57
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3128.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА НАЦИОНАЛНАТА УСТАНОВА УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ - БИТОЛА**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Националната установа Универзитетска Библиотека Св.Климент Охридски - Битола.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со директорот на Националната установа Универзитетска Библиотека Св.Климент Охридски - Битола со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/58
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3129.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА КАБИНЕТОТ НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари - книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Кабинетот на Претседателот на Република Македонија.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со Генералниот секретар на Кабинетот на Претседателот на Република Македонија со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

**Член 4**

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/59
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3130.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА СЕКРЕТАРИЈАТОТ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА РАМКОВНИОТ ДОГОВОР**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Секретаријатот за спроведување на Рамковниот договор.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со заменикот на претседателот на Владата на Република Македонија задолжен за спроведување на Рамковниот договор со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

**Член 4**

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/60
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3131.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА СЕКРЕТАРИЈАТОТ ЗА ЕВРОПСКИ ПРАШАЊА НА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Секретаријатот за европски прашања на Владата на Република Македонија.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со заменикот на претседателот на Владата на Република Македонија задолжен за европски прашања со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

**Член 4**

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/61
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3132.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА СЛУЖБАТА НА СОБРАНИЕТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Службата на Собранието на Република Македонија.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со генералниот секретар на Собранието на Република Македонија со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

**Член 4**

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/62
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3133.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА НАЦИОНАЛНАТА УСТАНОВА МАНИФЕСТАЦИЈА СТРУШКИ ВЕЧЕРИ НА ПОЕЗИЈАТА - СТРУГА**

**Член 1**

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

**Член 2**

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Националната установа Манифестација Струшки вечери на поезијата - Струга.

**Член 3**

Министерот за култура склучува договор со директорот на Националната установа Манифестација Струшки вечери на поезијата - Струга со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/63
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3134.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ ВО БИТОЛА**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Универзитетот Св.Климент Охридски во Битола.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со ректорот на Универзитетот Св.Климент Охридски во Битола со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/64
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3135.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА СОЈУЗОТ НА ЛИТЕРАТУРНИТЕ ПРЕВЕДУВАЧИ НА МАКЕДОНИЈА**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Сојузот на литературните преведувачи на Македонија.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со претседателот на Сојузот на литературните преведувачи на Македонија со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/65
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3136.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ ВО СКОПЈЕ**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Универзитетот Св.Кирил и Методиј во Скопје.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со ректорот на Универзитетот Св.Кирил и Методиј во Скопје со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/66
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3137.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ ВО ШТИП**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Универзитетот Гоце Делчев во Штип.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со ректорот на Универзитетот Гоце Делчев во Штип со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/67
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3138.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА ДРЖАВНИОТ УНИВЕРЗИТЕТ ВО ТЕТОВО**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Државниот универзитет во Тетово.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со ректорот на Државниот универзитет во Тетово со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/68
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3139.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА КОМИСИЈАТА ЗА ЗАШТИТА НА ПРАВОТО ЗА СЛОБОДЕН ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИТЕ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со претседателот на Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/69
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3140.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА СЕКРЕТАРИЈАТОТ ЗА ЗАКОНОДАВСТВО НА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Секретаријатот за законодавство на Владата на Република Македонија.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со секретарот на Секретаријатот за законодавство на Владата на Република Македонија со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/70
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

**3141.**

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија" бр. 78/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 8.06.2015 година, донесе

**О Д Л У К А**
**ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ДВИЖНИ СТВАРИ НА НАЦИОНАЛНАТА УСТАНОВА НАЦИОНАЛНА И УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ - СКОПЈЕ**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за култура му престанува користењето на движните ствари – книги од проектот: Печатење на публикации со прилог ЦД за документарни филмови – Македонски искушенија, и тоа:

| Реден број | Наслов на книга и автор | Издавач | ИСБН | Количина |
|---|---|---|---|---|
| 1. | АВТОР: Бобан Петровски<br>ДЕЛО: ЦАР САМОИЛ | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-24-0 | 1 |
| 2. | АВТОР: Александар Стојчев<br>ДЕЛО: БУКУРЕШКИ МИРОВЕН ДОГОВОР | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-33-3 | 1 |
| 3. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 1 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-35-7 | 1 |
| 4. | АВТОР: Воислав Саракински<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 2 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-36-4 | 1 |
| 5. | АВТОР: Митко Панов, Тони Филиповски<br>ДЕЛО: МАКЕДОНИЈА ДО 19 ВЕК – ТОМ 3 | АРСЛАМИНА | 978-608-4544-37-1 | 1 |

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Националната установа Национална и Универзитетска Библиотека Св.Климент Охридски - Скопје.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со директорот на Националната установа Национална и Универзитетска Библиотека Св.Климент Охридски - Скопје со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 42-5263/71
8 јуни 2015 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески,** с.р.

Службен весник на Република Македонија

www.slvesnik.com.mk contact@slvesnik.com.mk

**Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о. - Скопје**
**бул. „Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.**
**в. д. директор и одговорен уредник – м-р Тони Трајанов**
**телефон: +389-2-55 12 400**
**телефакс: +389-2-55 12 401**

**Претплатата за 2015 година изнесува 10.100 денари.**
**„Службен весник на Република Македонија" излегува по потреба.**
**Рок за рекламации: 15 дена.**
**Жиро-сметка: 300000000188798.**
**Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.**
**Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.**

ISSN 0354-1622
2015099

Службен весник
на Република Македонија

Број 99 | 16 јуни 2015 вторник | година LXXI

www.slvesnik.com.mk | contact@slvesnik.com.mk

# МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Стр.

15. **Закон** за ратификација на Рамковната спогодба меѓу Република Македонија застапувана од страна на Владата на Република Македонија и Европската комисија за постапките за спроведување на финансиската помош од Унијата за Република Македонија во рамките на спроведувањето на помошта според Инструментот за претпристапна помош (ИПА II)..... **2**

16. **Закон** за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Советот на министри на Босна и Херцеговина за размена и заемна заштита на класифицирани информации..... **209**

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

## СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

**15.**

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

**У К А З**

**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА РАМКОВНАТА СПОГОДБА МЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗАСТАПУВАНА ОД СТРАНА НА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА ЗА ПОСТАПКИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ФИНАНСИСКАТА ПОМОШ ОД УНИЈАТА ЗА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО РАМКИТЕ НА СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ПОМОШТА СПОРЕД ИНСТРУМЕНТОТ ЗА ПРЕТПРИСТАПНА ПОМОШ (ИПА II)**

Се прогласува Законот за ратификација на Рамковната спогодба меѓу Република Македонија застапувана од страна на Владата на Република Македонија и Европската комисија за постапките за спроведување на финансиската помош од Унијата за Република Македонија во рамките на спроведувањето на помошта според Инструментот за претпристапна помош (ИПА II),

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 јуни 2015 година.

Бр. 08-2537/1
10 јуни 2015 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Ѓорге Иванов,** с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
**Трајко Вељаноски,** с.р.

**З А К О Н**

**ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА РАМКОВНАТА СПОГОДБА МЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗАСТАПУВАНА ОД СТРАНА НА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА ЗА ПОСТАПКИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ФИНАНСИСКАТА ПОМОШ ОД УНИЈАТА ЗА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО РАМКИТЕ НА СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ПОМОШТА СПОРЕД ИНСТРУМЕНТОТ ЗА ПРЕТПРИСТАПНА ПОМОШ (ИПА II)**

Член 1

Се ратификува Рамковната спогодба меѓу Република Македонија застапувана од страна на Владата на Република Македонија и Европската комисија за постапките за спроведување на финансиската помош од Унијата за Република Македонија во рамките на спроведувањето на помошта според Инструментот за претпристапна помош (ИПА II), склучена со размена на писма, на 27 март 2015 година, во Скопје.

Член 2

Спогодбата од членот 1 од овој закон во оригинал на англиски и превод на македонски јазик гласи:

Ref. Ares(2015)485936 - 05/02/2015

# FRAMEWORK AGREEMENT

BETWEEN

**THE REPUBLIC OF MACEDONIA**

*REPRESENTED BY*

**THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA**

AND

**THE EUROPEAN COMMISSION**

**ON**

**THE ARRANGEMENTS FOR IMPLEMENTATION OF UNION FINANCIAL ASSISTANCE TO THE REPUBLIC OF MACEDONIA UNDER THE INSTRUMENT FOR PRE-ACCESSION ASSISTANCE (IPA II)**

DATED ( )

TABLE OF CONTENTS

SECTION I GENERAL PROVISIONS ..... 8
Article 1 Interpretation ..... 8
Article 2 Partial invalidity and unintentional gaps ..... 8
Article 3 Definitions ..... 8
Article 4 Purpose and scope ..... 9
Article 5 General principles for financial assistance ..... 10
Article 6 Principle of ownership ..... 11
Article 7 Methods of Implementation ..... 12
Article 8 Financing Agreements ..... 12
Article 9 Sectoral Agreements ..... 13
SECTION II RULES FOR INDIRECT MANAGEMENT BY THE IPA II BENEFICIARY ..... 13
TITLE I MANAGEMENT AND CONTROL SYSTEMS ..... 13
Article 10 Establishment of structures and authorities for indirect management by the IPA II beneficiary ..... 13
Article 11 Functions and responsibilities of the structures and authorities ..... 14
TITLE II SPECIFIC PROVISIONS RELATING TO ENTRUSTING THE IPA II BENEFICIARY WITH BUDGET IMPLEMENTATION TASKS ..... 15
Article 12 Conditions for entrusting the IPA II beneficiary with budget implementation tasks ..... 15
Article 13 Entrusting budget implementation tasks ..... 16
Article 14 Measures in case of non-compliance of management structure and operating structures with points (a), (b) and (d) of Article 12(3) and Annex B to this Agreement 17
Article 15 Suspension or termination of parts of the Financing Agreement concerning the entrusted budget implementation tasks ..... 17
SECTION III RULES FOR PROGRAMMING ..... 18
Article 16 Programming of the assistance ..... 18
Article 17 Adoption and amendments of programmes ..... 19
SECTION IV RULES FOR IMPLEMENTATION ..... 19
TITLE I GENERAL RULES AND PRINCIPLES FOR IMPLEMENTATION ..... 19
Article 18 Rules on procurement and award of grants ..... 19
Article 19 Rules on nationality and origin for public procurement, grant and other award procedures ..... 20
Article 20 Participation in Union programmes and agencies ..... 22
Article 21 Implementation principles for budget support to the IPA II beneficiary 22
Article 22 Implementation principles for twinning ..... 22
TITLE II TRANSPARENCY AND VISIBILITY ..... 22
Article 23 Information, publicity and transparency ..... 22
Article 24 Visibility and communication ..... 24
TITLE III DATA PROTECTION AND CONFIDENTIALITY ..... 24
Article 25 Data protection ..... 24
Article 26 Confidentiality ..... 25
TITLE IV GRANTING OF FACILITIES AND TAXATION ..... 25
Article 27 Granting of facilities for the implementation of programmes and execution of contracts ..... 25
Article 28 Rules on taxes, customs duties and other fiscal charges ..... 27

SECTION V RULES ON FINANCIAL MANAGEMENT OF IPA II ASSISTANCE 29
TITLE I GENERAL PROVISIONS ..... 29
Article 29 Eligibility of expenditure ..... 29
Article 30 Aid intensities and rate of Union contribution ..... 30
TITLE II RULES RELATING TO INDIRECT MANAGEMENT BY THE IPA II BENEFICIARY ..... 30
Article 31 Eligibility of expenditure under indirect management ..... 30
Article 32 Audit trail ..... 30
Article 33 Payments of the Union contribution ..... 30
Article 34 Pre-financing ..... 32
Article 35 Interim payments ..... 32
Article 36 Examination and acceptance of accounts procedures ..... 32
Article 37 Settlement of the final balance ..... 33
Article 38 De-commitment of unused funds in case of multi-annual programmes with split commitments ..... 34
Article 39 Interruption of payments ..... 34
Article 40 Suspension of payments ..... 34
Article 41 Recovery of funds ..... 35
Article 42 Financial adjustments by the IPA II beneficiary ..... 35
Article 43 Financial corrections by the Commission ..... 35
Article 44 Procedure for financial corrections and acceptance of accounts ..... 36
Article 45 Re-use of the Union contribution ..... 36
Article 46 Repayment ..... 36
TITLE III CLOSURE OF A PROGRAMME ..... 37
Article 47 Closure of a programme under indirect management by the IPA II beneficiary 37
Article 48 Closure of a programme under direct management and indirect management with entities other than the IPA II beneficiary ..... 37
Article 49 Retention of documents ..... 37
TITLE IV SUPERVISION, CONTROL AND AUDIT AND PROTECTION OF FINANCIAL INTERESTS ..... 37
Article 50 Supervision, control and audit by the Commission and the European Court of Auditors ..... 37
Article 51 Protection of the financial interests of the Union ..... 39
SECTION VI MONITORING, EVALUATION AND REPORTING ..... 41
TITLE I MONITORING ..... 41
Article 52 IPA monitoring committee ..... 41
Article 53 Sectoral monitoring committee ..... 42
Article 54 Other monitoring activities ..... 44
TITLE II EVALUATION ..... 44
Article 55 General principles of evaluation of IPA II Assistance ..... 44
Article 56 Evaluations by the Commission ..... 45
Article 57 Evaluations by the IPA II beneficiary under indirect management ..... 45
TITLE III REPORTING ..... 45
Article 58 General reporting requirements to the Commission ..... 45
Article 59 Reporting requirements to the Commission under indirect management by the IPA II beneficiary in accordance with Article 60(5) of the Financial Regulation ..... 46
Article 60 Reports by the operating structures under indirect management by the IPA II beneficiary ..... 47

Article 61 Language ..... 47
SECTION VII PROVISIONS ON MULTI-ANNUAL ACTION PROGRAMMES WITH SPLIT COMMITMENTS ..... 47
Article 62 split Implementation principles for multi-annual action programmes with commitments implemented under indirect management by the IPA II beneficiary ..... 47
SECTION VIII ..... PROVISIONS ON CROSS-BORDER COOPERATION PROGRAMMES ..... 49
TITLE I GENERAL PROVISIONS ..... 49
Article 63 Forms of cross-border cooperation ..... 49
Article 64 Additional definitions for cross-border cooperation ..... 50
Article 65 Aid intensity and rate of IPA II assistance ..... 50
TITLE II RULES FOR PROGRAMMING ..... 50
Article 66 cooperation Thematic priorities and concentration of IPA II cross-border 50
Article 67 Geographical coverage ..... 50
Article 68 Preparation, assessment, approval and amendment of cross-border cooperation programmes ..... 51
Article 69 management Bilateral Arrangements between participating countries for the of cross-border cooperation programmes implemented under indirect management ..... 52
TITLE III OPERATIONS ..... 52
Article 70 Selection of operations ..... 52
Article 71 Beneficiaries ..... 53
Article 72 Technical assistance ..... 53
TITLE IV IMPLEMENTATION ..... 54
Article 73 Implementation Modes ..... 54
TITLE V PROGRAMME STRUCTURES AND AUTHORITIES AND THEIR RESPONSIBILITIES ..... 54
Article 74 Structures and authorities for CBC management ..... 54
Article 75 NIPAC ..... 54
Article 76 Operating structures ..... 54
Article 77 Audit Authority ..... 56
Article 78 Joint Monitoring Committee (JMC) ..... 56
Article 79 Joint Technical Secretariat (JTS) ..... 57
TITLE VI REPORTING ..... 58
Article 80 Annual and final implementation reports ..... 58
SECTION IX FINAL PROVISIONS ..... 59
Article 81 Communication ..... 59
Article 82 Consultation ..... 59
Article 83 Settlement of differences, arbitration ..... 59
Article 84 Disputes with third parties ..... 60
Article 85 Notices ..... 60
Article 86 Annexes ..... 61
Article 87 Entry into force ..... 61
Article 88 Applicability of the Framework Agreement for IPA ..... 61
Article 89 Amendment ..... 61
Article 90 Termination ..... 62

**Annexes:**

| | |
|---|---|
| ANNEX A: | Functions and responsibilities of the structures, authorities and bodies in accordance with Article 10 of this Agreement |
| ANNEX B: | Internal control framework |
| ANNEX C: | Model Management Declaration |
| ANNEX D: | Model Annual Audit Activity Report |
| ANNEX E: | Model Annual Audit Opinion |
| ANNEX F: | Model Audit Opinion on the final statement of expenditure |
| ANNEX G: | Model Audit Strategy |
| ANNEX H | Reporting of suspected fraud and other irregularities concerning the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) |
| ANNEX I: | Thematic priorities for assistance |
| ANNEX J: | Thematic priorities for assistance for territorial cooperation |

The European Commission, hereinafter referred to as "**the Commission**", acting for and on behalf of the European Union

on the one part,

and

the Government of the Republic of Macedonia, acting on behalf of the Republic of Macedonia, hereinafter referred to as "**the IPA II beneficiary**"

on the other part,

and together, jointly referred to as "**the Parties**"

Whereas

(1) On 11 March 2014, the European Parliament and the Council adopted Regulation (EU) No 231/2014 establishing an instrument for pre-accession assistance[1] (hereinafter referred to as the "IPA II Regulation"). This instrument constitutes the legal basis for the provision of financial assistance to the beneficiaries listed in Annex I to the IPA II Regulation (hereinafter referred to as the "IPA II beneficiaries") to support them in adopting and implementing the political, institutional, legal, administrative, social and economic reforms required by those beneficiaries in order to comply with the Union's values and to progressively align to the Union's rules, standards, policies and practices, with a view to Union membership.

(2) On 11 March 2014, the European Parliament and the Council adopted Regulation (EU) No 236/2014 laying down common rules and procedures for the implementation of the Union's instruments for financing external action[2] (hereinafter referred to as the "Common Implementing Regulation").

(3) On 2 May 2014, the Commission adopted a Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014 on the specific rules for implementing Regulation (EU) 231/2014 of the European Parliament and of the Council establishing an Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II)[3], (hereinafter referred to as the "IPA II Implementing Regulation") setting out the applicable management and control provisions.

(4) The IPA II beneficiary is eligible under IPA II as provided for in the IPA II Regulation.

(5) Article 8 of the IPA II Regulation requires that the Commission and the IPA II beneficiaries conclude Framework Agreements on the implementation of assistance.

---

1 Regulation (EU) No 231/2014 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2014 establishing an Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) (OJ L 77, 15 March 2014, p. 11).

2 Regulation (EU) No 236/2014 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2014 laying down common rules and procedures for the implementation of the Union's instruments for financing external action (OJ L 77, 15 March 2014, p. 95).

3 Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014 on the specific rules for implementing Regulation (EU) 231/2014 of the European Parliament and of the Council establishing an Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) (OJ L 132, 3 May 2014, p. 32).

(6) It is therefore necessary to set out the rules for implementation of Union financial assistance under IPA II,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

## SECTION I GENERAL PROVISIONS

### Article 1 Interpretation

(1) Subject to any express provision to the contrary in this Agreement, the terms used in this Agreement shall bear the same meaning as attributed to them in the IPA II Regulation, the Common Implementing Regulation and the IPA II Implementing Regulation.

(2) Subject to any express provision to the contrary in this Agreement, references to this Agreement are references to such Agreement as amended, supplemented or replaced from time to time.

(3) Any references to Regulations of the European Parliament and of the Council or to Commission Regulations are references to such regulations as amended, supplemented or replaced from time to time.

(4) Headings in this Agreement have no legal significance and do not affect its interpretation.

### Article 2 Partial invalidity and unintentional gaps

If a provision of this Agreement is or becomes invalid or if this Agreement contains unintentional gaps, this will not affect the validity of the other provisions of this Agreement. The Parties will replace any invalid provision by a valid provision or understanding which comes as close as possible to the purpose of and intent of the invalid provision. The Parties will fill any unintentional gap by a provision or understanding which best suits the purpose and intent of this Agreement in compliance with the IPA II Regulation and the IPA II Implementing Regulation.

### Article 3 Definitions

For the purposes of this Agreement the following definitions shall apply:

(a) "Programme" means an action programme, individual, special or support measures provided for in Articles 2 and 3 of the Common Implementing Regulation;

(b) "Sectoral Agreement" means an arrangement concluded between the Commission and an IPA II beneficiary relating to a specific IPA II policy area or programme, setting out the rules and procedures to be respected which are not contained in this Agreement or Financing Agreements;

(c) "Financing Agreement" means an annual or multi-annual agreement concluded between the Commission and an IPA II beneficiary, for implementing the

Union's financial assistance through an action falling within the scope of the IPA II Implementing Regulation;

(d) "Participating countries" means the IPA II beneficiaries alone or the IPA II beneficiaries together with the Member State(s) or with the countries falling within the scope of the European Neighbourhood Instrument[4] participating in a multi-annual programme for cross-border cooperation jointly drawn up by the participating countries;

(e) "Recipient" means a grant beneficiary (including a twinning contractor), contractor under service, supply or works contract, a beneficiary under cross-border cooperation programmes, a contracting party to a delegation agreement under indirect management or any natural or legal person that receives IPA II assistance;

(f) "Financial year" means the period from 1 January to 31 December of one given year.

**Article 4 Purpose and scope**

(1) In order to promote co-operation between the Parties and to assist the IPA II beneficiary in its progressive alignment with the standards and policies of the Union, including the *acquis*, with a view to Union membership, the Parties agree to implement actions in the following policy areas as applicable to the IPA II beneficiaries with a view of achieving the objectives as set out in Articles 1 and 2 of the IPA II Regulation:

(a) reforms in preparation for Union membership and related institution- and capacity building;

(b) socio-economic and regional development;

(c) employment, social policies, education, promotion of gender equality, and human resources development;

(d) agriculture and rural development;

(e) regional and territorial cooperation.

(2) The actions shall be financed and implemented within the legal, administrative and technical framework laid down in this Agreement and as further detailed in Sectoral Agreements and/or Financing Agreements, if any.

(3) Where the European Regional Development Fund contributes to programmes or measures established under the IPA II Regulation for cross-border cooperation between IPA II beneficiaries and Member States pursuant to Article 9(2) of the IPA II Regulation, such assistance shall be implemented according to the IPA II Implementing Regulation.

(4) Where IPA II assistance contributes to transnational and interregional cooperation programmes or measures established under Regulation (EU) No 1299/2013 of the

---

4 Regulation (EU) No 232/2014 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2014 establishing a European Neighbourhood Instrument (OJ L 77, 15 March 2014, p. 27).

European Parliament and the Council[5] pursuant to Article 9(3) of the IPA II Regulation, such assistance shall be implemented according to that Regulation.

(5) Where IPA II assistance contributes to cross-border cooperation programmes or measures established under Regulation (EU) No 232/2014 of the European Parliament and the Council[6] and pursuant to Article 9(4) of the IPA II Regulation, such participation shall be implemented according to that Regulation.

(6) Where appropriate, IPA II assistance may contribute to programmes or measures which are introduced as part of a macro-regional strategy.

(7) The IPA II beneficiary's administration shall take all necessary steps to facilitate the implementation of the related programmes.

**Article 5 General principles for financial assistance**

(1) The following principles shall apply to Union financial assistance under IPA II:

(a) It shall respect the principles of coherence, complementarity, coordination, partnership and concentration;

(b) It shall be consistent with Union policies and shall support progressive alignment to the *acquis*;

(c) It shall comply with the budgetary principles laid down in Regulation (EU, Euratom) No 966/2012 of the European Parliament and of the Council[7] (hereinafter referred to as the "Financial Regulation") and Commission Delegated Regulation (EU) No 1268/2012 (hereinafter referred to as the "Rules of Application of the Financial Regulation")[8];

(d) It shall be consistent with the needs identified in the enlargement process and the absorption capacities of the IPA II beneficiary. It shall also take account of lessons learned under previous assistance;

(e) The ownership of the programming and implementation of assistance by the IPA II beneficiary shall be strongly encouraged and adequate visibility of IPA II assistance shall be ensured;

(f) Actions shall be planned, with clear and verifiable objectives, which are to be achieved within a given period; the results obtained should be assessed through specific, measurable, agreed, realistic and time related (SMART) indicators;

(g) Any discrimination based on sex, racial or ethnic origin, religion or belief, disability, age or sexual orientation shall be prevented during the implementation of assistance;

---

5 Regulation (EU) No 1299/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 on specific provisions for the support from the European Regional Development Fund to the European territorial cooperation goal (OJ L 347, 20 December 2013, p. 259).

6 Regulation (EU) No 232/2014 of the European Parliament and of the Council establishing the European Neighbourhood instrument (OJ L 77, 15.3.2014, p. 27)

7 Regulation (EU, Euratom) No 966/2012 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 on the financial rules applicable to the general budget of the Union and repealing Council Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002 (OJ L 298, 26 October 2012, p. 1).

8 Commission Delegated Regulation (EU) No 1268/2012 of 29 October 2012 on the rules of application of Regulation (EU, Euratom) No 966/2012 of the European Parliament and of the Council on the financial rules applicable to the general budget of the Union (OJ L 362, 31 December 2012, p. 1).

(h) The objectives of pre-accession assistance shall be consistent with the principle of sustainable development, including climate change mitigation and adaptation.

(2) Assistance to the IPA II beneficiary shall be provided in accordance with the enlargement policy framework defined by the European Council and the Council and shall take due account of the Communication on the Enlargement Strategy and the Progress Reports comprised in the annual enlargement package of the Commission, as well as of the relevant resolutions of the European Parliament.

In accordance with the specific objectives set out in Article 2(1) of the IPA II Regulation, the thematic priorities for providing assistance according to the needs and capacities of the IPA II beneficiaries are set out in Annex I to this Agreement. Each of those thematic priorities may contribute to the attainment of more than one specific objective.

In accordance with the specific objective set out in point (d) of Article 2(1) of the IPA II Regulation, assistance shall support cross-border cooperation, both between the IPA II beneficiaries and between them and Member States or countries under the European Neighbourhood Instrument, with a view to promoting good neighbourly relations, fostering Union integration and promoting socio-economic development. The thematic priorities for assistance for territorial cooperation are set out in Annex J to this Agreement.

(3) IPA II assistance shall be provided on the basis of country or multi-country indicative strategy papers (hereafter referred to as the "strategy papers"), established for the duration of the Union's multiannual financial framework for the period from 2014 to 2020, by the Commission in partnership with the IPA II beneficiaries.

(4) The provision of IPA II assistance shall be subject to the fulfilment of the IPA II beneficiary's obligations under this Agreement and under Sectoral Agreements and Financing Agreements, if any.

**Article 6 Principle of ownership**

(1) The ownership of the programming and implementation of IPA II assistance lies primarily with the IPA II beneficiary.

(2) The IPA II beneficiary shall appoint a National IPA Co-ordinator (NIPAC), who shall be the main counterpart of the Commission for the overall process of: strategic planning, coordination of programming, monitoring of implementation, evaluation and reporting of IPA II assistance.

The NIPAC shall:

(a) ensure coordination within the IPA II beneficiary's administration and with other donors and a close link between the use of IPA II assistance and the general accession process;

(b) co-ordinate the participation of IPA II beneficiaries in the relevant territorial cooperation programmes, namely cross-border cooperation programmes referred to in Article 27 of the IPA II Implementing Regulation as well as, if appropriate, transnational or interregional cooperation programmes established and implemented under Regulation (EU) No 1299/2013 and cross-border cooperation programmes established and implemented under Regulation (EU)

No 232/2014. The NIPAC may delegate this coordination task to a territorial cooperation co-ordinator or operating structure as appropriate;

(c) endeavour that the IPA II beneficiary's administration takes all necessary steps to facilitate the implementation of the related programmes.

(3) The NIPAC shall be a high-ranking representative of the government or the national administration of the IPA II beneficiary with the appropriate authority.

(4) To provide a strengthened basis for the management of pre-accession assistance and national funds, the Commission and the IPA II beneficiary shall engage in a dialogue on public financial management. In this respect, the Commission shall assess the level of compliance of the administration of the IPA II beneficiary with the principles of an open and orderly public financial management system. Where the administration complies with those requirements only in part, the IPA II beneficiary and the Commission shall agree on the necessary measures to address the identified deficiencies.

**Article 7 Methods of Implementation**

IPA II assistance in the Republic of Macedonia shall be implemented by the Commission as provided for in the Financial Regulation under:

(a) direct management by the Commission departments, including its staff in Union Delegations and/or through executive agencies as defined in point (a) of Article 58(1) of the Financial Regulation;

(b) indirect management, whereby the Commission entrusts budget implementation tasks of certain programmes or actions to the IPA II beneficiary as defined in point (i) of point (c) of Article 58(1) of the Financial Regulation while retaining overall final responsibility for general budget implementation in accordance with Article 58(2) of the Financial Regulation;

(c) indirect management with entities other than IPA II beneficiaries as defined in points (ii), (iii), (v) to (vii) of point (c) of Article 58(1) of the Financial Regulation;

(d) shared management with Member States as defined in point (b) of Article 58(1) of the Financial Regulation for cross-border cooperation programmes involving Member States of the European Union and implemented in accordance with the IPA II Implementing Regulation.

**Article 8 Financing Agreements**

(1) Where required by the related financing decision, the Commission and the IPA II beneficiary shall conclude a Financing Agreement in accordance with Article 6 of the IPA II Implementing Regulation.

(2) Financing Agreements shall provide, *inter alia*, the terms on which the IPA II assistance shall be managed, including the applicable methods of implementation, aid intensities, implementation deadlines as well as the rules on eligibility of expenditure.

(3) Where programmes are implemented under indirect management by the IPA II beneficiary, Financing Agreements shall include the required provisions of Article 40 of the Rules of Application of the Financial Regulation and shall lay down the

provisions defining *ex-ante* controls on key grant award and procurement procedures, if any, to be performed by the Union Delegation or the Commission as well as controls and supervision, if any, to be conducted by the Union Delegation or the Commission.

(4) For cross-border cooperation programmes between IPA II beneficiaries or IPA beneficiaries and countries under the European Neighbourhood Instrument, a single Financing Agreement may be signed by the Commission and all the participating countries in a particular programme.

(5) The rules for implementation of cross-border cooperation programmes between one or more Member States and one or more IPA II beneficiaries shall be set out in the Financing Agreement for a given cross-border cooperation programme to be signed between the IPA II beneficiary, the Commission and, where applicable, the Member State hosting the managing authority of that cross-border cooperation programme.

(6) In accordance with Article 26 of Regulation (EU) No 1299/2013, the programme implementation conditions governing the financial management as well as the programming, monitoring, evaluation and control of the participation of third countries, through a contribution of IPA II resources to transnational and interregional cooperation programmes established and implemented under that Regulation between Member States and one or more IPA II beneficiaries, shall be established in the relevant cooperation programme and also, where necessary, in the financing agreement between the Commission, the governments of the third countries concerned and the Member State hosting the managing authority of the relevant cooperation programme while ensuring that those conditions are consistent with the Union's cohesion policy rules.

(7) This Framework Agreement shall apply to all Sectoral and Financing Agreements concluded between the Parties for financial assistance under IPA II. Where they exist, Sectoral Agreements related to a given policy area or a programme shall apply to all Financing Agreements concluded under that policy area or programme. Where there is no Financing Agreement, the rules included in this Agreement shall apply.

**Article 9 Sectoral Agreements**

Further details concerning rural development programmes under the policy area agriculture and rural development complementing this Agreement will be laid down in the respective Sectoral Agreements, which will, among other aspects, set out measures through which assistance will be implemented.

## SECTION II RULES FOR INDIRECT MANAGEMENT BY THE IPA II BENEFICIARY

## TITLE I MANAGEMENT AND CONTROL SYSTEMS

**Article 10 Establishment of structures and authorities for indirect management by the IPA II beneficiary**

(1) The following structures and authorities shall be established by the IPA II beneficiary in the event of indirect management:

(a) the National IPA Co-ordinator (NIPAC);

(b) the National Authorising Officer (NAO);

(c) the operating structures.

The operating structure for rural development programmes under the policy area agriculture and rural development shall consist of the following separate authorities, operating in close cooperation:

(i) the Managing Authority, being a public body acting at national level, to be in charge of preparing and implementing the programmes, including selection of measures and their publicity, the coordination, evaluation, monitoring and reporting of the programme concerned and managed by a senior official with exclusive responsibilities; and

(ii) the IPA Rural Development (IPARD) Agency with functions of a similar nature as a paying agency in the Member States being in charge of publicity, selection of projects as well as authorisation, control and accounting of commitments and payments and the execution of payments.

(2) The NAO shall establish a management structure composed of a National Fund and a support office for the NAO.

(3) The IPA II beneficiary shall provide for an audit authority.

(4) The IPA II beneficiary shall ensure adequate segregation of duties between and within the structures and authorities referred to in paragraphs (1) to (3). Duties are segregated when different tasks related to a transaction are allocated to different staff, thereby helping to ensure that each separate task has been properly undertaken.

**Article 11 Functions and responsibilities of the structures and authorities**

(1) The structures and authorities mentioned in Article 10 shall be assigned functions and responsibilities as set out in Annex A to this Agreement and shall comply with the internal control framework of Annex B to this Agreement.

The IPA II beneficiary shall immediately inform the Commission of any substantial changes concerning the structures and authorities mentioned in Article 10.

(2) Policy area or programme specific assignments of functions and responsibilities may be set out in Sectoral or Financing Agreements in line with the basic approach chosen for the assignment of functions and responsibilities as set out in Annex A to this Agreement.

(3) Where under indirect management by the IPA II beneficiary specific persons and/or entities have been given responsibility for an activity in relation to the management, implementation, control, supervision, monitoring, evaluation, reporting or audit of programmes, the IPA II beneficiary shall enable such persons and/or entities to exercise the duties associated with that responsibility. This includes, in particular, the cases where there is no hierarchical link between such persons and/or entities and the bodies participating in that activity. The IPA II beneficiary shall, in particular, provide those persons and/or entities with the authority to establish:

(a) formal working arrangements between them and the bodies concerned;

(b) an appropriate system for the exchange of information between them and the bodies concerned, including the power to require information and a right of access to documents and staff on the spot, if necessary;

(c) the standards to be met and the procedures to be followed.

## TITLE II SPECIFIC PROVISIONS RELATING TO ENTRUSTING THE IPA II BENEFICIARY WITH BUDGET IMPLEMENTATION TASKS

### Article 12 Conditions for entrusting the IPA II beneficiary with budget implementation tasks

(1) The Commission entrusts budget implementation tasks to the IPA II beneficiary by concluding a Financing Agreement.

(2) When managing IPA II funds, the IPA II beneficiary shall respect the principles of sound financial management[9], transparency and non-discrimination, and shall ensure the visibility of IPA II assistance. The IPA II beneficiary shall guarantee a level of protection of the financial interests of the European Union equivalent to that required under the Financial Regulation when managing IPA II funds, with due consideration for:

(a) the nature of the tasks entrusted to them and the amounts involved;

(b) the financial risks involved;

(c) the level of assurance stemming from their systems, rules and procedures together with the measures taken by the Commission to supervise and support the implementation of the tasks entrusted to them.

(3) In order to protect the financial interests of the Union, the IPA II beneficiary shall:

(a) set up and ensure the functioning of an effective and efficient internal control system;

(b) use an accounting system that provides accurate, complete and reliable information in a timely and regular manner clearly distinguishing costs accepted and payments made;

(c) provide for that the structures and authorities referred to in Article 10(1) and (2) are subject to an independent external audit, performed in accordance with internationally accepted auditing standards by an audit authority functionally independent of the structures and authorities concerned;

(d) apply appropriate rules and procedures for providing financing from IPA II assistance through grants, procurement and financial instruments.

(4) The IPA II beneficiary shall further:

---

[9] The principle of sound financial management comprises the principles of economy, efficiency and effectiveness. The principle of economy requires that the resources used shall be made available in due time, in appropriate quantity and quality and at the best price. The principle of efficiency concerns the best relationship between resources employed and results achieved. The principle of effectiveness concerns the attainment of the specific objectives set and the achievement of the intended results.

(a) ensure, in accordance with Article 23, the *ex-post* publication of information on recipients of IPA II assistance;

(b) ensure a reasonable protection of personal data as l aid down in Directive 95/46/EC of the European Parliament and the Council[10] and Regulation (EC) No 45/2001 of the European Parliament and the Council [11].

(5) Where substantial changes are made to the systems or rules of the IPA II beneficiary or to the procedures that relate to the management entrusted to the IPA II beneficiary of Union funds, the IPA II beneficiary shall inform the Commission thereof without delay. The Commission shall review the financing agreements concluded with the IPA II beneficiary in order to ensure continued fulfilment of the requirements set out in paragraph 3.

**Article 13 Entrusting budget implementation tasks**

(1) The NAO, on behalf of the IPA II beneficiary, shall be responsible for submitting to the Commission a request for being entrusted with budget implementation tasks under a given programme or measure.

(2) Before submitting the request referred to in paragraph 1, the NAO shall ensure that the management structure and the relevant operating structure(s) satisfy the requirements of points (a), (b) and (d) of Article 12(3) and those of Annex B to this Agreement. In doing so the NAO may rely on results of an *ex-ante* assessment carried out with regard to a national accreditation decided pursuant to Council Regulation (EC) No 1085/2006[12] or a previous Financing Agreement.

When the NAO cannot rely on a previous ex-ante assessment the request shall be supported by an audit opinion on the management structure and the operating structure(s), drawn up by an external auditor independent from the structures and authorities under Article 10(1) and (2) and be based on examinations conducted according to internationally accepted auditing standards.

(3) The request shall be accompanied by a confirmation made by the NAO, the NIPAC and the head of the audit authority that they are ready to carry out the functions and responsibilities assigned to them in Annex A to this Agreement.

(4) Before the Commission entrusts budget implementation tasks of IPA II assistance, it shall review the request referred to in paragraph 1 of this Article and the established structures and authorities referred to in Article 10 and shall, for the purposes of the *ex-ante* assessment pursuant to Article 61(1) of the Financial Regulation, obtain evidence that the requirements set out in points (a) to (d) of Article 12(3) and those of Annex B to this Agreement are fulfilled. This review may include on-the-spot verifications by the Commission.

---

10 Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data (OJ L 281, 23 November 1995, p. 31).

11 Regulation (EC) No 45/2001 of the European Parliament and the Council of 18 December 2000 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data by the Community institutions and bodies and on the free movement of such data (OJ L 8, 12 January 2001, p. 1).

12 Council Regulation (EC) No 1085/2006 of 17 July 2006 establishing an instrument for pre-accession assistance (IPA) (OJ L 210, 31 July 2006, p. 82).

For entrusting budget implementation tasks of IPA II assistance, the Commission may rely on an *ex-ante* assessment carried out with regard to an earlier Financing Agreement with the IPA II beneficiary or an *ex-ante* assessment carried out with regard to the conferral of management powers decided under Regulation (EC) No 1085/2006. On the request of the Commission, the IPA II beneficiary shall provide additional evidence if those assessments do not address all the requirements.

**Article 14 Measures in case of non-compliance of management structure and operating structures with points (a), (b) and (d) of Article 12(3) and Annex B to this Agreement**

(1) After the Commission has entrusted budget implementation tasks, the NAO shall monitor the continued fulfilment by the management structure and operating structure(s) of the applicable requirements set out in points (a), (b) and (d) of Article 12(3) and Annex B to this Agreement. In case of failure to satisfy these requirements, the NAO shall inform the Commission with copy to the NIPAC without delay and shall take any appropriate safeguard measures regarding payments made or contracts signed.

(2) In addition, the NAO shall take all necessary steps in order to ensure the renewed fulfilment of the requirements referred to in paragraph 1.

**Article 15 Suspension or termination of parts of the Financing Agreement concerning the entrusted budget implementation tasks**

(1) The Commission shall monitor the compliance with Articles 12(3) and 51(1) and may take appropriate remedial measures, including the suspension or termination of parts of the Financing Agreement at any time, if the requirements are no longer fulfilled.

(2) Where the Commission suspends or terminates parts of the Financing Agreement concerning the entrusted budget implementation tasks, the following provisions shall apply:

(a) the Commission may interrupt transfers of funds to the IPA II beneficiary;

(b) new legal commitments made by the operating structure concerned after the notification of the suspension or termination shall not be considered eligible for IPA II assistance;

(c) without prejudice to any other financial corrections, the Commission may make financial corrections as laid down in Article 43 on the transactions affected by previous non-compliance with the requirements for entrusting budget implementation tasks.

(3) The Sectoral or Financing Agreement may lay down further provisions concerning the suspension or termination of those parts concerning entrusted budget implementation tasks.

## SECTION III RULES FOR PROGRAMMING

### Article 16 Programming of the assistance

(1) IPA II assistance shall be provided on the basis of strategy papers, established for the duration of the Union's Multi-annual Financial Framework by the Commission in partnership with the IPA II beneficiary. That assistance shall be implemented through programmes and measures as referred to in Articles 2 and 3 of the Common Implementing Regulation. Implementation shall, as a rule, take the form of annual or multi-annual, country specific or multi-country programmes, as well as cross-border co-operation programmes established in accordance with the strategy papers and drawn up by the IPA II beneficiary and/or the Commission, as appropriate, and adopted by the Commission.

(2) Annual or multi-annual, c ountry or multi-country programmes shall be based on action documents save for where otherwise provided for in this agreement. The action documents shall be prepared at national level by the relevant authorities designated by the IPA II beneficiary save for multi-country programmes which are prepared by the Commission in consultation with the IPA II beneficiaries. The NIPAC shall ensure that the objectives set out in the actions or programmes proposed by the IPA II beneficiary are coherent with the objectives in the country strategy papers and take due account of the relevant macro-regional and sea basin strategies. Where programming documents are prepared by the IPA II beneficiary, the NIPAC shall coordinate the preparation of the documents and submit them to the Commission.

(3) In accordance with Article 5(6) of the IPA II Regulation, the Commission shall encourage coordination among the relevant stakeholders when preparing assistance. In accordance with the principle of ownership of Article 6 of this Agreement, the IPA II beneficiary shall ensure that relevant stakeholders, including civil society organisations and local authorities are or have been duly consulted and have timely access to relevant information allowing them to play a meaningful role in the programming process, in cooperation with the Commission where appropriate.

(4) Assistance may be granted to support the participation of the IPA II beneficiary in Union programmes and Union agencies. The participation of the IPA II beneficiary in Union programmes shall follow the specific terms and conditions set out for each such programme in an agreement concluded between the Commission and the IPA II beneficiary, in accordance with the agreements establishing the general principles for participation of the IPA II beneficiaries in Union programmes.

(5) The IPA II assistance under rural development programmes in the policy area agriculture and rural development shall be provided on the basis of relevant priorities set out in the country strategy papers, through a pre-defined set of measures further specified in the Sectoral Agreement. The implementation shall take the form of multi-annual rural development programmes with split commitments in accordance with Article 189(3) of the Financial Regulation, drawn up at national level and covering the entire period of the IPA II implementation. The programme shall be prepared by the Managing Authority as specified in point (i) of Article 10(1)(c) of this Agreement to be submitted to the Commission after consulting the appropriate interested parties.

Assistance under the rural development programmes shall contribute to achieving the following objectives:

(a) In view of Union priorities for rural development, by means of developing human and physical capital, to increase the food-safety of the IPA II beneficiary and the ability of the agri-food sector to cope with competitive pressure as well as to progressively align the sector with Union standards, in particular those concerning hygiene and environment, while pursuing balanced territorial development of rural areas.

(b) Channelling investment support through management and control systems which are compliant with good governance standards of a modern public administration and where the relevant country structures apply standards equivalent to those in similar organisations in the Member States of the European Union.

**Article 17 Adoption and amendments of programmes**

(1) After the adoption of the programme, the programme may, if necessary, be amended in accordance with Article 2 of the Common Implementing Regulation in order to take into account new information and results relating to the implementation of the actions concerned, including the results of monitoring and evaluation, as well as the need to adjust the amounts of assistance available. Any proposal for amendments submitted by the IPA II beneficiary shall be duly substantiated and shall include at least the following information: the text of the amended programme, the reasons for the proposed amendment, the expected effects of the amendment and the amended financial and action/activity/measure tables, where the proposed amendments are of a financial nature.

(2) The IPA II beneficiary shall propose amendments to programmes whenever necessary to reflect changes in the relevant Union legislation or where changes in conditions for implementation so require.

(3) The detailed provisions for preparation, adoption and amendments of the programmes as provided in the relevant documents and instructions prepared by the Commission shall be applied.

## SECTION IV RULES FOR IMPLEMENTATION

## TITLE I GENERAL RULES AND PRINCIPLES FOR IMPLEMENTATION

**Article 18 Rules on procurement and award of grants**

(1) Assistance under all IPA II policy areas shall be managed in accordance with the rules for external action contained in Title IV of Part Two of the Financial Regulation and its Rules of Application.

(2) All service, supplies, and work contracts and grant agreements shall be awarded and implemented in accordance with the procedures and standard documents laid down and published by the Commission for the implementation of external actions, in force at the time of the launch of the procedure in question, unless otherwise provided for in Sectoral or Financing Agreements.

(3) Results of tender procedures as well as grant and prize awards shall be published in accordance with the rules referred to in paragraph 1 and as further specified in Article 23.

(4) In case of indirect management by the IPA II beneficiary, within one month after the entry into force of the respective Financing Agreement, the NAO shall provide a procurement plan/financial forecasts for the programme or action implemented under the Financing Agreement to the Commission. This obligation shall not apply to IPA II assistance under rural development programmes in the policy area agriculture and rural development.

(5) As regards procurement, the national law of the IPA II beneficiary transposing Directive 2014/24/EU shall be considered equivalent to the rules applied by the Commission in accordance with the Financial Regulation. The Commission may accept such national law to be applied for the implementation of IPA II assistance subject to the terms of the relevant provision in the Financing Agreement.

**Article 19 Rules on nationality and origin for public procurement, grant and other award procedures**

(1) Participation in the award of procurement contracts, grants and other award procedures for actions financed under IPA II shall be open to all natural persons who are nationals of, and legal persons which are effectively established in the following countries (hereafter referred to as "eligible countries"), and to International Organisations[13]:

(a) Member States, IPA II beneficiaries, contracting parties to the Agreement on the European Economic Area and partner countries covered by the European Neighbourhood Instrument; and

(b) countries for which reciprocal access to external assistance is established by the Commission. Reciprocal access may be granted, for a limited period of at least one year, whenever a country grants eligibility on equal terms to entities from the Union and from countries eligible under IPA II. Before the Commission decides on the reciprocal access and on its duration, it will consult the IPA II beneficiary.

Legal persons may include civil society organisations, such as non-governmental non-profit organisations and independent political foundations, community based organisations and private sector non-profit agencies, institutions and organisations and networks thereof at local, national, regional and international level as long as they are capable of having legal rights and duties in accordance with the respective national laws.

(2) If actions are jointly co-financed with a partner or other donor, or through a trust fund established by the Commission, countries which are eligible under the rules of that partner, other donor or Member State or determined in the trust fund constitutive act shall also be eligible.

---

13 International Organisations are international public-sector organisations set up by intergovernmental agreements, specialised agencies set up by such organisations and other non-profit organisations assimilated to international organisations by a Commission decision.

If actions are implemented in indirect management through one of the entrusted bodies listed in points (ii) to (viii) of Article 58(1)(c) of the Financial Regulation, the countries which are eligible under the rules of that body shall also be eligible.

If actions are jointly financed by IPA II and by another instrument for external action, including the European Development Fund, the countries identified under both IPA II and the other instrument shall be considered eligible for the purpose of those actions.

In case of actions of a global, regional or cross-border nature financed by IPA II, the countries, territories and regions covered by the action may be considered eligible for the purpose of that action.

(3) All supplies purchased under a procurement contract, or in accordance with a grant agreement, financed under IPA II shall originate from an eligible country.

However, they may originate from any country when the amount of the supplies to be purchased is below the threshold for the use of the competitive negotiated procedure. For the purposes of this article, the term "origin" is defined in Article 23 and 24 of Council Regulation (EEC) N°2913/92[14].

(4) The rules under this article do not apply to, and do not create nationality restrictions for natural persons employed or otherwise legally contracted by an eligible contractor or, where applicable, subcontractor.

(5) In order to promote local capacities, markets and purchases, priority shall be given to local and regional contractors when the Financial Regulation provides for award on the basis of a single tender. In all other cases, participation of local and regional contractors shall be promoted in accordance with the relevant provisions of the Financial Regulation.

(6) Eligibility as defined in this article may be further restricted in the Financing Agreement with regard to the nationality, geographical location or nature of applicants, where such restrictions are required by the specific nature and the objectives of the action and where they are necessary for its effective implementation, in particular to participation in award procedures in case of cross-border cooperation actions as referred to in Article 63.

(7) Tenderers, applicants and candidates from non-eligible countries or goods from non-eligible origin may be accepted eligible by the Commission in case of urgency or of unavailability of products and services in the markets of the countries concerned, or in other duly substantiated cases where application of the eligibility rules would make the realisation of a project, programme or action impossible or exceedingly difficult.

(8) Natural and legal persons who have been awarded contracts shall comply with applicable environmental legislation including multilateral environmental agreements, as well as internationally agreed core labour standards[15].

---

14 Council Regulation (EEC) N°2913/92 of 12 October 1992 establishing the Community Customs Code and other Community legislation governing non-preferential origin (OJ L 302, 19 October 1992, p. 1).

15 The ILO core labour standards, conventions on freedom of association and collective bargaining, elimination of forced and compulsory labour, elimination of discrimination in respect of employment and occupation and the abolition of child labour.

**Article 20 Participation in Union programmes and agencies**

In case of participation in Union programmes and agencies, implementation shall consist of payment to the programme or agency budget by the IPA II beneficiary. The respective country or multi-country programme may foresee contributions to the cost of the IPA II beneficiaries' participation in Union programmes and agencies.

**Article 21 Implementation principles for budget support to the IPA II beneficiary**

(1) The Commission may decide to grant budget support to the IPA II beneficiary. Such support shall be implemented under direct management. Complementary support accompanying budget support can be provided under direct management, under indirect management with the IPA II beneficiary or under indirect management with other entities than the IPA II beneficiary, as applicable.

(2) Disbursement of budget support shall be conditional on satisfactory progress being made towards achieving the objectives agreed with the IPA II beneficiary and provided for in the Financing Agreement.

(3) The detailed provisions concerning the eligibility criteria covering stable macro-economic framework, sound public financial management, transparency and oversight of the budget and national/sector policies and reforms as well as risk assessment and preparation, implementation and follow-up of budget support are provided in the relevant documents and instructions prepared by the Commission which are applicable for the purposes of implementing IPA II assistance through budget support.

**Article 22 Implementation principles for twinning**

(1) Actions may be implemented through twinning whereby the selected Member State administrations agree to provide the requested public sector expertise. Twinning shall be set up in the form of a grant to cover the reimbursement of the expenses incurred by the Member State(s) involved and may in particular provide for the long term secondment of a pre-accession advisor assigned to provide full time counsel to the administration of the IPA II beneficiary, hereinafter referred to as resident twinning advisor (RTA). The IPA II beneficiary shall make available adequate office facilities to the RTA.

The twinning grant shall be established in accordance with relevant provisions of Part One, Title VI on grants of the Financial Regulation and its Rules of Application.

(2) A twinning manual, applicable to all twinnings, has been established by the Commission and is updated regularly.

**TITLE II TRANSPARENCY AND VISIBILITY**

**Article 23 Information, publicity and transparency**

(1) The IPA II beneficiary commits towards increased transparency and accountability in the delivery of assistance, including by publicly disclosing information on assistance volume and allocation, ensuring that data is internationally comparable and can be easily accessed shared and published. Any actor implementing IPA II assistance shall

fulfil the requirements on information, publicity and transparency, and ensure the appropriate EU visibility of the actions.

(2) In case of indirect management by the IPA II beneficiary, the operating structures shall be responsible for publishing information on recipients of IPA II assistance in the following way:

(a) The publication shall be made according to a standard presentation, in a dedicated and easily accessible place of the IPA II beneficiary's internet site. If such internet publication is impossible, the information shall be published by any other appropriate means, including the official journal of the IPA II beneficiary;

(b) Publication shall take place no later than 30 June of the year following the financial year in which the funds were awarded;

(c) The IPA II beneficiary shall communicate to the Commission the address of the internet site where the information was published. If the information is published by any other appropriate means, the IPA II beneficiary shall give the Commission full details of the means used. Reference shall be made to this location in the dedicated place of the internet site of the Commission;

(d) The operating structures shall ensure that the recipient is informed that it will be included in the published list of recipients. Any personal data included in this list shall be processed in accordance with the requirements of Regulation (EC) No 45/2001, and with due observance of the requirements of confidentiality and security.

The IPA II beneficiary shall publish the name and locality of the recipient, the amount awarded and the nature and purpose of the awarded contract. The locality of a legal person shall be its address. The locality of a natural person shall be a region at NUTS 2 level[16].

The information referred to in the second sub-paragraph shall only be published for prizes, grants and contracts which have been awarded as a result of contests, grant award procedures or public procurement procedures. The information shall not be published for contracts below the threshold referred to Article 137(2) of the Rules of Application of the Financial Regulation.

As far as data referring to natural persons are concerned, the names shall be replaced by "natural person" two years after the end of the financial year in which the funds were awarded. The same shall apply to personal data referring to legal persons for whom the official title identifies one or more natural persons.

Publication of names of natural persons shall be waived if such publication risks violating their fundamental rights or damaging their commercial interests.

The IPA II beneficiary shall present a list of data to be published concerning natural persons with justification for proposed waivers of publication to the Commission which must grant prior approval to this list. Where necessary, the Commission shall complete the locality of the natural person limited to a region at NUTS 2 level.

---

16 NUTS means Nomenclature of territorial units for statistics and NUTS 2 level means the class of administrative units with an average size of population between 800 000 and 3 million.

Publication of contracts may be waived if such publication risks harming the commercial interests of contractors or grant beneficiaries. The IPA II beneficiary shall present a list with such justifications to the Commission which must grant prior approval to such publication waiver.

(3) In case of indirect management by the IPA II beneficiary, the relevant bodies shall, in accordance with the procedures and standard documents laid down and published by the Commission for the implementation of external actions, in force at the time of the launch of the procedure in question, prepare a contract award notice, once the contract has been signed, and send it to the Commission for publication unless otherwise provided for in the Financial Regulation and further specified in Sectoral Agreements. The contract award notice may also be published by the IPA II beneficiary in the relevant media.

(4) The strategy papers and programmes as well as any revision thereof, shall be public documents, where applicable, and shall be made available to the general public and civil society.

**Article 24 Visibility and communication**

(1) The Commission and the IPA II beneficiary shall agree on a coherent plan of visibility and communication activities to make available, and actively publicise information about programmes and actions under IPA II assistance in the Republic of Macedonia. The procedures for implementing such activities shall be specified in the Sectoral or Financing Agreements.

(2) In case of direct management, implementation of the activities referred to in paragraph 1 shall be the responsibility of the Commission with the assistance of the IPA II beneficiary.

(3) In case of indirect management by the IPA II beneficiary, and for cross-border cooperation programmes referred to in points (b) and (c) of Article 63(2), implementation of the activities referred to in paragraph 1 shall be the responsibility of the operating structure(s) of the IPA II beneficiary(ies).

(4) Visibility and communication activities shall demonstrate how the particular action contributes to the agreed programme objectives and the accession process and shall be aimed at strengthening general public awareness as well as support of actions financed and of the objectives pursued. The visibility and communication activities shall aim at highlighting to the relevant target audiences the added value and impact of the Union programmes and actions. Visibility activities shall also promote transparency and accountability on the use of funds.

(5) The IPA II beneficiary shall report on its visibility and communication activities to the IPA monitoring committee and the sectoral monitoring committees.

## TITLE III DATA PROTECTION AND CONFIDENTIALITY

**Article 25 Data protection**

(1) The IPA II beneficiary shall ensure a reasonable protection of personal data. Personal data means any information related to a natural person. Any operation performed upon personal data, such as collection, recording, organisation, storage, adaption or

alteration, retrieval, consultation, use, disclosure, erasure or destruction, shall be based on rules and procedures of the IPA II beneficiary and shall only be done as far as it is necessary for the implementation of the IPA II assistance.

(2) In particular, the IPA II beneficiary shall take appropriate technical and organisational security measures concerning the risks inherent in any such operation and the nature of the information relating to the natural person concerned, in order to:

(a) Prevent any unauthorised person from gaining access to computer systems performing such operations, and especially unauthorised reading, copying, alteration or removal of storage media; unauthorised data input as well as any unauthorised disclosure, alteration or erasure of stored information;

(b) Ensure that authorised users of an IT system performing such operations can access only the information to which their access right refers;

(c) Design its organisational structure in such a way that it meets the above requirements.

**Article 26 Confidentiality**

(1) The IPA II beneficiary agrees that the documents possessed by an entity referred to in points (ii) to (iii) of Article 58(1)(c) of the Financial Regulation to which the Commission entrusted budget implementation tasks may be forwarded to the Commission by that entity for the sole purpose of monitoring the execution of those tasks. The Commission shall respect confidentiality arrangements agreed between the IPA II beneficiary and that entity in accordance with the provisions of this Agreement.

(2) Without prejudice to Article 50, the IPA II beneficiary and the Commission shall preserve the confidentiality of any document, information or other material directly related to the implementation of the IPA II assistance that is classified as confidential.

(3) The Parties shall obtain each other's prior written consent before publicly disclosing such information.

(4) The Parties shall remain bound by the confidentiality until five years after the end of the execution period.

## TITLE IV GRANTING OF FACILITIES AND TAXATION

**Article 27 Granting of facilities for the implementation of programmes and execution of contracts**

(1) In order to ensure the effective implementation of programmes under IPA II, the IPA II beneficiary shall take all necessary measures to ensure:

(a) that, in case of service, supplies or works tender procedures as well as grant awards and twinnings, natural or legal persons eligible to participate in award procedures pursuant to Article 19 shall be entitled to temporary installation and residence where the importance or the duration of the contract so warrants. This right shall be acquired only after the procedure has been launched and shall be enjoyed by the managerial and technical staff including RTAs, needed to carry out studies and other preparatory measures to the drawing up of

bids/applications/proposals. This right shall expire one month after the decision of contract award;

(b) that tenderers and applicants can submit their bids/applications/proposals without encountering any obstacle such as additional legal, administrative or customs related requirements that impair equal treatment among tenderers or applicants unless such requirements are enshrined in an underlying programme document adopted by the Commission;

(c) that personnel taking part in the implementation of IPA II assistance and members of their immediate family are accorded no less favourable benefits, privileges and exemptions than those usually granted to other international or expatriate staff employed in the Republic of Macedonia, under any other bilateral or multilateral agreement or arrangements for assistance and technical co-operation;

(d) that personnel taking part in the implementation of IPA II assistance and members of their immediate family are allowed to enter the Republic of Macedonia, to establish themselves in the Republic of Macedonia, to work there and to leave the Republic of Macedonia, as the nature of the underlying contract so justifies;

(e) the granting of all permits necessary for the importation of goods, in particular professional equipment, required for the execution of the underlying contract, subject to existing laws, rules and regulations of the IPA II beneficiary;

(f) that imports carried out under IPA II will be exempted from all charges;

(g) the granting of all permits necessary for the re-export of the above goods, once the underlying contract has been fully executed;

(h) the granting of authorisations for the import or acquisition of the foreign currency necessary for the implementation of the underlying contract and the application of national exchange control regulations in a non-discriminatory manner to contractors, regardless of their nationality or place of establishment;

(i) the granting of all permits necessary to repatriate funds received in respect of the action financed under IPA II, in accordance with the foreign exchange control regulations in force in the Republic of Macedonia;

(j) that transactions necessary for carrying out contracts financed under IPA II will be exempted from procedures requiring the transfer of the payment for goods and/or services to their contractors abroad through banks or financial institutions operating in the Republic of Macedonia.

(2) The IPA II beneficiary shall ensure full co-operation of all relevant authorities. It will also ensure access to state-owned companies and other governmental institutions, which are involved or are necessary in the implementation of a programme or in the execution of the contract.

(3) After the entry into force of this Agreement the IPA II beneficiary shall adopt or amend the legislation and/or enabling acts necessary to enforce the requirements of the procedures laid down in this article while keeping these procedures as simple, reasonable and time efficient as possible.

**Article 28 Rules on taxes, customs duties and other fiscal charges**

(1) Except where otherwise provided for in a Sectoral Agreement or a Financing Agreement, taxes, customs and import duties and levies and/or charges having equivalent effect are not eligible under IPA II. Thi s rule shall also apply to co-financing provided by the IPA II beneficiary and recipients of IPA II assistance.

(2) The following provisions shall apply:

(a) All imports by Union contractors shall be allowed to enter the Republic of Macedonia without being subject to customs or import duties, Value Added Tax (VAT), excise for mineral oils and passenger vehicles or to any other similar tax, duties or charges having equivalent effect. Such exemption shall only be applied to imports in connection with the goods supplied and/or services rendered and/or works executed by the Union contractors under a Union contract. The Republic of Macedonia shall ensure that the imports concerned will be released from the point of entry for delivery to the Union contractors as required by the provisions of the contract and for immediate use as required for the normal implementation of the contract, without any delays or disputes over the settlement of the above mentioned duties, taxes or charges;

(b) Union contractors shall be exempted from VAT for any service rendered and/or goods supplied and/or works executed under the Union contract. Goods supplied or services rendered or works executed by a contractor to the Union contractor shall also be exempted from VAT in so far that they are connected with the objectives and activities under the Union contract. The taxable base for the total exemptions applied under the Union contract shall be limited to the value of invoices from Union Contractors and contractors of Union contractors, up to the maximum value of the Union contract;

(c) The exemption provided for in paragraph (b) shall in principle be put into effect through ex-ante exemption. Where this is not technically and/or practically feasible, it shall be put into effect through refund/offsetting.

Where ex-ante exemption applies, the Union contractor or the contractor supplying goods and/or rendering services and/or executing works for a Union contractor, shall issue an invoice exclusive of VAT for which the IPA II beneficiary shall ensure that an effective mechanism and procedures for VAT ex-ante exemption has been put in place beforehand.

Where the refund procedure applies, Union contractors and contractors of Union contractors shall be able to obtain a VAT refund directly from the tax administration upon submission of a written request to the tax administration accompanied by the necessary documentation required under the Republic of Macedonia law for the refund of VAT.

The Union contractor and contractors of Union contractors shall be entitled to offset or deduct any input VAT paid in connection with the goods supplied and/or services rendered and/or works executed under IPA II assistance which are exempted from VAT, as provided in this Agreement, against any VAT collected by them for any of their ordinary business transactions outside IPA II.

The tax administration shall complete any request for exemption, tax refund, and offsetting within a maximum of 60 calendar days without any cost other than minimum and reasonable administrative fees;

(d) Profit or income arising from Union contracts shall be taxable in the Republic of Macedonia in accordance with the national/local tax system. However, natural and legal persons, including expatriate staff and RTAs, resident or established in the Member States of the European Union or other countries eligible under IPA II other than the IPA II beneficiary, executing Union contracts shall be exempted from profit or income tax in the Republic of Macedonia, including withholding taxes;

A Union grant to a grant beneficiary shall not be construed as a profit or income to that grant beneficiary. Where a profit is generated from a grant contract, the Commission shall be entitled to recover the percentage of the profit in accordance with the terms of the underlying contract. The remaining profit may be taxable according to the national/local tax system.

(e) Expenditures of the Union contractors shall be relieved from excise duties or from any other taxes or charges having equivalent effect for the expenditure in connection with the goods supplied and/or services rendered and/or works executed by that Union contractor under the Union contract;

(f) Union contractors shall be exempted from "Property Transfer Tax" or any other taxes or charges having equivalent effect resulting from goods and/or rights and/or constructed facilities and/or funds transferred to them;

(g) Personal and household effects imported for personal use by natural persons (and members of their immediate families), other than those recruited locally, carrying out tasks defined in service and/or works and/or grant contracts and/or twinning contracts or covenants, shall be exempted from customs duties, import duties, taxes and levies and/or taxes having equivalent effect and/or deterrent excessive collateral requirements, the said personal and household effects being re-exported or disposed of in the state, in accordance with the regulations in force in the Republic of Macedonia after termination of the contract.

(h) Union contracts, contracts signed by Union contractors as well as partners in a consortium or joint venture or co-beneficiaries and affiliated entities in grants shall not be subject to stamp or registration duties, or to any other charge having equivalent effect in the Republic of Macedonia. This exemption shall also apply to transactions (including assignment of rights) and documents related to payments made to the Union contractor, including contracts concluded between grant/loan beneficiaries (including their partners, affiliated entities or sub-grant/loan beneficiaries) and their contractors (including their staff or contracted experts), and contracts concluded for incidental and provisional expenditure under service contracts and works contracts respectively;

(i) For the purposes of this Agreement, the term "*Union contractor*" shall be construed as natural and legal persons, rendering services and/or supplying goods and/or executing works under a Union contract. The term "Union contractor" shall also refer to grant/loan beneficiaries (including partners,

affiliated entities and sub-grant/loan beneficiaries as well as twinning contractors), partners in a consortium or joint venture, contractors and RTAs under twinning contracts as well as contractors under the Technical assistance and Information exchange instrument (TAIEX);

(j) The term "*Union contract*" means any contract or grant contract, including sub-grant/loan contracts and delegation agreements under indirect management, through which an activity is financed under IPA II, including the co-financing by the IPA II beneficiary or recipients of IPA II assistance and which is signed by the European Commission or the IPA II beneficiary or a grant beneficiary. The term "Union contract" shall also cover provisions of assistance under TAIEX and participation in Union programmes including grants received under Union programmes and co-financing of such grants.

(3) Whenever necessary, the IPA II beneficiary shall adopt or amend the secondary legislation and/or enabling acts necessary to enforce the tax provisions in this Agreement immediately upon its entering into force.

(4) The rules and procedures referred to in this Article shall also apply to any similar tax, duty, levy or charges having equivalent effect, which may be instituted after the date of entry into force of this Agreement in addition to, or in replacement of existing ones.

(5) In case of conflict between the provisions in this Article and the national legislation of the IPA II beneficiary, the provisions of this Agreement shall prevail. In the event of accession to the Union, the IPA II beneficiary will continue to apply the provisions in articles 27 and 28 except where these are incompatible with its obligations under the relevant Union acquis.

## SECTION V RULES ON FINANCIAL MANAGEMENT OF IPA II ASSISTANCE

## TITLE I GENERAL PROVISIONS

### Article 29 Eligibility of expenditure

(1) An expenditure item financed under the IPA II Regulation shall not be subject to any other financing under the Union budget.

(2) Prior to the conclusion of the relevant Financing Agreement contracts and addenda signed, expenditure incurred by the recipients and payments made by the IPA II beneficiary shall not be eligible for funding under the IPA II Regulation.

(3) The following expenditure shall not be eligible for funding under the IPA II Regulation:

(a) purchase of land and existing buildings, except where justified by the nature of the action in the financing decision;

(b) other expenditure as may be provided for in the Sectoral or Financing Agreements.

(4) The final date for the eligibility of expenditure shall be laid down in the Financing Agreements.

**Article 30 Aid intensities and rate of Union contribution**

(1) IPA II assistance shall support the implementation of the IPA II beneficiary' reform efforts as referred to in Article 1 of the IPA II Regulation. Specific programmes and stand-alone actions may require both IPA II beneficiary' and Union financial contributions.

(2) Where both IPA II beneficiary' and Union financial contributions are required, the Union contribution shall be calculated in relation to the eligible expenditure, as defined in the Sectoral or Financing Agreements.

## TITLE II RULES RELATING TO INDIRECT MANAGEMENT BY THE IPA II BENEFICIARY

**Article 31 Eligibility of expenditure under indirect management**

Under rural development programmes in the policy area agriculture and rural development the following specific provisions shall apply:

(a) Expenditure for technical assistance to support the preparation of rural development programmes and the setting up of management and control systems may be eligible before the date of adoption of the Commission decision for the approval of the rural development programme, but not earlier than 1 January 2014;

(b) Investment projects under rural development programmes shall remain eligible for Union financing provided they do not, within five years from the final payment by the operating structure, undergo a substantial modification;

(c) In case of standard unit costs, lump sums not exceeding EUR 100 000 of public contribution and flat-rate financing, determined by the application of a percentage to one or several defined categories of costs, the EU is covering only the amounts as laid down for each measure in the programmes and as defined by the respective IPARD Agency in advance of the call for applications.

**Article 32 Audit trail**

The NAO shall ensure that all relevant information is available to ensure a sufficiently detailed audit trail. This information shall include documentary evidence of the authorisation of payment requests, of the accounting and payment of such requests, and of the treatment of advances, guarantees and debts.

**Article 33 Payments of the Union contribution**

(1) Payment of the Union contribution shall be made within the l imits of the funds available.

(2) Payments shall take the form of pre-financing, interim payments and settlement of the final balance. In case of specific programmes and stand-alone actions, where contributions are required from both the Union and the IPA II beneficiary payments of

the Union contribution to the financing of the actions concerned shall be calculated by applying the co-financing rate laid down in the financing decision to the eligible expenditure certified in accordance with point (a) of Clause 2(3) of Annex A to this Agreement subject to the maximum amount of the Union contribution set out in the financing decision.

(3) By 15 January and 15 July each year, the IPA II beneficiary shall send to the Commission a forecast of its likely payment request for the financial year concerned and for the subsequent financial year, in relation to all IPA II policy areas and programmes. The Commission may ask for an update of the forecast as appropriate.

(4) Payments by the Commission to the National Fund shall be made within 90 days after the conditions of Articles 34, 35 or 37 are met. This time limit for payment requests may be interrupted by the Commission in order to request all underlying documents necessary to clarify any elements relevant to the statement of expenditure, including information on the reporting of irregularities in accordance with Article 51(2) and Annex H to this Agreement.

(5) Amounts set out in the programmes submitted by the IPA II beneficiary, in statements of expenditure, in payment requests and in expenditure mentioned in the implementation reports shall be denominated in euro. The IPA II beneficiary shall ensure that for the treasury flows between the Commission and the IPA II beneficiary the rate recorded for conversion between euro and national currency is the monthly accounting rate of the euro established by the Commission for the month during which the expenditure paid was recorded in the accounts of the National Fund or the operating structure concerned specified in the relevant Financing Agreement.

(6) Payments by the Commission to the National Fund shall be made, subject to availability of budget appropriations, in euro to the euro account, in accordance with the provisions laid down in Articles 34, 35 and 37 and Sectoral or Financing Agreements. A euro account shall be opened for each programme and shall be used exclusively for transactions relating to that programme.

(7) The IPA II beneficiary shall ensure that recipients receive the total amount of the public contribution in due time and in full. No specific charge or other charge with equivalent effect shall be levied which would reduce these amounts for recipients and the public contribution and assets thus financed shall not be subject to any administrative or judicial confiscation, seizure or similar deductions.

(8) In cases where the balance on the euro account referred to in paragraph 6 is insufficient to cover the payment requests submitted by the recipients pending the receipt of payment from the Commission, the IPA II beneficiary shall use national funds to pre-finance the Union contribution. In these cases the national funds shall be treated as Union funds and paragraph 6 shall apply at the moment when the full payment of the national contribution, if any, and the Union contribution pre-financed from national funds is recorded in the accounts of the National Fund.

(9) The IPA II assistance may only cover expenditure incurred and paid by the IPA II beneficiary in accordance with the eligibility rules as provided for by the Financial Regulation, its Rules of Application, the Common Implementing Regulation, the IPA II Implementing Regulation and Articles 29, 30 and 31 and as laid down in the Sectoral or financing agreements if applicable.

(10) The exchange of information concerning financial transactions between the Commission and the structures and authorities referred to in Article 10 shall, where

appropriate, be made by electronic means, using procedures agreed upon between the Commission and the IPA II beneficiary.

**Article 34 Pre-financing**

(1) The minimum requirements for a pre-financing payment request are the following:

(a) the NAO has notified to the Commission the opening of the euro account concerned;

(b) the relevant Financing Agreement has been concluded and is in force.

(2) The detailed provisions concerning the calculation of pre-financing payments for annual and multi-annual programmes shall be set in the Sectoral and/or Financing Agreements.

(3) The total pre-financing amount shall be cleared at the latest when the programme is closed unless otherwise specified in the Sectoral or Financing Agreement.

**Article 35 Interim payments**

(1) The minimum requirements for an interim payment are the following:

(a) the NAO has sent to the Commission a payment request including a statement of expenditure detailing incurred and paid costs and including information, where relevant, on pre-financing. The payment request shall also include relevant information on implementation as detailed in the Sectoral or Financing Agreement;

(b) the ceilings for the Union contribution, as laid down in the financing decision, have been respected;

(c) the NIPAC has sent to the Commission the annual report on implementation in accordance with Article 59(1), including the most recent one;

(d) the audit authority has sent to the Commission, in accordance with point (b) of Clause 5(3) of Annex A to this Agreement, the most recent annual audit opinion and annual audit activity report;

(e) the relevant Financing Agreement is in force;

(f) any information requested by the Commission has been provided.

(2) Without prejudice to the annual audit opinion and examination and acceptance of accounts decision, if it appears that the applicable rules have not been complied with, or funds have not been properly used, the payments can be suspended or interrupted in accordance with Article 60(4) of the Financial Regulation and the procedure laid down in the Articles 39 and 40.

**Article 36 Examination and acceptance of accounts procedures**

(1) The purpose of the examination and acceptance of accounts procedure shall be to ensure that the expenditure incurred and paid by the IPA II beneficiary in the context of indirect management and which may be chargeable to the Union budget is compliant with the applicable Union rules and that the accounts are complete, accurate and true.

(2) The examination and acceptance of accounts procedure shall consist of:

(a) the analysis of the statement of expenditure as submitted by the NAO;

(b) the analysis of the final report on implementation in accordance with Article 59(4);

(c) the analysis of the opinion sent by the audit authority on the statement of expenditure supported, where appropriate, by an audit activity report;

(d) the analysis of relevant documents as referred to in the Sectoral or Financing Agreement and, where appropriate, on-the-spot checks by the Commission, subject to no limitations or restrictions, on the content of those financial reports or statements and on the underlying transactions, including checks made with recipients;

(e) establishment by the Commission of the amount of expenditure recognised as accepted to the Union budget, following, where necessary, a contradictory procedure and after the IPA II beneficiary has been notified;

(f) calculation of the financial correction arising from the difference between declared expenditure and expenditure recognised as accepted to the Union budget;

(g) recovery or repayment by the Commission of the balance arising from the difference between accepted expenditure to the Union budget and the sums already paid to the IPA II beneficiary.

(3) The examination and acceptance of accounts procedure referred to in paragraph 2 is without prejudice to the possibility for the Commission to recover non eligible expenditure at a later stage on the basis of audits or inspections carried out during or after the implementation of the programme.

**Article 37 Settlement of the final balance**

(1) The minimum requirements for settlement of the final balance are the following:

(a) the NAO has sent to the Commission a final payment application, if applicable, and a final statement of expenditure;

(b) the NIPAC has sent to the Commission the final report on implementation in accordance with Article 59(4);

(c) the audit authority has sent to the Commission, in accordance with point (iii) of Clause 5(3)(b) of Annex A to this Agreement, an opinion on the final statement of expenditure, supported where appropriate by a final audit activity report;

(d) the relevant Financing Agreement is in force;

(e) the Commission has completed the examination and acceptance of accounts procedure as foreseen in Article 36.

(2) Where no request for final payment is made, the NAO has to provide a final financial declaration to the Commission.

**Article 38 De-commitment of unused funds in case of multi-annual programmes with split commitments**

(1) The Commission shall automatically de-commit any portion of a budgetary commitment for a programme that, by 31 December of the fifth year following that of the budgetary commitment, has not been used for the purpose of pre-financing or making interim payments or for which the NAO has not presented any certified statement of expenditure or any payment application. An earlier deadline may be specified in a Sectoral or Financing Agreement.

(2) The Commission shall inform the NAO in good time whenever there is a risk of de-commitment as referred to in paragraph 1.

**Article 39 Interruption of payments**

(1) Notwithstanding the time limit[s] for payments set out in Article 33(4), the Commission may interrupt payments to the IPA II beneficiary fully or partially for the purpose of carrying out further checks where:

(a) reliable information comes to the notice of the Commission indicating a significant deficiency in the functioning of the internal control system or that the expenditure certified by the entity concerned is linked to a serious irregularity and has not been corrected;

(b) the interruption is necessary to prevent significant damage to the financial interests of the Union.

(2) The Commission may limit the interruption to the part of the expenditure covered by the payment claim affected by the elements referred to in paragraph 1. The Commission shall inform the IPA II beneficiary immediately of the reason of interruption and shall ask for its immediate observations and to remedy the situation if necessary. The interruption shall be ended by the Commission as soon as the necessary measures have been taken.

**Article 40 Suspension of payments**

(1) The Commission may suspend payments to the IPA II beneficiary, in particular when systemic errors are detected which call into question the reliability of the internal control systems of the entity concerned or the legality and regularity of the underlying transactions.

(2) The IPA II beneficiary shall be given the opportunity to present its observations within a period of two months before the Commission decides on a suspension in accordance with paragraph 1.

(3) The Commission shall end the suspension when the IPA II beneficiary has taken the necessary measures to remedy the systemic errors.

If the IPA II beneficiary has not taken such measures, the Commission may decide to cancel all or part of the IPA II contribution to the programme in accordance with Article 43.

**Article 41 Recovery of funds**

(1) Any situation as defined in Article 51(5) occurring at any time during the implementation of IPA II assistance or being the result of an audit may lead to the recovery of the funds by the Commission from the IPA II beneficiary.

(2) The NAO shall recover the Union contribution paid to the IPA II beneficiary from those who were in any situation defined in Article 51(5) or benefited from it, in accordance with national recovery procedures for public funds. The fact that the NAO does not succeed in recovering all or part of the funds shall not prevent the Commission from recovering the funds from the IPA II beneficiary.

**Article 42 Financial adjustments by the IPA II beneficiary**

The NAO shall make financial adjustments where any situation defined in Article 51(5) is detected in actions or programmes, by cancelling all or part of the Union contribution to the actions or programmes concerned. The NAO shall take into account the nature and gravity of the irregularities and the financial loss to the Union contribution.

**Article 43 Financial corrections by the Commission**

(1) In order to ensure that the IPA II funds have been used in accordance with the applicable rules, the Commission shall apply the examination and acceptance of accounts procedures as specified in Article 36 and financial correction mechanisms in accordance with Article 17 of the IPA II Implementing Regulation and as detailed in Sectoral or Financing Agreements.

(2) A financial correction may arise from the following:

(a) identification of any situation defined under Article 51(5); or

(b) identification of a weakness or deficiency in the management and control systems of the IPA II beneficiary;

(c) follow up by the Commission on the reports and opinions of the audit authority.

(3) If the Commission finds that expenditure under the programmes covered by IPA II has been incurred and paid in a way that has infringed applicable rules, it shall decide what amounts are to be excluded from Union financing.

(4) The calculation and establishment of any such corrections, as well as the related recoveries, shall be made by the Commission, following the criteria and procedures provided for in paragraphs 5 to 7 of this Article and Articles 36 and 44.

(5) Financial corrections shall be made as appropriate by compensation, in the situations referred to in paragraph 2.

(6) The Commission shall apply the financial corrections on the basis of identification of the amounts unduly spent and on the financial implications for the budget. Where such amounts cannot be identified precisely in order to apply individual corrections, the Commission may apply flat-rate corrections or corrections based on an extrapolation of the findings.

(7) When deciding the amount of a correction, the Commission shall take into account the nature and gravity of any situation defined in Article 51(5) and/or the extent and financial implications of the weaknesses or the deficiencies found in the management and control system in the programme concerned.

**Article 44 Procedure for financial corrections and acceptance of accounts**

(1) Before taking a decision on a financial correction, including the ones taken on the basis of the examination and acceptance of accounts procedure, the Commission shall inform the NAO of its provisional conclusions and request his/her comments within two months.

Where the Commission proposes a financial correction based on an extrapolation of the findings or at a flat rate pursuant to Article 43(6), the IPA II beneficiary shall be given the opportunity to provide information which would allow the Commission to establish the actual extent of any situation defined in Article 51(5), through an examination of the documentation concerned. In agreement with the Commission, the IPA II beneficiary may limit the scope of this examination to a proportion or sample of the documentation concerned. Save for duly justified cases, the time allowed for this examination shall not exceed a period of two months after the two-month period referred to in the first subparagraph. Further details may be set out in the Sectoral or Financing Agreement.

(2) The Commission shall take a decision after taking into account any evidence supplied by the IPA II beneficiary.

**Article 45 Re-use of the Union contribution**

(1) The resources cancelled from the Union contribution following financial corrections pursuant to Article 43 shall be paid to the Union budget.

(2) The contribution cancelled or recovered by the IPA II beneficiary in accordance with Article 42 may not be re-used for the activity or activities that were the subject of the recovery or the adjustment, nor, where the recovery or adjustment follows a systemic irregularity, for on-going activities within the whole or part of the programme or action in which the systemic irregularity occurred.

**Article 46 Repayment**

(1) The IPA II beneficiary shall make any repayment to the general budget of the Union before the due date indicated in the recovery order drawn up in accordance with Article 79 of the Financial Regulation. The due date shall be the last day of the second month following the issuing of the order.

(2) Any delay in repayment shall give rise to interest on account of late payment, starting on the due date and ending on the date of actual payment. The rate of such interest shall be one-and-a-half percentage points above the rate applied by the European Central Bank in its main refinancing operations on the first working day of the month in which the due date falls.

## TITLE III CLOSURE OF A PROGRAMME

### Article 47 Closure of a programme under indirect management by the IPA II beneficiary

(1) The Commission shall notify in writing the closure of a programme to the IPA II beneficiary.

(2) The Commission shall not close a programme and shall not settle the final balance to the IPA II beneficiary without prior examination and acceptance of the accounts as provided for in Article 36.

(3) The closure of a programme is without prejudice to the right of the Commission to undertake financial corrections at a later stage.

(4) More detailed rules on the closure of programmes may be set out in Sectoral or Financing Agreements.

### Article 48 Closure of a programme under direct management and indirect management with entities other than the IPA II beneficiary

(1) A programme is closed when all the contracts and grants funded by this programme have been closed.

(2) The Commission shall notify in writing the closure of a programme to the IPA II beneficiary.

(3) The closure of a contract or grant is without prejudice to the right of the Commission to undertake financial corrections at a later stage.

(4) More detailed rules on the closure of programmes may be set out in Sectoral or Financing Agreements.

### Article 49 Retention of documents

The IPA II beneficiary shall retain for six years from the final date for operational implementation of a financing agreement, all documents relevant for the procurement and grant award procedures, contracts, addendum, relevant correspondence and all relevant documents relating to payments and recoveries.

The time period referred to in the first subparagraph shall be interrupted either in case of legal proceedings or by a duly justified request of the Commission.

## TITLE IV SUPERVISION, CONTROL AND AUDIT AND PROTECTION OF FINANCIAL INTERESTS

### Article 50 Supervision, control and audit by the Commission and the European Court of Auditors

(1) All Financing Agreements as well as all resulting programmes, actions and subsequent contracts shall be subject to supervision, control and audit by the Commission,

including the European Anti-Fraud Office (OLAF), and audits by the European Court of Auditors.

Under indirect management by the IPA II beneficiary, this also includes the right of the Commission and the Union Delegation in the Republic of Macedonia to, as appropriate, carry out measures such as:

(a) ex-ante verification of tendering and contracting carried out by the related operating structures;

(b) ex-post controls of tendering, contracting, contract execution, including financial management thereof and programme activities carried out by the related operating structures;

(c) supervision concerning the functioning of the underlying management and control systems.

The duly authorised agents or representatives of the Commission and of OLAF shall have the right to carry out any technical and financial verification that the Commission or OLAF may consider necessary to follow the implementation of a programme, action or contract including visits of sites and premises at which IPA II funded activities are implemented. The Commission shall give the national authorities concerned advance notice of such missions.

(2) The IPA II beneficiary shall designate a service (an Anti-fraud coordination service)[17], to facilitate effective cooperation and exchange of information, including information of an operational nature, with OLAF.

The service shall under indirect management be tasked with coordinating administrative and operational obligations and activities and propose amendments to national legislation as appropriate in order to protect the financial interests of the Union. The service shall, inter alia, lead the creation/implementation of national strategies to protect the financial interests of the Union, identify possible weaknesses in national systems for managing Union funds including disbursed IPA II assistance, ensure sufficient human resources capacity for these tasks, including training of fraud-prevention staff, support cooperation between national administrations, prosecution authorities and OLAF, share information on irregularities and suspected fraud cases with national administrations and OLAF and ensure the fulfilment of all the obligations under Regulation (EC, Euratom) No 883/2013 of the European Parliament and of the Council[18], Council Regulation (Euratom, EC) No 2988/1995[19] and Council Regulation (EC, Euratom) No 2185/1996[20].

---

17 This service does not form part of the structures referred to in Article 10 and its establishment is thus not a pre-requisite for entrusting budget implementation tasks.

18 Regulation (EU, Euratom) No 883/2013 of the European Parliament and of the Council of 11 September 2013 concerning investigations conducted by the European Anti-Fraud Office (OLAF) and repealing Regulation (EC) No 1073/1999 of the European Parliament and of the Council and Council Regulation (Euratom) No 1074/1999, (OJ L 248, 18 September 2013, p.1).

19 Council Regulation (EC, Euratom) No 2988/1995 of 18 December 1995 on the protection of the European Communities financial interests (OJ L 312, 23 December 1995, p.1).

20 Council Regulation (Euratom, EC) No 2185/96 of 11 November 1996 concerning on-the-spot checks and inspections carried out by the Commission in order to protect the European Communities financial interests against fraud and other irregularities, (OJ L 292, 15 November 1996, p. 2).

(3) The IPA II beneficiary shall supply all requested information and documents including any computerised data and take all suitable measures to facilitate the work of the persons instructed to carry out audits or inspections.

(4) The IPA II beneficiary shall maintain records and accounts adequate to identify the services, supplies, works and grants financed under the related Financing Agreement. The IPA II beneficiary shal l also ensure that the agents or representatives of the Commission, including OLAF, have the right to inspect all relevant documentation and accounts pertaining to items financed under the related Financing Agreement and assist the European Court of Auditors to carry out audits relating to the use of IPA II assistance.

(5) In order to ensure the efficient protection of the financial interests of the Union, the Commission, including OLAF, may also conduct documentary and on-the-spot checks and inspections in accordance with Regulation (EU, Euratom) No 883/2013 and Regulation (EC, Euratom) No 2185/1996. These checks and inspections shall be prepared and conducted in close collaboration with the IPA II beneficiary, which shall be notified in good time of the object, purpose and legal basis of the checks and inspections, so that it can provide all the requisite help. The IPA II beneficiary shall identify a service which will assist at OLAF's request in conducting investigations in accordance with Regulation (EU, Euratom) No 883/2013 and Regulation (EC, Euratom) No 2185/1996. The service referred to in paragraph 2 can fulfil this task if it has administrative and criminal investigative powers. If the IPA II beneficiary wishes, the on-the-spot checks and inspections may be carried out jointly. Where the participants in IPA II funded activities resist an on-the-spot check or inspection, the IPA II beneficiary, acting in accordance with national rules, shall give Commission/OLAF inspectors such assistance as they need to allow them to discharge their duty in carrying out an on-the-spot check or inspection.

The Commission/OLAF shall report as soon as possible to the IPA II beneficiary any evidence or suspicion relating to a f raud or irreg ularities whi ch has come to its knowledge in the course of an on-the-spot check or inspection. In any event, the Commission/OLAF shall be required to inform the above-mentioned authority of the result of such checks and inspections.

(6) The controls and audits described above are applicable to all recipients and sub-contractors who have received IPA II assistance, including all related information to be found in the documents of the responsible authority in the IPA II beneficiary concerning the national contribution, if any.

(7) Without prejudice to the responsibilities of the Commission and the European Court of Auditors, under indirect management, the accounts and operations of the National Fund and, where applicable, operating structures may be checked at the discretion of the Commission by the Commission itself or by an external auditor assigned by the Commission.

**Article 51 Protection of the financial interests of the Union**

(1) In accordance with Article 60(3) of the Financial Regulation, the IPA II beneficiary entrusted with budget implementation tasks of IPA II assistance shall prevent, detect and correct irregularities and fraud when executing those tasks. To this end, the IPA II beneficiary shall carry out, in accordance with the principle of proportionality, ex ante and ex post controls including, on-the-spot checks on representative and/or risk-based

samples of transactions, to ensure that the actions financed from the budget are effectively carried out and are implemented correctly. The IPA II beneficiary shall also recover funds unduly paid and bring legal proceedings where necessary in this regard.

(2) The IPA II beneficiary shall ensure investigation and effective treatment of suspected cases of fraud, conflict of interest and irregularities and shall under indirect management ensure the functioning of a control and reporting mechanism as referred to in Article 16 of the IPA II Implementing Regulation. The IPA II beneficiary shall report suspected fraud and other irregularities which have been the subject of a primary administrative or judicial finding, without delay to the Commission and keep the latter informed of the progress of administrative and legal proceedings. Reporting shall be done by electronic means using the module provided by the Commission for this purpose. In addition to the reporting provisions set in Annex H to this Agreement, further details may be laid down in the Sectoral or Financing Agreement.

(3) Furthermore, the IPA II beneficiary shall under indirect management, take any appropriate measure to prevent and counter any active or passive corruption practices at any stage of the procurement procedure or grant award procedure or during the implementation of the corresponding contracts.

(4) The IPA II beneficiary, including the personnel responsible for the programming and implementation of the tasks of the IPA II funded activities, shall take whatever precautions necessary to avoid any risk of conflict of interests and shall inform the Commission immediately of any such conflict of interest or any situation likely to give rise to any such conflict.

(5) For the purpose of this article the following definitions shall apply:

(a) *Error* means non-deliberate clerical and technical errors committed by the IPA II beneficiary or a recipient of IPA II assistance;

(b) *Irregularity* means any infringement of a provision of applicable rules and contracts resulting from an act or an omission by an economic operator which has, or would have, the effect of prejudicing the general budget of the Union by charging an unjustified item of expenditure to the general budget;

(c) *Economic operator* means any natural or legal person or other entity taking part in the implementation of IPA II assistance;

(d) *Systemic irregularity* means any irregularity that may be of a recurring nature, with a high probability of occurrence in similar types of operations, which result from a serious deficiency in the effective functioning of the management and control systems, including a failure to establish appropriate procedures in accordance with applicable rules;

(e) *Fraud* means any intentional act or omission relating to: the use or presentation of false, incorrect or incomplete statements or documents, which has as its effect the misappropriation or wrongful retention of funds from the general budget of the Union or budgets managed by, or on behalf of, the European Union, non-disclosure of information in violation of a specific obligation with the same effect or the misapplication of such funds for purposes other than those for which they were originally granted;

(f) *Suspected fraud* means an irregularity giving rise to the initiation of administrative or judicial proceedings at national level in order to establish the presence of intentional behaviour, in particular fraud, as referred to above;

(g) *Active corruption* means the deliberate action of whosoever promises or gives, directly or through an intermediary, an advantage of any kind whatsoever to an official for himself or for a third party for him to act or to refrain from acting in accordance with his duty or in the exercise of his functions in breach of his official duties in a way which damages or is likely to damage the financial interests of the Union;

(h) *Passive corruption* means the deliberate action of a civil servant, who, directly or through an intermediary, requests or receives advantages of any kind whatsoever, for himself or a third party, or accepts a promise of such advantage, to act or to refrain from acting in accordance with his duty or in the exercise of his functions in breach of his official duties in a way which damages or is likely to damage the financial interests of the Union;

(i) *Conflict of interests* means where the impartial and objective exercise of the functions of a financial actor or other person is compromised for reasons involving family, emotional life, political or national affinity, economic interest or any other shared interest with a recipient;

(j) *Primary administrative or judicial finding* means a first written assessment by a competent authority, either administrative or judicial, concluding on the basis of specific facts that an irregularity has been committed, without prejudice to the possibility that this conclusion may subsequently have to be revised or withdrawn as a result of developments in the course of the administrative or judicial procedure.

The definitions listed in this article shall not be construed as introducing new types of crime to the Republic of Macedonia penal code or changes there to.

## SECTION VI MONITORING, EVALUATION AND REPORTING

## TITLE I MONITORING

### Article 52 IPA monitoring committee

(1) The Commission and the IPA II beneficiary shall set up an IPA monitoring committee no later than six months after the entry into force of the first Financing Agreement. This committee shall also fulfil the responsibilities of the IPA monitoring committee under Regulation (EC) No 1085/2006.

(2) The IPA monitoring committee shall review the overall effectiveness, efficiency, quality, coherence, coordination and compliance of the implementation of all actions towards meeting the objectives set out in the Financing Agreements and the country strategy papers. For this purpose, it shall, where relevant, base itself on the information provided by the sectoral monitoring committees.

(3) The IPA monitoring committee may make proposals to the Commission, the NIPAC and the NAO for ensuring better coherence and coordination of IPA II assistance as

provided for in the country strategy papers and, if relevant, the multi-country strategy papers or in the IPA II Regulation, and to enhance the overall efficiency, effectiveness, impact and sustainability of such assistance. It may also make recommendations for corrective actions to the relevant sectoral monitoring committee(s) in order to ensure the achievement of IPA II objectives and enhance the efficiency and effectiveness of the IPA II assistance. For this purpose, it shall, where relevant, take into account the conclusions and recommendations drawn in monitoring and evaluations launched by either the Commission and/or the IPA II beneficiary.

(4) The IPA monitoring committee shall adopt its rules of procedure in agreement with the NIPAC, the NAO and the Commission.

(5) The IPA monitoring committee shall be composed of representatives of the Commission, the NIPAC and other relevant national authorities and bodies of the IPA II beneficiary and, where relevant, international organisations, including international financial institutions and other stakeholders, such as civil society and private sector organisations. The representatives of stakeholders shall be chosen according to rules and criteria defined in the rules of procedure of the IPA monitoring committee and in agreement with the Commission. A representative of the Commission and the NIPAC shall co-chair the IPA monitoring committee meetings.

(6) The IPA monitoring committee shall meet at least once a year. Ad hoc meetings may also be convened at the initiative of the Commission or of the IPA II beneficiary, in particular on a thematic basis.

(7) Where under direct management sectoral monitoring committees, as referred to in Article 53, are not set up, the IPA monitoring committee shall fulfil the functions listed in paragraph 3 of that Article.

**Article 53 Sectoral monitoring committee**

(1) Under indirect management by the IPA II beneficiary, sectoral monitoring committees shall be set up by the IPA II beneficiary by policy area or by programme, including at sector level where appropriate, no later than six months after the entry into force of the first Financing Agreement related to the respective policy area or programme following the consultation with the Commission. When appropriate, sectoral monitoring committees may be set up on an ad hoc basis under other implementation methods.

(2) Each sectoral monitoring committee shall review the effectiveness, efficiency, quality, coherence, coordination and compliance of the implementation of the actions in the policy area or programme and their consistency with the relevant national and, whenever relevant, regional sector strategies. It shall measure progress in relation to achieving the objectives of the actions and their expected outputs, results and impact by means of indicators related to a baseline situation, as well as progress with regard to financial execution.

(3) Supported by the reports provided by the operating structure(s), the sectoral monitoring committees shall in particular:

(a) review the progress towards meeting the objectives, achieving the planned outputs and results, and assessing the impact and sustainability of the on-going programmes and actions while ensuring coherence with the on-going policy

dialogue, the related national and regional sector strategies and multi-country and/or regional activities in the country;

(b) review annual implementation reports, including financial execution of the actions;

(c) examine relevant findings and conclusions as well as proposals for remedial follow-up actions stemming from the on-the-spot checks, monitoring and evaluations if available;

(d) discuss any relevant aspects of the functioning of the management and control systems;

(e) discuss any problematic issues and actions;

(f) if necessary, consider or make proposals to amend programmes and any other corrective action to ensure the achievement of the objectives of the actions and enhance the efficiency, effectiveness, impact and sustainability of IPA II assistance;

(g) review information, publicity, transparency, visibility and communication measures taken, in accordance with Articles 23 and 24.

Other specific provisions may be laid down in the Sectoral or Financing Agreements.

(4) Operational conclusions, including any recommendations, will be drawn at the end of the sectoral monitoring committees meetings. These conclusions shall be subject to adequate follow-up and a review in the following committee meetings and shall be the basis for reporting to the IPA monitoring committee on progress made in accordance with Article 52(2).

(5) Each sectoral monitoring committee shall adopt its rules of procedure, to be drawn up in consultation with the operating structure, the NIPAC and the Commission.

(6) The sectoral monitoring committee shall be composed of representatives of relevant national authorities and bodies, other stakeholders such as economic, social and environmental partners and, where relevant, international organisations, including international financial institutions and civil society. The Commission shall participate in the work of the committee. The representatives of the stakeholders shall be chosen according to the rules and criteria defined in the rules of procedure. A senior representative of the IPA II beneficiary shall chair the sectoral monitoring committee meetings. Depending on the policy area or programme, the Commission may co-chair the committee meetings.

(7) The sectoral monitoring committees shall meet at least twice a year. Ad hoc meetings may also be convened.

(8) During the implementation of programmes and actions pursuant to Regulation (EC) No 1085/2006 and to the IPA II Regulation, sectoral monitoring committees established pursuant to Article 19 of the IPA II Implementing Regulation shall also consider the work undertaken by sectoral monitoring committees established pursuant to Regulation (EC) No 1085/2006, in particular regarding programmes and actions in the relevant IPA component or policy area or sector.

**Article 54 Other monitoring activities**

(1) The IPA II beneficiary shall apply transparent, non-discriminatory and effective review procedures concerning the actual implementation of the tasks entrusted including regular, systematic and properly planned ex-post monitoring reviews to assess the relevance, efficiency, effectiveness, impact and sustainability of the IPA II assistance.

(2) Other monitoring platforms may be set up where appropriate. Their activities and outcomes shall be reported to the IPA monitoring committee.

## TITLE II EVALUATION

**Article 55 General principles of evaluation of IPA II Assistance**

(1) IPA II assistance shall be subject to evaluations, in accordance with Article 30(4) of the Financial Regulation, with the aim of improving its relevance, coherence, quality, efficiency, effectiveness, Union added value, consistency and synergy with the relevant policy dialogue.

(2) The objectives of evaluation shall include:

(a) assessing the conditions for the implementation of the assistance, its performance, both prospective and actual, and its consistency with the policy objectives set out in view of achieving long-term, impacts and objectives;

(b) assessing the relevance of agreed result and impact indicators to achieve long-term, global impacts and objectives;

(c) assessing the programming process and monitoring system and, where appropriate, implementation arrangements;

(d) achieving accountability of the assistance to the institutions of the EU and to the public with respect to the value for money and the use of funds;

(e) drawing useful lessons aiming at improving the quality and design of future policies and interventions.

For these purposes, evaluations shall be completed in a timely manner and their findings shall be taken into account in the following programming and implementation cycle, as well as in the decision on resource allocation.

(3) Evaluations may be carried out at policy, strategic, thematic, sectoral, programme and operational level as well as at country or regional level.

(4) *Ex-ante* evaluations may be carried out. These evaluations shall aim to optimise the allocation of budgetary resources under programmes and improve programming quality. They shall identify and appraise the disparities, gaps and potential for development, the goals to be achieved, the results expected, the quantified targets, the coherence, if necessary, of the strategy proposed and the quality of the procedures for implementation, monitoring, evaluation and financial management.

(5) *Interim* evaluations shall be carried out where appropriate, in accordance with Article 18 of the Rules of Application of the Financial Regulation. The interim evaluation shall assess the performance of the assistance and results obtained and lessons learned in terms of the human and financial resources allocated in order to

verify that they are consistent with the objectives set. In addition, the Commission may carry out evaluations of the strategy papers at country or regional level.

(6) *Ex-post* evaluations shall assess the relevance, Union added value, efficiency, effectiveness, impact and sustainability of IPA II assistance in view of achieving the set objectives.

(7) Evaluations shall take into account the objective of sustainable development and the relevant Union legislation. The longer-term impacts and the sustainability of effects of the IPA II assistance shall be evaluated in accordance with the rules and procedures applicable at that time.

(8) The results of evaluations shall be taken into account by the IPA monitoring committee and the sectoral monitoring committees.

(9) The Commission shall develop evaluation methods, including quality standards and objective and measurable indicators. The IPA II beneficiary shall follow such methods when carrying out the evaluations.

**Article 56 Evaluations by the Commission**

When the Commission undertakes evaluations in accordance with Article 12 and 17 of the Common Implementing Regulation, the IPA II beneficiary shall support the Commission in providing all the data and information necessary, in line with the international commitments on aid effectiveness, to permit the monitoring and evaluation of the actions concerned, including indicators to measure progress on a country level as provided for in the country strategy papers.

**Article 57 Evaluations by the IPA II beneficiary under indirect management**

(1) An IPA II beneficiary which has been entrusted budget implementation tasks of IPA II assistance shall be responsible for conducting, evaluations of the programmes it manages, in accordance with Article 55.

(2) The IPA II beneficiary shall, in consultation with the Commission, draw up an evaluation plan presenting the evaluation activities which it intends to carry out in the different phases of the implementation.

## TITLE III REPORTING

**Article 58 General reporting requirements to the Commission**

By 15 February of the following financial year, the NIPAC shall provide the Commission with an annual report on the implementation of IPA II assistance. The report shall follow the model attached to the Financing Agreement and shall include in particular:

(a) involvement of the IPA II beneficiary in programming, monitoring and evaluation, communication and visibility efforts;

(b) problems encountered in meeting the required conditionalities and in ensuring sustainability, related measures taken/planned, main horizontal problems encountered and mitigating measures taken, problems encountered during implementation of activities;

(c) information on the indicators set up in the country strategy papers and in the programming documents specified in Section III of this Framework Agreement.

Any other reporting requirements may be set out in the Sectoral or Financing Agreements.

**Article 59 Reporting requirements to the Commission under indirect management by the IPA II beneficiary in accordance with Article 60(5) of the Financial Regulation**

(1) In addition to the requirements referred to in Article 58, the NIPAC shall, with copy to the NAO and the audit authority provide the Commission with an annual report on the implementation of the entrusted budget implementation tasks by 15 February of the following financial year. The report shall be based on information provided by the operating structures, shall follow the model attached to the Financing Agreement and shall include in particular:

(a) a summary of main achievements;

(b) a summary of any significant problems encountered in implementing the budget implementation tasks entrusted and any subsequent measures taken;

(c) quantitative and qualitative information on the progress made in implementing the objectives, results, indicators set up in the country strategy papers and programming documents specified in Section III;

(d) recommendations for corrective/further actions.

(2) By 15 February of the following financial year, the NAO shall, with copy to the NIPAC and the audit authority, provide the Commission with:

(a) annual financial reports or statements on accrual basis as specified in the Financing Agreement, drawn up in accordance with the format of the annual financial reports or statements attached to the Financing Agreement, which clearly distinguishes costs accepted and payments made.

(b) an annual management declaration per programme drawn up in accordance with Annex C to this Agreement and covering:,

(i) the overall responsibility for the financial management of EU funds in the Republic of Macedonia and for the legality and regularity of the underlying transactions;

(ii) the responsibility for the effective functioning of the management and internal control systems under IPA II;

If the confirmations required in accordance with Annex C to this Agreement, are not available, the NAO shall inform the Commission of the reasons and the potential consequences along with the actions taken or being planned to remedy the situation and to protect the interests of the European Union; and

(c) a summary of the reports on the internal audits and of controls carried out by the management structure, providing a sound basis for the management declaration. Such summary shall include an analysis of the nature and extent of errors and weaknesses identified in systems, corrective action taken or planned as well as follow-up given to the reports issued by the audit authority.

(3) By 15 March of the following financial year, the audit authority shall submit an audit opinion to the Commission and the Government of the Republic of Macedonia with a copy to the NIPAC and the NAO, accompanied by the annual activity report of the audit authority, as detailed in point (ii) of Clause (5)(3)(b) of Annex A and in Annexes D and E to this Agreement.

(4) At the end of the implementation of each programme and by the deadline set in the Financing Agreement, the NIPAC shall - based on the reports from the operating structures referred to in Article 60(1) - submit a final report which shall cover the whole period of implementation and may include the last annual report.

(5) The NIPAC shall submit a final report on the implementation of IPA II assistance which shall cover the whole period of implementation of the programmes adopted from 1 January 2014 to 31 December 2020.

(6) The NAO shall report regularly on the data concerning the financial implementation using the electronic transmission of data. The detailed provision on the frequency, format and type of data transmitted shall be determined in the Financing Agreements.

**Article 60 Reports by the operating structures under indirect management by the IPA II beneficiary**

(1) The operating structures shall deliver all the necessary information to the NIPAC and the NAO for the purposes of the reports referred to in Articles 58 and 59.

(2) Depending on the action or programme under its responsibility, the operating structure may be required to draw up a comprehensive annual report covering the full financial year, to be submitted by the NIPAC to the Commission, after examination by the responsible sectoral monitoring committee. Any reporting requirements additional to those set in paragraph 1 shall be set out in the Sectoral or Financing Agreements.

**Article 61 Language**

All reports, assessments and any other documents relating to the preparation or implementation of IPA II programmes to be provided to the Commission shall be drafted in English.

## SECTION VII PROVISIONS ON MULTI-ANNUAL ACTION PROGRAMMES WITH SPLIT COMMITMENTS

**Article 62 Implementation principles for multi-annual action programmes with split commitments implemented under indirect management by the IPA II beneficiary**

(1) IPA II assistance may be implemented under indirect management through multi-annual action programmes with split commitments as referred to in Article 189(3) of the Financial Regulation and Article 6(3) of the Common Implementing Regulation. Such programmes shall be prepared by the Commission on the basis of sector operational programme(s) or action documents as appropriate, drafted by the relevant

operating structures. The sector operational programmes or action documents shall be established in close consultation with the Commission and the relevant stakeholders.

The sector operational programmes shall contain all the information required by the related Commission instructions, including inter alia:

(a) an assessment of medium term needs and objectives;

(b) an overview of the consultation of the relevant stakeholders;

(c) a description of the chosen strategic actions;

(d) a financial table specifying, for each year, for each action and, in an indicative way, for each related activity the total amount of the Union contribution;

(e) the proposed evaluation and monitoring modalities;

(f) an indicative list of major projects, if any;

(g) where relevant, a description of the national structures and authorities for the management and control of the operational programme, in accordance with Article 10 and Annex A to this Agreement.

(2) As part of a multi-annual action programme with split commitments referred to under paragraph 1 assistance may finance major projects. For the purpose of this Article, a "*major project*" means a project comprising of a series of works, activities or services which is intended, in itself, to accomplish a definite and indivisible task of a precise economic or technical nature, which has clearly identified goals and whose total cost exceeds EUR 10 million.

(3) Major projects shall be submitted to the Commission for approval by the IPA II beneficiary. The decision approving the project shall define the physical object and the eligible expenditure. It shall be followed by a bilateral agreement with the IPA II beneficiary, laying down those elements.

(4) When submitting a major project to the Commission, the IPA II beneficiary shall provide all the information required by the related Commission instructions, including inter alia:

(a) information on the entity responsible for implementation;

(b) information on the nature of the investment;

(c) a timetable for the implementation;

(d) an assessment of the overall socio-economic balance of the operation;

(e) an analysis of the environmental impact and

(f) a financing plan.

(5) For the purposes of this Article "*activity*" means a component of an action which can be clearly identified by its costs and EU contribution, as well as type of financing (e.g. procurement, grant, etc.) selected by the operating structures of the programmes concerned, or under their responsibility, that contributes to the objectives of an action. In the context of financial instruments, an activity is constituted by the financial contributions from a programme to financial instruments and the subsequent financial support provided by those financial instruments.

(6) In case of major projects as referred to in paragraph 3, expenditure shall not be eligible before the Commission Decision approving the major project has been adopted.

(7) In the framework of multi-annual programmes with split commitments, the Commission shall be entitled to request the prior submission of proposals also for activities that do not fall under the definition of major projects. Concerning these activities, expenditure shall not be eligible before the Commission has communicated formally to the IPA II beneficiary that the activity has been approved.

(8) As regards the activities to be funded under IPA II assistance under multi-annual action programmes with split commitments as referred to in paragraph 1 which generate net revenue after their completion, the eligible expenditure shall be reduced in advance taking into account the potential of the activity to generate net revenue over a specific reference period that covers both implementation of the activity and the period after its completion.

For the purposes of this paragraph "net revenue" means cash in-flows directly paid by users for the goods or services provided by the activity, such as charges borne directly by users for the use of infrastructure, sale or rent of land or buildings, or payments for services less any operating costs and replacement costs of short-life equipment incurred during the corresponding period. Operating cost-savings generated by the activity shall be treated as net revenue unless they are offset by an equal reduction in operating. Where not all the investment cost directly related and necessary for the activity are eligible for funding under IPA II assistance, the net revenue shall be allocated pro rata to the eligible and non-eligible parts of the investment cost. The detailed provisions for calculation of the net revenue shall be set in the respective Financing Agreement.

(9) This Article does not apply to multi-annual rural development programmes with split commitments.

## SECTION VIII PROVISIONS ON CROSS-BORDER COOPERATION PROGRAMMES

## TITLE I GENERAL PROVISIONS

### Article 63 Forms of cross-border cooperation

(1) Assistance under this Section shall aim at promoting good neighbourly relations, fostering Union integration and promoting socio-economic development through joint local and regional initiatives.

(2) Cross-border cooperation shall provide assistance to the following:

(a) Cross-border cooperation between one or more Member States and one or more IPA II beneficiaries;

(b) Cross-border cooperation between two or more IPA II beneficiaries;

(c) Cross-border cooperation where countries eligible under the European Neighbourhood Instrument participate in IPA II Cross-border cooperation programmes.

(3) This Section shall apply to cross-border cooperation referred to in points (b) and (c) of paragraph 2. The rules applicable to cross-border cooperation referred to in point (a) of

paragraph 2 shall be set up in the financing agreements to be concluded pursuant to Article 8 of this Agreement.

**Article 64 Additional definitions for cross-border cooperation**

For the purposes of this Section the following definitions shall apply:

(a) "operation" means a project, contract, action or group of projects selected by the contracting authority of the programme concerned, or under its responsibility, contributing to the objectives of a thematic priority or thematic priorities to which it relates;

(b) "beneficiary" means a public or private body responsible for initiating or initiating and implementing operations;

(c) "public expenditure" means any public contribution to the financing of operations the source of which is the budget of national, regional or local public authorities, the budget of the Union related to IPA II assistance, the budget of associations of public authorities or public law bodies with a public service mission.

**Article 65 Aid intensity and rate of IPA II assistance**

(1) The Commission decision adopting a cross-border cooperation programme shall fix the co-financing rate and the maximum amount of IPA II assistance, based either on:

(a) total eligible expenditure, including public and private expenditure, or

(b) public eligible expenditure

(2) The Union co-financing rate at the level of each thematic priority shall not be less than 20% and not higher than 85% of the eligible expenditure. The co-financing rate for technical assistance referred to in Article 72 will be 100%.

**TITLE II RULES FOR PROGRAMMING**

**Article 66 Thematic priorities and concentration of IPA II cross-border cooperation**

(1) A maximum of four thematic priorities as listed in Annex J to this Agreement shall be selected by the participating countries for each cross-border cooperation programme.

(2) The cross-border cooperation programmes shall also include a specific budget allocation for technical assistance operations as indicated in Article 72.

**Article 67 Geographical coverage**

The participating countries and the Commission shall agree on the list of eligible regions which shall be included in the relevant cross-border cooperation programme.

**Article 68 Preparation, assessment, approval and amendment of cross-border cooperation programmes**

(1) Cross-border cooperation programmes shall be drawn up in accordance with the model programme provided by the Commission and shall be prepared jointly by the participating countries.

(2) For each selected thematic priority, the participating countries shall agree on the specific objectives, expected results, targets and indicators and the types of activities to be supported including the identification of the main target groups and beneficiaries.

(3) The cross-border cooperation programme shall be submitted to the Commission for approval by electronic means, by the IPA II beneficiary where the contracting authority is located.

(4) The Commission shall assess the consistency of cross-border cooperation programmes with the IPA II Implementing Regulation and their effective contribution to the selected thematic priorities defined in Annex J to this Agreement, and the objectives set out in the strategy papers.

(5) The Commission shall make observations within three months of the date of submission of the cross-border cooperation programme. The participating countries shall provide to the Commission all necessary additional information and, where appropriate, revise the proposed cross-border cooperation programme.

(6) When approving the cross-border cooperation programme following its formal submission, the Commission has to ensure that any of its observations have been adequately taken into account.

(7) At the initiative of the participating countries or of the Commission in agreement with the participating countries cross-border cooperation programmes may be amended.

(8) Requests for amendment of cross-border cooperation programmes submitted by the participating countries shall be duly substantiated and shall in particular set out the expected impact of the changes to the cross-border cooperation programme on achieving its objectives. These requests shall be accompanied by the revised programme. Paragraphs (3) to (6) shall apply to amendments of cross-border cooperation programmes.

Amendments can be requested in one or more of the following cases:

(a) following the mid-term review of the strategy papers leading to changes in the strategies affecting substantially the cross border cooperation programmes, including changes in the location of the contracting authority or the financial plan;

(b) following significant socio-economic changes in the programme area;

(c) in order to take account of major changes in Union, national or regional priorities;

(d) following the results of the evaluations referred to in Article 55.

**Article 69 Bilateral Arrangements between participating countries for the management of cross-border cooperation programmes implemented under indirect management**

Under indirect management the participating countries shall conclude for the whole duration of the cross-border cooperation programme a bilateral arrangement setting out their respective responsibilities for implementing the relevant cross-border cooperation programme. The bilateral arrangement shall include inter alia:

(a) description of the main implementation structures and their roles and responsibilities;

(b) description of the management, financial, control and audit arrangements for the cross-border cooperation programme;

(c) arrangements concerning the main implementation procedures including process for the selection of operations and the arrangements for cross-border cooperation programme and operations level monitoring;

(d) arrangements for ensuring the legality and regularity of the expenditure incurred by the beneficiaries, and for ensuring that the verifications referred to in Clause 4(3)(b)(x) of Annex A to this Agreement are carried out;

(e) remedial measures in case of implementation difficulties;

(f) arrangements for guaranteeing the sound financial management of the funds allocated to the cross-border cooperation programme, including recovery of amounts unduly paid;

(g) arrangements for exemption of taxes referred to in Article 28.

## TITLE III OPERATIONS

**Article 70 Selection of operations**

(1) Operations selected under a cross-border cooperation programme shall deliver clear cross-border impacts and benefits.

(2) Operations under cross-border cooperation programmes shall be selected by the contracting authority through calls for proposals covering the whole eligible area.

(3) Participating countries may also identify operations outside call for proposals. In that event, the operations shall be specifically mentioned in the cross-border cooperation programme referred to in Article 68.

(4) Operations selected for cross-border cooperation shall involve beneficiaries from at least two participating countries. Beneficiaries shall cooperate in the development and implementation of operations. In addition, they shall cooperate in either the staffing or the financing of operations or both.

(5) An operation may be implemented in a single participating country, provided that cross-border impacts and benefits are identified.

**Article 71 Beneficiaries**

(1) For cross-border cooperation programmes referred to in point (b) of Article 63(2), the beneficiaries shall be established in an IPA II beneficiary participating in the programme. For cross-border cooperation programmes referred to in point (c) of Article 63(2), the beneficiaries shall be established in an IPA II beneficiary or in a country under the European Neighbourhood Instrument participating in the programme.

(2) One of the beneficiaries of an operation in a cross-border cooperation programme shall be designated by all the grant beneficiaries as the lead beneficiary.

(3) The lead beneficiary shall assume responsibility for ensuring the financial implementation of the entire operation, monitor that the operation is implemented in accordance with the conditions set out in the contract and lay down the arrangements with other beneficiaries to guarantee the sound financial management of the funds allocated to the operation, including the arrangements for recovering amounts unduly paid.

**Article 72 Technical assistance**

(1) Each cross-border cooperation programme shall include a specific budget allocation for technical assistance operations.

(2) The amount of IPA II assistance to be allocated to technical assistance shall be limited to 10% of the total amount allocated to the cross-border cooperation programme.

(3) Technical assistance operations may include inter alia:

(a) preparation, management, monitoring, evaluation, information, communication, networking, complaint resolution, control and audit activities related to the implementation of the cross-border cooperation programme;

(b) activities to reinforce the administrative capacity for implementing the cross-border cooperation programme;

(c) actions for the reduction of the administrative burden for beneficiaries, including electronic data exchange system, and actions to reinforce the capacity of, and exchange best practices between, authorities in the participating countries and of beneficiaries to administer and use IPA II assistance.

These actions may concern preceding and subsequent programming periods.

(4) By way of derogation from Article 31, the expenditure for technical assistance to support the preparation of a cross-border cooperation programme and the setting up of management and control systems may be eligible before the date of adoption of the Commission decision for the approval of the cross-border cooperation programme, but not earlier than 1 January 2014.

## TITLE IV IMPLEMENTATION

### Article 73 Implementation Modes

(1) Cross-border cooperation programmes shall be implemented under direct or indirect management.

(2) Cross-border cooperation programmes shall be managed by one contracting authority as defined in the Commission decision approving the relevant cross-border cooperation programme.

## TITLE V PROGRAMME STRUCTURES AND AUTHORITIES AND THEIR RESPONSIBILITIES

### Article 74 Structures and authorities for CBC management

(1) The following structures referred to in Article 10 shall be involved in the management of cross-border cooperation programmes in IPA II beneficiaries:

(a) NIPACs of the countries participating in the cross-border cooperation programme and, where applicable, the territorial cooperation coordinators;

(b) the NAO and the management structure of the participating IPA II beneficiary in which the contracting authority is located when the cross-border programme is implemented in indirect management;

(c) the operating structures in all the participating countries which shall cooperate closely in the programming and implementation of the relevant cross-border cooperation programme. In case of indirect management the operating structure shall include a contracting authority;

(d) the audit authority when the cross-border programme is implemented in indirect management.

(2) The participating countries shall establish a Joint Monitoring Committee (hereinafter referred to as 'JMC') which shall also fulfil the role of the sectoral monitoring committee referred to in Article 53.

(3) A Joint Technical Secretariat (hereinafter referred to as 'JTS') shall be set up to assist the Commission, the operating structures and the JMC.

### Article 75 NIPAC

The NIPACs of the participating countries are jointly responsible for ensuring that the objectives set out in the proposed cross-border cooperation programmes are consistent with the objectives in the IPA II strategy papers.

### Article 76 Operating structures

(1) Operating structure(s) shall be established within the administration of each participating country to prepare, implement and manage the cross-border cooperation

programmes. The same operating structure may be used for more than one cross-border cooperation programme.

(2) In indirect management, the operating structure of the country entrusted with budget implementation tasks for a given cross-border cooperation programme shall also include a contracting authority.

(3) The operating structures of the participating countries shall co-operate closely in tasks of mutual interest. They shall jointly fulfil the following functions and assume the following responsibilities:

(a) prepare the cross-border cooperation programmes in accordance with Article 68, or revisions thereof;

(b) prepare a bilateral arrangement in accordance with Article 69 in case of indirect management and ensure its implementation;

(c) cooperate in ensuring that the tasks referred to in paragraphs 4 and 5 of this Article are fulfilled;

(d) ensure participation to JMC meetings and other bilateral meetings;

(e) nominate their representative(s) to the JMC;

(f) set up the Joint Technical Secretariat (JTS) and ensure that it is adequately staffed;

(g) prepare and implement the strategic decisions of the JMC;

(h) support the work of the JMC and provide it with the information required to carry out its tasks, in particular data relating to the progress of the operational programme in achieving the specific objectives and targets per thematic priority as set up in the cross-border cooperation programme;

(i) establish a system to gather reliable information on the cross-border cooperation programme's implementation;

(j) draw up the annual and final implementation reports as referred to in Article 80;

(k) prepare and implement a coherent plan on communication and visibility;

(l) draw up an annual work plan for the JTS, to be approved by the JMC;

(4) If the cross-border cooperation programme is implemented under indirect management, the operating structure of the IPA II beneficiary where the contracting authority is located shall, in addition to the provisions in Clause 4 of Annex A to this Agreement:

(a) nominate the evaluation committee members and ensure that the evaluation committee includes one more voting member from the country where the contracting authority is not located, while the contracting authority will nominate, as it is its prerogative, the chair and the secretary of the committee;

(b) carry out operational follow-up and management of the operations in close cooperation with the other participating country.

(5) If the operating structure of the IPA II beneficiary where the contracting authority is located cannot carry out the verifications as set out in Clause 4(3)(b)(x) of Annex A to this Agreement throughout the programme area, the participating countries shall agree

on how such management verification functions shall be carried out. The arrangements for conducting such verifications shall be spelled out in the bilateral arrangement referred to in Article 69.

**Article 77 Audit Authority**

(1) The audit authority for the cross border cooperation programme shall be the one from the country where the contracting authority is located.

(2) The functions of the audit authority shall be those referred to in Clause 5 of Annex A to this Agreement.

(3) Where the audit authority referred to in paragraph 1 does not have the authorisation to directly carry out its functions in the whole territory covered by the cross-border cooperation programme, it shall be assisted by a group of auditors comprising a representative of each country participating in the cross-border cooperation programme. The group of auditors shall be chaired by the audit authority of the IPA II beneficiary where the contracting authority for the cross-border cooperation programme is located. The specific arrangements for conducting such functions shall be spelled out in the bilateral arrangement referred to in Article 69.

**Article 78 Joint Monitoring Committee (JMC)**

(1) The participating countries shall establish a JMC no later than six months from the entry into force of the first Financing Agreement.

(2) Each participating country shall appoint its representatives to the JMC.

(3) The JMC shall be composed of representatives of, the NIPACs or the territorial cooperation coordinators as appropriate, and representatives of the participating countries (national, regional, local authorities) including the cross-border cooperation operating structures, and where relevant other stakeholders such as civil society organisations. The Commission shall participate in the work of the JMC in an advisory capacity.

(4) The participating country in which the contracting authority is not located shall chair the JMC.

(5) The JMC shall meet at least twice a year. Ad-hoc meetings may also be convened at the initiative of the participating countries or the Commission.

(6) The JMC shall adopt its rules of procedure to be drawn up in consultation with the operating structures and the Commission.

(7) Each participating country has equal voting rights regardless of the number of representatives it has appointed.

(8) The JMC shall:

(a) be responsible for identifying the thematic priorities, specific objectives, target beneficiaries and specific focus of each call for proposals which shall be endorsed by the Commission;

(b) examine and provide an advisory opinion on the list of operations selected through calls for proposals before the grant award decision. The contracting authority shall adopt the final decision on the award of grants;

(c) review the progress made in relation to achieving the specific objectives, expected results and targets per thematic priority as set out in the cross-border cooperation programme, on the basis of the information provided by the operating structures of the participating countries. Progress shall be monitored against the indicators set up in the cross-border cooperation programme;

(d) examine relevant findings and conclusions as well as proposals for remedial follow-up actions stemming from the on-the-spot checks, monitoring and evaluations if available;

(e) approve any proposal to revise the cross-border cooperation programme. Whenever needed, it can make proposals to amend the cross-border cooperation programme as referred to in Article 68, to ensure the achievement of the objectives of the cross-border cooperation programme and enhance the efficiency effectiveness, impact and sustainability of the IPA II assistance. The JMC can also make recommendations as to how to improve the implementation of the cross-border cooperation programme;

(f) examine and approve the communication and visibility plan for the cross-border cooperation programme;

(g) examine and approve the evaluation plan referred to in Article 57(2);

(h) examine and approve the annual and final reports on implementation referred to in Article 80;

(i) examine and approve the annual work plan of the Joint Technical Secretariat.

(9) The JMC shall report to the IPA Monitoring Committee of the country where the contracting authority is located.

**Article 79 Joint Technical Secretariat (JTS)**

(1) A JTS for each cross border cooperation programme shall be set up to assist the Commission, the operating structures and the JMC. It shall be located in the country in which the contracting authority is located. The JTS may have an antenna office in the other participating country.

(2) The operation of the JTS shall be financed from the technical assistance budget.

(3) The JTS shall be staffed with nationals from both countries participating in the cross-border cooperation programme.

(4) The JTS shall be managed by the operating structure where the contracting authority is located.

(5) Each year a work plan for the JTS shall be prepared by the operating structures and sent to the JMC for examination and approval.

(6) The JTS may be responsible, inter alia, for the following tasks:

(a) organise meetings of the JMC, including draft and distribute minutes;

(b) assist potential applicants in partner search and project development, organising information days and workshops; develop and maintain a network of stakeholders;

(c) advise grant beneficiaries in project implementation;

(d) support the work of the evaluation committees;

(e) prepare, conduct and report on monitoring visits to cross-border cooperation operations;

(f) establish a system for gathering reliable information on the cross-border cooperation programme implementation;

(g) provide inputs to annual and final implementation reports on the cross–border programme;

(h) plan and implement information campaigns and other activities related to raising public awareness on the cross-border cooperation programme including the publication of publicity material on the cross-border programme and maintenance of the cross-border cooperation programme website.

## TITLE VI REPORTING

### Article 80 Annual and final implementation reports

(1) In accordance with Article 60, the operating structures shall prepare an annual- and a final implementation report for each cross-border cooperation programme for the purposes of the reporting requirements in Articles 58 and 59. The final report may include the last annual report. The report shall follow the model attached to the Financing Agreement and shall include inter alia:

(a) the progress made in implementing the cross-border programme and in particular in achieving the specific objectives per thematic priorities, including quantitative and qualitative elements indicating progress in relation to targets;

(b) information on the steps taken to ensure the quality and effectiveness of implementation, in particular:

(i) monitoring measures, including data collection arrangements, and where applicable evaluation measures;

(ii) a summary of any significant problems encountered in implementing the cross-border programme and any corrective actions taken;

(iii) recommendations for corrective actions.

(c) measures taken to ensure visibility of and publicise the cross-border programme;

(d) detailed information about the financial execution of the cross-border programme.

The information referred to in point (d) shall be provided by the contracting authority of the programme and be included in the reports only under indirect management.

(2) After examination and approval of the JMC, the reports shall be sent to the NIPAC and the NAO as appropriate, of the participating IPA II beneficiary where the contracting authority is located, for submission to the NIPAC of the other participating countries and to the Commission in the framework of the reporting requirements as set out in Articles 58 and 59.

## SECTION IX FINAL PROVISIONS

### Article 81 Communication

Exchange of information and documents between the Commission and the IPA II beneficiary concerning programmes, action documents, and their amendments as well as documentation relating to implementation of actions shall to the extent possible be made by electronic means. The arrangements concerning the exchange of data shall be agreed between the Commission and the IPA II beneficiary and set out in the Sectoral or Financing Agreement.

### Article 82 Consultation

(1) Any question relating to the execution or interpretation of this Agreement shall be subject to consultation between the Parties to this Agreement leading, where necessary, to an amendment of this Agreement.

(2) Where there is a failure to carry out an obligation set out in this Agreement which has not been the subject of remedial measures taken in due time, the Commission may suspend the financing of activities under IPA II.

(3) The IPA II beneficiary may renounce in whole or in part the implementation of IPA II assistance. To this aim, the IPA II beneficiary shall provide advance notice of at least 6 months. The Parties to this Agreement shall set out the details of the said renunciation in an exchange of letters or by amending the relevant Financing Agreement, as the case may be.

### Article 83 Settlement of differences, arbitration

(1) Differences arising out of the interpretation or execution of this Framework Agreement shall be settled amicably through consultation as provided for under Article 82. The Parties shall communicate their positions and any solution that they consider possible in writing. A Party shall reply to a request sent by the other Party for an amicable settlement within 30 days. Upon expiry of this period, or if an attempt to reach an amicable settlement has not led to an agreement within 60 days since the first request, any of the Parties may notify the other one that it considers the procedure of amicable settlement have failed.

(2) Where no amicable settlement can be reached, either Party may refer the matter to arbitration by the Permanent Court of Arbitration pursuant to the Permanent Court of Arbitrations Arbitration Rules 2012 in force at the date of entry into force of this Agreement.

(3) The language to be used in the arbitration proceedings shall be English. The appointing authority shall be the Secretary-General of the Permanent Court of Arbitration following a written request submitted by either Party. The parties agree to abide by the arbitration award. The Arbitrator's decision shall be binding on all Parties and there shall be no appeal.

**Article 84 Disputes with third parties**

(1) Without prejudice to the jurisdiction of any court designated in an IPA II-funded contract as the competent court for disputes arising out of a contract between the parties to it, the Union shall enjoy in the territory of the Republic of Macedonia immunity from suit, including arbitration except as provided for in Article 83 of this Agreement, a nd legal process with respect to any dispute between the European Commission and/or the IPA II beneficiary and a third party, or between third parties, which directly or indirectly relates to the provision of IPA II assistance to the IPA II beneficiary under this Agreement, except where the Union has expressly waived its immunity.

(2) The IPA II beneficiary shall in any legal or administrative proceedings before a court, tribunal or administrative instance in the Republic of Macedonia uphold this immunity and take a position which fully considers the interests of the Union. Where necessary, the IPA II beneficiary and the Commission shall proceed with advance consultations on the position to take.

**Article 85 Notices**

(1) Any communication in connection with this Agreement shall be made in writing and in the English language. Every communication shall be signed and be supplied as an original document, or scanned original document.

(2) Any communication in connection with this Agreement shall be sent to the following addresses:

For the Commission:

European Commission
DG Neighbourhood and Enlargement Negotiations / D
Rue de la Loi 15
B-1049 Brussels, Belgium
Fax: +32 229 1777
e-mail: elarg-d@ec.europa.eu

For the IPA II beneficiary:

Secretariat for European Affairs
Ilindenska no.2
1000 Skopje
The Republic of Macedonia
Fax: +389 (0)2 3114 569
e-mail: cabinet@sep.gov.mk

**Article 86 Annexes**

The Annexes to this Agreement shall be an integral part of this Framework Agreement.

**Article 87 Entry into force**

This Agreement shall enter into force on the day on which the last of the Parties informs the other one in writing of its approval in accordance with the national legislation or procedure of the Party.

**Article 88 Applicability of the Framework Agreement for IPA**

Framework Agreements signed between the Commission and the Republic of Macedonia shall remain applicable to assistance adopted under previous pre-accession instruments, until such assistance is completed in accordance with the terms of the relevant Framework Agreements.

**Article 89 Amendment**

Any amendment agreed to by the Parties shall be in writing and will form part of this Agreement. Such amendment shall come into effect in accordance with the procedure set out in paragraph 1 of Article 87.

**Article 90 Termination**

(1) This Agreement shall be in force for an indefinite period unless terminated by written notification by either of the Parties. Termination shall take effect 3 months after the date of written notification.

(2) On termination of this Agreement, any assistance still in the course of execution shall be terminated except for the respect of acquired rights under specific IPA funded contracts.

This Agreement is drawn up in duplicate in the English language.

Signed, for and on behalf of the Government of the Republic of Macedonia, in Skopje on

by.....

Mr Fatmir Besimi

Deputy Prime Minister for European Affairs

Signed, for and on behalf of the Commission, in Brussels on

by.....

Mr Jean-Eric Paquet

Director

# ANNEX A

**Functions and responsibilities of the structures, authorities and bodies in accordance with Article 10 of this Framework Agreement**

*Preliminary remark:*

*This list shows the main functions and common responsibilities of the structures, authorities and bodies concerned. It is not to be considered exhaustive. It supplements the core part of this Agreement.*

**Clause 1 The National IPA Coordinator (NIPAC)**

The NIPAC shall be established by the IPA II beneficiary. The NIPAC shall be a high-ranking representative of the government or the state administration of the IPA II beneficiary with the appropriate authority. In addition to the functions and responsibilities under Articles 6(2), 16(2), 59 and 75 of this Agreement, where budget implementation tasks are entrusted to the IPA II beneficiary, the NIPAC shall:

(a) take measures to ensure that the objectives set out in the actions or programmes for which budget implementation tasks have been entrusted are appropriately addressed during the implementation of IPA II assistance.

(b) In accordance with Article 57 of this Agreement, coordinate the drawing up of an evaluation plan in consultation with the Commission presenting the evaluation activities to be carried out in the different phases of the implementation as per provisions of Article 55 of this Agreement.

**Clause 2 The National Authorising Officer (NAO)**

(1) The NAO shall be established by the IPA II beneficiary. The NAO shall be a high-ranking representative of the government or the national administration of the IPA II beneficiary with the appropriate authority.

(2) The NAO shall bear the overall responsibility for the financial management of IPA II assistance in the Republic of Macedonia and for ensuring the legality and regularity of expenditure. The NAO shall in particular be responsible for:

(a) the management of IPA II accounts and financial operations;

(b) the effective functioning of the internal control systems for the implementation of IPA II assistance in accordance with Annex B to this Agreement.

While carrying out these functions the NAO may carry out on the spot verifications.

(3) For the purpose of paragraph 2(a), the NAO, supported by the National Fund, shall in particular fulfil the following tasks:

(a) draw up and submit to the Commission statements of expenditure detailing:

(i) incurred and paid costs;

(ii) and where applicable, include information on pre-financing in the payment requests, and certify that these result from reliable accrual based accounting systems as established in compliance with point (b), are

accurate and based on verifiable supporting documents, and have been subject to verifications by the operating structures and by the management structure. At the closure of a programme, the NAO shall provide a final statement of expenditure;

(b) ensure that there is an accrual based accounting system which records and stores, in computerised form, accounting records for each action/activity/operation and which supports all the data required for drawing up payment requests and annual financial reports or statements. Such system shall provide accurate, complete and reliable information in a timely manner and shall also include records of amounts recoverable, amounts recovered and amounts withdrawn following cancellation of all or part of the IPA II assistance for a programme or action;

(c) ensure the transfer of funds to the operating structures or recipients;

(d) verify, where applicable, the existence and correctness of the co-financing elements and ensure the existence of sufficient resources in the National Fund to cope with possible shortages due to late transfer of funds from the Commission or recovery orders issued by it;

(e) make financial adjustments required in connection with irregularities according to Article 51, in accordance with Article 17 of the IPA II Implementing Regulation and Article 42 of this Agreement and recover the Union contribution paid to the recipient in accordance with national recovery procedures in case of situations referred to in Article 51(5) and, as provided for in Article 41 of this Agreement;

(f) take account, when drawing up and submitting financial reports or statements and payment requests as referred to above under point (a) of paragraph (3), of the results of all audits carried out by or under the responsibility of the audit authority;

(g) be the contact point for the flow of financial information between the Commission and the IPA II beneficiary and for any questions in connection with the financial provisions of this Agreement.

(4) For the purpose of paragraph 2(b), the NAO, supported by the NAO support office, shall in particular fulfil the following tasks:

(a) provide assurance about the legality and regularity of underlying transactions;

(b) put into place effective and proportionate anti-fraud measures taking into account the risks identified and ensure reporting in accordance with Article 51(2) while keeping the Anti-fraud coordination service referred to in Article 50(2) informed of such reporting;

(c) be responsible for monitoring the continuous fulfilment by the management structure and the operating structures of the applicable requirements set out in points (a), (b) and (d) of Article 12(3) and Annex B to this Agreement and in case of failure to satisfy these requirements for informing the Commission without delay and taking any appropriate safeguard measures regarding payments made or contracts signed;

(d) ensure the existence as well as effective functioning of the internal control systems for the implementation of IPA II assistance;

(e) ensure reporting on the management and control systems and review the programming and implementation capacities of staff within operating structures involved in the programming and implementation of the actions;

(f) ensure that a reporting and information system is put in place and functioning;

(g) follow-up the findings of audit reports from the audit authority, drawn up in accordance with Clause 5(2) of Annex A of this Agreement. While doing so the NAO shall:

(i) decide whether any improvements to the management and internal control systems are required, record the decisions in that respect and ensure the timely implementation of those improvements;

(ii) make adjustments to the payment requests to the Commission, if necessary;

(h) take account, when drawing up the management declaration as referred to in point (b) of Article 59(2), of the results of all audits carried out by or under the responsibility of the audit authority;

(i) immediately notify the Commission of any substantial change concerning the management and control systems for examination and approval in advance of their implementation;

(j) coordinate, whenever relevant, the preparation of consolidated action plans addressing any outstanding weaknesses detected in the management and control systems.

(5) The NAO shall draw up and submit to the Commission, by 15 February of the following financial year the documents provided for in Article 59(2) of this Framework Agreement.

**Clause 3 The management structure**

(1) The management structure shall be composed of a National Fund and a support office for the NAO. The tasks and responsibilities of the National Fund and the support office shall be adequately segregated.

(2) The National Fund shall be accountable to the NAO and shall be located in a national level ministry of the IPA II beneficiary with central budgetary competence and shall act as central treasury entity. It shall support the NAO in fulfilling his/her tasks, in particular those of management of IPA II accounts and financial operations referred to under Clause 2(3) of this Annex and shall be in charge of tasks of financial management of IPA II assistance, under the responsibility of the NAO.

(3) The National Fund shall in particular be in charge of:

(a) holding and organising the central IPA bank accounts;

(b) requesting funds and receiving all payments from the Union budget;

(c) authorising the transfer of such payments to the operating structures or to the recipients;

(d) returning funds to the Union budget following recovery orders issued by the Commission;

(e) support NAO in preparing financial reporting to the Commission;

(f) operating computer based accrual accounting system that provides accurate, complete and reliable information in a timely manner.

(4) Where appropriate, exchange of information with the Commission concerning financial transactions shall be made by electronic means, using procedures agreed upon between the Commission and the IPA II beneficiary.

(5) The NAO support office shall be accountable to the NAO and shall assist the NAO in fulfilling the tasks referred to under Clause 2(4) and (5) of this Annex.

**Clause 4 The operating structure(s)**

(1) Operating structure(s) shall be established, within the administration of the IPA II beneficiary to prepare, implement and manage the IPA II assistance.

(2) The operating structure shall be responsible for preparation, implementation, information and visibility referred to in Articles 23 and 24 of this Agreement, monitoring and reporting of programmes, and evaluation thereof whenever relevant, in accordance with the principle of sound financial management. It shall be responsible for ensuring the legality and regularity of the expenditure incurred in the implementation of the programmes under its responsibility.

(3) The operating structure shall fulfil the following functions and assume the following responsibilities:

(a) As regards the management of a programme, the operating structure shall:

(i) monitor the implementation of the programme, propose amendments, as needed, and provide to the sectoral monitoring committee information on the progress of the programme in achieving its objectives, in particular being based on set milestones and related indicators (targets), as well as financial data;

(ii) deliver all the necessary information for the purposes of the reports drawn up by the NIPAC and the NAO and submitted to the Commission as provided for in Article 59 of this Agreement. It may be required to draw up a comprehensive annual report covering the full financial year, to be submitted by the NIPAC to the Commission, after examination by the responsible sectoral monitoring committee;

(iii) share within the operating structure any information that is relevant to the execution of the tasks allocated and to the implementation of actions;

(iv) be responsible for drawing up an evaluation plan and conducting, as appropriate, *ex-ante*, interim and *ex-post* evaluations of the programmes it manages, following the provisions of Article 55 of this Agreement.

(b) As regards the selection and control of actions and financial management, the operating structure shall in accordance with the relevant Articles of this Agreement:

(i) ensure that actions are selected for funding and approved in accordance with the procedures and criteria applicable to the policy area or programme;

(ii) arrange for procurement and grant award procedures and contracting;

(iii) set up procedures to ensure retention of all documents regarding procurement, grant award, contracting, financial management, controls and audits required to ensure an adequate audit trail;

(iv) make payments to, and recovery from, the recipients of IPA II assistance;

(v) ensure that all bodies within the operating structure involved in the implementation of actions maintain either a separate accounting system or an adequate accounting codification for all transactions relating to an action;

(vi) ensure that the NAO receives all necessary information on the procedures and management verifications carried out in relation to expenditure;

(vii) set up an accrual based accounting system which records and stores, in computerised form, accounting records for each action/ activity and which supports all the data required for drawing up payment request and annual financial report or statement and making commitments and payments and monitoring the implementation of the action;

(viii) set up a system for timely reporting of irregularities and for effective and proportionate anti-fraud measures, taking into account the risks identified;

(ix) set up a system for the recognition of all amounts due and for the recording in a debtors' ledger of all such debts, including irregularities, prior to their receipt.

(x) verify that the expenditure incurred, paid and declared to the NAO complies with applicable Union and national law, the programme, the conditions for support of the action and the conditions of the contract, the goods or services have been delivered, and the payment requests by the recipient are correct.

These management verifications shall cover administrative, financial, technical and physical aspects of each action and shall include:

- full administrative verification of the supporting documents in respect of each commitment and payment;
- physical on-the-spot verifications, the frequency and scope of which shall take into account, *inter alia*, the type of action, the amount of public expenditure involved and the level of risk identified;

(xi) ensure internal audit of the bodies within the operating structure;

(xii) ensure compliance with information, publicity, transparency, visibility and communication requirements as provided for in Articles 23 and 24 of this Framework Agreement;

(c) The bodies within the operating structure shall record arrangements between them formally in writing. The heads of these bodies shall be clearly designated and shall be responsible for the assigned tasks. The IPA II beneficiary shall enable them to exercise their duties and responsibilities. They shall be accountable to the head of the operating structure, where applicable.

**Clause 5 The Audit Authority**

(1) The IPA II beneficiary shall provide for an audit authority which shall be independent from the NIPAC, the NAO, the management structure and the operating structure(s) and be ensured the necessary financial autonomy. It shall comply with internationally accepted auditing standards. A head of the audit authority shall be appointed by the IPA II beneficiary. S/he shall possess adequate competence, knowledge and experience in the field of audit to carry out the required tasks.

(2) The audit authority shall carry out audits on the management and control system(s), on actions, transactions and on the annual accounts in line with internationally accepted auditing standards and in accordance with an audit strategy. Further guidance and definitions from the Commission may complement those standards.

(3) Under the responsibility of its head, the audit authority shall in particular fulfil the following functions and assume the following responsibilities:

(a) prepare an audit strategy on a tri-annual basis, following the model in Annex G to this Agreement, which will be up-dated annually. The audit strategy shall set out the audit methodology, the sampling methods for audits of actions and transactions and the planning of audits. The audits shall aim at verifying:

(i) the completeness, accuracy and veracity of the annual financial reports or statements and the underlying annual accounts;

(ii) the efficient and effective functioning of the management, control and supervision systems;

(iii) the legality and regularity of the underlying transactions.

The audit authority shall submit the audit strategy for the following three years by end of November each year to the Commission with a copy to the NAO. Where a common management and control system applies to more than one programme, a single audit strategy may be prepared for the programmes or actions concerned.

(b) draw up and submit to the Commission and the Government of the Republic of Macedonia, with a copy to the NIPAC and the NAO reports and opinions as follows:

(i) by 15 March each year, an **annual audit opinion** in accordance with the second subparagraph of Article 60(5) of the Financial Regulation and following the model set out in Annex E to this Agreement, on the annual financial reports or statements and the underlying annual accounts for the preceding financial year, covering their completeness, accuracy and veracity and on the functioning of the management, control and supervision system and the legality and regularity of the underlying transactions;

(ii) by 15 March each year, together with the annual audit opinion, an **annual audit activity report** following the model in Annex D to this Agreement and setting out the findings from the audits carried out in accordance with the audit strategy during the period concerned and supporting the annual audit opinion. The annual audit activity report shall set out, inter alia, any deficiencies found in the management, control and

supervision systems and any corrective measures taken or planned by the NAO, National Fund and/or the operating structures concerned;

(iii) an **opinion on any final statement of expenditure** that the NAO has submitted to the Commission for the closure of any programme or of any part thereof. Such opinion shall address the validity of the final payment application and the accuracy of the financial information. Where appropriate, a final audit activity report shall support the opinion. The opinion on any final statement of expenditure shall follow the model provided in Annex F to this Agreement. The audit authority shall send the opinion within three months of the submission of the relevant final statement of expenditure by the NAO.

(c) Further specific requirements for the audit strategy and/ or the reports and opinions mentioned under point b) may be set out in the Sectoral or Financing Agreements.

# ANNEX B

## INTERNAL CONTROL FRAMEWORK

**Standard list of areas and related requirements as referred to in point (a) of Article 12(3)**

### 1. Control environment

(a) Ethics and integrity policies

- demonstrating commitment by the organization to integrity and ethical values
- ensuring the culture for the organisation required by top management is understood throughout the organisation
- ensuring that procedures exist to identify and avoid conflicts of interests

(b) Supervision by management of tasks delegated to subordinates

- ensuring that oversight procedures and structures are developed, including reporting from subordinate actors
- ensuring that accountability is supported by proactive and continued supervision

(c) Establishment of structures, reporting lines, and authorities and responsibilities

- ensuring that structures are defined and established at all levels in a way to enable achievement of assigned objectives and that tasks and functions to entities are allocated respectively
- ensuring that all entities and individuals have proper legal bases and full legal authority to carry out their assigned tasks and functions
- ensuring that reporting lines are designed within and between the entities to guarantee necessary flow of information to manage the activities of each entity and to enable accountability over all levels of organisation
- ensuring that authority and the level of responsibility is defined and assigned based on demonstrated competence and allocated tasks:
  - (i) Senior management – retains authority over significant decisions, reviews management's assignments, establishes directives, guidance and control to enable management and other staff to understand and carry out their internal control responsibilities
  - (ii) Management – guides and facilitates the execution of senior management directives and instructions at their respective entity level
  - (iii) Personnel – understands the entity's standards of conduct, assessed risks to objectives, and the related control activities at their respective levels, the expected information and communication flow, and monitoring activities relevant to their achievement of the objectives

(iv) Outsourced service providers – adhere to management's definition of the scope of authority and responsibility for all non-employees engaged

(d) Staff planning, recruitment, retention, training and appraisal

- ensuring that adequate numbers and quality of staff are in place at all levels to reach the objectives
- ensuring that no member of staff is in doubt as to the extent of their responsibilities with the view of achieving the set objectives
- ensuring that mission statements, job descriptions, etc. are up to date and known to all staff
- ensuring that staff in "sensitive posts" are identified and that appropriate controls (including, where appropriate, rotation policies) are applied to "sensitive posts"

(e) Accountability for allocated tasks and responsibilities

- establishing performance measures, incentives, and other rewards appropriate at all levels considering the achievement of objectives
- ensuring regular performance evaluation of staff at all levels and exercising appropriate follow-up, for example in terms of reward or disciplinary actions
- ensuring that pressure is applied in the organisation positively to ensure achievement of objectives and negative pressures, for example in terms of unrealistic performance targets or conflicting objectives, are avoided

## 2. Risk management

(a) Objective setting

- ensuring that objectives are set at all levels with sufficient clarity to enable identification and assessment of risks relating to objectives
- ensuring that *operational objectives* provide a clear focus to allow allocation of required resources to attain desired performance goals
- ensuring that *external and internal reporting objectives* encompass aspects of reliability, timeliness and transparency of reports
- ensuring that *compliance objectives* reflect that all activities are carried out in line with applicable rules and regulations

(b) Risk identification, assessment and response

- ensuring that risks are identified comprehensively at all levels and that risk identification encompasses all significant internal and external factors to the entity
- ensuring that adequate risk assessment is carried out, after risk identification, including an estimation of likelihood and impact of identified risks
- ensuring that management defines and implements adequate risk response to identified and assessed risks to mitigate any negative impact on reaching the objectives

(c) Fraud risk

- ensuring that potential for fraud and irregularities is considered when assessing risks to the achievement of objectives
- ensuring that irregularities noted lower down in the organisation are reported appropriately and followed-up, including protection for "whistle-blowers"

(d) Identification and assessment of changes affecting the system of internal controls

- ensuring that management identifies and assesses important changes, both internal and external, that can affect the effectiveness of internal controls and have impact on the organisation's achievement of objectives

## 3. Control activities

(a) Selection and development of control activities

- ensuring that control activities that contribute to the mitigation of risks to the achievement of objectives are identified and developed at all levels of the organisation
- ensuring that a single manager is accountable for all aspects of the transaction in cases of commitments or payments engaged to third parties
- ensuring that the control activities include, *inter alia*, the following:

(i) Before a transaction is authorised, the aspects of this transaction have to be verified by at least one member of staff other than the one(s) who initiated the transaction. For the same file the same person cannot do initiation and verification (four eyes principle).

(ii) Rules for each type of procurement and grant calls ensuring appropriate legal framework for all such commitment processes

(iii) Procedures, including checklists, for each step of procurement and grant calls (e.g. technical specifications, evaluation committees, reporting of exceptions etc.) ensuring each member of staff is clear as to their responsibilities in these areas

(iv) Publicity rules and procedures ensuring that the legislative requirements are fulfilled

(v) Payment procedures, including procedures for confirmation of output delivery, and/or eligibility conditions, 'on-the-spot' where necessary, ensuring that payments are made only for justified payment requests, which fulfil all contractual requirements

(vi) Procedures for monitoring delivery of co-financing ensuring that the legal requirements are fulfilled

(vii) Budgetary procedures to ensure availability of funds in all cases guaranteeing that the organisation can fulfil its contractual commitments

(viii) Procedures for continuity of operations ensuring that significant risks to continuity (e.g. concerning loss of data, absence of individuals etc.) are identified and contingency plans put in place

(ix) Accounting procedures ensuring complete, accurate and transparent accounting following internationally accepted accounting principles

(x) Reconciliation procedures ensuring that wherever required accounting balances are reconciled against third-party information

(xi) Reporting of exceptions, *inter alia,* exceptions to normal procedures approved at appropriate level, unapproved exceptions and control failures whenever identified ensuring variations to normal practices are always recorded and logged and reviewed at appropriate levels

(xii) Archiving procedures ensuring that documents will be available for review throughout the required periods for which they must be kept

(xiii) Segregation of duties ensuring that different tasks in the life of the same operation are allocated to different staff to ensure automatic cross-checking controls

(b) Security control activities

- ensuring adequate security procedures (IT and otherwise) that assets and data are kept secure from unauthorized interference and physical damage
- ensuring that appropriate access rights are in place both in terms of physical access and electronic access at all levels

(c) Policies and procedures related to control activities

- ensuring that written policies and procedures exist establishing what is expected at all levels and specifying detailed actions
- ensuring that clear responsibility and accountability exists for the execution of control activities
- ensuring that policies and procedures include the timing when a control activity, and any corrective activity, is to be performed
- ensuring that in conducting a control activity, matters identified for follow-up are properly investigated and required corrective action is taken
- ensuring that control activity is carried out by competent personnel and with a continued focus on the risks which are to be mitigated by the activity
- ensuring that the management and senior management, where appropriate, periodically reassess policies and procedures and related control activities for continued relevance and effectiveness

## 4. Information and communication

(a) Information to support functioning of internal controls

- ensuring that processes are in place at all levels to identify the information required and expected to support the functioning of the other components of internal control and the achievement of the organisation's objectives
- ensuring that information is obtained from all relevant sources including both internal and external sources
- ensuring that information is captured from relevant sources and processed into meaningful, actionable information to meet defined information requirements

- ensuring that produced information is timely, current, accurate, valid, complete, sufficient, accessible, protected, and verifiable and retained in order to be used in assessment of internal controls and achievement of objectives

(b) Internal communication

- ensuring that processes are in place to communicate required information to enable all staff, including management, to understand and carry out their internal control responsibilities
- ensuring that communication exists between senior management and other levels of the organisation so that senior management have the information needed to fulfil its role with respect to the organisation's objectives
- ensuring that separate communication channels, such as "whistle-blower" hotlines, are in place and serve as fail-safe mechanism to enable anonymous or confidential communication when normal channels are inoperative or ineffective
- ensuring that the chosen method of communication considers the timing, recipient, and nature of information

(c) External communication

- ensuring that processes are in place to communicate required information in a relevant format and timely to external parties, including the European Commission, the European Court of Auditors, etc.
- ensuring inbound communication channels to allow input from external parties providing all levels of organisation, including the senior management, with relevant information
- ensuring that relevant information from external parties, including the European Commission, the European Court of Auditors, etc., reaches the relevant levels of the organisation, including the senior management
- ensuring that separate communication channels, e.g. in case of denunciations or "whistle-blowing", are in place and enable anonymous or confidential communication up to the level of senior management
- ensuring that the method of communication considers the timing, recipient, and nature of communication as well as legislative and regulatory requirements and expectations.

## 5. Monitoring of internal control framework[1]

(a) On-going and specific monitoring

- ensuring that on-going and specific monitoring is developed and performed to ascertain that the components of internal control are present and functioning at all levels

[1] Monitoring activity assesses whether controls within each of the five components of internal control are present and operating as intended, whereas control activity responds to specific risks. Within an organisation, supervision by line management could be considered as control activity and review by, for example, quality control function as monitoring activity.

- ensuring that senior management is provided with results of the functioning of their systems at subordinate levels
- ensuring that on-going monitoring is carried out by the responsible management at the level of each entity in the organisation
- ensuring that regular specific monitoring is carried out by internal audit function to provide higher management with independent review of the subordinate systems

(b) Assessment, recording and communication of internal control deficiencies

- ensuring that responsible management and senior management, as appropriate, assess the results of on-going and specific monitoring
- ensuring that deficiencies are communicated to parties responsible for taking corrective action and to senior management, as appropriate
- ensuring that management and senior management, as appropriate, tracks whether deficiencies are remedied adequately and within established deadlines.

# ANNEX C

## Model Management Declaration[1]

I, the undersigned (*name, first name, title or function*), National Authorising Officer of the Republic of Macedonia, for the programme (*name of the programme, CCI*) based on the implementation of the (*name of programme*) during the year (*year*), based on my own judgment and on all information available to me, including the results from my direct supervision and the work of the internal audit. Also from audits and controls in relation to the expenditure included in the payment applications submitted to the Commission during the year (*year*) , and taking into account my obligations under Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014 and in particular Article 9 thereof

hereby declare that:

- the information in the annual financial reports or statements is properly presented, complete and accurate in accordance with Article 23(1)(b) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014;

- the expenditure entered in the annual financial reports or statements was used for its intended purpose, in accordance with Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014, and the principle of sound financial management[2];

- the management and control system[3] put in place for the programme gives the necessary guarantees concerning the legality and regularity of the underlying transactions.

- I have supervised the operation of the internal control system[4] relating to the implementation of IPA II assistance and related to the Financing Agreement [ref. of the FA].

I confirm that irregularities identified in final audit or control reports in relation to the financial year in accordance with Clause 5(2) of Annex A of the Framework Agreement, have been appropriately treated in accordance with Clause 2(4)(g) of the Framework Agreement. Where necessary, adequate follow-up was given to deficiencies in the management and

---

1 Pursuant to Article 9(4) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014

2 The principle of sound financial management comprises the principles of economy, efficiency and effectiveness. The principle of economy requires that the resources used shall be made available in due time, in appropriate quantity and quality and at the best price. The principle of efficiency concerns the best relationship between resources employed and results achieved. The principle of effectiveness concerns the attainment of the specific objectives set and the achievement of the intended results. (Article 30 of Regulation (EU, EURATOM) No 966/2012)

3 The structures and authorities referred to in Article 7(1) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014 established by the IPA II beneficiary and the management structure referred to in Article 7(2) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014 established by the NAO.

4 The operating structure and the management structure

control system reported in those reports or is on-going as regards the following required remedial actions: ..... (if appropriate indicate which remedial actions are still on-going, at the date of signing the declaration).

I also confirm that expenditure which is subject to an ongoing assessment of its legality and regularity has been excluded from the declaration of expenditure and financial statements pending conclusion of the assessment, for possible inclusion in a payment request in a subsequent year.

Furthermore, I confirm that effective and proportionate anti-fraud measures are in place and take account of the risks identified and that I am not aware of any undisclosed matter related to the implementation of the programme which could be damaging to the reputation or the financial interest of the Union.

(Place and date of issue)

_____

Signature

(Name and official title or function of the National Authorising Officer)

# ANNEX D

## Model Annual Audit Activity Report[1]

addressed to

- the European Commission, Directorate–General
- the Government of the Republic of Macedonia
- copy to the National IPA Coordinator (NIPAC) of the Republic of Macedonia and
- copy to the National Authorising Officer (NAO) of the Republic of Macedonia

### 1. INTRODUCTION

1.1 Details of the responsible audit authority and other bodies that have been involved in preparing the report.

1.2 Reference period (i.e. the year) and the scope of the audits (including the expenditure declared to the Commission for the year concerned).

1.3 Identification of the sector/policy area(s) covered by the report and of its/their operating structure and management structure.

1.4 Description of the steps taken to prepare the report and to draw the audit opinion.

### 2. SUBSTANTIAL CHANGES IN MANAGEMENT AND CONTROL SYSTEMS

2.1 Details of any substantial changes in the management and control systems, and confirmation of its compliance with Article 7 of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014 based on the audit work carried out by the audit authority under Article 12 of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014.

2.2 The dates from which these changes apply, the dates of notification of the changes to the audit authority, as well as the impact of these changes on the audit work are to be indicated.

### 3. CHANGES TO THE AUDIT STRATEGY

3.1 Details of any changes that have been made to the audit strategy or are proposed, and of the reasons for them. In particular, indicate any change to the sampling method used for the audit of operations (see paragraph 5 below).

3.2 The audit authority differentiates between the changes made or proposed at a late stage, which do not affect the work done during the reference period and the changes made during the reference period, that affect the audit work and results.

Only the changes compared to the previous version of the audit strategy are included.

### 4. SYSTEMS AUDITS

4.1 Details of the bodies that have carried out systems audits, including the audit authority itself.

---

[1] Pursuant to Article 12(3) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014

4.2 Summary table of the audits carried out, with the indication of the authorities/bodies audited, the assessment of the key requirements for each authority/body, issues covered[2] and a comparison to the audit planning. The summary includes the programme (name and CCI), the authority/body that has carried out the system audits, the date of the audit, the scope of audit including scope limitations and the authorities/bodies audited. Horizontal thematic audits are also reported in this section.

| Audit period | 1. Programme (CCI and title) | 2. Audit Body[3] | 3. Audited Body(ies) | 4. Date of the audit[4] | 5. Scope of the audit[5] | 6. Principal findings and conclusions | 7. Problems of systemic character and measures taken | 8. Estimated financial impact (if applicable) | 9. State of follow-up (closed/or not) |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | |

4.3 Description of the basis for selection of the audits in the context of the audit strategy. A reference is made to the audit strategy applicable, more particularly to the risk assessment methodology and the results that led to establishing the specific systems audit plan. In case an update of the risk assessment has been done, this is described in point 3 above covering the changes of the audit strategy.

4.4 If needed the following section can contain further details in addition to the table above concerning:

4.4.1 Description of the principal findings and conclusions drawn from the audit work for the management and control systems and their functioning, including the sufficiency of management checks, certification procedures and the audit trail, adequate separation of functions and compliance with Union requirements and policies, and

4.4.2 Details of whether any problems identified were considered to be of a systemic character, and of the measures taken, including a quantification of the irregular expenditure and any related financial corrections.,

4.5 Description (where applicable) of specific deficiencies related to the management of financial instruments, detected during systems audits and of the follow-up given by the national authorities to remedy these shortcomings.

4.6 Level of assurance obtained following the system audits (low/average/high) and justification.

---

2 The issues should correspond to the ones indicated in the audit strategy (but not exclusively), such as quality of management verifications, including in relation to the respect of public procurement rules, State aid rules, environmental requirements, equal opportunities, implementation of financial engineering instruments, the effectiveness of IT systems, reporting of withdrawals and recoveries, the implementation of fraud risk assessment; the reliability of data relating to indicators and milestones and on the progress of the programme in achieving its objectives.

3 Indication of the bodies that have carried out the system audits, including the audit authority itself.

4 Date of audit fieldwork.

5 Authorities audited, horizontal thematic audited, scope limitations, ...

## 5. AUDITS OF SAMPLES OF TRANSACTIONS

5.1 Authorities/bodies that carried out the sample audits, including the audit authority.

5.2 Description of the sampling methodology applied and information whether the methodology is in accordance with the audit strategy.

5.3 Indication of the parameters used for statistical sampling, materiality level, the confidence level, the expected error rate applied, calculation of the required sample and the interval, sampling unit, number of sampling units in the population, number of sampling units actually audited.

5.4 Reconciliation of the expenditure declared to the Commission in the financial year to the sampled expenditure. Reconciling items include negative items where financial corrections have been made in the financial year, as well as differences between amounts declared in euro and amounts in national currency, where relevant.

5.5 Where there are negative items, confirmation that they have been treated as a separate population.

5.6 In case of the use of non-statistical sampling, indicate the reasons for using the method in line with Article 12 (2) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014, the percentage of actions/operations / expenditure covered through audits, the steps taken to ensure randomness of the sample (and its representativeness) and to ensure a sufficient size of the sample enabling the audit authority to draw up a valid audit opinion. A projected error rate is calculated also in case of non-statistical sampling.

5.7 Summary table (see below), broken down where applicable by programme indicating the eligible expenditure declared to the Commission during the year, the amount of expenditure audited, and the percentage of expenditure audited in relation to total eligible expenditure declared to the Commission for the last year, as well as the total number of sampling units in the population and the number of sampling units actually audited for the random sample.

Information relating to the random statistical sample is distinguished from that related to other samples if applicable (e.g. risk-based complementary samples).

5.8 Analysis of the principal results of the audits (sample items selected and audited, together with the respective amount and types[6] of error by operation) as well as the nature[7] of errors found, root causes and corrective measures proposed, including mitigating these errors in the future.

5.9 Details of the most likely error rate (total error rate[8]) and, in case of statistical sampling method, the upper limit of the error rate as a result of the audits of operations, and the amount of irregular expenditure detected and the error rate resulting from the random sample audited.

5.10 Compare the total error rate with the set materiality level, in order to ascertain if the population is materially misstated or not. If so, analyse the significance of the total error rate for the audit opinion and report the recommended corrective measures.

---

6 Random, systemic, anomalous

7 For instance: eligibility, public procurement, state aid

8 As defined in Article 28(14) of Commission Delegated Regulation (EU) No 480/2014.

5.11 Corrections relating to the current year implemented by the operating structure/management structure before submitting the final declaration of expenditure and financial statements to the Commission, and resulting from the audits of operations[9], including flat rate or extrapolated corrections.

5.12 Residual total error rate[10] following the implementation of the above-mentioned corrections and significance for the audit opinion.

5.13 Information on the results of the audit of the complementary (e.g. risk based) sample, if any.

5.14 Information on the follow-up of irregularities, including revision of previously reported residual error rates, as a result of all subsequent corrective actions.

5.15 Details of whether any problems identified were considered to be systemic in nature, and the measures taken, including a quantification of the irregular expenditure and any related financial corrections.

5.16 Description (where applicable) of specific deficiencies or irregularities related with financial instruments. Where applicable, indication of the sample error rate concerning the audited financial instruments.

5.17 Analysis of the principal results of the audits of negative items, including conclusions as to whether the negative items audited correspond to the decisions of the country or of the Commission, and reconcile with the amounts included in the accounts on amounts withdrawn and recovered during the year and amounts to be recovered at the end of the year.

5.18 Conclusions drawn from the results of the audits with regard to the effectiveness of the management and control system.

## 6. AUDITS OF THE ANNUAL FINANCIAL REPORTS OR STATEMENTS/ANNUAL ACCOUNTS

6.1 Indication of the authorities/bodies that have carried out audits of the annual financial reports or statements/annual accounts.

6.2 Description of audit approach used to verify the elements of the annual financial reports or statements/annual accounts defined in Article 12(2) and Article 23(1)(b) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014.

6.3 Indication of the conclusions drawn from the results of the audits in regard to the completeness, accuracy and veracity of the declaration of expenditure and financial statements, including an indication on the financial corrections made and reflected in the declaration of expenditure and financial statements as a follow-up to the results of the audit on transactions/operations.

6.4 Indication of whether any problems identified were considered to be systemic in nature, and the measures taken.

---

9 This concerns both corrections on the audited sample units and corrections implemented as a result of the total error rate.

10 Total errors minus corrections referred to in paragraph 5.11, divided by the total population.

## 7. FOLLOW-UP OF PREVIOUS YEARS' AUDIT ACTIVITY

7.1 Information on the follow-up of outstanding audit recommendations and on the follow-up of results of systems audits and audits of transactions/operations (including the audits done in regard to the complementary sample) from earlier years.

7.2 Subsequent events affecting the previous opinion and the previous annual audit activity report under Article 12(3) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014.

## 8. OTHER INFORMATION

8.1 Information on reported fraud and suspicions of fraud, together with the measures taken.

8.2 Subsequent events occurred after the submission of the declaration of expenditure and financial statements and before the transmission of the annual audit activity report under Art. 12 (3) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014 to the Commission and considered when establishing the level of assurance and opinion by the audit authority.

8.3 Any other information that the audit authority considers relevant and important to communicate to the Commission, in particular to justify the audit opinion, is reported in this section.

## 9. OVERALL LEVEL OF ASSURANCE

9.1 Explanation on how the overall level of assurance on the proper functioning of the management and control system is obtained from the combination of the results of the system audits and audits of operations.

9.2 Where the total error rate relating to the expenditure declared in the payment claims in a year is above the materiality level, analyse its significance and assess whether this indicates a serious deficiency(ies) in the functioning of the relevant management and control system during the year. Where relevant, take also account of the results of other national or Union audit work carried out in relation to the year.

9.3 Assessment of the corrective action necessary both from a system and financial perspective.

9.4 Assessment of any relevant subsequent adjustments made and corrective actions taken such as financial corrections included in the declaration of expenditure and financial statements and assess the residual error rate and the need for any additional corrective measures necessary both from a system and financial perspective.

## 10. TABLE FOR DECLARED EXPENDITURE AND SAMPLE AUDITS

| | | | A | B | | C | D | E | | F | G | H=F-G | GI | JH |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Fund | Reference (CCI) | Programme | Expenditure declared to the Commission in reference to the year[1] | Expenditure in reference to the financial year audited for the random sample | | Total number of units in the population | Number of sampling units for the random sample | Amount and percentage (error rate) of irregular expenditure in random sample[2] | | Total projected error rate | Corrections implemented as a result of the total error rate | Residual total error rate | Other expenditure audited[3] | Amount of irregular expenditure in other expenditure sample |
| | | | | Amount[4] | %[5] | | | Amount | % | % | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |

1 This column corresponds to "the total amount of eligible expenditure entered into the accounting systems of the management structure which has been included in payment requests submitted to the Commission. This expenditure should correspond to the gross expenditure included in the payment claims declared in respect of the year, before any corrections made as a result of the audit authority work for the same year.

2 Where the random sample covers more than one Fund or programme, the information on the amount and percentage (error rate) of irregular expenditure is provided for the whole sample and cannot be provided on programme/fund level.

3 Expenditure from complementary sample and expenditure for random sample not in the reference year (amount).

4 Amount of expenditure audited.

5 Percentage of expenditure audited in relation to expenditure declared to the Commission in the reference year.

# ANNEX E

## Model Annual Audit Opinion[1]

addressed to

- the European Commission, Directorate–General
- the Government of the Republic of Macedonia
- copy to the National IPA Coordinator (NIPAC) of the Republic of Macedonia and
- copy to the National Authorising Officer (NAO) of the Republic of Macedonia

### INTRODUCTION

I, the undersigned, Head of the Audit Authority of the Republic of Macedonia, independent in the sense of Article 12(1) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014, have carried out audit procedures on the functioning of the management and control system, on a sample of declared expenditure and on the accounts drawn-up by and under the responsibility of the National Authorising Officer (NAO) in accordance with Articles 7(2) and 11 of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014, in relation to the programme …….. [name of programme, CCI number] (hereafter "the programme"), in order to issue an audit opinion in accordance with Articles 12(3) and 23(2) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014. This audit opinion is in accordance with the following standards ……..[quote the international auditing standards followed].

I have also assessed the consistency of the management declaration drawn-up by the National Authorising Officer (NAO) under Article 9(4) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014 with this audit work.

### AUDIT SCOPE

The audit in respect of the programme was carried out in accordance with the audit strategy and taking into account internationally accepted auditing standards, with reference to the year (*year*), and reported in the attached annual audit activity report pursuant to Article 12(3) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014.

**Either**
There were no limitations on the audit scope.

**Or**
The audit scope was limited by the following factors:
(a) …
(b) …
(c) etc.

[1] Pursuant to Article 12(3) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014

[Indicate any limitation on the audit scope, for example any lack of supporting documentation, cases under legal proceedings, and estimate under section Qualified opinion below, the amounts of expenditure and the Union contribution affected and the impact of the scope limitation on the audit opinion.]

**OPINION**

**RELIABILITY OF THE ANNUAL FINANCIAL REPORTS OR STATEMENTS/ANNUAL ACCOUNTS**

**Either**
*(Unqualified opinion)*

Based on the audit procedures referred to above and with regard to the programme, I have reasonable assurance that:

– the declaration of expenditure and financial statements give a true and fair view,

In my opinion, the audit work carried out does not put in doubt the assertions made in the management declaration.

**Or**
*(Qualified opinion)*

Based on the audit procedures referred to above and with regard to the programme, I have reasonable assurance that:

– the declaration of expenditure and financial statements give a true and fair view,

except in the following respects: … ..... …[2].

Therefore I estimate that the impact of the qualification(s) is [limited] / [significant].

This impact corresponds to …… [amount in EUR and %] of the total expenditure declared. The Community contribution affected is thus … [amount in EUR].

In my opinion, the audit work carried out does not put in doubt the assertions made in the management declaration, or

In my opinion the audit work carried out puts in doubt the assertions made in the management declaration for the following aspects: .....

**Or**
*(Adverse opinion)*

Based on the audit procedures referred to above and with regard to the programme, I have reasonable assurance that:

– the declaration of expenditure and financial statements give not a true and fair view,

This adverse opinion is based on … ..... [3]

---

[2] In case the management and control systems are affected, indicate the body or bodies and the aspect(s) of their systems that did not comply with requirements and/or did not operate effectively.

[3] In case the management and control systems are affected, indicate for each body and each aspect the reasons for the adverse opinion.

In my opinion the audit work carried out puts in doubt the assertions made in the management declaration for the following aspects: .....

[The audit authority may also include emphasis of matter, not affecting its opinion, as established by internationally accepted auditing standards. A disclaimer of opinion can be foreseen in exceptional cases[4].]

## LEGALITY AND REGULARITY OF EXPENDITURE AND FUNCTIONING OF MANAGEMENT AND CONTROL SYSTEMS

**Either**
*(Unqualified opinion)*

Based on the audit procedures referred to above and with regard to the programme, I have reasonable assurance that:

- the expenditure for which reimbursement has been requested from the Commission is legal and regular,
- the management and control systems put in place function properly.

In my opinion, the audit work carried out does not put in doubt the assertions made in the management declaration.

**Or**
*(Qualified opinion)*

Based on the audit procedures referred to above and with regard to the programme, I have reasonable assurance that:

- the expenditure for which reimbursement has been requested from the Commission is legal and regular,
- the management and control systems put in place function properly,

except in the following respects (clarify which aspects above is / are concerned): ... .....[5].

Therefore I estimate that the impact of the qualification(s) is [limited] / [significant].

This impact corresponds to ..... [amount in EUR and %] of the total expenditure declared. The Community contribution affected is thus ... [amount in EUR].

In my opinion, the audit work carried out does not put in doubt the assertions made in the management declaration, or

In my opinion the audit work carried out puts in doubt the assertions made in the management declaration for the following aspects: .....

**Or**
*(Adverse opinion)*

---

4 These exceptional cases should be related to unforeseeable, external factors outside the remit of the audit authority.

5 In case the management and control systems are affected, indicate the body or bodies and the aspect(s) of their systems that did not comply with requirements and/or did not operate effectively.

Based on the audit procedures referred to above and with regard to the programme, I have reasonable assurance that:

- the expenditure for which reimbursement has been requested from the Commission is not legal and regular,
- the management and control systems put in place does not function properly.

This adverse opinion is based on … .....[6]

In my opinion the audit work carried out puts in doubt the assertions made in the management declaration for the following aspects: .....

[The audit authority may also include an emphasis of matter, not affecting its opinion, as established by internationally accepted auditing standards. A disclaimer of opinion can be foreseen in exceptional cases[7].]

(Place and date of issue)

_____

Signature
(Name and official title or function of the Head of the Audit Authority designated)

---

6 In case the management and control systems are affected, indicate for each body and each aspect the reasons for the adverse opinion.

7 These exceptional cases should be related to unforeseeable, external factors outside the remit of the audit authority.

# ANNEX F

## Model Audit Opinion on the final statement of expenditure[1]

addressed to

- the European Commission, Directorate–General
- the Government of the Republic of Macedonia
- copy to the National IPA Coordinator (NIPAC) of the Republic of Macedonia and
- copy to the National Authorising Officer (NAO) of the Republic of Macedonia

### INTRODUCTION

I, the undersigned, Head of the Audit Authority of the Republic of Macedonia, functionally independent in the sense of Article 12(1) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014, have carried out an audit on the final statement of expenditure for the programme (indicate programme - title, component, period, reference (CCI) number) drawn-up under the responsibility of the National Authorising Officer (NAO) in accordance with Article 9(4) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014 in order to issue an audit opinion in accordance with Article 12(4) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014. This audit opinion is in accordance with the following standards....[quote the international auditing standards followed].

I believe that the audit work carried out provides a reasonable basis for my opinion.

### AUDIT SCOPE

The audit was carried out in accordance with Article 17(1) of the Framework Agreement (FWA).

**Either**

There were no limitations on the audit scope.

**Or**

The audit scope was limited by the following factors:

(a) ...

(b) ...

(c) etc.

[Indicate any limitation on the audit scope, for example any lack of supporting documentation, cases under legal proceedings, and estimate under section Qualified opinion below, the amounts of expenditure and the Union contribution affected and the impact of the scope limitation on the audit opinion.]

---

[1] Pursuant to Article 12(4) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014

OPINION

**Either**
*(Unqualified opinion)*

Based on the audit referred to above and with regard to the programme, I have reasonable assurance that:

- the amounts stated in the final statement of expenditure and in the final request for payment, in which the statement is included, are valid and eligible,
- the financial information presented is accurate and.
- the expenditure included in the final statement of expenditure is legal and regular

**Or**
*(Qualified opinion)*

Based on the audit referred to above and with regard to the programme, I have reasonable assurance that:

- the amounts stated in the final statement of expenditure and in the final request for payment, in which the statement is included, are valid and eligible,
- the financial information presented is accurate and,
- the expenditure included in the final statement of expenditure is legal and regular

except in the following respects: … ..... …[2].

Therefore, I estimate that the impact of the qualification(s) is [limited] / [significant].

This impact corresponds to …… [amount in EUR and %] of the total expenditure declared.

The Community contribution affected is thus … [amount in EUR].

**Or**

*(Adverse opinion)*

Based on the audit referred to above and with regard to the programme, I have reasonable assurance that:

- the amounts stated in the final statement of expenditure and in the final application for payment, in which the statement is included, are not valid and/or eligible,
- the financial information presented is not accurate and /or.
- the expenditure included in the final statement of expenditure is not legal and regular

This adverse opinion is based on … .....[3]

---

[2] In case the management and control systems are affected, indicate the body or bodies and the aspect(s) of their systems that did not comply with requirements and/or did not operate effectively.

[3] In case the management and control systems are affected, indicate for each body and each aspect the reasons for the adverse opinion.

[The audit authority may also include emphasis of matter, not affecting its opinion, as established by internationally accepted auditing standards. A disclaimer of opinion can be foreseen in exceptional cases[4].]

(Place and date of issue)

Signature
(Name and official title or function of the Head of the Audit Authority designated)

[4] These exceptional cases should be related to unforeseeable, external factors outside the remit of the audit authority.

# ANNEX G

## Model Audit Strategy[1]

### 1. INTRODUCTION

1.1 Identification of the programmes (name and CCI) covered by the audit strategy.

1.2 Identification of the audit authority responsible for drawing up, monitoring and updating the audit strategy and of any other bodies that have contributed.

1.3 Explanation of the procedure followed for drawing up, monitoring and updating the audit strategy.

1.4 Specification of the overall objectives of the audit strategy and the steps taken to ensure the alignment of the objectives with all the audit bodies.

1.5 Explanation of all the functions and responsibilities of the audit authority, with reference to the mission statement, audit charter or national legislation, where applicable.

1.6 Confirmation by the audit authority of its independence, in accordance with Article 12(1) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014 and its necessary financial autonomy, in accordance with Clause 5(1) of Annex A of the Framework Agreement.

### 2. LEGAL BASIS AND SCOPE

2.1 Indication of any national regulatory framework that affects the audit authority and its functions.

2.2 Confirmation that the strategy covers the next year and the two subsequent financial years.

### 3. RISK ASSESSMENT

3.1 Explanation of the overall risk assessment method followed, including: an indication of the risk factors taken into account including those for the specific thematic areas described under paragraph 4.2.3 below [together with the targeted processes and assessment of procedural and organisation changes, inter alia], risk scoring used, the extent to which the results of previous audits of the bodies and systems have been taken into account, covering operating structure and management structure.

3.2 Identify the controls including their design, implementation and operation at three levels:

- the first level of controls exercised by the IPA administrative structures,
- the second level of controls exercised on the one hand, through the internal control system and on the other hand, through the internal audit function and

[1] Pursuant to Article 12(2) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014

– the high level monitoring, exercised through the assurance function by the NAO.

3.3 Procedures for updating the risk assessment.

## 4. METHODOLOGY

4.1 Brief description of the audit methodology

Short description of the main steps of the audit work such as: planning and design of audits[2] objectives to be achieved, performing the audits and gathering evidence, evaluating evidence and forming conclusions, reporting[3], follow-up processes[4] and quality control arrangements for the work of the audit authority.

Reference to existing audit manuals or procedures, where those steps can be described in more detail.

Reference to the internationally accepted audit standards that the audit authority intends to use.

Reference to the procedures in place for drawing up the annual audit activity report and audit opinion to be submitted to the Commission in accordance with Article 12(3) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014.

4.2 For system audits:

4.2.1 Specification of the bodies to be audited and the related key control elements.

4.2.2 Indication of any system audits relating to key control elements targeted to specific thematic areas, such as:

- the quality of management verifications, including in relation to the respect of public procurement rules, environmental requirements, equal opportunities;
- the quality of project selection and management verifications related to the implementation of financial engineering instruments;
- the functioning and security of IT systems, and their connection with the Commission IT system(s);
- the reliability of data relating to indicators, milestones reached and the progress of the programme in achieving its objectives provided by the operating structure;
- the reporting of withdrawals and recoveries;
- the implementation of effective and proportionate anti-fraud measures underpinned by a fraud risk assessment.

4.3 For audits of transactions/operations:

---

2 Including a reference to materiality thresholds and other quantitative and qualitative factors to consider when assessing the materiality of audit findings for the main types of audits described in sections 4.2, 4.3 and 4.4. of this strategy.

3 This means reference to the different phases of reporting (such as draft audit reports, contradictory procedure with the auditee and final audit reports), deadlines for reporting, follow-up processes.

4 Including reference to procedures for monitoring the implementation of recommendations and corrective measures resulting from audit reports.

4.3.1 Specification of the sampling methodology to be used in line with Article 12(2) Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014, including the procedures for its revision when necessary.

4.3.2 Where applicable, a description of the approach of non-statistical sampling enabling the audit authority to draw up a valid audit opinion, as provided for in Article 12(2) Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014.

4.3.3 Description of the procedure for recommending appropriate steps to be taken by the concerned authorities where errors are detected (or reference to the audit manuals or procedures where this matter is set out).

4.3.4 Description of the procedures in place for the classification and treatment of the errors detected (or reference to the audit manuals or procedures where this matter is set out).

4.3.5 Specific aspects related to the audits of financial instruments, if applicable.

4.3.6 Specific aspects related to the audits of simplified cost options, in accordance with Article 31(c) of the FWA, if applicable.

4.4 For audits of the annual financial reports or statements/annual accounts:

Indication of the audit approach for the audit of the annual financial reports or statements/annual accounts, the procedure for recommending appropriate steps to be taken by the concerned authorities where errors are detected.

The audit approach should take into account the results of the systems audits and audits on transactions/operations carried out in the management structure and operating structure, and the management verifications foreseen in Clause 4(3)(b)(x) of Annex A to this Agreement,.

4.5 Procedures to enable the audit authority to determine whether the audit work puts in doubt the assertions made or the absence of reservations in the management declaration, in accordance with Article 9(4) of Commission Implementing Regulation (EU) No 447/2014.

## 5. AUDIT WORK PLANNED

5.1 Indication and justification of the priorities and specific objectives in relation to the next year and the two subsequent years, together with an explanation of the linkage of the risk assessment results to the audit work planned.

5.2 Planned monitoring activities and follow up of previous audit findings.

5.3 An indicative schedule of audit assignments in relation to the next year and the two subsequent years for systems and thematic audits, as follows:

| Authorities/Bodies or specific thematic areas to be audited | CCI | Programme Name | Result of risk assessment | 20xx Audit objective and scope | 20xx Audit objective and scope | 20xx Audit objective and scope |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | |
| | | | | | | |
| | | | | | | |
| | | | | | | |
| | | | | | | |

## 6. PLANNED RESOURCES

6.1 Provide the organisation chart of the audit authority.

6.2 Indication of planned resources to be allocated in relation to the next year and the two subsequent years.

6.3 Indication of the qualifications and experience required for the staff performing audits, and training requirements, where applicable.

# ANNEX H

## Reporting on suspected fraud and other irregularities concerning the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II)

**Clause 1 Definitions**

For the purposes of the reporting of suspected fraud and other irregularities the definitions laid down in Article 51 of this Agreement, on the protection of the financial interest of the Union, shall apply.

**Clause 2 Initial reporting**

(1) The IPA II beneficiary shall report any suspected fraud and other irregularities which have been the subject of a primary administrative or judicial finding without delay to the Commission and keep the latter informed of the progress of administrative and legal proceedings.

In that report the IPA II beneficiary shall in all cases give details concerning the following:

(a) the IPA II Instrument and the policy area concerned, the name and the number of the programme and the action or operation concerned;

(b) the identity of the natural and legal persons involved or of any other participating entities and their role, except where this information is irrelevant for the purposes of combating irregularities, given the nature of the irregularity concerned;

(c) the identification of the region or area where the operation has been carried out using the appropriate information such as NUTS[1] level;

(d) the provision(s) which have been infringed;

(e) the date and source of the first information leading to suspicion that an irregularity has been committed;

(f) the practices employed in committing the irregularity;

(g) where appropriate, whether the practice gives rise to a suspicion of fraud;

(h) the manner in which the irregularity was discovered;

(i) where appropriate, the IPA II beneficiary and Member States and/or third countries involved;

(j) the period during which, or the moment at which, the irregularity was committed;

[1] Nomenclature of Territorial Units for Statistics

(k) the date on which the primary administrative or judicial finding on the irregularity was established;

(l) the total amount of eligible expenditure specified by Union contribution, national contribution and private contribution;

(m) the expenditure affected by the irregularity specified by Union contribution and National contribution;

(n) the amount which would have been unduly paid had the irregularity not been identified according to Union contribution and national contribution;

(o) the nature of the irregular expenditure;

(p) the suspension of payments, where applicable, and the possibility of recovery.

(2) Where some of the information referred to in paragraph 1, and in particular information concerning the practices employed in committing the irregularity and the manner in which it was discovered, is not available or needs to be rectified, the IPA II beneficiary shall as far as possible supply the missing or correct information to the Commission without delay.

(3) If national provisions provide for the confidentiality of investigations, communication of the information shall be subject to the authorisation of the competent tribunal or court.

**Clause 3 Urgent cases**

Each IPA II beneficiary shall immediately report to the Commission and, where necessary, to the Member States or other IPA II beneficiaries concerned, any irregularities discovered or supposed to have occurred, where it is feared that they may very quickly have repercussions outside its territory.

**Clause 4 Follow-up reporting**

(1) In addition to the information referred to in Clause 2, the IPA II beneficiary shall provide the Commission without delay with reference to any previous report made pursuant to that Clause, with details concerning the initiation, conclusion or abandonment of any procedures for imposing administrative or criminal penalties related to the reported irregularities as well as of the outcome of such procedures.

With regard to irregularities for which penalties have been imposed, the IPA II beneficiary shall also indicate the following:

(a) whether the penalties are of an administrative or a criminal nature;

(b) whether the penalties result from a breach of Union or national law;

(c) the provisions in which the penalties are laid down;

(d) the reasons for any abandonment of recovery procedures;

(e) whether fraud was established.

(2) At the written request of the Commission, the IPA II beneficiary shall provide additional information in relation to a specific irregularity or group of irregularities.

**Clause 5 Electronic transmission**

The information referred to in Clause 2, 3 and 4(1) shall be sent in the English language, by electronic means, using the module provided by the Commission for this purpose via a secure connection.

**Clause 6 Use of information**

The Commission may use any information of a general or operational nature communicated by IPA II beneficiaries under these provisions to perform risk analyses and may, on the basis of the information obtained, produce reports and develop early-warning systems serving to identify risks more effectively.

**Clause 7 Use of the euro**

The euro shall be used as currency for reporting of irregularities. The IPA II beneficiary shall convert the amounts of expenditure incurred in national currency into euro. Those amounts shall be converted into euro using the monthly accounting exchange rate of the Commission in the month during which the expenditure was registered in the accounts of the operating structure of the programme or action concerned. The exchange rate shall be published electronically by the Commission each month

Where the amounts relate to expenditure registered in the accounts of the national authority during a period of more than one month, the exchange rate in the month during which expenditure was last registered may be used. Where the expenditure has not been registered in the accounts of the national authority, the most recent accounting exchange rate published electronically by the Commission shall be used.

**Clause 8 Protection of personal data**

(1) The IPA II beneficiaries and the Commission shall take all necessary measures to prevent any unauthorised disclosure of, or access to, the information referred to in Clause 2, 3 and 4 (1) .

(2) The information referred to in Clauses 2, 3 and 4 (1) may not be sent to persons other than those in the IPA II beneficiary or within the Union institutions whose duties require that they have access to it, unless the IPA II beneficiary supplying such information has expressly so agreed.

(3) Any personal data included in the information referred to in Clauses 2, 3 and 4 (1) shall be processed only for the purpose specified in that provisions.

# ANNEX I

## Thematic priorities for assistance

Assistance may, as appropriate, address the following thematic priorities:

(a) Compliance with the principle of good public administration and economic governance. Interventions in this area shall aim at: strengthening public administration, including professionalisation and de-politicisation of the civil service, embedding meritocratic principles and ensuring adequate administrative procedures; enhancing the capacity to strengthen macroeconomic stability and supporting progress towards becoming both a functioning market economy and a more competitive economy; supporting participation in the multilateral fiscal surveillance mechanism of the Union and systematic cooperation with international financial institutions on fundamentals of economic policy, as well as strengthening public financial management.

(b) Establishing and promoting from an early stage the proper functioning of the institutions necessary in order to secure the rule of law. Interventions in this area shall aim at: establishing independent, accountable and efficient judicial systems, including transparent and merit-based recruitment, evaluation and promotion systems and effective disciplinary procedures in cases of wrongdoing; ensuring the establishment of robust systems to protect the borders, manage migration flows and provide asylum to those in need; developing effective tools to prevent and fight organised crime and corruption; promoting and protecting human rights, rights of persons belonging to minorities – including Roma as well as lesbian, gay, bisexual, transgender and intersex persons – and fundamental freedoms, including freedom of the media.

(c) Strengthening the capacities of civil society organisations and social partners' organisations, including professional associations, in beneficiaries listed in Annex I of the IPA II Regulation and encouraging networking at all levels among Union-based organisations and those of beneficiaries listed in Annex I of the IPA II Regulation, enabling them to engage in an effective dialogue with public and private actors.

(d) Investment in education, skills and lifelong learning. Interventions in this area shall aim at: promoting equal access to quality early-childhood, primary and secondary education; reducing early school-leaving; adapting vocational education and training (VET) systems to labour market demands; improving the quality and relevance of higher education; enhancing access to lifelong learning and supporting investment in education and training infrastructure; particularly with a view to reducing territorial disparities and fostering non-segregated education.

(e) Fostering employment and supporting labour mobility. Interventions in this area shall aim at: sustainable integration of young people not in employment, education or training (NEET) into the labour market, including through measures stimulating investment in quality job creation; supporting integration of the unemployed; and encouraging higher participation in the labour market of all under-represented groups. Other key areas of intervention shall be to support gender equality, the adaptation of workers and enterprises to change, the establishment of a sustainable social dialogue and the modernisation and strengthening of labour market institutions.

(f) Promoting social inclusion and combating poverty. Interventions in this area shall aim at: integrating marginalised communities such as the Roma; combating discrimination based on sex, racial or ethnic origin, religion or belief, disability, age or sexual orientation; and enhancing access to affordable, sustainable and high quality services, such as health care and social services of general interest, including through the modernisation of social protection systems.

(g) Promoting sustainable transport and removing bottlenecks in key network infrastructures, in particular by investing in projects with high European added value. The identified investments should be prioritised according to their contribution to mobility, sustainability, reduced greenhouse gas emissions, relevance to connections with Member States, and coherence with the Single European Transport Area.

(h) Improving the private-sector environment and competitiveness of enterprises, including smart specialisation, as key drivers of growth, job creation and cohesion. Priority shall be given to projects which improve the business environment.

(i) Strengthening research, technological development and innovation, in particular through improving the research infrastructure, an enabling environment and promotion of networking and collaboration.

(j) Contributing to the security and safety of food supply and the maintenance of diversified and viable farming systems in vibrant rural communities and the countryside.

(k) Increasing the ability of the agri-food sector to cope with competitive pressure and market forces as well as to progressively align with the Union rules and standards, while pursuing economic, social and environmental goals in balanced territorial development of rural areas.

(l) Protecting and improving the quality of the environment, contributing to the reduction of greenhouse gas emissions, increasing resilience to climate change and promoting climate action governance and information. IPA II funding shall promote policies to support the shift towards a resource-efficient, safe and sustainable low-carbon economy.

(m) Promoting reconciliation, peace-building and confidence-building measures.

# ANNEX J

## Thematic priorities for assistance for territorial cooperation

Assistance for cross-border cooperation may, as appropriate, address the following thematic priorities:

(a) promoting employment, labour mobility and social and cultural inclusion across borders through, inter alia: integrating cross-border labour markets, including cross-border mobility; joint local employment initiatives; information and advisory services and joint training; gender equality; equal opportunities; integration of immigrants' communities and vulnerable groups; investment in public employment services; and supporting investment in public health and social services;

(b) protecting the environment and promoting climate change adaptation and mitigation, risk prevention and management through, inter alia: joint actions for environmental protection; promoting sustainable use of natural resources, resource efficiency, renewable energy sources and the shift towards a safe and sustainable low-carbon economy; promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems and emergency preparedness;

(c) promoting sustainable transport and improving public infrastructures by, inter alia, reducing isolation through improved access to transport, information and communication networks and services and investing in cross-border water, waste and energy systems and facilities;

(d) encouraging tourism and cultural and natural heritage;

(e) investing in youth, education and skills through, inter alia, developing and implementing joint education, vocational training, training schemes and infrastructure supporting joint youth activities;

(f) promoting local and regional governance and enhancing the planning and administrative capacity of local and regional authorities;

(g) enhancing competitiveness, the business environment and the development of small and medium-sized enterprises, trade and investment through, inter alia, promotion and support to entrepreneurship, in particular small and medium-sized enterprises, and development of local cross-border markets and internationalisation;

(h) strengthening research, technological development, innovation and information and communication technologies through, inter alia, promoting the sharing of human resources and facilities for research and technology development.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

# РАМКОВНА СПОГОДБА

Ref. Ares(2015)485336 - 06/02/2015

(неофицијален превод)

ПОМЕЃУ

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

ЗАСТАПУВАНА ОД СТРАНА НА

**ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

И

**ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА**

**ЗА**

**ПОСТАПКИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ФИНАНСИСКАТА ПОМОШ ОД УНИЈАТА ЗА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО РАМКИТЕ НА СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ПОМОШТА СПОРЕД ИНСТРУМЕНТОТ ЗА ПРЕТПРИСТАПНА ПОМОШ (ИПА II)**

ДАТУМ ( )

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

## СОДРЖИНА


ОДДЕЛ I ОПШТИ ОДРЕДБИ ... 8
Член 1 Толкување ... 8
Член 2 Делумна ништожност и ненамерни пропусти ... 8
Член 3 Дефиниции ... 8
Член 4 Намена и опсег ... 9
Член 5 Општи начела за финансиска помош ... 10
Член 6 Начело на сопственост ... 11
Член 7 Методи на спроведување ... 12
Член 8 Спогодби за финансирање ... 13
Член 9 Секторски спогодби ... 14
ОДДЕЛ II ПРАВИЛА ЗА ИНДИРЕКТНО УПРАВУВАЊЕ ОД СТРАНА НА КОРИСНИКОТ НА ИПА II ... 14
НАСЛОВ I СИСТЕМИ ЗА УПРАВУВАЊЕ И КОНТРОЛА ... 14
Член 10 Воспоставување на структури и органи за индиректно управување од страна на корисникот на ИПА II ... 14
Член 11 Функции и одговорности на структурите и органите ... 15
НАСЛОВ II ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ КОИ СЕ ОДНЕСУВААТ НА ДОВЕРУВАЊЕ НА КОРИСНИКОТ НА ИПА II ЗАДАЧИ ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА БУЏЕТОТ ... 15
Член 12 Услови за доверување на корисник на ИПА II задачи за извршување на буџетот 15
Член 13 Доверување на задачи за спроведување на буџет ... 17
Член 14 Мерки во случај на неусогласеност на управувачката структура и оперативните структури со точките (а), (б) и (г) од член 12(3) и Анекс Б кон оваа спогодба 17
Член 15 Привремено прекинување или поништување на делови од Спогодбата за финансирање кои се однесуваат на доверените задачи за извршување на буџетот ... 18
ОДДЕЛ III ПРАВИЛА ЗА ПРОГРАМИРАЊЕ ... 18
Член 16 Програмирање на помошта ... 18
Член 17 Донесување и измени и дополнувања на програмите ... 20
ОДДЕЛ IV ПРАВИЛА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ ... 20
НАСЛОВ I ОПШТИ ПРАВИЛА И НАЧЕЛА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ ... 20
Член 18 Правила за набавки и доделување на грантови ... 20
Член 19 Правила за националност и потекло за постапките за јавни набавки, грантови и други постапки за доделување ... 21
Член 20 Учество во програми и агенции на Унијата ... 23
Член 21 Примена на начелата за буџетска помош за корисникот на ИПА II ... 23
Член 22 Примена на начелата за твининг ... 23
НАСЛОВ II ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ВИДЛИВОСТ ... 24
Член 23 Информации, публицитет и транспарентност ... 24
Член 24 Видливост и известување ... 25
НАСЛОВ III ЗАШТИТА НА ПОДАТОЦИ И ДОВЕРЛИВОСТ ... 26
Член 25 Заштита на податоци ... 26
Член 26 Доверливост ... 26
НАСЛОВ IV ДОДЕЛУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИ И ОДАНОЧУВАЊЕ ... 27
Член 27 Доделување на капацитети за спроведување на програмите и извршување на договори ... 27

Член 28 Правила за даноци, царински такси и други фискални давачки ..... 28
ОДДЕЛ V ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИСКО УПРАВУВАЊЕ НА ПОМОШТА ОД ИПА II 31
НАСЛОВ I ОПШТИ ОДРЕДБИ ..... 31
Член 29 Прифатливост на расходот ..... 31
Член 30 Интензитет на помош и стапка на придонес од Унијата ..... 31
НАСЛОВ II ПРАВИЛА ЗА ИНДИРЕКТНО УПРАВУВАЊЕ ОД СТРАНА НА КОРИСНИКОТ НА ИПА II ..... 32
Член 31 Прифатливост на расходот според индиректното управување ..... 32
Член 32 Ревизорска трага ..... 32
Член 33 Плаќања на од Унијата ..... 32
Член 34 Претфинансирање ..... 34
Член 35 Меѓуплаќања ..... 34
Член 36 Испитување и прифаќање на сметководствени постапки ..... 35
Член 37 Порамнување на конечниот биланс ..... 35
Член 38 Повраток на неупотребени финансиски средства во случаите на повеќегодишни програми со поделени заложби ..... 36
Член 39 Прекин на плаќањата ..... 36
Член 40 Суспендирање на плаќањата ..... 36
Член 41 Наплата на финансиски средства ..... 37
Член 42 Финансиски прилагодувања од страна на корисникот на ИПА II ..... 37
Член 43 Финансиски исправки од страна на Комисијата ..... 37
Член 44 Постапка за финансиска корекција и прифаќање на сметки ..... 38
Член 45 Повторна употреба на придонесот од Унијата ..... 38
Член 46 Отплата ..... 39
НАСЛОВ III ЗАТВОРАЊЕ НА ПРОГРАМА ..... 39
Член 47 Затворање на програмата под индиректно управување од страна на корисникот на ИПА II ..... 39
Член 48 Затворање на програмата под директно управување и индиректно управување со субјекти, кои не се корисници на ИПА II ..... 39
Член 49 Задржување на документи ..... 40
НАСЛОВ IV НАДЗОР, КОНТРОЛА И РЕВИЗИЈА И ЗАШТИТА НА ФИНАНСИСКИ ИНТЕРЕСИ 40
Член 50 Надзор, контрола и ревизија од страна на Комисијата и од страна на Европскиот суд на ревизори ..... 40
Член 51 Заштита на финансиските интереси на Унијата ..... 42
ОДДЕЛ VI СЛЕДЕЊЕ, ОЦЕНУВАЊЕ И ИЗВЕСТУВАЊЕ ..... 44
НАСЛОВ I СЛЕДЕЊЕ ..... 44
Член 52 Комитет за следење на ИПА ..... 44
Член 53 Секторски комитет за следење ..... 45
Член 54 Други активности за следење ..... 46
НАСЛОВ II ОЦЕНУВАЊЕ ..... 47
Член 55 Основни начела за оценување на помош од ИПА II ..... 47
Член 56 Оценувања од страна на Комисијата ..... 48
Член 57 Оценување од страна на корисникот на ИПА II под индиректно управување 48
НАСЛОВ III ИЗВЕСТУВАЊЕ ..... 48
Член 58 Општи услови за известување до Комисијата ..... 48

Член 59 Услови за известување до Комисијата под индиректно управување од страна на корисникот на ИПА II во согласност со член 60(5) од Финансиската регулатива 49
Член 60 Извештаи од оперативните структури под индиректно управување од страна на корисникот на ИПА II ..... 50
Член 61 Јазик ..... 50
ОДДЕЛ VII ОДРЕДБИ ЗА ПОВЕЌЕГОДИШНИТЕ АКЦИСКИ ПРОГРАМИ СО ПОДЕЛЕНИ ОБВРСКИ ..... 51
ЧЛЕН 62 Начела за спроведување за повеќегодишни акциски програми со поделени обврски спроведени под индиректно управување од страна на корисникот на ИПА II 51
ОДДЕЛ VIII ОДРЕДБИ ЗА ПРОГРАМИ ЗА ПРЕКУГРАНИЧНА СОРАБОТКА ..... 53
НАСЛОВ I ОПШТИ ОДРЕДБИ ..... 53
Член 63 Облици на прекугранична соработка ..... 53
Член 64 Дополнителни дефиниции за прекугранична соработка ..... 53
Член 65 Интензитет на помош и стапка на помош од ИПА II ..... 53
НАСЛОВ II ПРАВИЛА ЗА ПРОГРАМИРАЊЕ ..... 54
Член 66 Тематски приоритети и концентрација на прекугранична соработка од ИПА II 54
Член 67 Географски опфат ..... 54
Член 68 Подготовка, проценка, одобрување и измена на програмите за прекугранична соработка ..... 54
Член 69 Билатерални договори меѓу земјите учеснички за управување на програми за прекугранична соработка спроведени под индиректно управување ..... 55
НАСЛОВ III ОПЕРАЦИИ ..... 56
Член 70 Избор на операции ..... 56
Член 71 Корисници ..... 56
Член 72 Техничка помош ..... 57
НАСЛОВ IV СПРОВЕДУВАЊЕ ..... 57
Член 73 Начини на спроведување ..... 57
НАСЛОВ V ПРОГРАМСКИ СТРУКТУРИ И ОРГАНИ И НИВНИ ОДГОВОРНОСТИ 57
Член 74 Структури и органи за управување со ППС ..... 57
Член 75 НИПАК ..... 58
Член 76 Оперативни структури ..... 58
Член 77 Ревизорско тело ..... 59
Член 78 Заеднички комитет за следење (ЗКС) ..... 60
Член 79 Заеднички технички секретаријат (ЗТС) ..... 61
НАСЛОВ VI ИЗВЕСТУВАЊЕ ..... 62
Член 80 Годишни и завршни извештаи за спроведувањето ..... 62
ОДДЕЛ IX ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ ..... 62
Член 81 Комуникација ..... 62
Член 82 Консултација ..... 63
Член 83 Решавање на разликите, арбитража ..... 63
Член 84 Спорови со трети страни ..... 63
Член 85 Известувања ..... 64
Член 86 Анекси ..... 65
Член 87 Влегување во сила ..... 65
Член 88 Применливост на Рамковната спогодба за ИПА ..... 65
Член 89 Измена ..... 65

Член 90 Престанок ..... 66

**Анекси:**

АНЕКС А: Функции и одговорности на структурите, органите и телата во согласност со член 10 од оваа спогодба

АНЕКС Б: Внатрешна контролна рамка

АНЕКС В: Образец Изјава за управување

АНЕКС Г: Образец Годишен извештај за ревизорска активност

АНЕКС Д: Образец за годишно ревизорско мислење

АНЕКС Ѓ: Образец за ревизорско мислење за завршна финансиска изјава за расход

АНЕКС Е: Образец за ревизорска стратегија

АНЕКС Ж Известување за сомневање за измама и други нерегуларности кои се однесуваат на Инструментот за претпристапна помош (ИПА II)

АНЕКС З: Тематски приоритети за помош

АНЕКС S: Тематски приоритети за помош за територијална соработка

Европската комисија, во понатамошниот текст „**Комисијата**“, постапувајќи за и во име на Европската унија

од една страна,

и

Владата на Република Македонија, постапувајќи во име на Република Македонија, во понатамошниот текст „**корисник на ИПА II**“

од друга страна,

и заедно, именувани како „**Страните**“

со оглед на тоа што

(1) На 11 март 2014 година, Европскиот парламент и Советот ја усвоија Регулатива (ЕУ) бр. 231/2014 за воспоставување инструмент за претпристапна помош[1] (во натамошниот текст: „Регулативата за ИПА II“). Овој инструмент претставува правна основа за обезбедување на финансиска помош за корисниците наведени во Анекс I кон Регулатива на ИПА II (во натамошниот текст „корисници на ИПА II“), во нивните напори за донесување и спроведување на политичките, институционалните, правните, социјалните и економските реформи кои се бараат од корисниците со цел да се усогласат со вредностите на Унијата и постепено да се усогласуваат со правилата, стандардите, политиките и практиките на Унијата, со цел членство во Унијата.

(2) На 11 март 2014 година, Европскиот парламент и Советот ја донесоа Регулатива (ЕУ) бр. 236/2014 со која се утврдуваат заедничките правила и постапки за спроведување на инструментите на Унијата за финансирање на надворешна акција[2] (во натамошниот текст како „Заедничка регулатива за спроведување“).

(3) На 2 мај 2014 година, Комисијата ја донесе Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата за посебните правила за спроведување на Регулатива (ЕУ) 231/2014 на Европскиот парламент и на Советот за воведување на Инструмент за претпристапна помош (ИПА II)[3], (во понатамошниот текст „Регулативата за спроведување на ИПА II“) со која се утврдуваат применливите одредби за управување и контрола.

(4) Корисникот на ИПА II е подобен во рамките на ИПА II како што е предвидено со Регулативата за ИПА II.

(5) Во член 8 од Регулативата за ИПА II се бара од Комисијата и корисниците на ИПА II да склучуваат рамковни спогодби за спроведување на помошта.

(6) Затоа треба да се утврдат правилата за спроведување на финансиската помош од Унијата во рамките на ИПА II,

---

1 Регулатива (ЕУ) бр. 231/2014 на Европскиот парламент и на Советот од 11 март 2014 година за воспоставување на Инструмент за претпристапна помош (ИПА II) (Сл. весник L 77 , 15 март 2014 година, стр. 11).

2 Регулатива (ЕУ) бр. 236/2014 на Европскиот парламент и на Советот од 11 март 2014 година за утврдување заеднички правила и постапки за спроведување на инструментите на Унијата за финансирање надворешна акција (Сл. весник L 77, 15 март 2014 година, стр. 95).

3 Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата за посебните правила за спроведување на Регулатива (ЕУ) 231/2014 на Европскиот парламент и на Совет от за воведување на Инструмент за претпристапна помош (ИПА II) (Сл. весник L 132, 3 мај 2014 година, стр. 32).

СЕ ДОГОВОРИЈА КАКО ШТО СЛЕДУВА:

## ОДДЕЛ I ОПШТИ ОДРЕДБИ

### Член 1 Толкување

(1) Ако во оваа рамковна спогодба нема изречни спротивни одредби, поимите кои се употребени во оваа спогодба го имаат истото значење кое им се припишува во Регулативата за ИПА II, Заедничката регулатива за спроведување и Регулативата за спроведување на ИПА II.

(2) Ако во оваа рамковна спогодба нема изречни спротивни одредби, повикувањата на оваа спогодба претставуваат повикувања на спогодбата онака како што е изменета, надополнета или заменета од време на време.

(3) Какво било повикување на регулативите на Европскиот парламент и на Советот или на регулативи на Комисијата, претставува повикување на тие регулативи онака како што се изменети, надополнети или заменети.

(4) Насловите во оваа спогодба немаат правно значење и не влијаат врз нејзиното толкување.

### Член 2 Делумна ништожност и ненамерни пропусти

Ако некоја одредба од оваа спогодба стане неважечка или ако оваа спогодба содржи ненамерни пропусти, ова нема да влијае врз важноста на останатите одредби од оваа спогодба. Договорните страни ќе ја заменат секоја неважечка одредба со важечка одредба која е најблиску до целта и намерата на неважечката одредба. Договорните страни ќе го надополнат кој било ненамерен пропуст со одредба која најдобро одговара на целта и намерата на оваа спогодба во согласност со Регулативата за ИПА II и Регулативата за спроведување на ИПА II.

### Член 3 Дефиниции

За целите на оваа Спогодба се применуваат следниве дефиниции:

(а) „Програма“ е акциска програма, индивидуална, посебна или мерките за поддршка предвидени во членовите 2 и 3 од Заедничката регулатива за спроведување;

(б) „Секторска спогодба“ е спогодба склучена помеѓу Комисијата и корисникот на ИПА II која се однесува на одредено подрачје или програмска политика на ИПА II, поставувајќи правила и постапки кои треба да се почитуваат, а не се содржани во оваа рамковна спогодба или Спогодбите за финансирање;

(в) „Спогодба за финансирање“ е годишна или повеќегодишна спогодба склучена помеѓу Комисијата и корисникот на ИПА II, за спроведување на финансиска помош на Унијата преку акција која спаѓа во рамките на опсегот на Регулативата за спроведување на ИПА II;

(г) „Земји учеснички“ значи корисник на ИПА II или корисници на ИПА II заедно со земјата(-ите)-членка(-и) или со земјите кои спаѓаат во доменот на Европскиот инструмент за соседство[4] кои учествуваат во повеќегодишна програма за прекугранична соработка заеднички изготвена од страна на земјите учеснички;

(д) „Примач“ значи корисник на грант (вклучително и твининг изведувач), изведувач на услуги, набавки или договори за работа, корисник во рамките на програмите за прекугранична соработка, договорна страна на спогодба за делегирање под индиректно управување или секое физичко или правно лице кое добива помош од ИПА II;

(ѓ) „Финансиска година“ е периодот од 1 јануари до 31 декември во дадената година.

**Член 4** **Намена и опсег**

(1) Со цел да се унапреди соработката помеѓу договорните страни и да му се помогне на корисникот на ИПА II во своето прогресивно усогласување со стандардите и политиките на Унијата, вклучувајќи го*acquis,* со цел членство во Унијата, договорните страни се согласуваат да ги спроведат акциите во следниве политички области применливи за корисниците на ИПА II во поглед на постигнување на целите утврдени во член 1 и член 2 од Регулативата за ИПА II:

(а) реформи во подготовките за членство во Унијата и сродните институции и градење на капацитетите;

(б) социо-економски и регионален развој;

(в) вработување, социјална политика, образование, унапредување на родовата еднаквост и развој на човечки ресурси;

(г) земјоделство и рурален развој;

(д) регионална и територијална соработка.

(2) Активностите ќе бидат финансирани и спроведени во рамките на законска, административна и техничка рамка утврдена со оваа спогодба и како што е подетално наведено во секторските спогодби и/или спогодбите за финансирање, доколку ги има.

(3) Онаму каде Европскиот регионален фонд за развој придонесува кон програмите или мерките кои се воведени според Регулативата за ИПА II за прекугранична соработка помеѓу корисниците на ИПА II и земјите-членки, во согласност со член 9(2) од Регулативата за ИПА II, таа помош се спроведува во согласност со Регулативата за спроведување за ИПА II.

(4) Онаму каде помошта од ИПА II придонесува кон програмите или мерките за транснационална и соработка помеѓу регионите, кои се воведени во согласност

---

[4] Регулатива (ЕУ) бр. 232/2014 на Европскиот парламент и на Советот од 11 март 2014 година за воспоставување на Инструмент за европско соседство (Сл. весник L 77 , 15 март 2014 година, стр. 27).

со Регулатива (ЕУ) бр. 1299/2013 на Европскиот парламент и на Советот[5] во согласност со член 9(3) од Регулативата за ИПА II, таа помош се спроведува во согласност со таа регулатива.

(5) Онаму каде помошта од ИПА II придонесува кон програмите или мерките за прекугранична соработка, кои се воведени во согласност со Регулатива (ЕУ) бр. 232/2014 на Европскиот парламент и на Советот[6] во согласност со член 9(4) од Регулативата за ИПА II, тоа учество се спроведува во согласност со таа регулатива.

(6) Онаму каде е соодветно, помошта од ИПА II може да придонесе кон програмите или мерките кои се воведени како дел од макро-регионалната стратегија.

(7) Администрацијата на корисникот на ИПА II ќе ги преземе сите неопходни чекори за да се олесни спроведувањето на сродните програми.

**Член 5 Општи начела за финансиска помош**

(1) Следниве начела се применуваат за финансиската помош на Унијата во рамките на ИПА II:

(а) Почитување на начелата на кохеренција, комплементарност, координација, партнерство и концентрација;

(б) Доследност со политиките на Унијата и поддржување на прогресивното усогласување со *acquis*;

(в) Усогласеност со буџетските начела утврдени во Регулатива (ЕУ, Евроатом) бр. 966/2012 на Европскиот парламент и на Советот[7] (во понатамошниот текст „Финансиската регулатива“) и Делегираната регулатива (ЕУ) бр. 1268/2012 на Комисијата (во понатамошниот текст „Правила за примена на Финансиската регулатива“)[8];

(г) Усогласеност со потребите идентификувани во процесот на проширување и капацитетите за апсорпција на корисникот на ИПА II. Исто така, треба да се земат предвид научените лекции од претходно;

(д) Се охрабрува преземањето на одговорноста на корисникот на ИПА II на програмирањето и спроведувањето на помошта и се обезбедува соодветна видливост на помошта од ИПА II;

---

5 Регулатива (ЕУ) бр. 1299/2013 на Европскиот парламент и на Советот од 17 декември 2013 година за специфични одредби за помош од Европскиот фонд за регионален развој наменета за Европската територијална соработка (Сл. весник L 347, 20 декември 2013 година, стр. 259).

6 Регулатива (ЕУ) бр. 232/2014 на Европскиот парламент и на Советот за воспоставување на Европски инструмент за соседство (Сл. весник L 77, 15.3.2014 година, стр. 27)

7 Регулатива (ЕУ, Евроатом) бр. 966/2012 на Европскиот парламент и на Советот од 25 октомври 2012 година за финансиските правила применливи во општиот буџет на Унијата и за укинување на Регулатива (ЕЗ, Евроатом) бр. 1605/2002 на Советот (Сл. весник L 298, 26 октомври 2012 година, стр. 1).

8 Делегирана Регулатива (ЕУ) бр. 1268/2012 на Комисијата од 29 октомври 2012 година за правилата за примена на Регулатива (ЕУ, Евроатом) бр. 966/2012 на Европскиот парламент и на Советот за финансиските правила применливи на општиот буџет на Унијата (Сл. весник L 362, 31 декември 2012 година, стр. 1).

(ѓ) Активностите се планирани, со јасни и проверливи цели, кои треба да се постигнат во рамките на одреден период; добиените резултати треба да се оценуваат преку конкретни, мерливи, усогласени, реални и временски поврзани (СМАРТ) индикатори;

(е) Секоја дискриминација врз основа на пол, расно или етничко потекло, религија или верување, спреченост, возраст или сексуална ориентација треба да се спречи во текот на спроведувањето на помошта;

(ж) Целите на претпристапната помош се во согласност со начелото на одржлив развој, вклучувајќи ублажување на климатските промени и адаптација.

(2) Помошта за корисник на ИПА II се обезбедува во согласност со рамката на политиката за проширување утврдена од страна на Европскиот совет и на Советот и се заснова на Комуникацијата за стратегијата за проширување и Извештаите за напредокот содржани во годишниот пакет за проширување на Комисијата, како и на релевантните резолуции на Европскиот парламент.

Во согласност со специфичните цели утврдени во член 2(1) од Регулативата за ИПА II, тематските приоритети за обезбедување на помош во согласност со потребите и капацитетите на корисниците на ИПА II се утврдени во Анекс I кон оваа спогодба. Секој од овие тематски приоритети може придонесе за постигнување на повеќе од една специфична цел.

Во согласност со специфичните цели утврдени во точка (г) од член 2(1) од Регулативата за ИПА II, помош се доделува за поддршка на прекуграничната соработка, меѓу корисниците на ИПА II и помеѓу нив и земјите-членки или земји во рамките на Инструментот за европско соседство, со цел да се унапредат добрососедските односи, да се поттикне интеграцијата во Унијата и да се унапреди социо-економскиот развој. Тематските приоритети за помош за територијална соработка се утврдени во Анекс S кон оваа спогодба.

(3) Помош според ИПА II се обезбедува врз основа на индикативни стратешки документи на една земја или на повеќе земји (во понатамошниот текст „стратешки документи“), изготвени за време на траењето на повеќегодишната финансиска рамка на Унијата за периодот од 2014 до 2020 година, од страна на Комисијата во партнерство со корисниците на ИПА II.

(4) Давањето на помошта од ИПА II е предмет на исполнување на обврските на корисникот на ИПА II според оваа спогодба и според секторските спогодби и спогодбите за финансирање, доколку ги има.

**ЧЛЕН 6 НАЧЕЛО НА СОПСТВЕНОСТ**

(1) Сопственоста на програмирањето и спроведувањето на помошта од ИПА II се наоѓа првенствено во корисникот на ИПА II.

(2) Корисникот на ИПА II назначува Национален ИПА координатор (НИПАК), кој ќе биде главен составен дел на Комисијата за целокупниот процес на: стратешко планирање, координација на програмирање, следење на спроведувањето, евалуација и известување за помошта од ИПА II.

НИПАК ги врши следниве работи:

(а) обезбедува координација во рамките на администрацијата на корисникот на ИПА II и со други донатори и обезбедува тесна врска меѓу користењето на помошта од ИПА II и општиот процес на пристапување;

(б) го координира учеството на корисниците на ИПА II во соодветните програми за територијална соработка, имено програмите за прекугранична соработка наведени во член 27 од Регулативата за спроведување на ИПА II, како и, доколку е соодветно, транснационалните или програмите за соработка помеѓу регионите кои се воспоставени и се спроведуваат според Регулатива (ЕУ) бр. 1299/2013 и програмите за прекугранична соработка кои се воспоставени и спроведени според Регулатива (ЕУ) бр. 232/2014. НИПАК може да ја делегира оваа координативна задача на координатор за територијална соработка или на оперативната структура како што е соодветно;

(в) администрацијата на корисникот на ИПА II ќе ги преземе сите неопходни чекори за да се олесни спроведувањето на сродните програми.

(3) НИПАК е висок претставник на Владата или на државната администрација на корисникот на ИПА II со соодветниот орган.

(4) За да се обезбеди зајакната основа за управување со претпристапната помош и националните фондови, Комисијата и корисникот на ИПА II се вклучуваат во дијалог за управување со јавните финансии. Во оваа смисла, Комисијата го оценува степенот на усогласеност на администрацијата на корисникот на ИПА II со начелата на отворен и уреден јавен систем за финансиско управување. Кога администрацијата е усогласена со овие барања само делумно, корисникот на ИПА II и Комисијата се договараат за потребните мерки за решавање на утврдените недостатоци.

**Член 7 МЕТОДИ НА СПРОВЕДУВАЊЕ**

Помошта од ИПА II во Република Македонија се спроведува од страна на Комисијата како што е предвидено во Финансиската регулатива според:

(а) директно управување од страна на одделите на Комисијата, вклучувајќи ги и нејзините вработени во делегациите на Унијата и/или преку извршни агенции како што е дефинирано во точка (а) од член 58(1) од Финансиската регулатива;

(б) индиректно управување, при што Комисијата доверува задачи за спроведување на одредени буџетски програми или акции на корисникот на ИПА II како што е дефинирано во точка (i) од точка (в) од член 58(1) од Финансиската регулатива, задржувајќи ја целокупната крајна одговорност за општо спроведувањето на буџетот во согласност со член 58(2) од Финансиската регулатива;

(в) индиректно управување со субјекти, освен корисници на ИПА II како што е дефинирано во точките (ii), (iii), (v) до (vii) од точка (в) од член 58(1) од Финансиската регулатива;

(г) поделено управување со земјите-членки како што е дефинирано во точка (б) од член 58(1) од Финансиската регулатива за програмите за прекугранична соработка кои ги вклучуваат земјите-членки на Европската унија и кое се спроведуваат во согласност со Регулативата за спроведување на ИПА II.

Член 8 Спогодби за финансирање

(1) Онаму каде се бара со сродната одлука за финансирање, Комисијата и корисникот на ИПА II потпишуваат Спогодба за финансирање во согласност со член 6 од Регулативата за спроведување на ИПА II.

(2) Спогодбите за финансирање треба да обезбедат, *меѓу другото*, услови под кои ќе се управува помошта од ИПА II, вклучувајќи ги и применливите методи на спроведување, интензитетот на помошта, рокови за спроведување како и правилата за прифатливост на расходот.

(3) Кога програмите се спроведуваат под индиректно управување на корисникот на ИПА II, Спогодбите за финансирање содржат одредби кои се бараат според член 40 од Деловникот за примена на Финансиската регулатива и ги утврдуваат одредбите за дефинирање на *екс-анте* контроли за доделување на грант и постапки за набавки, доколку ги има, треба да се извршат од страна на делегацијата на Унијата/Комисијата, како и контролите и надзорот, доколку ги има, треба да се спроведат од страна на делегацијата на Унијата или Комисијата.

(4) За програмите за прекугранична соработка помеѓу корисниците на ИПА II или корисниците на ИПА и земјите во рамките на Европскиот инструмент за соседство, една единствена Спогодба за финансирање може да биде потпишана од страна на Комисијата и сите земји кои учествуваат во одредена програма.

(5) Правилата за спроведување на програмите за прекугранична соработка меѓу една или повеќе земји-членки и еден или повеќе корисник(-ци) на ИПА II, се утврдуваат во Спогодбата за финансирање за дадената прекугранична програма за соработка која треба да биде потпишана помеѓу корисник на ИПА II, Комисијата и каде е применливо, земјата-членка домаќин на управниот орган на таа прекугранична програма за соработка.

(6) Во согласност со член 26 од Регулатива (ЕУ) бр.1299/2013 година, условите за спроведување на програмата за регулирање на финансиско управување, како и програмирање, следење, проценка и контрола на учеството на трети земји, преку придонесот од ресурсите на ИПА II за транснационални програми и програми помеѓу регионите за соработка кои се воспоставени и се спроведуваат според таа регулатива меѓу земјите-членки и еден или повеќе корисници на ИПА II ќе бидат воспоставени во соодветната програма за соработка, и, каде што е потребно, во спогодбата за финансирање помеѓу Комисијата, владите на засегнатите трети земји и земјата-членка домаќин на управниот орган на соодветната програма за соработка истовремено обезбедувајќи дека тие услови се во согласност со правилата на кохезионата политика на Унијата.

(7) Оваа рамковна спогодба ќе се применува на сите секторски спогодби и спогодбите за финансирање кои се склучени меѓу договорните страни за финансиска помош во рамките на ИПА II. Онаму каде постојат секторските спогодби во врска со дадена политичка област или програма важат за сите спогодби за финансирање склучени според таа политичка област или програма. Кога нема спогодба за финансирање, се применуваат правилата вклучени во оваа спогодба.

**Член 9** **Секторски спогодби**

Повеќе детали во врска со програмите за рурален развој во рамките на области од политиката за земјоделство и рурален развој надополнувајќи ја оваа спогодба ќе бидат утврдени во соодветните секторски спогодби, кои меѓу другите аспекти, ќе утврдат мерки преку кои ќе се спроведе помошта.

## ОДДЕЛ II ПРАВИЛА ЗА ИНДИРЕКТНО УПРАВУВАЊЕ ОД СТРАНА НА КОРИСНИКОТ НА ИПА II

## НАСЛОВ I СИСТЕМИ ЗА УПРАВУВАЊЕ И КОНТРОЛА

**Член 10** **Воспоставување на структури и органи за индиректно управување од страна на корисникот на ИПА II**

(1) Следниве структури и органи се утврдени од корисникот на ИПА II во случај на индиректно управување:

(а) националниот ИПА координатор (НИПАК);

(б) националниот координатор за авторизација (НАО);

(в) оперативните структури.

Оперативната структура за програмите за рурален развој во рамките на области од политиката за земјоделство и рурален развој се состои од следниве посебни органи кои работат во тесна соработка:

(i) управниот орган како јавно тело дејствува на национално ниво, треба да биде задолжен за подготовка и спроведување на програми, вклучувајќи избор на мерки и нивни публицитет, координација, евалуација, следење и известување за засегнатата програма раководена од висок официјален претставник со посебни надлежности; и

(ii) Агенцијата за рурален развој во рамките на ИПА со функциите од слична природа како агенција за плаќање во земјите-членки е одговорна за публицитет, избор на проекти, како и овластување, контрола и сметководство на обврски и плаќања и извршување на плаќања.

(2) НАО воспоставува управувачка структура составена од Националниот фонд и канцеларија за поддршка на НАО.

(3) Корисникот на ИПА II обезбедува орган за ревизија.

(4) Корисникот ИПА II обезбедува соодветна поделба на должностите помеѓу и во рамките на структурите и органите наведени во ставовите од (1) до (3). Должностите се раздвоени кога различни задачи поврзани со трансакцијата се наменети за различни вработени, на тој начин помагајќи да се осигури дека секоја одделна задача е правилно преземена.

**Член 11 ФУНКЦИИ И ОДГОВОРНОСТИ НА СТРУКТУРИТЕ И ОРГАНИТЕ**

(1) На структурите и органите наведени во член 10 треба да им се доделуваат функциите и одговорностите кои се утврдени во Анекс А кон оваа спогодба и тие се во согласност со рамката за внатрешната контрола од Анекс Б кон оваа спогодба.

Корисникот на ИПА II веднаш ја информира Комисијата за сите значајни промени во врска со структурите и органите наведени во член 10.

(2) Функциите и одговорностите на посебните задачи од една политичка област или програма може да се утврдат во секторски спогодби или во спогодби за финансирање во согласност со основниот пристап избран за доделување на функции и одговорности утврдени во Анекс А кон оваа спогодба.

(3) Кога при индиректно управување на корисник на ИПА II на конкретни лица и/или субјекти им била дадена одговорност за некоја активност во однос на управување, спроведување, контрола, надзор, следење, евалуација, известување и ревизија на програми, корисникот на ИПА II треба да им овозможи на овие лица и/или субјекти да ги извршуваат должностите во врска со таа одговорност. Ова особено ги вклучува случаите каде што не постои хиерархиска врска помеѓу таквите лица и/или субјекти и органите кои учествуваат во таа активност. Корисникот на ИПА II, особено им обезбедува на лицата и/или субјектите овластување да воспостават:

(а) формални работни аранжмани меѓу нив и засегнатите органи;

(б) соодветен систем за размена на информации меѓу нив и засегнатите органи, вклучувајќи го правото да бараат информации и право на пристап до документи и персонал на самото место, доколку е потребно;

(в) стандардите кои треба да се исполнат и постапките кои треба да се следат.

## НАСЛОВ II ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ КОИ СЕ ОДНЕСУВААТ НА ДОВЕРУВАЊЕ НА КОРИСНИКОТ НА ИПА II ЗАДАЧИ ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА БУЏЕТОТ

**Член 12 Услови за доверување на корисник на ИПА II задачи за извршување на буџетот**

(1) Комисијата ги доверува задачите за извршување на буџетот на корисникот на ИПА II, со склучување на спогодба за финансирање.

(2) При управување на фондовите на ИПА II, корисникот на ИПА II ги почитува начелата за стабилно финансиско управување[9], транспарентност и

[9] Начелото на здраво финансиско управување се состои од начелата на економичност, ефикасност и ефективност. Начелото на економичност налага ресурсите кои се користат да бидат достапни во догледно време, во соодветна количина и квалитет и по најдобра цена. Начелото на ефикасност се однесува на најдобриот однос помеѓу употребените ресурси и постигнатите резултати. Начелото на ефективност се однесува на остварување на поставените цели и постигнување на планираните резултати.

недискриминација и обезбедува видливост на помошта од ИПА II. Корисникот на ИПА II гарантира ниво на заштита на финансиските интереси на Европската унија еднакво на она пропишано со Финансиската регулатива при управување со фондови на ИПА II, со должно внимание за:

(а) природата на задачите што им се доверени и износите кои се вклучени;

(б) финансиските ризици кои се вклучени;

(в) нивото на гаранција кое произлегува од нивните системи, правила и постапки, заедно со мерките преземени од страна на Комисијата, за надзор и поддршка на спроведувањето на задачите што им се доверени.

(3) Со цел да се заштитат финансиските интереси на Унијата, корисникот на ИПА II треба да:

(а) го утврди и да го обезбеди функционирањето на ефективен и ефикасен систем на внатрешна контрола;

(б) користи сметководствен систем кој обезбедува точни, целосни и веродостојни информации навремено и на вообичаен начин, јасно разграничувајќи ги прифатените трошоци и извршените исплати;

(в) гарантира дека структурите и органите наведени во член 10 (1) и (2) се предмет на независна надворешна ревизија, извршена во согласност со меѓународно прифатените стандарди за ревизија од страна на орган за ревизија функционално независен од засегнатите структури и органи;

(г) применува соодветни правила и постапки за обезбедување на финансиски средства од помошта од ИПА II преку грантови, набавка и финансиски инструменти.

(4) Исто така, корисникот на ИПА II треба да:

(а) обезбеди, во согласност со член 23, *екс пост* објавување на информации за примателите на помошта од ИПА II;

(б) обезбеди разумна заштита на личните податоци како што е утврдено во Директива 95/46/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот[10] и Регулатива (ЕЗ) бр. 45/2001 на Европскиот парламент и на Советот[11].

(5) Онаму каде се направени значителни промени во системите или правилата на корисникот на ИПА II или на постапките кои се однесуваат на управување кое е доверено на корисникот на средства од Унијата од ИПА II, корисникот на ИПА II, без одлагање, ја известува Комисијата. Комисијата ги разгледува договорите за финансирање склучени со корисникот на ИПА II, со цел да се обезбеди континуирано исполнување на условите утврдени во став 3.

---

10 Директива 95/46/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 24 октомври 1995 година за заштита на лицата при обработката на лични податоци за слободното движење на овие податоци (Сл. весник L 281, 23 ноември 1995 година, стр. 31).

11 Регулатива (ЕЗ) 45/2001 на Европскиот парламент и на Советот од 18 декември 2000 година за заштитата на лицата во однос на обработката на лични податоци од институции и органи на Заедницата и за слободното движење на овие податоци (Сл. весник L 8, 12 јануари 2001 година, стр. 1).

**Член 13** **ДОВЕРУВАЊЕ НА ЗАДАЧИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА БУЏЕТ**

(1) НАО во име на корисникот на ИПА II, е одговорен за поднесување на барање до Комисијата да му бидат доверени задачи за извршување на буџетот во согласност со одредена програма или мерка.

(2) Пред поднесување на барањето од став 1, НАО гарантира дека структурата на управување и релевантната(-ите) оперативна(-и) структура(-и) ги задоволува(-ат) условите од точките (а), (б) и (г) од член 12(3) и оние од Анекс Б кон оваа спогодба. Притоа НАО може да се потпре на резултатите од проценката која е извршена *екс-анте* во врска со националната акредитација за која е одлучено според Регулатива (ЕЗ) бр. 1085/2006 на Советот[12] или претходна спогодба за финансирање.

Кога НАО не може да се потпре на *екс-анте* проценка, барањето се поддржува со ревизорско мислење за управувачка структура и оперативната(-ите) структура(и), изготвено од страна на надворешен ревизор кој е независен од структурите и органите според член 10(1) и (2) и се заснова на испитувања спроведени според меѓународно прифатените стандарди за ревизија.

(3) Барањето треба да биде придружено со потврда од НАО, НИПАК и раководителот на органот за ревизија дека тие се подготвени да ги извршуваат функциите и одговорностите кои им се доделени во Анекс А кон оваа спогодба.

(4) Пред Комисијата да довери задачи за извршување на буџетот според помошта од ИПА II, го разгледува барањето од став 1од овој член и воспоставените структури и органи наведени во член 10 и заради целите на *екс-анте* проценката во согласност со член 61(1) од Финансиската регулатива, добива доказ дека се исполнети условите утврдени во точките (а) до (г) од член 12(3) и оние од Анекс Б кон оваа спогодба. Ова разгледување може да вклучува и проверки на лице место од страна на Комисијата.

За доверувањето задачи за спроведувањето на буџетот според помошта од ИПА II, Комисијата може да се потпре на *екс-анте* проценка која е спроведена во врска со некоја поранешна спогодба за финансирање со корисникот на ИПА II или *екс-анте* проценка извршена во однос на пренесување на овластувањата за управување одлучено според Регулатива (ЕЗ) бр.1085/2006. На барање на Комисијата, корисник на ИПА II обезбедува дополнителни докази ако тие проценки не се однесуваат на сите барања.

**Член 14** **МЕРКИ ВО СЛУЧАЈ НА НЕУСОГЛАСЕНОСТ НА УПРАВУВАЧКАТА СТРУКТУРА И ОПЕРАТИВНИТЕ СТРУКТУРИ СО ТОЧКИТЕ (А), (Б) И (Г) ОД ЧЛЕН 12(3) И АНЕКС Б КОН ОВАА СПОГОДБА**

(1) Откако Комисијата ги доверува задачите за спроведувањето на буџетот, НАО продолжува со следење на исполнувањето од страна на управувачката структура и оперативната(-ите) структура(-и) на применливите барања утврдени во точките (а), (б) и (г) од член 12(3) и Анекс Б кон оваа спогодба. Во случај на неуспех да се исполнат овие барања, НАО ги информира НИПАК и Комисијата,

---

12 Регулатива (ЕЗ) бр. 1085/2006 на Советот од 17 јули 2006 година за воведување на инструмент за претпристапна помош (ИПА) (Сл. весник L 210, 31 јули 2006 година, стр. 82).

без одлагање, и ги презема сите соодветни заштитни мерки во врска со извршените плаќања или потпишани договори.

(2) Исто така, НАО ги презема сите неопходни чекори со цел да се обезбеди повторното исполнување на барањата наведени во став 1.

**Член 15 Привремено прекинување или поништување на делови од Спогодбата за финансирање кои се однесуваат на доверените задачи за извршување на буџетот**

(1) Комисијата ја следи усогласеноста со членовите 12(3) и 51(1) и може да преземе соодветни корективни мерки, вклучувајќи и привремено прекинување или поништување на делови од Спогодбата за финансирање во секое време, доколку условите повеќе не се исполнуваат.

(2) Кога Комисијата привремено прекинува или поништува делови од Спогодбата за финансирање кои се однесуваат на доверените задачи спроведувањето на буџетот, се применуваат следниве одредби:

(а) Комисијата може да ги прекине трансферите на финансиски средства до корисникот на ИПА II;

(б) новите правни обврски од страна на предметната оперативна структура по известувањето за привремено прекинување или поништување не се сметаат за подобни за помош од ИПА II;

(в) без да е во спротивност на која било друга финансиска исправка, Комисијата може да направи финансиски исправки како што е утврдено во член 43 на трансакциите кои претходно не се усогласени со условите за доверувањето на задачи за извршување на буџетот.

(3) Секторската спогодба или спогодбата за финансирање може да утврди дополнителни одредби за укинување или поништување на тие делови во врска со доверените задачи за спроведувањето на буџетот.

## ОДДЕЛ III ПРАВИЛА ЗА ПРОГРАМИРАЊЕ

**Член 16 Програмирање на помошта**

(1) Помошта од ИПА II се обезбедува врз основа на стратешки документи, утврдени за време на траењето на повеќегодишна финансиска рамка на Унијата од страна на Комисијата во партнерство со корисник на ИПА II. Оваа помош се реализира преку програми и мерки како што е наведено во членовите 2 и 3 од Заедничката регулативата за спроведување. Спроведувањето на овој закон, по правило, е во облик на годишни или повеќегодишни програми специфични за земјата или за повеќе земји, како и програми за прекугранична соработка воспоставени во согласност со стратешките документи и изготвени од страна на корисникот на ИПА II и/или од Комисијата, како што е соодветно, и донесени од страна на Комисијата.

(2) Годишните или повеќегодишни програми за една земја или за повеќе земји се засноваат на акциски документи освен ако не е поинаку предвидено со оваа

спогодба. Акциските документи треба да бидат подготвени на национално ниво од страна на соодветните органи назначени од страна на корисникот на ИПА II освен за програми за повеќе земји кои се подготвени од страна на Комисијата во консултации со корисниците на ИПА II. НИПАК обезбедува дека целите утврдени во дејствата или програмите предложени од корисникот на ИПА II се кохерентни со целите во стратешките документи на земјата и водат сметка за соодветните макро-регионални стратегии и стратегии за морски слив. Онаму каде акциските документи се подготвени од страна на корисник на ИПА II, НИПАК ја координира подготовката на документите и истите ги доставува до Комисијата.

(3) Во согласност со член 5(6) од Регулативата за ИПА II, Комисијата ја поттикнува координацијата меѓу соодветните засегнати страни при подготовката на помошта. Во согласност со начелото за сопственост од член 6 од оваа спогодба, корисникот на ИПА II обезбедува дека соодветните заинтересирани страни, вклучувајќи ги и организациите на граѓанското општество и локалните власти се или биле прописно консултирани и дека имаат навремен пристап до соодветни информации што им овозможува да играат значајна улога во процесот на програмирање, во соработка со Комисијата, каде што е соодветно.

(4) Помошта може да биде доделена за да го поддржи учеството на корисникот на ИПА II во програмите на Унијата и во агенциите на Унијата. Учеството на корисникот на ИПА II во програмите од Унијата следи одредени услови утврдени за секоја таква програма во Спогодбата склучена помеѓу Комисијата и корисникот на ИПА II, во согласност со Спогодбите за утврдување на општите начела за учество на корисниците на ИПА II во програмите од Унијата.

(5) Помошта од ИПА II во рамките на програмите за рурален развој во областа на политиката на земјоделството и руралниот развој се обезбедува врз основа на релевантни приоритети утврдени во стратешките документи на земјата, преку претходно дефиниран збир на мерки кои дополнително се утврдени во Секторската спогодба. Спроведувањето е во облик на повеќегодишни програми за рурален развој со поделени обврски во согласност со член 189(3) од Финансиската регулатива, изготвен на национално ниво и го опфаќа целиот период на спроведување на ИПА II. Програмата се изготвува од страна на Управниот орган како што е наведено во точка (i) од член 10(1)(в) од оваа спогодба и се доставува до Комисијата, по консултации со заинтересираните страни.

Помошта во рамките на програмите за рурален развој треба да придонесе за постигнување на следните цели:

(а) Во поглед на приоритетите на Унијата за рурален развој, со помош на развојот на човечкиот и физичкиот капитал да се зголеми безбедноста на храната кај корисникот на ИПА II и способноста на земјоделско-прехранбениот сектор да се справи со конкурентскиот притисок, како и прогресивно да се усогласи секторот со стандардите на Унијата, особено оние кои се однесуваат на хигиената и на животната средина, стремејќи се кон рамномерен територијален развој на руралните средини.

(б) Канализирање на инвестициска поддршка преку системи за управување и контрола кои се во согласност со стандардите на доброто владеење на модерната јавна администрација и каде што релевантните структури на земјата

применуваат стандарди еднакви на оние кои се применуваат во сличните организации на земјите-членки на Европската унија.

**Член 17** **Донесување и измени и дополнувања на програмите**

(1) По донесувањето на програмата, програмата може, доколку е потребно, да се измени во согласност со член 2 од Заедничката регулатива за спроведување, со цел да се земат предвид новите информации и резултати во врска со спроведувањето на предметните акции, вклучувајќи резултати од следење и евалуација, како и потребата да се приспособат износите на помошта кои се на располагање. Секој предлог за измени и дополнувања поднесен од корисникот на ИПА II, соодветно треба да е потврден и да ги вклучува најмалку следниве информации: текстот на измените и дополнувањата на програмата, причините за предложените измени и дополнувања, очекуваните ефекти од измените и дополнувањата и изменетите финансиски табели за дејствија/акции/мерки, кога предложените измени се од финансиска природа.

(2) Корисникот на ИПА II предлага измени и дополнувања на програми секогаш кога е потребно да се одразат промените во соодветното законодавство на Унијата или кога промените во условите за спроведување го бараат тоа.

(3) Се применуваат деталните одредби за подготвување, усвојување и измени и дополнувања на програмите како што е предвидено во релевантните документи и инструкции подготвени од страна на Комисијата.

## ОДДЕЛ IV ПРАВИЛА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ

## НАСЛОВ I ОПШТИ ПРАВИЛА И НАЧЕЛА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ

**Член 18** **Правила за набавки и доделување на грантови**

(1) Со помошта според ИПА II, политичките области се управуваат во согласност со правилата за надворешна акција содржани во Наслов IV од Дел Два од Финансиската регулатива и нејзините правила за примена.

(2) Сите услуги, набавки и договори за работа и спогодби за грантови се доделуваат и спроведуваат во согласност со постапките и стандардните документи кои се утврдени и објавени од страна на Комисијата за спроведување на надворешните акции кои се во сила во времето на отпочнување на постапката во прашање, освен ако поинаку не е предвидено со секторските или финансиските спогодби.

(3) Резултатите од тендерските постапки, како и од доделувањето на грантови и награди се објавуваат според правилата наведени во став 1 и како што понатаму е определено во член 23.

(4) Во случај на индиректно управување од страна на корисникот на ИПА II, во рок од еден месец по влегувањето во сила на соодветната спогодба за финансирање, НАО обезбедува план за набавка/финансиски предвидувања за програмата или акцијата која се спроведува во рамките Спогодбата за финансирање на Комисијата. Оваа обврска не се однесува на помошта од ИПА II во рамките на

програмите за рурален развој во политичката област на земјоделството и руралниот развој.

(5) Во однос на набавката, транспонираната Директива 2014/24/ЕУ во националното законодавство на корисникот на ИПА II се смета за еквивалентна на правилата применети од страна на Комисијата во согласност со Финансиската регулатива. Комисијата може да прифати таков национален закон да се применува за спроведување на помошта од ИПА II во зависност од условите во релевантната одредба во Спогодбата за финансирање.

**Член 19 Правила за националност и потекло за постапките за јавни набавки, грантови и други постапки за доделување**

(1) Учеството во постапката за доделување на договори за јавни набавки, грантови и други постапки за доделување за акции кои се финансирани во рамките на ИПА II ќе биде отворено за сите физички лица кои се државјани на, и правни лица кои се ефективно со седиште во следниве земји (во понатамошниот текст како „квалификувани земји“), и за меѓународни организации[13]:

(а) Земјите-членки, корисниците на ИПА II, членовите на Европскиот економски простор и партнерските земји опфатени со Европскиот инструмент за соседство; и

(б) земјите за кои е основан реципрочен пристап до надворешната помош од страна на Комисијата. Реципрочен пристап може да се додели, за ограничен период од најмалку една година, секогаш кога земјата одобрува подобност под еднакви услови на субјекти од Унијата и земји кои се подобни во рамките на ИПА II. Пред Комисијата да одлучи за реципрочен пристап и за негово траење, се консултира со корисникот на ИПА II.

Правни лица можат да вклучуваат организации на граѓанското општество, како што се невладини непрофитни организации и независни политички фондации, организации засновани на заедница и непрофитни агенции од приватниот сектор, институции и организации и нивни мрежи на локално, национално, регионално и меѓународно ниво, сè додека тие имаат законски права и должности кои се во согласност со соодветните национални закони.

(2) Ако акциите се заеднички кофинансирани со партнерот или други донатори, или преку фонд основан од страна на Комисијата, земјите кои се подобни според правилата на тој партнер, друг донатор или земјата-членка или се утврдени во Акт за основање на трустовски фондови, исто така ќе бидат подобни.

Ако акциите се спроведуваат во индиректно управување преку едно од доверените тела наведени во точките (ii) до (viii) од член 58(1)(в) од Финансиската регулатива, земјите кои се подобни според правилата на тоа тело, исто така се подобни.

Ако акциите се заеднички финансирани од ИПА II и од друг инструмент за надворешна акција, вклучувајќи го и Европскиот фонд за развој, земјите

---

13 Меѓународни организации се меѓународни јавни секторски организации основани со меѓувладини договори, специјализирани агенции формирани од такви организации и други непрофитни организации асимилирани во меѓународните организации со одлука на Комисијата.

идентификувани во рамките на ИПА II и други инструменти, се сметаат за подобни за целите на тие акции.

Кога акциите од глобална, регионална или прекугранична природа кои се финансирани од ИПА II, земјите, територииte и регионите опфатени со акцијата може да се сметаат за подобни за целите на таа акција.

(3) Сите набавки купени според договор за набавка, или во согласност со спогодба за грант, кои се финансирани од ИПА II треба да потекнуваат од квалификувана земја.

Сепак, тие може да потекнуваат од било која земја, доколку износот на резерви кој се купува е под прагот за користење на конкурентна договорена постапка. За целите на овој член, изразот „потекло“ се дефинира во член 23 и 24 од Регулатива (ЕЕЗ) бр. 2913/92 на Советот[14].

(4) Правилата според овој член не се применуваат, и не создаваат национални рестрикции за физички лица кои се вработени или на друг начин законски ангажирани од страна на квалификуван изведувач или, каде што е применливо, подизведувач.

(5) Со цел да се промовираат локалните капацитети, пазари и стоки, приоритет ќе се даде на локалните и регионалните изведувачи кога Финансиската регулатива предвидува награда врз основа на единствен тендер. Во сите други случаи, учеството на локалните и регионалните изведувачи се потпомага во согласност со релевантните одредби на Финансиската регулатива.

(6) Подобноста како што е дефинирана во овој член може да биде дополнително ограничена во Спогодбата за финансирање во однос на националноста, географската локација или природата на кандидатите, каде таквите ограничувања ги наметнува специфичната природа и целите на проектот и каде тие се потребни за ефективно спроведување, особено за учество во постапки за доделување во случај на акции за прекугранична соработка како што е наведено во член 63.

(7) Понудувачите, пријавувачите и кандидатите кои не се од прифатливи земји или стоки од неквалификувано потекло можат да бидат прифатени како подобни од страна на Комисијата во случај на итност или на недостапност на производи и услуги на пазарите на засегнатите земји, или во други уредно потврдени случаи каде што примената на правилата за квалификуваност би ја направила реализацијата на проектот, програмата или акцијата невозможна или многу тешка.

(8) Физичките и правните лица на кои им биле доделени спогодби се во согласност со важечкото законодавство за животна средина, вклучувајќи мултилатерални спогодби за животната средина, како и меѓународно договорени основни трудови стандарди[15].

---

14 Регулатива (ЕЕЗ) бр. 2913/92 на Советот од 12 октомври 1992 година за донесување на Царински закон на Заедницата и други закони на Заедницата со кои се регулира неповластено потекло (Сл. весник L 302, 19 октомври 1992 година, стр. 1).

15 Основните стандарди на МОТ (Меѓународна организација на трудот) за трудот, конвенции за слобода на здружување и колективно договарање, отстранување на принудна или задолжителна

**Член 20** **Учество во програми и агенции на Унијата**

Во случај на учество во програми и агенции на Унијата, спроведувањето се состои од плаќање во буџетот на програмата или агенцијата од страна на корисникот на ИПА II. Соодветната програма за една земја или за повеќе земји може да ги предвиди придонесите во трошоците од учеството на корисниците на ИПА II во програмите и агенциите на Унијата.

**Член 21** **Примена на начелата за буџетска помош за корисникот на ИПА II**

(1) Комисијата може да одлучи да додели буџетска помош на корисник на ИПА II. Таа помош се применува под директно управување. Дополнителна помош во прилог на буџетската помош може да се обезбеди под директно управување, под индиректно управување со корисникот на ИПА II или под индиректно управување со други субјекти, освен корисникот на ИПА II, како што е соодветно.

(2) Исплатата на буџетската помош е условена од задоволителното ниво на напредок кој е направен кон постигнување на целите кои се договорени со корисникот на ИПА II и кои се предвидени во Спогодбата за финансирање.

(3) Деталните одредби во врска со критериумите за подобност кои ја покриваат макро-економската рамка, здравото јавно финансиско управување, транспарентноста и надзорот на буџетот и националните/секторски политики и реформи, како и проценатa на ризик и подготовката, спроведувањето и следењето на буџетската помош се дадени во соодветните документи и инструкции кои се подготвуваат од страна на Комисијата, а кои се применуваат за целите на спроведување на помошта од ИПА II преку буџетска помош.

**Член 22** **Примена на начелата за твининг**

(1) Можат да се применат дејства преку твининг при што администрациите на избраната земја-членка се согласуваат да ја обезбедат бараната експертиза на јавниот сектор. Твинингот се воведува во облик на грант кој ќе ја покрие исплатата на трошоците кои ги создала земјата-членка (земјите-членки) кои се вклучени и особено може да обезбеди долгорочно привремено упатување на советник за претпристапување со функција да обезбеди постојано советување на администрацијата на корисникот на ИПА II, во понатамошниот текст резидентен твининг советник (РТС). Корисникот на ИПА II на РТС му става на располагање соодветни канцелариски капацитети.

Твининг грантот се воведува во согласност со соодветните одредби од Прв дел, Наслов VI за грантови од Финансиската регулатива и нејзините Правила за примена.

(2) Комисијата утврдува прирачник за твининг, кој се применува за сите твининзи и редовно се ажурира.

---

работа, отстранување на дискриминацијата во однос на вработувањето и занимањето и укинување на детскиот труд.

## НАСЛОВ II ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ВИДЛИВОСТ

### Член 23 Информации, публицитет и транспарентност

(1) Корисникот на ИПА II се заложува за зголемена транспарентност и одговорност при испораката на помош, вклучително и преку јавно објавување информации за големината и доделувањето на помошта, обезбедувајќи дека податоците се меѓународно споредливи и можат лесно да се добијат, споделат или објават. Секој кој ја спроведува помошта од ИПА II ги исполнува условите за информации, публицитет и транспарентност и обезбедува соодветна видливост на акциите за ЕУ.

(2) Во случај на индиректно управување од страна на корисникот на ИПА II, оперативните структури се одговорни за објавување на информациите за примачите на помошта од ИПА II на следниов начин:

(а) Објавувањето се прави во согласност со стандардна презентација, на место кое е означено за таа намена и лесно пристапно на интернет страницата на корисникот на ИПА II. Ако не е можно таквото објавување на интернет, информациите треба да се објават преку други соодветни средства, вклучително и службениот весник на корисникот на ИПА II.

(б) Објавувањето се одвива најдоцна до 30 јуни од годината која следи по финансиската година во која се доделени финансиските средства;

(в) Корисникот на ИПА II до Комисијата ја доставува адресата на интернет страницата каде се објавува информацијата. Ако информациите се објавуваат преку кои било други соодветни средства, корисникот на ИПА II на Комисијата ѝ дава целосни детали за употребените средства. Се прави упатување кон оваа локација во местото означено за таа намена на интернет страницата на Комисијата;

(г) Оперативните структури обезбедуваат дека примачот се известува дека тоа ќе биде опфатено во објавениот список на примачи. Сите лични податоци кои се вклучени во овој список се обработуваат во согласност со условите од Регулатива (ЕЗ) бр. 45/2001 и по согледување на условите за доверливост и безбедност.

Корисникот на ИПА II го објавува името и локацијата на примачот, износот кој е доделен и природата и целта на доделениот договор. Локацијата на правното лице е неговата адреса. Локацијата на физичкото лице е регион во нивото на НТЕС 2[16].

Информацијата наведена во вториот потстав единствено се објавува за награди, грантови и договори кои се доделени како резултат на конкурси, постапки за доделување на грант или постапки за јавни набавки. Информациите не се објавуваат за договори кои се под прагот наведен во член 137(2) од Правилата за примена на Финансиската регулатива.

---

16 НТЕС е Номенклатура на територијални единици за статистика, а ниво 2 од НТЕС екласата на административни единици со просечна бројност на населението помеѓу 800 000 и 3 милиони.

Кога се работи за податоци кои се однесуваат на засегнатите физички лица, имињата се заменуваат со „физичко лице“ две години по крајот на финансиската година во кој финансиските средства биле доделени. Истото се однесува на личните податоци кои се однесуваат на правните лица за кои службеното име посочува едно или повеќе физички лица.

Објавувањето на имињата на физичките лица се откажува ако тоа објавување претставува ризик од прекршување на нивните фундаментални права или ако им штети на нивните трговски интереси.

Корисникот на ИПА II приложува список на податоци кои треба да се објават за физичките лица со оправдувања за предложеното откажување на објавувањето до Комисијата која мора да даде претходно одобрение за овој список. Онаму каде е потребно, Комисијата ја комплетира локацијата на физичкото лице, која е ограничена на регион на ниво 2 од НТЕС.

Објавувањето на договори може да се откаже ако тоа објавување претставува ризик од нанесување штета на трговските интереси на изведувачите или корисниците на грантот. Корисникот на ИПА II приложува список со оправдувања до Комисијата која мора да даде претходно одобрување за таквото откажување на објавувањето.

(3) Во случај на индиректно управување од страна на корисникот на ИПА II, соодветните органи, во согласност со постапките и стандардните документи утврдени и објавени од страна на Комисијата за спроведување на надворешните дејства, кои се во сила во времето на започнувањето на засегнатата постапка, подготвуваат известување за доделување на договор, веднаш по потпишување на договорот и го испраќаат до Комисијата за објавување, освен ако поинаку не е предвидено во Финансиската регулатива и дополнително определено во секторските спогодби. Известувањето за доделување на договорот може исто така да се објави од страна на корисникот на ИПА II во соодветните медиуми.

(4) Стратешките документи и програми, како и сите нивни ревизии, се јавни документи, онаму каде е соодветно и се стават на располагање на јавноста и граѓанското општество.

**Член 24 Видливост и известување**

(1) Комисијата и корисникот на ИПА II се договараат за кохерентен план за активности за видливост и известување за да ги стават на располагање и активно да ги рекламираат информациите за програмите и акциите според помошта од ИПА II во Република Македонија. Постапките за спроведување на таквите активности се утврдуваат во секторските и спогодбите за финансирање.

(2) Во случај на директно управување, за спроведувањето на активностите наведени во став 1 е одговорна Комисијата со помош на корисникот на ИПА II.

(3) Во случајот на индиректно управување од страна на корисникот на ИПА II и за програмите за прекугранична соработка како што е наведено во точки (б) и (в) од член 63(2), спроведувањето на активностите наведени во став 1 е под одговорност на оперативната (-ите) структура (-и) на корисникот(-ците) на ИПА II.

(4) Активностите за видливост и известување покажуваат како одредено дејство придонесува кон договорените програмски цели и кон процесот на пристапување и се насочени кон зајакнување на општата свест на јавноста, како и помагање на финансираните дејства и целите кон кои се стреми. Активностите за видливост и известување имаат за цел на соодветната целна публика да ù ја потенцираат додадената вредност и влијанието на програмите и акциите на Унијата. Дејствата за видливост, исто така, промовираат транспарентност и отчетност за употребата на финансиските средства.

(5) Корисникот на ИПА II известува за своите активности за видливост и известување пред комитетот за следење на ИПА и секторските комитети за следење.

## НАСЛОВ III ЗАШТИТА НА ПОДАТОЦИ И ДОВЕРЛИВОСТ

### Член 25 Заштита на податоци

(1) Корисникот на ИПА II обезбедува разумна заштита на личните податоци. Лични податоци се сите информации во врска со едно физичко лице. Сите операции кои се извршени во врска со личните податоци, како на пример, собирање, забележување, организирање, чување, прилагодување, или примена, пребарување, консултација, употреба, објавување, бришење или уништување се засноваат врз правила и постапки на корисникот на ИПА II и единствено ќе се извршат доколку истото е потребно за спроведување на помошта од ИПА II.

(2) Особено, корисникот на ИПА II презема соодветни технички и организациски безбедносни мерки во врска со ризиците кои се својствени при таква операција и природата на информациите поврзани со засегнатото физичко лице, со цел:

(а) Да се спречи кое било неовластено лице да добие пристап до компјутерските системи кои ги извршуваат тие операции, а особено неовластено читање, копирање, менување или отстранување на медиумите за складирање; неовластен внес на податоци како и какво било неовластено објавување, менување или бришење на зачуваните информации;

(б) Обезбедување дека овластените корисници на ИТ систем кој извршува такви операции може да пристапи само до информациите на кои се однесува нивното право на пристап;

(в) Дизајнирање на неговата организациска структура на начин на кој истата ги исполнува горенаведените барања.

### Член 26 Доверливост

(1) Корисникот на ИПА II е согласен документите кои ги поседува субјект наведен во точки (ii) до (iii) од член 58(1)(в) од Финансиската регулатива на кој Комисијата му ги доверила задачите за извршување на буџетот, да можат да се проследат до Комисијата од страна на тој субјект единствено заради целите на следење на извршувањето на тие задачи. Комисијата ги почитува постапките за доверливост договорени помеѓу корисникот на ИПА II и тој субјект, во согласност со одредбите од оваа спогодба.

(2) Без да е во спротивност на член 50, корисникот на ИПА II и Комисијата ја зачувуваат доверливоста на секој документ, информациите или друг материјал кој е директно поврзан со спроведувањето на помошта од ИПА II кој е класифициран како доверлив.

(3) Страните си разменуваат претходна писмена согласност меѓу себе, пред јавно да ја објават таквата информација.

(4) Страните и понатаму се обврзани на доверливост пет години после завршувањето на периодот за извршување.

## НАСЛОВ IV ДОДЕЛУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИ И ОДАНОЧУВАЊЕ

### Член 27 Доделување на капацитети за спроведување на програмите и извршување на договори

(1) Со цел да се обезбеди ефективно спроведување на програмите според ИПА II, корисникот на ИПА II ги презема сите потребни мерки за да обезбеди:

(а) дека, во случај на постапки за тендер за услуги, набавка или изведување на работи, како и доделувања на грантови и твининг проекти, физичките или правните лица кои се подобни да учествуваат во постапките за доделување во согласност со член 19, имаат право на привремен престој онаму каде важноста или времетраењето на договорот тоа го дозволува. Ова право се добива само откако постапката започнала и може да го искористи управниот и техничкиот персонал, вклучувајќи ги и РТСи, кои се потребни за спроведување на истражувања и други подготвителни мерки за подготвување на понуди/апликации/предлози. Ова право истекува еден месец по одлуката за доделување на договорот;

(б) дека тендерите и апликантите можат да ги доставуваат нивните понуди/апликации/предлози без да наидат на какви било пречки, како што се дополнителни правни, административни или царински, во врска со условите кои го нарушуваат еднаквиот третман на учесниците во тендерот или апликантите, освен ако тие услови не се содржани во основниот програмски документ кој го носи Комисијата;

(в) тој персонал кој учествува во спроведувањето на помошта од ИПА II и членовите на нивните непосредни семејства добиваат не помалку поволни подобности, привилегии и изземања од оние кои вообичаени му се даваат на друг меѓународен или иселенички кадар кој е вработен во Република Македонија, според која било друга билатерална или мултилатерална спогодба или постапка за помош и техничка соработка.

(г) тој персонал кој учествува во спроведувањето на помошта од ИПА II и членовите на нивните непосредни семејства имаат право на влез во Република Македонија, да основаат седиште во Република Македонија, да работат таму и да си заминат од Република Македонија, во зависност од тоа што е оправдано според природата на основниот договор;

(д) доделување на сите дозволи кои се потребни за увезување на стоки, особено професионална опрема, која е потребна за извршување на основниот

договор, која подлежи на постојни закони, правила и прописи на корисникот на ИПА II;

(ѓ) тој увоз кој се спроведува според ИПА II се иззема од сите давачки;

(е) доделување на сите дозволи кои се потребни за повторен извоз на горенаведените стоки, еднаш штом целосно се изврши основниот договор;

(ж) доделување на одобрувања за увоз или стекнување на странска валута кои се потребни за спроведување на основниот договор и примената на прописите за контрола на националната размена на недискриминирачки начин за изведувачите, без разлика на нивната националност или место на седиште;

(з) доделувањето на сите дозволи кои се потребни за репатријација на финансиските средства во однос на дејството финансирани според ИПА II, во согласност со прописите за контрола на странската размена кои се во сила во Република Македонија;

(ѕ) дека трансакциите кои се потребни за спроведување на договорите кои се финансирани според ИПА II ќе се изземат од постапките кои бараат трансфер на плаќањата за стоки и/или услуги на нивните изведувачи во странство преку банки или финансиски институции кои функционираат во Република Македонија.

(2) Корисникот на ИПА II обезбедува целосна соработка на сите соодветни органи. Тој исто така ќе обезбеди пристап до државните компании и други владини институции кои се вклучени или се потребни за спроведувањето на програма или за извршување на договорот.

(3) По влегување во сила на оваа спогодба, корисникот на ИПА II го донесува или изменува законодавството и/или овозможува акти кои се потребни за ставање во сила на условите од постапките утврдени во овој член, истовремено одржувајќи ги овие постапки едноставни, разумни и временски ефикасни колку што е можно повеќе.

**ЧЛЕН 28 ПРАВИЛА ЗА ДАНОЦИ, ЦАРИНСКИ ТАКСИ И ДРУГИ ФИСКАЛНИ ДАВАЧКИ**

(1) Освен онаму каде е наведено поинаку во Секторска спогодба или Спогодба за финансирање, даноците, царинските такси и увозните такси и давачки и/или давачки кои имаат еднаков ефект не се подобни според ИПА II. Ова правило исто така се применува и на кофинансирањето кое го дава корисникот на ИПА II и примачите на помошта од ИПА II.

(2) Се применуваат следните одредби:

(а) Секој увоз од страна на изведувачите на Унијата се дозволува да влезе во Република Македонија без да подлежи на царински давачки или увозни давачки, данок на додадена вредност (ДДВ), акцизи за минерални масла и патнички возила или на кои било други такси, даноци или давачки кои имаат еднаков ефект. Тоа изземање единствено се применува на увозот поврзан со стоките кои се доставуваат и/или услугите кои се даваат и/или работите кои се извршуваат од страна на изведувачите на Унијата според договор на Унијата. Република Македонија обезбедува дека засегнатиот увоз се ослободува од точката на влез за достава до изведувачите на Унијата, како што се бара според одредбите од

договорот и за непосредна употреба, како што се бара за нормално спроведување на договорот, без одложување или спор во врска со порамнувањето на горенаведените такси, даноци или давачки;

(б) Изведувачите на Унијата се изземаат од ДДВ за која било услуга која е направена и/или доставените стоки и/или работи кои се извршени според договорот на Унијата. Стоките кои се доставени или направените услуги или извршените работи од страна на еден изведувач за изведувач на Унијата, исто така се изземаат од ДДВ доколку истите се поврзани со целите и активностите според договорот на Унијата. Даночната основа за вкупните изземања кои се применуваат според договорот на Унијата се ограничува на вредноста на фактури од изведувачи на Унијата и изведувачи на изведувачите на Унијата, до максималната вредност на договорот на Унијата;

(в) Изземањето предвидено во став (б), во главно влегува во сила преку *екс-анте* изземање. Кога ова не е технички и/или практично изводливо, тоа влегува во сила преку повраток на средства/израмнување.

Кога се применува *екс-анте* изземање, изведувачот на Унијата или изведувач кој доставува стоки и/или кој дава услуги и/или изведува работи за некој изведувач на Унијата, издава фактура без ДДВ за која корисникот на ИПА II обезбедува дека претходно во функција се ефективен механизам и постапки за *екс-анте* изземање на ДДВ.

Кога се применува постапка за рефундирање, изведувачите на Унијата и изведувачите на изведувачите на Унијата, можат да добијат повраток на ДДВ директно од даночната управа по поднесување на писмено барање до даночната управа пропратено со потребните документи кои се потребни во согласност со законодавството на Република Македонија за повраток на ДДВ.

Изведувачот на Унијата и изведувачите на изведувачите на Унијата имаат право да го надоместат или одземат секој влезен ДДВ кој се плаќа во врска со стоките кои се доставени и/или дадените услуги и/или изведените работи според помошта од ИПА II кои се изземаат од ДДВ, како што се предвидува со оваа спогодба, наспрема секој ДДВ кој се собира од нив за која било од нивните секојдневни деловни трансакции надвор од ИПА II.

Даночната управа го исполнува секое барање за изземање, повраток на данок, изземање и израмнување во рок од најмногу 60 календарски денови без каков било друг трошок освен минималните и разумни административни давачки;

(г) Добивката или приходот кои произлегуваат од договорите на Унијата се оданочуваат во Република Македонија во согласност со националниот/локалниот даночен систем. Сепак, физичките и правните лица, вклучувајќи го и експатрираниот кадар и РТСи, резидент или со седиште во земјите-членки на Европската унија или други земји кои се подобни според ИПА II, освен корисникот на ИПА II, кој ги извршува договорите на Унијата се изземаат од данокот на добивка или данокот на приход во Република Македонија, вклучувајќи задржување даноци;

Грант од Унијата за еден корисник на грант не се смета за добивка или приход за тој корисник на грант. Кога една добивка е резултат од договор за грант, Комисијата има право да го наплати процентот на добивка во согласност со условите од основниот договор. Останатата добивка може да се оданочи во согласност со националниот/локалниот даночен систем.

(д) Расходите на изведувачите на Унијата се ослободуваат од акцизи или од кои било други даноци или давачки кои имаат еднаков ефект за расходот во врска со стоките кои се набавени и/или услугите кои се дадени и/или работите кои се изведени од страна на тој изведувач на Унијата според договорот на Унијата;

(ѓ) Изведувачите на Унијата ќе бидат изземени од „Трансфер на данок на имот“ или кои било други даноци или давачки со еквивалентен ефект што произлегуваат од стоки и/или права и/или изградени објекти и/или финансиски средства што им се префрлени;

(е) Лични предмети и други предмети од домаќинството во лична сопственост кои се увезени за лична употреба од страна на физички лица (и членови на нивните непосредни семејства), освен оние кои се вработени локално, кои изведуваат задачи дефинирани во договорите за грантови за услуги и/или работи и/или твининг договори или завети се изземаат од царински давачки, увозни царини, даноци и давачки и/или даноци кои имаат еднаков ефект и/или заплашувачки прекумерни колатерални услови, наведените лични предмети и други предмети од домаќинството во лична сопственост кои повторно се извезуваат или се фрлаат во земјата, во согласност со прописите кои се во сила во Република Македонија по прекинување на договорот.

(ж) Договорите од Унијата, договорите потпишани од страна на изведувачите на Унијата, како и партнерите во здруженија или во фирми со заедничко вложување или кокорисници и поврзани субјекти во грантови не подлежат на давачки за печат или регистрација или на каква било друга давачка која има еднаков ефект во Република Македонија. Ова изземање исто така се однесува на трансакциите (вклучувајќи и доделување на права) и документи во врска со плаќањата кои се извршени на изведувачот на Унијата, вклучувајќи ги и договорите кои се склучени помеѓу корисниците на грантот/кредитот (вклучувајќи ги и нивните партнери, поврзаните субјекти или корисници на подгрант/кредит) и нивните изведувачи (вклучувајќи го нивниот персонал или експертите со кои е склучен договор) и договорите кои се склучени за инцидентни и провизорни расходи во согласност со договорите за услуги и договорите за изведување на работи, соодветно;

(з) За целите на оваа спогодба, изразот „*изведувач на Унијата*“ има значење на физички и правни лица, кои даваат услуги и/или доставуваат стоки и/или изведуваат работи во согласност со договор на Унијата. Поимот „изведувач на Унијата“ исто така се однесува и на корисниците на грант/кредит (вклучувајќи ги и партнерите, поврзаните субјекти и корисниците на под-грант/кредит, како и твининг изведувачи), партнери во здруженија или претпријатија со заедничко вложување, изведувачи и РТСи во согласност со твининг договорите, како и изведувачите според Техничката помош и Инструментот за размена на информации (ТАИЕКС);

(ѕ) Изразот „*договор на ЕУ*“ е секој договор или спогодба за грант, вклучувајќи и спогодби за под-грант/кредит и спогодби за делегирање кои се под индиректно управување, преку кој една активност се финансира во согласност со ИПА II, вклучувајќи го и кофинансирањето од страна на корисникот на ИПА II или примачите на помошта од ИПА II и кој е потпишан од страна на Европската комисија или од страна на корисникот на ИПА II или од страна на корисник на грант. Поимот „договор на Унијата“ исто така ги опфаќа

одредбите за помош според ТАИЕКС и учеството во програмите на Унијата, вклучувајќи и грантови кои се добиваат според програмите на Унијата и кофинансирањето на тие грантови.

(3) Секогаш кога е потребно, корисникот на ИПА II го донесува или изменува второстепеното законодавството и/или овозможува акти кои се потребни за влегување во сила на даночните одредби во оваа спогодба веднаш по неговото влегување во сила.

(4) Правилата и постапките кои се наведени во овој член исто така се применуваат на кој било сличен данок, царинска давачка или давачки кои имаат еднаков ефект, кои можат да се поднесат по датумот на влегување во сила на оваа спогодба, покрај или како замена на веќе постојните.

(5) Во случај на судир помеѓу одредбите во овој член и националното законодавство на корисникот на ИПА II, одредбите од оваа спогодба преовладуваат. Во случај на пристапување во Унијата, корисникот на ИПА II продолжува и понатаму да ги применува одредбите во членови 27 и 28, освен онаму каде истите се некомпатибилни со неговите обврски во согласност со соодветното *acquis* на Унијата.

## ОДДЕЛ V ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИСКО УПРАВУВАЊЕ НА ПОМОШТА ОД ИПА II

### НАСЛОВ I ОПШТИ ОДРЕДБИ

#### Член 29 Прифатливост на расходот

(1) Една ставка од расходот финансиран според Регулативата за ИПА II не подлежи на какво било финансирање според буџетот на Унијата.

(2) Пред склучување на соодветните договори за Финансиска спогодба и потпишаните додатоци, расходот направен од примателите и извршените исплати направени од страна на корисникот на ИПА II не подлежат на финансирање според Регулативата за ИПА II.

(3) Следниот расход не е подобен за финансирање според Регулативата за ИПА II:

(а) купување на земјиште и постојни градби, освен кога истото е оправдано заради природата на дејството во одлуката за финансирање;

(б) друг расход како што се предвидува во секторските или спогодбите за финансирање.

(4) Конечниот датум за прифатливост на расходот се утврдува во спогодбите за финансирање.

#### Член 30 Интензитет на помош и стапка на придонес од Унијата

(1) Помошта од ИПА II го помага спроведувањето на напорите за реформи на корисникот на ИПА II, како што е наведено во член 1 од Регулативата за ИПА II.

Посебните програми и самостојните дејства можат да бараат финансиски придонеси и од корисникот на ИПА II и од Унијата.

(2) Онаму каде се потребни придонесите и од корисникот на ИПА II и од Унијата, придонесот од Унијата се пресметува во врска со прифатливиот расход, како што се дефинира во секторските или спогодбите за финансирање.

## НАСЛОВ II ПРАВИЛА ЗА ИНДИРЕКТНО УПРАВУВАЊЕ ОД СТРАНА НА КОРИСНИКОТ НА ИПА II

### Член 31 Прифатливост на расходот според индиректното управување

Според програмите за рурален развој во политичката област земјоделство и рурален развој, се применуваат следните специфични одредби:

(а) Расходот за техничка помош за поддршка на подготовка на програми за рурален развој и поставување на системи за управување и контрола може да биде прифатлив пред датумот на донесување на одлуката на Комисијата за одобрување на програмата за рурален развој, но најдоцна до 1 јануари 2014 година;

(б) Инвестициските проекти според програмите за рурален развој остануваат подобни за финансирање од Унијата доколку, во рок од пет години од конечната исплата од страна на оперативната структура, не претрпат значителна измена;

(в) Во случај на единични трошоци, паушални износи кои не надминуваат 100 000 ЕУР јавен придонес и финансирање според рамна стапка, определени со примената на процент на една или повеќе дефинирани категории на трошоци, ЕУ ги покрива само износите како што е утврдено за секоја мерка во програмите и се дефинира од страна на соодветната Агенција на ИПАРД, пред повикот за поднесување на апликации.

### Член 32 Ревизорска трага

НАО обезбедува дека сите соодветни информации се достапни за во секое време да се обезбеди доволно детална ревизорска трага. Овие информации опфаќаат документарен доказ за одобрување на барањата за плаќање, за сметководството и плаќањето на тие барања и за третманот на авансите, гаранциите и долговите.

### Член 33 Плаќања на од Унијата

(1) Плаќањето на придонесот од Унијата се врши во границите на расположливите финансиски средства.

(2) Плаќањата се во облик на претфинансирање, времени плаќања и порамнување на конечниот биланс. Во случај на посебни програми и самостојни дејства, плаќањата на придонесот од Унијата за финансирање на засегнатите дејства се пресметува со примена на стапката на кофинансирање утврдена во одлуката за финансирање на прифатливиот расход потврден во согласност со точка (а) од

Клаузула 2(3) од Анекс А кон оваа спогодба, што е предмет на максималниот износ од придонесот од Унијата утврден во одлуката за финансирање.

(3) До 15 јануари и 15 јули секоја година, корисникот на ИПА II до Комисијата испраќа прогноза за неговото барање за плаќање за засегнатата финансиска година и за последователната финансиска година, во врска со сите политички области и програми на ИПА II. Комисијата може да побара ажурирање на прогнозата како што е соодветно.

(4) Плаќањата од страна на Комисијата во Националниот фонд се вршат во рок од 90 дена откако ќе се исполнат условите од членови 34, 35или 37. Овој временски рок за барањата за плаќање може да се прекине од страна на Комисијата со цел да се побараат сите основни документи кои се потребни за разјаснување на сите елементи кои се важни за изјавата за расходи, вклучувајќи и информации за известување за неправилности во согласност со член 51(2) и Анекс Ж кон оваа спогодба.

(5) Износите утврдени во програмите кои се поднесени од страна на корисникот на ИПА II, во изјавите за расходи, во барањата за плаќања и во расходите наведени во извештаите за спроведување се деноминираат во евра. Корисникот на ИПА II обезбедува дека за трезорските текови помеѓу Комисијата и корисникот на ИПА II, стапката забележана за конверзија помеѓу еврото и националната валута е месечната сметководствена стапка на еврото која е утврдена од страна на Комисијата за месецот во кој платениот расход бил забележан во износите на националниот фонд или засегнатата оперативна структура утврдена во соодветната спогодба за финансирање.

(6) Плаќањата од страна на Комисијата во Националниот фонд се вршат, во евра на еврова сметка и зависат од расположливоста на буџетските распределби, во согласност со одредбите утврдени во членови 34, 35 и 37 и секторските или спогодбите за финансирање. Еврова сметка се отвора за секоја програма и се употребува единствено за трансакции во врска со таа програма.

(7) Корисникот на ИПА II обезбедува дека примачите го добиваат вкупниот износ од јавниот придонес навремено и во целост. Нема да се наметне посебна давачка или друга давачка со еднаков ефект која би ги намалила овие износи за примачите и јавниот придонес и средствата кои се на тој начин финансирани не подлежат на каква било административна или судска конфискација, одземање или слични одбитоци.

(8) Во случаи каде билансот на евровата сметка наведена во став 6 е недоволен за да ги покрие барањата за плаќања кои се поднесени од страна на примачите кои чекаат да ја примат исплатата од страна на Комисијата, корисникот на ИПА II ги употребува националните финансиски средства за да го претфинансира придонесот од Унијата. Во овие случаи националните финансиски средства се третираат како финансиски средства од Унијата и став 6 се применува во моментот кога целосната исплата на националниот придонес, ако има таков, и придонесот од Унијата кој е претфинансиран од националните финансиски средства, се забележува во сметките на Националниот фонд.

(9) Помошта од ИПА II може единствено да го покрие расходот кој е направен и платен од страна на корисникот на ИПА II во согласност со правилата за подобност, како што е предвидено во Финансиската регулатива, нејзините правила за примена, Заедничката финансиска регулатива, Регулативата за

спроведување на ИПА II и членови 29, 30 и 31 и како што е утврдено во секторските или спогодбите за финансирање доколку е применливо.

(10) Размената на информации во врска со финансиските трансакции помеѓу Комисијата и структурите и органите наведени во член 10, онаму каде е соодветно, се прават по електронски пат, со употреба на постапки кои се договорени помеѓу Комисијата и корисникот на ИПА II.

**Член 34** **Претфинансирање**

(1) Минималните услови за барање за претфинансирано плаќање се како што следува:

(а) НАО ја известило Комисијата за отворање на засегнатата еврова сметка;

(б) соодветната Спогодба за финансирање е склучена и е во сила.

(2) Деталните одредби во врска со пресметувањето на претфинансираните плаќања за годишни и повеќегодишни програми се утврдува во секторските и/или спогодбите за финансирање.

(3) Вкупниот износ за претфинансирање се плаќа најдоцна кога програмата се затвора, освен ако не е поинаку наведено во секторската или Спогодбата за финансирање.

**Член 35** **Меѓуплаќања**

(1) Минималните услови за меѓуплаќање се како што следува:

(а) НАО до Комисијата испратил барање за плаќање, вклучувајќи изјава за расход во која се наведуваат детално направените и платените трошоци и вклучувајќи информации, онаму каде е соодветно, за претфинансирање. Барањето за плаќање, исто така, ги опфаќа соодветните информации за спроведувањето како што се наведени детално во секторската или спогодбата за финансирање;

(б) горните граници за придонес од Унијата, како што е утврдено во одлуката за финансирање, се испочитувани;

(в) НИПАК до Комисијата го има испратено годишниот извештај за спроведување во согласност со член 59(1), вклучувајќи го и најновиот;

(г) ревизорското тело, во согласност со точка (б) од Клаузула 5(3) од Анекс А кон оваа спогодба, до Комисијата го има испратено најновото ревизорско мислење и годишниот извештај за ревизорска активност;

(д) соодветната спогодба за финансирање е во сила;

(ѓ) сите побарани информации од страна на Комисијата се обезбедени.

(2) Без да е во спротивност на годишното ревизорско мислење и испитувањето и прифаќањето на одлуката за сметки, ако се чини дека не е во согласност со применливите правила, или финансиските средства не се соодветно употребени, плаќањата можат да се суспендираат или прекинат во согласност со член 60(4) од Финансиската регулатива и постапката утврдена во членови 39 и 40.

**Член 36** **Испитување и прифаќање на сметководствени постапки**

(1) Целта на испитувањето на сметководствените постапки е да се обезбеди дека расходот кој е направен и платен од страна на корисникот на ИПА II во контекст на индиректно управување и кои би можело да се исплатат од буџетот на Унијата е во согласност со применливите правила на Унијата и дека сметките се целосни, прецизни и вистинити.

(2) Испитувањето и прифаќањето на сметководствената постапка се состои од:

(а) анализата на изјавите за расход како што се поднесени од страна на НАО;

(б) анализата на конечниот извештај за спроведување во согласност со член 59(4);

(в) анализата на мислењето испратено од страна на ревизорското тело за изјавата за расходот, поддржана со извештај за ревизорска активност, онаму каде е соодветно;

(г) анализата на соодветните документи како што е наведено во секторската или спогодбата за финансирање и, онаму каде е соодветно, проверки на лице место од страна на Комисијата, кои не подлежат на ограничувања или рестрикции, за содржината на тие финансиски извештаи или изјави и за основните трансакции, вклучувајќи проверки кои се направени кај примачите;

(д) утврдување, од страна на Комисијата, на износот на расход признат како што е прифатен во буџетот на Унијата, после, онаму каде е соодветно, контрадикторна постапка и откако корисникот на ИПА II е известен;

(ѓ) пресметување на финансиската исправка која произлегува од разликата помеѓу пријавениот расход и расходот признат како што е прифатен во буџетот на Унијата;

(е) наплата или повторна наплата од страна на Комисијата на билансот кој произлегува од разликата помеѓу прифатениот расход во буџетот на Унијата и сумите кои се веќе платени на корисникот на ИПА II.

(3) Испитувањето и прифаќањето на сметководствената постапката наведена во став 2 не е во спротивност со можноста Комисијата да ги наплати неподобните расходи во подоцнежна фаза врз основа на извршените ревизии и инспекции во текот или по примената на програмата.

**Член 37** **Порамнување на конечниот биланс**

(1) Минималните услови за порамнување на конечниот биланс се како што следува:

(а) НАО го има испратено до Комисијата конечното барање за плаќање, ако е применливо и завршна финансиска изјава за расход;

(б) НИПАК го има испратено до Комисијата конечниот извештај за спроведување во согласност со член 59(4);

(в) ревизорското тело, до Комисијата, во согласност со точка (iii) од Клаузула 5(3)(б) од Анекс А кон оваа спогодба, има испратено мислење за завршна финансиска изјава за расход, поддржана, онаму каде е соодветно, со конечен извештај за ревизорска активност;

(г) соодветната спогодба за финансирање е во сила;

(д) Комисијата го завршила испитувањето и прифаќањето на сметководствената постапката, како што е предвидено во член 36.

(2) Кога не е направено барање за конечно плаќање, НАО треба да обезбеди завршна финансиска изјава до Комисијата.

**Член 38 Повраt на неупотребени финансиски средства во случаите на повеќегодишни програми со поделени заложби**

(1) Комисијата автоматски врши повраt на кој било дел од буџетската заложба за програма која, до 31 декември од петтата година по онаа на буџетската заложба, не е употребена за претфинансирање или за вршење на времени плаќања или за која НАО не приложил никаква потврдена изјава за расход или никаква апликација за плаќање. Може да се утврди ран рок во секторската или спогодбата за финансирање.

(2) Комисијата навремено го известува НАО секогаш кога постои ризик од поврат како што е наведено во став 1.

**Член 39 Прекин на плаќањата**

(1) Без да е во спротивност на временскиот рок [-ови] за плаќањата, утврдени во член 33(4), Комисијата може да ги прекине плаќањата на корисникот на ИПА II целосно или делумно за целите на спроведување на дополнителни проверки кога:

(а) Комисијата забележува сигурни информации кои посочуваат значителен недостаток во функционирањето на системот за внатрешна контрола или дека потврдениот расход од страна на засегнатиот субјект е поврзан со сериозни неправилности и не е исправен;

(б) прекинувањето е потребно за да се спречи значителна штета по финансиските интереси на Унијата.

(2) Комисијата може да го ограничи прекинувањето до делот на расходот кој е покриен со барање за плаќање засегнат од елементите наведени во став 1. Комисијата веднаш го известува корисникот на ИПА II за причината за прекин и од него ги бара неговите непосредни наоди и да ја поправи ситуацијата. Комисијата става крај на прекинувањето веднаш штом се преземат потребните мерки.

**Член 40 Суспендирање на плаќањата**

(1) Комисијата може да ги суспендира плаќањата на корисникот на ИПА II, особено кога се откриваат системските грешки кои ја доведуваат во прашање веродостојноста на системите за внатрешна контрола на засегнатиот субјект или законитоста и регуларноста на основните трансакции.

(2) Корисникот на ИПА II има можност да ги изнесе своите согледувања во рок од два месеци пред Комисијата да донесе решение за суспензија во согласност со став 1.

(3) Комисијата ја прекинува суспензијата кога корисникот на ИПА II ги има преземено потребните мерки за да ги поправи системските грешки.

Ако корисникот на ИПА II не ги презел мерките, Комисијата може да одлучи да го откаже цел или дел од придонесот на ИПА II кон програмата во согласност со член 43.

**Член 41 Наплата на финансиски средства**

(1) Секоја ситуација која е дефинирана во член 51(5) во кое било време во текот на спроведувањето на помошта од ИПА II или како резултат на ревизија може да доведе до наплата на финансиските средства од корисникот на ИПА II од страна на Комисијата.

(2) НАО го наплаќа придонесот на Унијата кој е платен на корисникот на ИПА II од оние кои биле во која било ситуација дефинирана во член 51(5) или која имала корист од неа, во согласност со националните постапки за наплата за јавни финансиски средства. Фактот што НАО не успева во наплатата на вкупните или дел од финансиските средства, не ја спречува Комисијата да ги наплати финансиските средства од корисникот на ИПА II.

**Член 42 Финансиски прилагодувања од страна на корисникот на ИПА II**

НАО, кој првично ја носи одговорноста за испитување на неправилностите, прави финансиски прилагодувања на засегнатите акции или програми, кога ќе се открие која било ситуација дефинирана во член 51(5) во акциите или програмите, со откажување на целиот или дел од придонесот на Унијата. НАО ги зема предвид природата и тежината на неправилностите и финансиските загуби во придонесот на Унијата.

**Член 43 Финансиски исправки од страна на Комисијата**

(1) Со цел да обезбеди дека финансиските средства од ИПА II се употребени во согласност со применливите правила, Комисијата применува испитување и прифаќање на сметководствени постапки како што е утврдено во член 36 и механизми за финансиски исправки во согласност со член 17 од Регулативата за спроведување на ИПА II и онака како што е наведено во Секторските и финансиските спогодби.

(2) Финансиската исправка може да произлезе од следното:

(а) идентификација на каква било ситуација дефинирана во член 51(5); или

(б) идентификација на слабостите или недостатоците во системите за управување и контрола на корисникот на ИПА II;

(в) последователно следење од страна на Комисијата на извештаите и мислењата на ревизорското тело.

(3) Ако Комисијата открие дека расходот од програмите опфатени од ИПА II е направен и платен на начин кој ги повредува применливите правила, таа донесува одлука кои износи треба да се изземат од финансирањето на Унијата.

(4) Пресметувањето и воведувањето на таквите исправки, како и поврзаните наплати, се врши од страна на Комисијата, следејќи ги критериумите и постапките наведени во ставови 5 до 7 од овој член и членови 36 и 44.

(5) Финансиските исправки се вршат како што е соодветно со надоместок, во ситуациите наведени во став 2.

(6) Комисијата ги применува финансиските исправки врз основа на идентификација на износите кои се незаконски потрошени и врз основа на финансиските импликации за буџетот. Кога таквите износи не можат да се идентификуваат прецизно со цел да се применат поединечни исправки, Комисијата може да наметне исправки врз основа на рамна стапка или исправки засновани на екстраполација на наодите.

(7) Кога се одлучува за износот на исправката, Комисијата ги зема предвид природата и тежината на која било ситуација дефинирана во член 51(5) и/или степенот и финансиските импликации на слабите страни или недостатоците кои се откриени во системот за управување и контрола во засегнатата програма.

**Член 44 Постапка за финансиска корекција и прифаќање на сметки**

(1) Пред да донесе одлука за финансиска исправка, вклучувајќи ги и оние донесени врз основа на испитување и прифаќање на сметководствената постапка, Комисијата го известува НАО за привремените заклучоци и бара негови/нејзини коментари во рок од два месеци.

Кога Комисијата предлага финансиска исправка врз основа на екстраполација на наодите или на рамната стапка во согласност со член 43(6), на корисникот на ИПА II ќе му се даде можност да обезбеди информации кои ќе и овозможат на Комисијата да го утврди реалниот степен на секоја ситуација, дефинирана во член 51(5), преку испитување на соодветната документација. Во договор со Комисијата, корисникот на ИПА II може да го ограничи обемот на ова испитување на дел или примерок од соодветната документација. Освен во соодветно оправдани случаи, времето дозволено за ова испитување не треба да надминува период од два месеци по периодот од два месеци наведен во првиот потстав. Во секторската или спогодбата за финансирање може да има утврдено повеќе детали.

(2) Комисијата донесува одлука откако ќе ги земе во предвид сите докази обезбедени од страна на корисникот на ИПА II.

**Член 45 Повторна употреба на придонесот од Унијата**

(1) Средствата откажани од придонесот на Унијата по финансиските корекции во согласност со член 43 ќе се исплатат на буџетот на Унијата.

(2) Откажаниот или надоместен придонес од страна на корисникот на ИПА II во согласност со член 42 не може повторно да биде употребен за активност или

активности кои биле предмет на надоместување или прилагодување, ниту пак, каде што надоместувањето или прилагодувањето имало системска неправилност, за тековните активности во рамки на целата или дел од програмата или акцијата во која настанала системската неправилност.

**Член 46 Отплата**

(1) Корисникот на ИПА II ќе изврши отплата во општиот буџет на Унијата пред крајниот датум наведен во налогот за отплата изготвен во согласност со член 79 од Финансиската регулатива. Крајниот датум ќе биде последниот ден од вториот месец по издавањето на налогот.

(2) Секое задоцнување во отплатата ќе доведе до камата заради задоцнето плаќање, почнувајќи од крајниот датум и завршувајќи на датумот на фактичко плаќање. Стапката на таква камата ќе биде еден и пол процентен поен над стапката која ја применува Европската централна банка во нејзините операции за рефинансирање на првиот работен ден од месецот во кој е крајниот датум.

## НАСЛОВ III ЗАТВОРАЊЕ НА ПРОГРАМА

**Член 47 Затворање на програмата под индиректно управување од страна на корисникот на ИПА II**

(1) Комисијата писмено го известува корисникот на ИПА II за затворањето на програмата.

(2) Комисијата не ја затвора програмата и нема да го реши конечниот биланс на корисникот на ИПА II без претходно испитување и прифаќање на сметките како што е наведено во член 36.

(3) Затворањето на програма не е во спротивност со правото на Комисијата да преземе финансиски исправки во подоцнежна фаза.

(4) Секторските или спогодбите за финансирање може да содржат подетални правила за затворање на програми.

**Член 48 Затворање на програмата под директно управување и индиректно управување со субјекти, кои не се корисници на ИПА II**

(1) Програмата е затворена кога сите договори и грантови финансирани од оваа програма се затворени.

(2) Комисијата писмено го известува корисникот на ИПА II за затворањето на програмата.

(3) Затворањето на договорот или грантот не е во спротивност со правото на Комисијата да преземе финансиски исправки во подоцнежна фаза.

(4) Секторските или спогодбите за финансирање може да содржат подетални правила за затворање на програми.

**Член 49** **Задржување на документи**

Корисникот на ИПА II ги задржува во рок од шест години, почнувајќи од крајниот датум на спроведување на спогодбата за финансирање, сите документи релевантни за набавки и постапки за доделување на грант, договори, додаток, релевантни дописи и сите релевантни документи во однос на плаќања и надоместоци.

Временскиот период наведен во првиот потстав се прекинува или во случај на правни постапки или од соодветно оправдано барање на Комисијата.

## НАСЛОВ IV НАДЗОР, КОНТРОЛА И РЕВИЗИЈА И ЗАШТИТА НА ФИНАНСИСКИ ИНТЕРЕСИ

**Член 50** **Надзор, контрола и ревизија од страна на Комисијата и од страна на Европскиот суд на ревизори**

(1) Сите Финансиски спогодби, како и сите програми кои се резултат од нив, акции и последователни договори подлежат на надзор, контрола и ревизија од страна на Комисијата, вклучувајќи ја и Европската канцеларија против финансиски измами (ОЛАФ) и ревизии од страна на Европскиот суд на ревизори.

Под индиректно управување од страна на корисникот на ИПА II, ова исто така го опфаќа правото на Комисијата и Делегацијата на Унијата во Република Македонија за, како што е соодветно, да ги спроведат мерките како што следува:

(а) екс-анте проверка на тендерите и склучувањето на договори кои ги спроведуваат сродните оперативни структури;

(б) екс-пост контроли на тендерите, склучувањето на договори, извршувањето на договори, вклучувајќи финансиско управување за нив и програмски активности кои се спроведуваат од страна на сродните оперативни структури;

(в) надзор на функционирањето на основните системи за управување и контрола.

Прописно авторизираните агенти или претставници на Комисијата и ОЛАФ имаат право да спроведуваат секакви технички и финансиски проверки кои Комисијата или ОЛАФ сметаат дека се потребни за надзор или преглед на спроведувањето на програмата, акцијата или договорот, вклучувајќи посети на места и простории во кои се спроведуваат активностите финансирани од ИПА II. Комисијата на засегнатите национални органи им дава претходно известување за тие мисии.

(2) Корисникот на ИПА II назначува служба (служба за координација против измама)[17], за да ја олесни ефективната соработка и размена на информациите, вклучувајќи ги и информациите од оперативна природа, со ОЛАФ.

На службата, според индиректното управување, и се доделуваат координативните административни и оперативни обврски и активности и

---

17 Оваа структура не претставува дел од структурите наведени во член 10 и нејзиното воведување не е предуслов за доверување на задачите за спроведување на буџетот.

предложува измени на националното законодавство како што е соодветно, со цел да се заштитат финансиските интереси на Унијата. Службата, меѓу другото, го води креирањето/спроведувањето на национални стратегии за заштита на финансиските интереси на Унијата, идентификува можни слаби точки во националните системи за управување со фондови на Унијата, вклучувајќи исплатена помош од ИПА II, обезбедува доволен капацитет од човечки капитал за овие задачи, вклучувајќи обука на персонал за спречување на финансиска измама, ја поддржува соработката помеѓу националните администрации, органите на прогонот и ОЛАФ, споделуваат информации за неправилности и случаи на измама за кои постои сомнеж со националните администрации и ОЛАФ и обезбедува исполнување на сите обврски според Регулативи (ЕЗ, Евроатом) бр. 883/2013 на Европскиот парламент и на Советот [18], Регулатива (Евроатом, ЕЗ) бр. 2988/1995 на Советот[19] и Регулатива (ЕЗ, Евроатом) бр. 2185/1996 на Советот[20].

(3) Корисникот на ИПА II ги доставува сите потребни информации и документи, вклучувајќи ги сите компјутеризирани податоци и ги презема сите соодветни мерки за да ја олесни работата на лицата кои имаат насоки за спроведување на ревизии и инспекции.

(4) Корисникот на ИПА II ги чува евиденцијата и сметките соодветни за идентификација на службите, набавките, работите и грантовите финансирани според сродната Финансиска спогодба. Корисникот на ИПА II, исто така, обезбедува дека агентите или претставниците на Комисијата, вклучувајќи ја и ОЛАФ, имаат право да ја испитаат целата соодветна документација и сметки кои се однесуваат на ставки кои се финансираат според сродната Финансиска спогодба и да му помагаат на Европскиот суд на ревизори за да спроведат ревизии во врска со употребата на помошта од ИПА II.

(5) Со цел да се обезбеди ефикасна заштита на финансиските интереси на Унијата, Комисијата, вклучувајќи ја и ОЛАФ, може, исто така, да спроведе проверки на документи и проверки на лице место и инспекции во согласност со Регулатива (ЕУ, Евроатом) бр. 883/2013 и Регулатива (ЕУ, Евроатом) 2185/1996. Овие проверки и инспекции се подготвуваат и спроведуваат во тесна соработка со корисникот на ИПА II, кој се известува навремено за предметот, целта и законската основа на проверките и инспекциите, за да може да ја обезбеди целосната потребна помош. Корисникот на ИПА II посочува служба која ѝ помага на ОЛАФ во барањето за спроведување на истраги во согласност со Регулатива (ЕУ, Евроатом) бр. 883/2013 и Регулатива (ЕЗ, Евроатом) бр. 2185/1996. Службата наведена во став 2 може да ја исполни оваа задача ако има

---

18 Регулатива (ЕУ, Евроатом) бр. 883/2013 на Европскиот парламент и на Советот од 11 септември 2013 година во врска со истрагите спроведени од страна на Европската канцеларија против финансиски измами (ОЛАФ) и за укинување на Регулатива (ЕЗ) бр. 1073/1999 на Европскиот парламент и на Советот и Регулатива (Евроатом) бр. 1074/1999 на Советот (Сл. весник L 248, 18 септември 2013 година, стр. 1).

19 Регулатива (ЕЗ, Евроатом) бр. 2988/1995 на Советот од 18 декември 1995 година за заштита на финансиските интереси на Европските заедници (Сл. весник L 312, 23 декември 1995 година, стр. 1).

20 Регулатива (Евроатом, ЕЗ) бр. 2185/96 на Советот од 11 ноември 1996 година во врска со проверки на лице место и инспекции кои се спроведуваат од страна на Комисијата со цел да се заштитат финансиските интереси на Европските заедници од финансиска измама и други неправилности (Сл. весник L 292, 15 ноември 1996 година, стр. 2).

административни овластувања и овластувања за кривично истражување. Ако корисникот на ИПА II така сака, проверките и инспекциите на лице место можат да се спроведат заедно. Онаму каде учесниците во финансираните активности на ИПА II се спротивставуваат на проверките или инспекциите на лице место, корисникот на ИПА II, постапувајќи во согласност со националните правила, им ја дава на инспекторите на Комисијата/ОЛАФ помошта која им е потребна за да им дозволи да ја извршат својата должност во спроведувањето на проверка или инспекција на лице место.

Комисијата/ОЛАФ во најкус можен рок до корисникот на ИПА II ги пријавуваат сите докази или сомнежи во врска со финансиска измама или неправилности кои ги откриле во текот на проверката или инспекцијата на лице место. Во секој случај, од Комисијата/ОЛАФ се бара да го извести горенаведениот орган за резултатот од тие проверки и инспекции.

(6) Контролите и ревизиите кои се опишани погоре се применливи на сите примачи и подизведувачи кои имаат примено помош од ИПА II, вклучувајќи ги сите поврзани информации кои треба да се најдат во документите на одговорниот орган на корисникот на ИПА II во врска со националниот придонес, ако има таков.

(7) Без да е во спротивност на одговорностите на Комисијата и Европскиот суд на ревизори, сметките и операциите на Националниот фонд и, онаму каде е применливо, оперативните структури можат да се проверат на дискреција на Комисијата од страна на самата Комисија или од страна на надворешен ревизор кој е назначен од страна на Комисијата.

**ЧЛЕН 51 ЗАШТИТА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИНТЕРЕСИ НА УНИЈАТА**

(1) Во согласност со член 60(3) од Финансиската регулатива, корисникот на ИПА II на кој му се доверени задачите за извршување на буџетот од помошта од ИПА II спречува, открива и поправа неправилности и финансиска измама при извршувањето на тие задачи. За таа цел, Корисникот на ИПА II спроведува, во согласност со начелото на пропорционалност, екс-анте и пост анте контроли вклучувајќи, проверки на лице место на репрезентативни и/или ризични примероци на трансакции, за да обезбеди дека акциите кои се финансирани од буџетот ефективно се извршуваат и се применуваат исправно. Корисникот на ИПА II, исто така, врши поврат на незаконски платените финансиски средства и покренува законски постапки онаму каде што е потребно за таа цел.

(2) Корисникот на ИПА II обезбедува истрага и ефективен третман на сомнителните случаи на финансиска измама, судир на интереси и неправилности и под индиректно управување обезбедува функционирање на механизам за контрола и известување како што е наведено во член 16 од Регулативата за спроведување на ИПА II. Корисникот на ИПА II без одлагање, кај Комисијата пријавува сомневање за финансиски измами и други неправилности кои биле предмет на првичен административен и судски наод и постојано ја известува за напредокот на административните и законските постапки. Пријавувањето се врши по пат на електронски средства со употреба на модул кој го обезбедува Комисијата за оваа цел. Освен одредбите за известување утврдени во Анекс Ж кон оваа спогодба, можат да се утврдат дополнителни детали во секторската или спогодбата за финансирање.

(3) Исто така, корисникот на ИПА II, под индиректно управување, ги презема сите соодветни мерки за спречување и борба против сите активни или пасивни пракси на корупција во која било фаза од постапката за набавка или постапка за доделување на грант или во текот на спроведувањето на соодветните договори.

(4) Корисникот на ИПА II, вклучувајќи го и персоналот кој е одговорен за програмирање и спроведување на задачите од финансираните активности од ИПА II, ги презема сите мерки за претпазливост кои се потребни за да се избегне секаков ризик од судир на интереси и веднаш ја известува Комисијата за судир на интереси или за која било ситуација која може да предизвика таков судир.

(5) За целите на овој член се применуваат следните дефиниции:

(а) *Грешка* е ненамерна грешка во пишување и технички грешки кои се направени од страна на корисникот на ИПА II или од примачот на помошта од ИПА II;

(б) *Неправилност* е секое прекршување на одредба од применливите правила и договорите што произлегуваат од постапување или испуштање од страна на некој економски оператор што има, или би имало ефект кој штетно ќе влијае на општиот буџет на Унијата со наплатување на неоправдани расходи од општиот буџет;

(в) *Економски оператор* е секое физичко или правно лице или друго лице кое учествува во спроведувањето на помошта од ИПА;

(г) *Системска неправилност* е секоја неправилност која може да се повторува, со голема веројатност за појавување во слични видови на операции, која произлегува од сериозен недостаток во ефективното функционирање на системите за управување и контрола, вклучувајќи и неуспех да се воведат соодветни постапки во согласност со применливите правила;

(д) *Финансиска измама* е секоја намерна постапка или испуштање во врска со: употребата или презентацијата на лажни, неточни или нецелосни изјави или документи, што како резултат има неправилна распределба или погрешно задржување на финансиски средства од општиот буџет на Унијата или буџетите кои се управувани од или во име на Европската унија, необјавување на информации при прекршување на определена обврска со истиот ефект или неправилна примена на тие финансиски средства за цели кои се различни од оние за кои истите се првично дадени;

(ѓ) *Сомневање за финансиска измама* е неправилност која предизвикува покренување на административни или судски постапки на национално ниво со цел да воведе намерно однесување, поточно финансиска измама, како што е наведено погоре;

(е) *Активна корупција* е намерно дејство на оној кој ветува или дава, директно или преку посредник, предност од каков било вид на некое службено лице, за себе или за трета страна, за да делува или да се воздржи од делување во согласност со неговата должност или при извршување на неговите функции спротивно на неговите службени должности на начин на кој ги оштетува или веројатно ќе ги оштети финансиските интереси на Унијата;

(ж) *Пасивна корупција* е намерно дејство на државен службеник, кој, директно или преку посредник, бара или добива предности од каков било вид, за него или за трета страна, или прифаќа ветување за таква предност, да делува или

да се воздржи од делување во согласност со неговата должност или при извршување на неговите должности спротивно на неговите службени должности на начин на кој ги оштетува или има веројатност дека ќе ги оштети финансиските интереси на Унијата;

(з) *Судир на интереси* има кога непристрасното и објективното извршување на функциите на финансискиот актер или друго лице се загрозени од причини кои го вклучуваат семејството, емотивниот живот, политички или национален афинитет, економски интерес или каков било друг заеднички интерес со примачот;

(s) *Примарен административен или судски наод* е прва писмена процена од страна на надлежен орган, или административен или судски, која е заклучена врз основа на посебни факти дека е извршена неправилност, без да е во спротивност на можноста дека овој заклучок може последователно да се ревидира или повлече како резултат на развојните процеси во текот на административната или судската постапка.

Дефинициите наведени во овој член немаат за цел да се толкуваат како воведување на нови видови на кривични дела во кривичниот законик на Република Македонија или негова измена.

## ОДДЕЛ VI СЛЕДЕЊЕ, ОЦЕНУВАЊЕ И ИЗВЕСТУВАЊЕ

## НАСЛОВ I СЛЕДЕЊЕ

### Член 52 Комитет за следење на ИПА

(1) Комисијата и корисникот на ИПА II воспоставуваат Комитет за следење на ИПА најдоцна шест месеци по влегувањето во сила на првата Спогодба за финансирање. Овој комитет, исто така, треба да ги исполнува обврските на Комитетот за следење на ИПА согласно Регулатива (ЕЗ) 1085/2006.

(2) Комитетот за следење на ИПА ќе ја разгледа целокупната ефективност, ефикасност, квалитет, доследност, координација и усогласеност на спроведувањето на сите акции во насока на исполнување на целите утврдени во спогодбите за финансирање и стратешките документи на земјата. За оваа цел, онаму каде што е соодветно, тој се потпира на информациите обезбедени од страна на секторските комитети за следење.

(3) Комитетот за следење на ИПА може да дава предлози до Комисијата, до НИПАК и до НАО за обезбедување подобра доследност и координацијата на помошта од ИПА II како што е предвидено во стратешките документи на земјата и, ако е соодветно, мулти-стратешките документи на земјата или во Регулативата за ИПА II, и за подобрување на целокупната ефикасност, ефективност, влијание и одржливост на таквата помош. Исто така, може да даде препораки за корективни акции до надлежниот(-те) секторски комитет(-и) за следење, за да се обезбеди постигнување на целите на ИПА II и да се подобри ефикасноста и ефективноста на ИПА II помошта. За таа цел, каде што е соодветно, треба да се земаат предвид заклучоците и препораките подготвени за

време на следењето и оценувањата започнати од страна или на Комисијата и/или на корисникот на ИПА II.

(4) Комитетот за следење на ИПА го донесува својот Деловник за работа во договор со НИПАК, НАО и Комисијата.

(5) Комитетот за следење на ИПА се состои од претставници на Комисијата, НИПАК и други соодветни државни органи и тела на корисникот на ИПА II и, каде што е соодветно, меѓународни организации, вклучувајќи ги и меѓународните финансиски институции и други засегнати страни, како што е граѓанското општество и организации од приватниот сектор. Претставниците на засегнатите страни ќе бидат избрани според правилата и критериумите дефинирани во Деловникот за работа на Комитетот за следење на ИПА и во договор со Комисијата. Претставник на Комисијата и НИПАК ќе копретседава со состаноците на Комитетот за следење на ИПА.

(6) Комитетот за следење на ИПА се состанува најмалку еднаш годишно. Исто така, може да се свикаат и ад хок состаноци, на иницијатива на Комисијата или на корисникот на ИПА II, особено на тематска основа.

(7) Кога под директно управување нема да се воспостават секторски комитети за следење, како што е наведено во член 53, комитетот за следење на ИПА треба да ги исполнува функциите наведени во став 3 од тој член.

**Член 53 Секторски комитет за следење**

(1) Под индиректно управување од страна на корисникот на ИПА II, се формираат секторски комитети за следење од страна на корисникот на ИПА II според областа на политиката или според програмата, вклучувајќи и на секторско ниво каде што е соодветно, најдоцна шест месеци по влегување во сила на првата спогодба за финансирање поврзана со областа на соодветната политика или програма, по консултации со Комисијата. Кога е соодветно, секторските комитети за следење може да се формираат на ад хок основа според други методи за спроведување.

(2) Секој секторски комитет за следење ја разгледува ефективноста, ефикасноста, квалитетот, доследноста, координацијата и усогласеноста на спроведувањето на акциите во областа на политиката или програмата и нивното усогласување со соодветните национални и, кога е соодветно, регионални секторски стратегии. Се мери напредокот во однос на постигнување на целите на акциите и нивните очекувани исходи, резултати и влијанието преку индикатори поврзани со основната ситуација, како и напредокот во однос на финансиското извршување.

(3) Поддржано со извештаите обезбедени од страна на оперативната(-ите) структура(-и), секторските комитети за следење особено:

(а) вршат преглед на напредокот кон исполнување на целите, постигнување на планираните исходи и резултати, и оценување на влијанието и одржливоста на тековните програми и акции, додека се обезбеди доследност со дијалогот за тековната политика, сродните национални и регионални секторски стратегии и стратегиите за повеќе земји и/или регионални активности во земјата;

(б) вршат преглед на годишните извештаи за спроведување, вклучувајќи и финансиско извршување на акциите;

(в) ги испитуваат соодветните наоди и заклучоци, како и предлозите за корективни следни акции кои произлегуваат од проверките на лице место, следењето и оценувањето, ако истите се на располагање;

(г) дискутираат за сите релевантни аспекти на функционирање на системите за управување и контрола;

(д) дискутираат за сите проблематични прашања и акции;

(ѓ) доколку е потребно, разгледуваат или предлагаат измена на програмите и друга корективна акција за да се обезбеди постигнување на целите на акциите и зголемување на ефикасноста, ефективноста, влијанието и одржливоста на помошта од ИПА II;

(е) вршат преглед на мерките за информации, публицитет, транспарентност, видливост и комуникација донесени во согласност со членови 23 и 24.

Други специфични одредби можат да се бидат утврдени во секторските или спогодбите за финансирање.

(4) Оперативните заклучоци, вклучувајќи ги и сите препораки, ќе бидат подготвени на крајот на состаноците на секторските комитети за следење. Овие заклучоци подлежат на соодветно следење и преглед на следните состаноци на комитетот и се основа за поднесување на извештаи до Комитетот за следење на ИПА за постигнатиот напредок во согласност со член 52(2).

(5) Секој секторски комитет за следење го подготвува својот Деловник за работа во договор со оперативната структура, НИПАК и Комисијата.

(6) Секторскиот комитет за следење се состои од претставници на соодветните национални органи и тела, други засегнати страни, како што се економски, социјални и еколошки партнери и, каде што е соодветно, меѓународни организации, вклучувајќи ги и меѓународните финансиски институции и граѓанското општество. Комисијата учествува во работата на комитетот. Претставниците на засегнатите страни се избираат во согласност со правилата и критериумите утврдени во деловникот за работа. Со состаноците на секторскиот комитет за следење претседава висок претставник на корисникот на ИПА II. Во зависност од областа на политиката или програмата, Комисијата може да ко-претседава со состаноците на комитетот.

(7) Секторските комитети за следење се состануваат најмалку два пати годишно. Исто така, може да се свикаат и ад хок состаноци.

(8) Во текот на спроведувањето на програмите и акциите според Регулатива (ЕЗ) бр. 1085/2006 и според Регулативата за ИПА II, на состаноците на секторскиот комитет за следење воспоставен според член 19 од Регулативата за спроведување на ИПА II, исто така, се разгледува работата преземена од страна на секторските комитети за следење воспоставени во согласност со Регулатива (ЕЗ) бр. 1085/2006, особено во однос на програми и акции во истата компонента на ИПА или област на политика или сектор.

**Член 54** **Други активности за следење**

(1) Корисникот на ИПА II применува транспарентни, недискриминирачки и ефективни постапки за преглед во однос на фактичкото спроведување на

доверените задачи и се заложува да преземе редовно, систематско и соодветно планирано екс-пост следење на прегледите за да се процени ефикасноста, ефективноста, влијанието и одржливоста на помошта од ИПА II.

(2) Други платформи за следење може да се воведат каде што е соодветно. За нивните активности и резултати ќе биде известен Комитетот за следење на ИПА.

## НАСЛОВ II ОЦЕНУВАЊЕ

### Член 55 Основни начела за оценување на помош од ИПА II

(1) Помошта од ИПА II ќе биде предмет на оценување, во согласност со член 30(4) од Финансиската регулатива, со цел да се подобри нејзината релевантност, доследност, квалитет, ефикасност, ефективност, додадена вредност на Унијата, доследност и синергија со дијалог за соодветната политика.

(2) Целите на оценувањето треба да вклучуваат:

(а) проценка на условите за спроведување на помошта, неговите карактеристики, како потенцијални, така и фактички, и неговата доследност со целите на политиката утврдени во поглед на постигнување на долгорочни влијанија и цели;

(б) проценка на релевантноста на договорените резултати и индикатори за влијание за да се постигне долгорочно, глобално влијание и цели;

(в) проценка на процесот на програмирање и системот на следење и, каде што е соодветно, договорите за спроведување;

(г) постигнување отчетност за помошта пред институциите на ЕУ и пред јавноста во однос на вредноста на парите и користењето на средствата;

(д) подготовка на корисни обуки за подобрување на квалитетот и дизајнот на идните политики и интервенции.

За оваа цел, оценувањата се извршуваат навремено и наодите се земаат предвид во следниот циклус на програмирање и спроведување, како и во одлуката за распределба на ресурси.

(3) Оценувањата можат да се вршат на ниво на политика, стратегиско, тематско, секторско, програмско и оперативно ниво, како и на регионално или на ниво на земја.

(4) Можат да се спроведат *екс-анте* оценувања. Овие оценувања ќе имаат за цел да ја оптимизираат распределбата на буџетски средства во рамки на програмите и да го подобрат квалитетот на програмирање. Тие ги идентификуваат и оценуваат разликите, празнините и потенцијалот за развој, целите кои треба да се постигнат, очекуваните резултати, квантитативните цели, доследноста, доколку е потребно, на предложената стратегија и квалитетот на постапките за спроведување, следење, оценување и финансиско управување.

(5) *Привремени оценувања* се вршат кога е соодветно, во согласност со член 18 од Правилникот за примена на финансиската регулатива. Привременото оценување треба да ја процени ефикасноста на помошта, добиените резултати и извлечените поуки во однос на распределените човечки и финансиски ресурси,

со цел да се потврди дека истите се во согласност со поставените цели. Покрај тоа, Комисијата може да врши оценувања на стратешки документи на национално или регионално ниво.

(6) *Екс-пост* оценувањата треба да ја проценат соодветноста, додадената вредност на Унијата, ефикасноста, ефективноста, влијанието и одржливоста на помошта од ИПА II во поглед на постигнување на поставените цели.

(7) При оценувањата се зема предвид целта за одржлив развој и соодветното законодавство на Унијата. Влијанијата и одржливоста на ефектите од помошта од ИПА II, на подолг рок се оценуваат во согласност со правилата и постапките применливи во тој период.

(8) Резултатите од оценувањата се земаат предвид од страна на Комитетот за следење на ИПА и секторските комитети за следење.

(9) Комисијата развива методи за оценување, вклучувајќи и стандарди за квалитет и објективни и мерливи показатели. Корисникот на ИПА II ги следи таквите методи при оценувањата.

**Член 56 Оценувања од страна на Комисијата**

Кога Комисијата спроведува оценувања во согласност со член 12 и 17 од Заедничката регулатива за спроведување, корисникот на ИПА II ја потпомага Комисијата во обезбедување на сите неопходни податоци и информации, во согласност со меѓународните обврски за ефективно користење на помош, за да се овозможи следење и оценување на засегнатите акции, вклучувајќи и индикатори за мерење на напредокот на ниво на земјата, како што е предвидено во стратешките документи на земјата.

**Член 57 Оценување од страна на корисникот на ИПА II под индиректно управување**

(1) Корисникот на ИПА II, на кој му се доверени задачи за извршување на буџетот од помошта од ИПА II, е одговорен за раководење, оценувања на програмите со кои управува, во согласност со член 55.

(2) Корисникот на ИПА II, во консултација со Комисијата, изготвува план за оценување, презентирајќи ги активностите за оценување кои има намера да ги спроведе во различни фази од спроведувањето.

## НАСЛОВ III ИЗВЕСТУВАЊЕ

**Член 58 Општи услови за известување до Комисијата**

До 15 февруари од следната финансиска година, НИПАК ѝ доставува на Комисијата годишен извештај за спроведувањето на помошта од ИПА II. Со извештајот се доставува и образец од Спогодбата за финансирање која треба да содржи особено:

(а) вклученоста на корисникот на ИПА II во програмирање, следење и оценување, комуникација и видливи напори;

(б) проблеми при достигнување на бараните предуслови и во обезбедување одржливост, поврзани мерки преземени/планирани, главни хоризонтални проблеми и преземени мерки за ублажување, проблеми за време на спроведување на активностите;

(в) информации за индикаторите утврдени во стратешките документи на земјата и во документите за програмирање наведени во Оддел III од оваа Рамковна спогодба.

Сите други барања за известување можат да бидат утврдени во секторските или спогодбите за финансирање.

**Член 59 Услови за известување до Комисијата под индиректно управување од страна на корисникот на ИПА II во согласност со член 60(5) од Финансиската регулатива**

(1) Во прилог на барањата наведени во член 58, НИПАК до Комисијата доставува годишен извештај за спроведувањето на доверените задачи за извршување на буџетот до 15 февруари од следната финансиска година, како и примерок од истиот до НАО и ревизорското тело. Извештајот се заснова на информации обезбедени од страна на оперативните структури и го следи образецот доставен со Спогодбата за финансирање, а треба да содржи особено:

(а) резиме на главните достигнувања;

(б) резиме со сите значајни проблеми со кои се среќаваат при спроведување на доверените задачи за спроведување од буџетот и преземање на секакви последователни мерки;

(в) квантитативни и квалитативни информации за напредокот во спроведувањето на целите, резултатите, индикаторите поставени во стратешките документи на земјата и документите за програмирање наведени во Оддел III;

(г) препораки за корективни/понатамошни акции.

(2) До 15 февруари следната финансиска година, НАО доставува до Комисијата, со примерок и до НИПАК и до ревизорското тело:

(а) годишни финансиски извештаи или изјави врз основа на прираст како што е наведено во Спогодбата за финансирање, изготвена во согласност со форматот за годишни финансиски извештаи или изјави во прилог на Спогодбата за финансирање, која јасно ги разграничува трошоците кои се прифатени и извршените плаќања.

(б) годишна изјава за управување по програма подготвена во согласност со Анекс В кон оваа спогодба и која опфаќа:

(i) целосна одговорност за финансиското управување со средствата од ЕУ во Република Македонија и за законитоста и регуларноста на основните трансакции;

(ii) одговорност за ефективно функционирање на системите за управување и внатрешна контрола во рамките на ИПА II;

Ако потврдувањата во согласност со Анекс В кон оваа спогодба не се достапни, НАО ја известува Комисијата за причините и можните

последици, заедно со преземените дејства или дејствата планирани за да се поправи ситуацијата и да се заштитат интересите на Европската унија; и

(в) резиме од извештаите за извршените внатрешни ревизии и за контролите извршени од страна на управувачката структура, обезбедувајќи цврста основа за изјавата за управување. Таквото резиме треба да содржи анализа на природата и степенот на грешки и слабости идентификувани во системи, корективни активности преземени или планирани, како и последователните активности во однос на извештаите издадени од страна на ревизорското тело.

(3) До 15 март од следната финансиска година, органот за ревизија доставува ревизорско мислење до Комисијата и до Владата на Република Македонија, како и примерок од истиот до НИПАК и до НАО, заедно со годишниот извештај за активностите на ревизорското тело, како што е наведено во точка (ii) од Клаузула (5)(3)(б) од Анекс А и Анекс Г и Д од оваа Спогодба.

(4) На крајот од спроведувањето на секоја програма и во рок утврден во Спогодбата за финансирање, НИПАК - врз основа на извештаите од оперативните структури, како што е наведено член 60(1) - го доставува конечниот извештај кој го опфаќа целиот период на спроведување и може да го вклучи последниот годишен извештај.

(5) НИПАК доставува завршен извештај за спроведувањето на помошта од ИПА II, кој го опфаќа целиот период на спроведување на програмите донесени од 1 јануари 2014 до 31 декември 2020 година.

(6) НАО редовно ги пријавува податоците кои се однесуваат на финансиското спроведување, користејќи електронски пренос на податоци. Деталните одредби за фреквенцијата, форматот и видот на податоци кои се пренесуваат се утврдуваат во Спогодбите за финансирање.

**Член 60 Извештаи од оперативните структури под индиректно управување од страна на корисникот на ИПА II**

(1) Оперативните структури ги доставуваат сите потребни информации до НИПАК и до НАО за целите на извештаите наведени во членови 58 и 59.

(2) Во зависност од акцијата или програмата под нејзина одговорност, може да се бара од оперативната структура да изготви сеопфатен годишен извештај кој ја опфаќа целата финансиска година, кој НИПАК ќе го достави до Комисијата, по проверка од страна на одговорниот секторски комитет за следење. Сите барања за известување кои се дополнување кон оние наведени во став 1 се утврдуваат во секторските или спогодбите за финансирање.

**Член 61 Јазик**

Сите извештаи, проценки и други документи кои се однесуваат на подготовка или спроведување на ИПА II програмите треба да и бидат обезбедени на Комисијата на англиски јазик.

## ОДДЕЛ VII ОДРЕДБИ ЗА ПОВЕЌЕГОДИШНИТЕ АКЦИСКИ ПРОГРАМИ СО ПОДЕЛЕНИ ОБВРСКИ

### ЧЛЕН 62 НАЧЕЛА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ ЗА ПОВЕЌЕГОДИШНИ АКЦИСКИ ПРОГРАМИ СО ПОДЕЛЕНИ ОБВРСКИ СПРОВЕДЕНИ ПОД ИНДИРЕКТНО УПРАВУВАЊЕ ОД СТРАНА НА КОРИСНИКОТ НА ИПА II

(1) Помошта од ИПА II може да се спроведува под индиректно управување преку повеќегодишни акциски програми со поделени обврски како што е наведено во член 189(3) од Финансиската регулатива и член 6(3) од Заедничката регулатива за спроведување. Таквите програми се подготвуваат од страна на Комисијата, врз основа на секторска(-и) оперативна(-и) програма(-и), или акциски документи како што е соодветно, подготвени од страна на релевантните оперативни структури. Секторските оперативни програми или акциски документи се формираатво тесна консултација со Комисијата и соодветните засегнати страни.

Секторските оперативни програми треба да ги содржат сите информации потребни според инструкциите на Комисијата, вклучувајќи меѓу другото:

(а) проценка на среднорочните потреби и цели;

(б) преглед на консултациите од релевантните засегнати страни;

(в) опис на одбраните стратешки акции;

(г) финансиска табела која за секоја година, за секоја акција, на индикативен начин и за секоја поврзана активност, го определува вкупниот износ од придонесот на Унијата;

(д) предложените методи за оценување и следење;

(ѓ) индикативен список на големи проекти, доколку ги има;

(е) каде што е соодветно, опис на националните структури и органи за управување и контрола на оперативната програма, во согласност со член 10 и Анекс А кон оваа Спогодба.

(2) Како дел од повеќегодишната акциска програма со поделени обврски наведена во став 1, со помошта може да се финансираат големи проекти. За целите на овој член, под „*голем проект*“ се подразбира проект кој се состои од низа на дела, активности или услуги кои се наменети, сами по себе, да постигнат одредена и неделива задача од прецизна економска или техничка природа, која има јасно идентификувани цели и чиј вкупен трошок надминува 10 милиони ЕУР.

(3) Големите проекти се доставуваат до Комисијата за одобрување од страна на корисникот на ИПА II. Одлуката за одобрување на проектот го дефинира физичкиот објект и прифатливите расходи. Тоа е проследено со билатерална спогодба со корисникот на ИПА II, со која се утврдуваат таквите елементи.

(4) При доставување на голем проект до Комисијата, корисникот на ИПА II ги обезбедува сите потребни информации според инструкциите на Комисијата, вклучувајќи меѓу другото:

(а) информации за лицето кое е одговорно за спроведување;

(б) информации за природата на инвестицијата;

(в) распоред за спроведувањето;

(г) процена на севкупниот социо-економски баланс на операцијата;

(д) анализа на влијанието врз животната средина и

(ѓ) финансиски план.

(5) За целите на овој член под *„активност"* се подразбира составен дел на акција која може јасно да се идентификува според трошоците и придонесот на ЕУ, како и видот на финансирање (на пример набавка, грант, итн.) избрани од страна на оперативните структури од засегнатите програми, или под нивна одговорност, што придонесува за целите на акцијата. Во контекст на финансиските инструменти, активноста се состои од финансиските придонеси од програмата до финансиски инструменти и последователна финансиска поддршка обезбедена од таквите финансиски инструменти.

(6) Во случај на големи проекти како што е наведено во став 3, расходите не се прифатливи пред да се усвои Одлуката на Комисијата за одобрување на голем проект.

(7) Во рамките на повеќегодишни програми со поделени обврски, Комисијата има право да побара претходно доставување на предлози и за активности кои не спаѓаат под дефиницијата на големи проекти. Во врска со овие активности, расходите не се прифатливи пред Комисијата официјално да достави до корисникот на ИПА II дека активноста е одобрена.

(8) Во однос на активностите кои треба да бидат финансирани со помош од ИПА II според повеќегодишни акциски програми со поделени обврски како што е наведено во став 1, кои произведуваат нето приходи по нивното завршување, прифатливите расходи ќе бидат однапред намалени земајќи ги предвид потенцијалите на активноста за генерирање нето приходи во текот на одреден референтен период кој ги опфаќа и спроведување на активноста и периодот по нејзино завршување.

За целите на овој став под „нето приход" се подразбира готовински прилив директно платен од страна на корисниците за стоки или услуги обезбедени со активноста, како што се трошоци директно од страна на корисниците за користење на инфраструктурата, продажба или изнајмување на земјиште или згради, или плаќања за услуги помали од трошоците при работа и трошоците за замена на опрема со краток животен век која е задолжена во текот на истиот период. Оперативните заштеди на трошоците, генерирани од активноста се третираат како нето приходи, освен ако не се надоместат со еднакво намалување при работа. Кога не сите инвестициони трошоци, директно поврзани и неопходни за активноста, се подобни за финансирање во рамки на помошта од ИПА II, нето приходите се распределуваат пропорционално на подобните и неподобните делови од инвестиционите трошоци. Деталните одредби за пресметување на нето приходот се утврдуваат во соодветната Спогодба за финансирање.

(9) Овој член не е применлив за повеќегодишни програми за рурален развој со поделени обврски.

## ОДДЕЛ VIII ОДРЕДБИ ЗА ПРОГРАМИ ЗА ПРЕКУГРАНИЧНА СОРАБОТКА

### НАСЛОВ I ОПШТИ ОДРЕДБИ

#### Член 63 Облици на прекугранична соработка

(1) Помошта според овој оддел има за цел да ги промовира добрососедските односи, поттикнувајќи интеграција во Унијата и промовирање на социо-економски развој преку заеднички локални и регионални иницијативи.

(2) Прекуграничната соработка обезбедува помош за следново:

(а) Прекугранична соработка меѓу една или повеќе земји-членки и една или повеќе корисници на ИПА II;

(б) Прекугранична соработка меѓу два или повеќе корисници на ИПА II;

(в) Прекугранична соработка каде земјите кои се подобни според Европскиот инструмент за соседство учествуваат во програмите за прекугранична соработка на ИПА II.

(3) Овој оддел се применува на прекуграничната соработка наведена во точките (б) и (в) од став 2. Правилата кои се применуваат на прекуграничната соработка наведена во точка (а) од став 2 се утврдуваат во спогодбите за финансирање кои треба да се склучат во согласност со член 8 од оваа спогодба.

#### Член 64 Дополнителни дефиниции за прекугранична соработка

За целите на овој оддел, се применуваат следниве дефиниции:

(а) „операција“ е проект, договор, акција или група на проекти избрани од договорниот орган на соодветната програма, или под негова одговорност, да придонесе за целите на тематскиот приоритет или тематски приоритети на кои се однесува;

(б) „корисник“ е јавно или приватно тело одговорно за започнување или за започнување и спроведување на операции;

(в) „јавен расход“ е секаков јавен придонес за финансирање на операции, чиј извор е буџетот на националните, регионалните или локалните јавни органи, буџетот на Унијата во однос на помошта од ИПА II, буџетот на здруженија на јавни органи или јавни законодавни тела во служба на јавноста.

#### Член 65 Интензитет на помош и стапка на помош од ИПА II

(1) Одлуката на Комисијата за донесување на програма за прекугранична соработка ја утврдува стапката на кофинансирање и максималниот износ на помош од ИПА II, врз основа или на:

(а) вкупните прифатливи расходи, вклучувајќи ги и јавните и приватните расходи, или

(б) јавните прифатливите расходи

(2) Стапката на кофинансирање на Унијата на ниво на секој тематски приоритет не треба да биде помала од 20% и поголема од 85 % од прифатливите расходи. Стапка на кофинансирање за техничка помош наведена во член 72 ќе изнесува 100%.

## НАСЛОВ II ПРАВИЛА ЗА ПРОГРАМИРАЊЕ

### Член 66 Тематски приоритети и концентрација на прекугранична соработка од ИПА II

(1) Максимум четири тематски приоритети, како што е наведено во Анекс S кон оваа спогодба, се избираат од страна на земјите учеснички за секоја програма за прекугранична соработка.

(2) Програмите за прекугранична соработка, исто така, треба да содржат конкретни буџетски средства за техничка помош на операциите како што е наведено во член 72.

### Член 67 Географски опфат

Земјите учеснички и Комисијата се договараат во однос на листата на прифатливи региони кои ќе бидат вклучени во соодветната програма за прекугранична соработка.

### Член 68 Подготовка, проценка, одобрување и измена на програмите за прекугранична соработка

(1) Програмите за прекугранична соработка се подготвуваат во согласност со образецот на програмата предвидена од страна на Комисијата и се подготвуваат заедно со земјите учеснички.

(2) За секој избран тематски приоритет, земјите учеснички се договараат за специфичните цели, очекуваните резултати, цели и индикатори и видовите на активности кои ќе бидат потпомогнати, вклучувајќи ја и идентификацијата на главните целни групи и корисниците.

(3) Програмата за прекугранична соработка се доставува за одобрување до Комисијата по електронски пат, од страна на корисникот на ИПА II каде што се наоѓа договорниот орган.

(4) Комисијата ја оценува доследноста на програмите за прекугранична соработка со Регулативата за спроведување на ИПА II и нивното ефективно учество во избраните тематски приоритети како што е дефинирано во Анекс S кон оваа спогодба, и целите утврдени во стратешките документи.

(5) Комисијата дава забелешки во рок од три месеци од датумот на доставување на програмата за прекугранична соработка. Земјите учеснички ги доставуваат до Комисијата сите неопходни, дополнително побарани информации и, каде што е соодветно, ја разгледуваат предложената програма за прекугранична соработка.

(6) При одобрување на програмата за прекугранична соработка, по формалното доставување, Комисијата мора да се осигури дека сите нејзини забелешки биле соодветно земени предвид.

(7) На иницијатива на земјите учеснички или на Комисијата, во договор со земјите учеснички, програмите за прекугранична соработка може да се изменат.

(8) Барањата за измена на програмите за прекугранична соработка доставени од страна на земјите учеснички треба да бидат соодветно поткрепени и треба особено да се утврди очекуваното влијание од промените направени кон програмата за прекугранична соработка во постигнување на нејзините цели. Овие барања се придружени со ревидираната програма. Ставови од (3) до (6) се однесуваат на измените и дополнувањата на програмите за прекугранична соработка.

Измени и дополнувања може да се бараат во еден или повеќе од следниве случаи:

(а) по среднорочен преглед на стратешките документи, што води до промени во стратегиите кои значително влијаат на програмите за прекугранична соработка, вклучувајќи ги и промените во локацијата на договорниот орган или финансискиот план;

(б) по значајни социо-економски промени во програмската област;

(в) со цел да се земат предвид големи промени во Унијата, националните или регионалните приоритети;

(г) по резултатите од оценувањата наведени во член 55.

**Член 69 Билатерални договори меѓу земјите учеснички за управување на програми за прекугранична соработка спроведени под индиректно управување**

Под индиректно управување, земјите учеснички склучуваат билатерална спогодба за утврдување на нивните соодветни одговорности за спроведување на соодветната програма за прекугранична соработка, за целото времетраење на програмата за прекугранична соработка. Билатералните спогодби ќе вклучуваат, меѓу другото:

(а) опис на главните структури за спроведување и нивни улоги и одговорности;

(б) опис на договорите за управување, финансиски, контролни и ревизиски договори за програмата за прекугранична соработка;

(в) договори во однос на главните постапки за спроведување, вклучувајќи го и процесот за избор на операции и договори за програмата за прекугранична соработка и ниво на следење на операциите;

(г) договори за обезбедување на законитоста и регуларноста на расходите направени од корисниците, како и за обезбедување дека проверките наведени во клаузула 4(3)(б)(ќ) од Анекс А кон оваа Спогодба се извршени;

(д) поправни мерки во случај на потешкотии при спроведување;

(ѓ) спогодби за гарантирање на стабилно финансиско управување со средствата доделени на програмата за прекугранична соработка, вклучувајќи го и повратокот на неправилно исплатените суми;

(е) договори за даночно изземање, како што е наведено во член 28.

## НАСЛОВ III ОПЕРАЦИИ

### Член 70 Избор на операции

(1) Операциите избрани според програмата за прекугранична соработка јасно ќе ги прикажат влијанието и придобивките од прекуграничната соработка.

(2) Операциите според програмите за прекугранична соработка треба да бидат избрани од страна на договорниот орган преку повици за давање предлози кои ја опфаќаат целата подобна област.

(3) Земјите учеснички исто така може да идентификуваат операции надвор од повикот за давање предлози. Во тој случај, операциите треба да се конкретно наведени во програмата за прекугранична соработка, како што е наведено во член 68.

(4) Операциите избрани за прекугранична соработка треба да вклучуваат корисници од најмалку две земји учеснички. Корисниците треба да соработуваат во развојот и спроведувањето на операциите. Покрај тоа, тие треба да соработуваат или преку вработување на кадар или преку финансирањето на операции, или и двете.

(5) Операцијата може да се спроведе и во една земја учеснички, под услов прекуграничните влијанија и придобивки да се идентификувани.

### Член 71 Корисници

(1) За програмите за прекугранична соработка наведени во точка (б) од член 63(2), корисниците имаат седиште во корисникот на ИПА II кој учествува во програмата. За програмите за прекугранична соработка наведени во точка (в) од член 63(2), корисниците имаат седиште кај корисникот на ИПА II или во земјата во рамките на Европскиот инструмент за соседство која учествува во програмата.

(1) Еден од корисниците на операцијата во програмата за прекугранична соработка се назначува од страна на сите корисници на грант како главен корисник.

(2) Главниот корисник ја презема одговорноста за обезбедување на финансиското спроведување на целата операција, следи дека операцијата се спроведува во согласност со условите утврдени во договорот и ги утврдува постапките со други корисници, за да гарантира стабилно финансиско управување со средствата доделени за операцијата, вклучувајќи ги и спогодбите за надоместок на неправилно исплатени суми.

**Член 72** **Техничка помош**

(1) Секоја програма за прекугранична соработка треба да содржи конкретни буџетски средства за техничка помош на операциите.

(2) Висината на помошта од ИПА II која треба да биде доделена за техничка помош е ограничена на 10 % од вкупниот износ наменет за програмата за прекугранична соработка.

(3) Техничката помош, меѓу другото, опфаќа:

(а) подготовка, управување, следење, оценување, информирање, комуникација, вмрежување, обжалена резолуција, контрола и ревизорски активности поврзани со спроведувањето на програмата за прекугранична соработка;

(б) активности за зајакнување на административниот капацитет за спроведување на програмата за прекугранична соработка;

(в) акции за намалување на административниот товар за корисниците, вклучувајќи систем за електронска размена на податоци, и акции за зајакнување на капацитетот и размена на најдобрите практики меѓу органите кај земјите учесници и корисниците на ИПА II за да управуваат и да ја користат помошта од ИПА II.

Овие акции може да се однесуваат на претходни и следни програмски периоди.

(4) По пат на отстапување од член 31, расходите за техничка помош за поддршка на подготовката на програмата за прекугранична соработка и обезбедување на системи за управување и контрола може да се прифатливи пред датумот на донесување на одлуката на Комисијата за одобрување на програмата за прекуграничната соработка, но не порано од 1 јануари 2014 година.

## НАСЛОВ IV СПРОВЕДУВАЊЕ

**Член 73** **Начини на спроведување**

(1) Програмите за прекугранична соработка се спроведуваат под директно или индиректно управување.

(2) Програмите за прекугранична соработка се управувани од страна на еден договорен орган како што е дефинирано во одлуката на Комисијата за одобрување на соодветната програма за прекугранична соработка.

## НАСЛОВ V ПРОГРАМСКИ СТРУКТУРИ И ОРГАНИ И НИВНИ ОДГОВОРНОСТИ

**Член 74** **Структури и органи за управување со ППС**

(1) Следниве структури, како што е наведено во член 10, се вклучени во управувањето со програмите за прекугранична соработка на корисниците на ИПА II:

(а) НИПАКи на земјите учеснички во програмата за прекугранична соработка и, каде што е применливо, координаторите на територијалната соработка;

(б) НАО и управувачката структура на учесникот корисник на ИПА II каде е лоциран договорниот орган кога прекуграничната програма се спроведува со индиректно управување;

(в) Оперативните структури во сите земји учеснички кои тесно соработуваат во програмирањето и спроведувањето на соодветната програма за прекугранична соработка. Во случај на индиректно управување на оперативната структура треба да се вклучи и договорниот орган;

(г) органот за ревизија кога програмата за прекугранична соработка се спроведува под индиректно управување.

(2) Земјите учеснички формираат Заеднички комитет за следење (во натамошниот текст „ЗКС“), кој исто така треба да ја исполнува улогата на секторскиот комитет за следење наведен во член 53.

(3) Заедничкиот технички секретаријат (во натамошниот текст „ЗТС“) се поставува за да им помогне на Комисијата, оперативните структури и ЗКС.

**Член 75 НИПАК**

Националните ИПА координатори од земјите учеснички заеднички се одговорни за обезбедување дека целите утврдени во предложените програми за прекугранична соработка се доследни со целите од стратешките документи на ИПА II.

**Член 76 Оперативни структури**

(1) Оперативната(-ите) структура(-и) се утврдува(-ат) во рамки на администрацијата за секоја земја учесничка за спроведување и управување со програмите за прекугранична соработка. Истата оперативна структура може да се користи за повеќе од една програма за прекугранична соработка.

(2) При индиректно управување, оперативната структура на земјата на која и се доверени задачи за спроведување од буџетот за дадена прекугранична програма, треба исто така да го вклучи и договорниот орган.

(3) Оперативните структури на земјите учеснички треба тесно да соработуваат за задачите од заеднички интерес. Тие заеднички ги исполнуваат следниве функции и ги преземаат следниве одговорности:

(а) ги подготвуваат програмите за прекугранична соработка во согласност со член 68, или нивните ревизии;

(б) подготвуваат билатерална спогодба во согласност со член 69 во случај на индиректно управување и обезбедуваат нејзино спроведување;

(в) соработуваат при обезбедување дека задачите наведени во ставови 4 и 5 од овој член се исполнети;

(г) обезбедуваат учество на состаноци на ЗКС и други билатерални средби;

(д) номинираат свој претставник(-ци) на ЗКС;

(ѓ) формираат Заеднички технички секретаријат (ЗТС) и обезбедуваат дека е соодветно екипиран;

(е) подготвуваат и спроведуваат стратешки одлуки на ЗКС;

(ж) ја поддржуваат работата на ЗКС и ги обезбедуваат информациите потребни за извршување на нивните задачи, а особено податоци во врска со напредокот на оперативната програма во постигнување на специфичните цели и целите според тематскиот приоритет како што е утврдено во програмата за прекугранична соработка;

(з) воспоставуваат систем за собирање сигурни информации за спроведување на програмата за прекугранична соработка;

(ѕ) изготвуваат годишни и завршни извештаи за спроведување како што е наведено во член 80;

(и) подготвуваат и спроведуваат кохерентен план за комуникација и видливост;

(ј) составуваат годишен план за работа за ЗТС, кој треба да биде одобрен од ЗКС;

(3) Ако програмата за прекугранична соработка се спроведува под индиректно управување, оперативната структура на корисникот на ИПА II каде што е лоциран договорниот орган треба покрај одредбите во Клаузула 4 од Анекс А кон оваа спогодба:

(а) да ги номинира членовите на комитетот за оценување и да обезбеди дека комитетот за оценување вклучува уште еден член со право на глас од земјата каде што не се наоѓа договорниот орган, а договорниот орган ќе го номинира, како негова привилегија, претседавачот и секретарот на комитетот;

(б) да врши функција на следење и управување со операциите во тесна соработка со другите земји учеснички.

(4) Ако оперативната структура на корисникот на ИПА II каде што се наоѓа договорниот орган не може да изврши проверки како што е утврдено во Клаузула 4(3)(б)(ќ) од Анекс А кон оваа спогодба во текот на програмата, земјите учеснички се договараат за тоа како ќе се извршат таквите функции за управување со проверката. Спогодбите за спроведување на такви проверки се образложени во билатералната спогодба наведена во член 69.

**Член 77 Ревизорско тело**

(1) Ревизорското тело за програмата за прекугранична соработка треба да биде оној од земјата каде што се наоѓа договорниот орган.

(2) Функциите на ревизорското тело се оние наведени во Клаузула 5 од Анекс А кон оваа спогодба.

(3) Кога ревизорското тело наведено во став 1 нема овластување директно да ги извршува своите функции на целата територија опфатена со програмата за прекугранична соработка, треба да биде помогнато од страна на група на ревизори составена од претставници од секоја земја учесничка во програмата за прекугранична соработка. Ревизорската група претседава со ревизорското тело

на корисникот на ИПА II каде што се наоѓа договорниот орган за програмата за прекугранична соработка. Конкретните спогодби за спроведување на такви функции се образложени во билатералната спогодба наведена во член 69.

**Член 78 Заеднички комитет за следење (ЗКС)**

(1) Земјите учеснички воспоставуваат ЗКС најдоцна шест месеци по влегувањето во сила на првата спогодба за финансирање.

(2) Секоја земја учесничка назначува свои претставници во ЗКС.

(3) ЗКС треба да биде составен од претставници на НИПАК или координатори за територијална соработка како што е соодветно, како и претставници од земјите учеснички (национални, регионални, локални власти), вклучувајќи оперативни структури за прекугранична соработка, а каде што е соодветно и други засегнати страни, како организации од граѓанското општество. Комисијата треба да учествува во работата на ЗКС со советодавна функција.

(4) Земјата учесничка во која не се наоѓа договорниот орган претседава со ЗКС.

(5) ЗКС се состанува најмалку два пати годишно. Исто така, може да се свикаат ад-хок средби, на иницијатива на земјите учеснички или на Комисијата.

(6) ЗКС го донесува својот Деловник за работа, изготвен во консултација со оперативните структури и Комисијата.

(7) Секоја земја учесничка има еднакво право на глас, без оглед на бројот на претставници кои ги именува.

(8) ЗКС треба:

(а) да биде одговорен за идентификување на тематските приоритети, специфичните цели, целните корисници и специфичниот фокус на секој повик за доставување предлози кои ќе бидат одобрени од страна на Комисијата;

(б) да ги испитува и да обезбеди советодавно мислење на листата на операции избрани преку повици за доставување предлози пред одлуката за доделување на грант. Договорниот орган донесува конечна одлука за доделување на грантови;

(в) да го прегледува напредокот во однос на постигнување на специфичните цели, очекуваните резултати и целите според тематски приоритет како што е утврдено во програмата за прекугранична соработка, врз основа на информациите обезбедени од страна на оперативните структури на земјите учеснички. Напредокот се следи врз основа на индикаторите поставени во програмата за прекугранична соработка;

(г) ги испитуваат соодветните наоди и заклучоци, како и предлозите за корективни следни акции кои произлегуваат од проверките на лице место, следењето и оценувањето, ако истите се на располагање;

(д) да го одобри секој предлог за ревидирање на програмата за прекугранична соработка. Секогаш кога е потребно, може да предложи измена на програмата за прекугранична соработка, како што е наведено во член 68, за да обезбеди постигнување на целите на програмата за прекугранична соработка и зголемување на ефикасноста, ефективноста, влијанието и одржливоста на

помошта од ИПА II. ЗКС, исто така, може да даде препораки за тоа како да се подобри спроведувањето на програмата за прекугранична соработка;

(ѓ) да го испита и одобри планот за комуникација и видливост за програмата за прекугранична соработка;

(е) да го испита и одобри планот за оценување наведен во член 57(2);

(ж) да ги испита и одобри годишните и завршни извештаи за спроведување наведени во член 80;

(з) да го испита и одобри годишниот план за работа на Заедничкиот технички секретаријат.

(9) ЗКС го известува Комитетот за следење на ИПА од земјата во која се наоѓа договорниот орган.

**Член 79 Заеднички технички секретаријат (ЗТС)**

(1) ЗТС за секоја програма за прекугранична соработка се поставува за да им помогне на Комисијата, оперативните структури и на ЗКС. Треба да биде лоциран во земјата во која се наоѓа договорниот орган. ЗТС може да има подрачна канцеларија, (т.н. антена-канцеларија) во друга земја учесничка.

(2) Работата на ЗТС треба да се финансира од буџетот за техничка помош.

(3) ЗТС треба да биде екипиран со државјани од двете земји кои учествуваат во програмата за прекугранична соработка.

(4) ЗТС треба да биде раководен од страна на оперативната структура каде што се наоѓа договорниот орган.

(5) Секоја година за ЗТС се подготвува работен план од страна на оперативните структури и истиот се испраќа до ЗКС за испитување и одобрување.

(6) ЗТС може да биде одговорен, меѓу другото, за следните задачи:

(а) организирање состаноци на ЗКС, вклучувајќи нацрт и доставување на записник;

(б) помош за потенцијалните баратели во наоѓање партнери и развој на проекти, организирање на информативни денови и работилници; развој и одржување на мрежа на засегнати страни;

(в) советување на корисниците на грант при спроведување на проектот;

(г) поддршка на работата на комитетите за оценување;

(д) подготвување, извршување и известување за посетите при следење на операциите за прекугранична соработка;

(ѓ) воспоставување систем за собирање сигурни информации за спроведување на програмата за прекугранична соработка;

(е) обезбедување информации за годишни и завршни извештаи за прекуграничната програма;

(ж) планирање и спроведување кампањи за информирање и други активности поврзани со подигнување на јавната свест за програмата за прекугранична соработка, вклучително и објавување на рекламен материјал за

прекуграничната програма и одржување на веб-страна за програмата за прекугранична соработка.

## НАСЛОВ VI ИЗВЕСТУВАЊЕ

### Член 80 Годишни и завршни извештаи за спроведувањето

(1) Во согласност со член 60, оперативните структури изготвуваат годишен и завршен извештај за спроведување за секоја програма за прекугранична соработка за целите на барањата за известување од членови 58 и 59. Завршниот извештај може да го вклучува последниот годишен извештај. Со извештајот се доставува и образец од Спогодбата за финансирање која треба да содржи особено:

(а) напредокот достигнат во спроведувањето на програмата за прекугранична соработка, а особено во достигнувањето на специфичните цели по тематски приоритети, вклучувајќи квантитативни и квалитативни елементи, кои укажуваат на напредок во однос на целите;

(б) информации за преземените чекори со цел обезбедување на квалитетот и ефективноста на спроведување, особено:

(i) мерки за следење, вклучувајќи и постапки за собирање на податоци и онаму каде е соодветно мерки за оценување;

(ii) краток преглед на кои било важни проблеми, кои се сретнуваат при спроведување на програмата за прекугранична соработка и какви било корективни мерки, кои се преземени;

(iii) препораки за корективни дејства.

(в) мерки преземени за обезбедување на видливост на програмата за прекугранична соработка и за објавување на истата;

(г) детални информации за финансиско спроведување на програмата за прекугранична соработка.

Информацијата наведена во точка (г) е обезбедена од договорниот орган на програмата и е вклучена во извештаите, само под индиректно управување.

(2) По испитување и одобрување на Заедничкиот комитет за следење (ЗКС), извештаите се испраќаат до Националниот координатор на ИПА (НИПАК) и Националниот координатор за авторизација (НАО) на корисникот учесник на ИПА II, каде што е лоциран договорниот орган, како што е соодветно, за поднесување до НИПАК на другите земји учеснички и до Комисијата во рамки на барањата за известување, како што се наведени во членови 58 и 59.

## ОДДЕЛ IX ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

### Член 81 Комуникација

Размената на информации и документи помеѓу Комисијата и корисникот на ИПА II во однос на програми, акциски документи и нивни изменувања, како и документација

поврзана со спроведувањето на акции се прави преку електронски средства, до степенот до кој е тоа возможно. Спогодбите кои се однесуваат на размена на податоци се направени помеѓу Комисијата и корисникот на ИПА II и утврдени во Секторската спогодба или Спогодбата за финансирање.

**Член 82** **Консултација**

(1) Какво било прашање поврзано со извршување или толкување на оваа спогодба треба да биде предмет на консултација помеѓу договорните страни кон Спогодбата, што би довело, доколку е потребно, до измена кон оваа спогодба.

(2) При неуспех да се изврши една обврска утврдена во оваа спогодба, која не била предмет на поправни мерки преземени на време, Комисијата може привремено да го прекине финансирањето на активностите според ИПА II.

(3) Корисникот на ИПА II може да го одбие целосно или делумно спроведувањето на помошта од ИПА II. За таа цел, корисникот на ИПА II дава предвремено известување во рок од најмалку 6 месеци. Договорните страни кон оваа спогодба ги утврдуваат деталите на споменатото одбивање преку размена на писма или со изменување на соодветната спогодба за финансирање, во зависност од случајот.

**Член 83** **Решавање на разликите, арбитража**

(1) Разликите кои произлегуваат од толкувањето или спроведувањето на оваа Рамковна спогодба се решени со меѓусебна согласност преку консултација, како што е наведено во член 82. Договорните страни писмено известуваат за нивните ставови и за какво било решение кое го сметаат за возможно. Една договорна страна одговара на барање испратено од друга договорна страна за вонсудска спогодба во рок од 30 дена. По истекот на овој период, или доколку обидот да се постигне вонсудска спогодба не довел до спогодба, во рок од 60 дена од првото барање, која било од договорните страни може да ја извести другата дека смета дека постапката на вонсудска спогодба е неуспешна.

(2) Кога не може да се постигне меѓусебна согласност, која било договорна страна може да го упати прашањето на арбитража од страна на Постојниот суд за арбитража во согласност со Правилникот за арбитража од 2012 година на Постојаниот суд за арбитража, кој влегува во сила на денот на влегувањето во сила на оваа спогодба.

(3) Јазикот кој ќе се користи во постапката на арбитража е англиски. Орган на назначување е Генералниот секретар на Постојниот суд за арбитража, последователно на писмено барање поднесено од која било страна. Договорните страни се согласуваат да се држат до пресудата на судот за арбитража. Одлуката на арбитерот е обврзувачка за сите договорни страни и без право на жалба.

**Член 84** **Спорови со трети страни**

(1) Без да е во спротивност со судската надлежност на кој било суд споменат во договорот финансиран од компонента ИПА II како надлежен суд за спорови кои произлегуваат од договорот помеѓу страните кон него, Унијата, на територијата на Република Македонија, ужива имунитет од тужба, вклучително арбитража,

освен како што е наведено во член 83 од оваа спогодба и правен процес во однос на каков било спор помеѓу Европската комисија и/или корисниот на ИПА II и трета страна, или помеѓу трети страни, кои директно или индиректно се поврзуваат со обезбедување на помош од ИПА II на корисникот на ИПА II согласно оваа спогодба, освен таму каде што Унијата јасно се одрекува од нејзиниот имунитет.

(2) Корисникот на ИПА II го потврдува овој имунитет во секоја правна или административна постапка пред суд, трибунал или административна инстанца во Република Македонија и зазема став кој целосно ги зема предвид интересите на Унијата.Каде што е потребно, корисникот на ИПА II и Европската комисија продолжуваат со напредни консултации за ставот кој треба да се заземе.

**Член 85 Известувања**

(1) Секое соопштение во врска со оваа спогодба е во писмена форма и на англиски јазик. Секое соопштение мора да биде потпишано и доставено како оригинален документ или скениран оригинален документ.

(2) Секое соопштение во врска со оваа спогодба мора да биде испратено на следните адреси:

За Комисијата:

Европска комисија
ГД за соседска политика и преговори за проширување/Д
Rue de la Loi 15
B-1049 Брисел, Белгија
Факс: +32 229 1777
е-пошта: elarg-d@ec.europa.eu

За корисникот на ИПА II:

Секретаријат за европски прашања
Илинденска бр. 2
1000, Скопје
Република Македонија
Факс: +389 (0)2 3114 569
е-пошта: cabinet@sep.gov.mk

**Член 86** **Анекси**

Анексите кон оваа спогодба се составен дел од оваа рамковна спогодба.

**Член 87** **Влегување во сила**

Оваа спогодба влегува во сила на денот на кој последната од договорните страни писмено ја известува другата за нејзиното одобрување во согласност со националното законодавство или постапка на договорната страна.

**Член 88** **Применливост на Рамковната спогодба за ИПА**

Рамковните спогодби и Секторските спогодби потпишани помеѓу Комисијата и Република Македонија продолжуваат да се применуваат за помош која е донесена во претходните претпристапни инструменти, се додека таквата помош не е завршена во согласност со условите на релевантните Рамковни спогодби.

**Член 89** **Измена**

Секоја измена договорена од страна на договорните страни е во писмена форма и претставува дел од оваа спогодба. Таквата измена влегува во сила во согласност со постапката утврдена во став 1 од член 87.

**Член 90** **Престанок**

(1) Оваа спогодба е во сила на неодреден период, освен ако не е прекината со писмено известување од една од договорните страни. Престанокот влегува во сила 3 месеци по датумот на писменото известување.

(2) Во однос на престанокот на оваа спогодба, секоја помош која е во тек на спроведување се прекинува безбедно освен заради почитување на стекнатите права во согласност со посебните договори финансирани од ИПА.

Оваа спогодба е изготвена во два примерока на англиски јазик.

Потпишана, за и во име на Владата на Република Македонија, во Скопје на

од.....

Г. Фатмир Бесими

Заменик претседател на Владата задолжен за европски прашања

Потпишана, за и во име на Комисијата, во Брисел на

од.....

Г. Жан Ерик Паке

Директор

## АНЕКС А

**Функции и одговорности на структурите, органите и телата во согласност со член 10 од оваа Рамковна спогодба**

*Воведна забелешка:*

*Овој список ги прикажува главните функции и заеднички одговорности на засегнатите структури, органи и тела. Не треба да се смета за сеопфатен. Го надополнува централниот дел од оваа спогодба.*

**Клаузула 1 Национален координатор на ИПА (НИПАК)**

НИПАК е воспоставен од страна на корисникот на ИПА II. НИПАК е високорангиран претставник на владата или на државната администрација на корисникот на ИПА II со соодветниот орган. Покрај функциите и одговорностите според членови 6(2), 16(2), 59 и 75 од оваа спогодба, каде задачите за извршување на буџетот се доверени на корисникот на ИПА II, НИПАК:

(а) презема мерки за обезбедување дека целите утврдени во акциите или програмите, за кои се доверени задачите за извршување на буџетот, се соодветно третирани во текот на спроведувањето на помошта од ИПА II.

(б) Во согласност со член 57 од оваа спогодба, да се координира изготвувањето на планот за евалуација во консултација со Комисијата, кој ги претставува активностите на евалуација кои треба да се спроведат во различните фази на спроведувањето во согласност со одредбите од член 55 од оваа спогодба.

**Клаузула 2 Национален координатор за авторизација (НАО)**

(1) НАО го воспоставува корисникот на ИПА II. НАО е високорангиран претставник на владата или националната администрација на корисникот на ИПА II со соодветниот орган.

(2) НАО ја носи целокупната одговорност за финансиско управување на помошта од ИПА II кај Република Македонија и за обезбедување на законитоста и регуларноста на расходот. НАО е одговорен особено за:

(а) управување со сметки и финансиски операции на ИПА II;

(б) ефективното функционирање на системите за внатрешна контрола за спроведување на помошта од ИПА II во согласност со Анекс Б кон оваа спогодба.

При извршувањето на овие функции, НАО може да спроведе и проверки на лице место.

(3) Во смисла на став 2(а), НАО, поддржан од Националниот фонд, ги извршува, особено, следниве задачи:

(а) изготвува и поднесува изјава за расходот до Комисијата, кои ги прецизираат:

(i) настанатите и исплатените трошоци;

(ii) и онаму каде е применливо, вклучува информации за претфинансирање во барањата за плаќање и потврдуваат дека тие произлегуваат од веродостојни сметководствени системи на пресметковна основа, како што е утврдено во согласност со точка (б), се точни и се базираат на проверливи придружни документи и биле предмет на верификации од оперативните структури и од управувачката структура. На затворањето на програмата, НАО обезбедува завршна финансиска изјава за расходи;

(б) обезбедува дека постои сметководствен систем на пресметковна основа кој ја регистрира и зачувува, во електронска форма, сметководствената евиденција за секоја акција/активност/операција и кој ги поддржува сите потребни податоци за изготвување на барања за плаќање и годишни финансиски извештаи или изводи. Таквиот систем обезбедува навремена, точна, целосна и веродостојна информација и вклучува евиденција на надоместливи износи, надоместени износи и повлечени износи последователно на откажувањето на целата или на дел од помошта од ИПА II за програма или акција;

(в) обезбедува трансфер на финансиски средства на оперативните структури или приматели;

(г) ги проверува, каде што е применливо, постоењето и точноста на елементите за кофинансирање и го обезбедува постоењето на доволно ресурси во Националниот фонд за справување со можни дефицити како резултат на задоцнет трансфер на финансиски средства од Комисијата или пак налози за поврат на средства издадени од истиот;

(д) врши финансиски прилагодувања потребни во врска со нерегуларностите согласно член 51, во согласност со член 17 од Регулатива за спроведување на ИПА II и член 42 од оваа спогодба и го надоместува придонесот на Унијата платен на примателот во согласност со националните постапки за поврат на средства во случај на ситуации наведени во член 51(5) и, како што е наведено во член 41 од оваа спогодба;

(ѓ) ги зема предвид резултатите на сите ревизии спроведени од страна на или со одговорност на ревизорското тело, кога изготвува и поднесува финансиски извештаи или изводи и апликации за плаќање, како што се наведени погоре, под точка (а) од став (3);

(е) е контакт-точка за проток на финансиски информации помеѓу Комисијата и корисникот на ИПА II и за какви било прашања во врска со финансиските одредби од оваа спогодба.

(4) За целите на став 2(б), НАО, поддржан од Канцеларијата за поддршка на НАО, ги извршува, особено, следниве задачи:

(а) обезбедува сигурност за законитоста и регуларноста на основните трансакции;

(б) става во сила ефективни и сразмерни мерки против измама земајќи ги предвид ризиците кои се идентификувани и обезбедува известување во согласност со член 51(2), истовремено постојано известувајќи ја службата за координација против финансиска измама наведена во член 50(2);

(в) е одговорен за следење на континуирано исполнување од страна на управувачката структура и оперативните структури на применливите барања

утврдени во точки (а), (б) и (г) од член 12(3) и Анекс Б кон оваа спогодба и во случај на неуспешно исполнување на овие барања, за известување на Комисијата, без задоцнување, и преземање на соодветни заштитни мерки во однос на извршените исплати или потпишаните договори;

(г) обезбедува постоење, како и ефективно функционирање на системите за внатрешна контрола за спроведување на помошта од ИПА II;

(д) обезбедува известување за управувачките и контролните системи и ги прегледува капацитетите за програмирање и спроведување на персоналот во склоп на оперативните структури вклучени во програмирањето и спроведувањето на акциите;

(ѓ) обезбедува дека известувачкиот и информацискиот систем е воведен и функционален;

(е) ги следи наодите од ревизорските извештаи од ревизорското тело, подготвени во согласност со Клаузула 5(2) од Анекс А кон оваа спогодба. При тоа, НАО:

(i) одлучува дали се потребни какви било подобрувања на системите на внатрешна контрола за управување, евиденција на одлуки во тој поглед и обезбедување на навремено спроведување на овие подобрувања;

(ii) прави прилагодување на барањата за плаќање до Комисијата, доколку е потребно.

(ж) ги зема предвид резултатите на сите ревизии спроведени од страна на или со одговорност на ревизорското тело, кога изготвува и поднесува изјава за управување како што е наведено во точка (б) од член 59(2);

(з) веднаш ја известува Комисијата за каква било значајна промена во однос на системите за управување и контрола, за испитување и одобрување пред нивното спроведување;

(ѕ) ја координира, секогаш кога тоа е соодветно, подготовката на консолидирани акциски планови, обрнувајќи внимание на сите поголеми слаботи кои се откриени во системите за управување и контрола.

(5) НАО ги изготвува и поднесува до Комисијата документите предвидени во член 59(2) од оваа Рамковна спогодба, до 15 февруари од наредната финансиска година.

**Клаузула 3 Управувачка структура**

(1) Управувачката структура е составена од Националниот фонд и Канцеларијата за поддршка за НАО. Задачите и одговорностите на Националниот фонд и Канцеларијата за поддршка се соодветно одвоени.

(2) Националниот фонд е одговорен пред НАО и е лоциран во министерството на национално ниво на корисникот на ИПА II со централна буџетска надлежност и функционира како централен финансиски субјект. Го поддржува НАО при извршување на неговите/нејзините задачи, особено на оние за управување на сметките и финансиските операции на ИПА II наведени во Клаузула 2(3) од овој анекс и е во служба на задачите на финансиско управување на помошта од ИПА II, под одговорност на НАО.

(3) Националниот фонд е задолжен, особено, за:

(а) одржување и организирање на централните банкарски сметки на ИПА;

(б) барање финансиски средства и добивање на сите исплати од буџетот на Унијата;

(в) одобрување на трансфер на такви исплати до оперативните структури или до примателите;

(г) враќање финансиски средства во буџетот на Унијата последователно на налозите за повраток на средства издадени од Комисијата;

(д) поддржување на НАО при подготовка на финансиско известување до Комисијата;

(ѓ) работење со електронски сметководствен систем на пресметковна основа, кој обезбедува навремени, точни, целосни и веродостојни информации.

(4) Каде што е соодветно, размената на информации со Комисијата во однос на финансиски трансакции се врши преку електронски средства, со примена на постапки договорени помеѓу Комисијата и корисникот на ИПА II.

(5) Канцеларијата за поддршка на НАО има отчетност кон НАО и му помага на НАО во извршување на задачите наведени во Клаузула 2(4) и (5) од овој анекс.

**Клаузула 4 Оперативна(-и) структура(-и)**

(1) Оперативната(-ите) структура(-и) се утврдува(-ат) во рамки на администрацијата за секоја земја учесничка за спроведување и управување со програмите за прекугранична соработка.

(2) Оперативната структура е одговорна за подготовка, спроведување, информации и видливост како што е наведено во членови 23 и 24 од оваа спогодба, следење и известување за програми и евалуација на истите, доколку е соодветно, во согласност со принципот на стабилно финансиско управување. Одговорна е за обезбедување законитост и регуларност на настанатиот расход при спроведувањето на програмите под нејзина одговорност.

(3) Оперативната структура ги извршува следниве функции и ги презема следниве одговорности:

(а) Во однос на управувањето на програмата, оперативната структура:

(i) го следи спроведувањето на програмата, предложува амандмани, по потреба, и обезбедува информации за секторскиот комитет за следење во однос на напредокот на програмата во достигнувањето на нејзините цели, особено оние засновани на утврдените патокази и поврзани индикатори (цели), како и на финансиски податоци;

(ii) ги доставува сите потребни информации за целите на извештаите изготвени од НИПАК и НАО и поднесени до Комисијата, како што е наведено во член 59 од оваа спогодба. Може да биде потребно да се изготви детален годишен извештај кој ќе ја покрива целата финансиска година, и да се поднесе од НИПАК до Комисијата, по преглед од одговорниот секторски комитет за следење;

(iii) споделува во склоп на оперативната структура каква било информација која е соодветна за извршување на распределените задачи и за спроведување на акциите;

(iv) е одговорна за подготвување на план за оценување и спроведување, како што е соодветно, *екс-анте*, времени и *екс-пост* оценувања на програмите со кои таа управува, по одредбите од член 55 од оваа спогодба.

(б) Во однос на изборот и контролата на акциите и финансиското управување, оперативната структура, во согласност со соодветните членови од оваа спогодба:

(i) обезбедува дека акциите се избрани за финансирање и се одобрени во согласност со постапките и критериумите, применливи во политичката област или програмата;

(ii) средува за постапки за набавки и доделување на грантови и склучување на договори;

(iii) воведува постапки за обезбедување на чување на сите документи во однос на набавка, доделување на грантови, склучување договори, финансиско управување, контроли и ревизии потребни за обезбедување на соодветна евиденција на ревизијата;

(iv) врши исплати на, и поврат на средства од, примателите на помош од ИПА II;

(v) обезбедува дека сите тела во склоп на оперативната структура кои се вклучени во спроведувањето на акциите одржуваат или посебен сметководствен систем или соодветна сметководствена кодификација за сите трансакции поврзани со акцијата;

(vi) обезбедува дека НАО ги прима сите потребни информации за постапките и верификациите на управување извршени во врска со расходот;

(vii) воспоставува сметководствен систем на пресметковна основа кој ги запишува и зачувува, во електронска форма, сметководствените евиденции за секоја акција/активност и кој ги поддржува сите податоци потребни за изготвување на барање за плаќање и годишен финансиски извештај или изјава, извршува финансиски обврски и исплати и го следи спроведувањето на акцијата;

(viii) воспоставува систем за навремено известување за нерегуларностите и за ефективни и соодветни мерки за спречување измама, земајќи ги предвид идентификуваните ризици;

(ix) воспоставува систем за признавање на сите неисплатени износи и за зачувување во книгата на должници на сите такви долгови, вклучително нерегуларности пред нивното примање.

(x) потврдува дека настанатиот расход, кој е платен и пријавен кај НАО соодветствува со применливото национално законодавство и она на Унијата, програмата, условите за поддршка на акцијата и условите на договорот, стоките или услугите се доставени, а барањата за исплата од примателот се точни.

Овие проверки на управувањето покриваат административни, финансиски, технички и физички аспекти на секоја акција и вклучуваат:

- целокупна административна проверка на придружните документи во однос на секоја финансиска обврска и исплата;
- физички верификации на самото место, чии фреквенции и опсег се земаат во предвид, *меѓу другото*, типот на акција, износот на вклучениот јавен расход и нивото на идентификуван ризик;

(xi) обезбедува внатрешна ревизија на телата во склоп на оперативната структура;

(xii) обезбедува усогласеност со барањата за информации, публицитет, транспарентност, видливост и комуникација како што е наведено во членови 23 и 24 на оваа рамковна спогодба;

(в) Телата во склоп на оперативната структура евидентираат спогодби помеѓу нив, формално, во писмена форма. Раководителите на овие тела се јасно назначени и се одговорни за доделените задачи. Корисникот на ИПА II им овозможува да ги извршуваат нивните обврски и одговорности. Тие имаат одговорност кон раководителот на оперативната структура, каде што е применливо.

**Клаузула 5 Ревизорско тело**

(1) Корисникот на ИПА II обезбедува ревизорско тело кое е независно од НИПАК, НАО, управувачката структура и оперативната(-ите) структура(-и) и на кое му е осигурена потребната финансиска самостојност. Тоа соодветствува со меѓународно признатите ревизорски стандарди. Раководителот на ревизорското тело е назначен од корисникот на ИПА II. Таа/тој поседува соодветна надлежност, знаење и искуство во областа на ревизијата за да ги извршува бараните задачи.

(2) Ревизорското тело врши ревизии на управувачкиот(-ите) и контролниот(-ите) систем(-и), на акциите, трансакциите и на годишните сметки во согласност со меѓународно признатите ревизорски стандарди и во согласност со ревизорската стратегија. Понатамошните насоки и дефиниции од Комисијата може да ги надополнат тие стандарди.

(3) На одговорност на неговиот раководител, ревизорското тело ги извршува, особено, следниве функции и ги презема следниве одговорности:

(а) подготвува ревизорска стратегија на тригодишна основа, следејќи го образецот во Анекс Е кон оваа спогодба, која се ажурира на годишна основа. Ревизорската стратегија ја утврдува ревизорската методологија, методите на земање примероци за ревизии на акции и трансакции и планирањето на ревизии. Ревизиите се насочени кон проверување на:

(i) целосноста, точноста и веродостојноста на годишните финансиски извештаи или изводи и годишни финансиски извештаи;

(ii) ефикасно и ефективно функционирање на системите за управување, контрола и надзор;

(iii) законитост и регуларност на настанати трансакции.

Ревизорското тело ја поднесува ревизорската стратегија за следните три години до крајот на ноември секоја година до Комисијата со копија до НАО. Таму каде што заедничкиот систем за управување и контрола се применува на повеќе од една програма, може да се подготви единствена ревизорска стратегија за засегнатите програми или акции.

(б) изготвува и поднесува до Комисијата и до Владата на Република Македонија, со копија до НИПАК и до НАО, извештаи и мислења, како што следи:

(i) до 15 март секоја година, **годишно ревизорско мислење** во согласност вториот потстав од член 60(5) од Финансиската регулатива и следејќи го образецот утврден во Анекс Д кон оваа спогодба, за годишните финансиски извештаи или изводи и годишни финансиски извештаи за претходната финансиска година, покривајќи ја нивната целосност, точност и веродостојност и за функционирањето на системот за управување, контрола и надзор и законитоста и регуларноста на настанати трансакции;

(ii) до 15 март секоја година, заедно со годишното ревизорско мислење, **годишен извештај за ревизорска активност** следејќи го образецот во Анекс Г кон оваа спогодба и утврдувајќи ги наодите од ревизиите извршени во согласност со ревизорската стратегија за време на засегнатиот период и поткрепувајќи го годишното ревизорско мислење. Годишниот извештај за ревизорска активност утврдува, меѓу другото, какви било недостатоци сретнати во системите за управување, контрола и надзор и какви било корективни мерки, преземени или планирани од НАО, Националниот фонд и/или засегнатите оперативни структури;

(iii) **мислење за каква било завршна финансиска изјава за расходи** кој НАО го поднел до Комисијата за затворање на која било програма или кој било дел од истата. Тоа мислење ќе обрати внимание на важноста на крајното барање за исплата и точноста на финансиската информација. Каде што е соодветно, завршниот извештај за ревизорска активност го поддржува мислењето. Мислењето за која било завршна финансиска изјава за расходи го следи образецот наведен во Анекс Ѓ кон оваа спогодба. Ревизорското тело го испраќа мислењето во рок од три месеци од поднесувањето на соодветната завршна финансиска изјава за расходи од НАО.

(в) Дополнителни посебни барања за ревизорската стратегија и/или извештаите и мислењата споменати во претходната точка б) може да се утврдат во Секторските спогодби или Спогодбите за финансирање.

## АНЕКС Б

## РАМКА НА ВНАТРЕШНА КОНТРОЛА

**Стандарден список на области и сродни барања, како што е наведено во точка (а) од член 12(3)**

**1. Контролна средина**

(а) Етика и политика на интегритет

- покажување заложби од организацијата за етички вредности и вредности на интегритет
- обезбедување култура на однесување за организацијата побарана од највисокото раководство се подразбира во склоп на целата организација
- обезбедување дека постапките постојат за идентификување и избегнување судир на интереси

(б) Надзор од страна на раководството на задачите делегирани на подредените лица

- обезбедување дека постапките и структурите на надзор се развиени, вклучувајќи известување од подредените субјекти
- обезбедување дека одговорноста е поддржана од проактивен и континуиран надзор

(в) Воспоставување на структури, хиерархиски нивоа на известување и органи и одговорности

- обезбедување дека структурите се дефинирани и воспоставени на сите нивоа на начин на кој се овозможува достигнување на припишаните цели и дека задачите и функциите на субјектите се соодветно распределени
- обезбедување дека сите субјекти и индивидуи имаат соодветна правна основа и целосно правно овластување да ги извршуваат нивните припишани задачи и функции
- обезбедување дека хиерархиските нивоа на известување се креирани во склоп и помеѓу субјектите за да гарантираат потребен проток на информации за управување на активностите на секој субјект и да овозможат отчетност за сите нивоа на организација
- обезбедување дека органот и нивото на одговорност се дефинирани и припишани врз основа на покажаната надлежност и распределените задачи:

  (i) Повисоки раководни структури– имаат овластување над значајни одлуки, прегледува раководни задачи, утврдуваат наредби, насоки и контрола за да овозможи раководството и останатиот кадар да ги разберат и да ги спроведат нивните одговорности за внатрешна контрола

  (ii) Раководни структури – го водат и олеснуваат спроведувањето на наредбите и инструкциите на повисоките раководни структури на нивното соодветно ниво на субјект

  (iii) Персонал – ги разбира стандардите на однесување на субјектите, проценетите ризици кон целите и поврзаните контролни активности на нивни соодветни нивоа, очекуваниот проток на информации и

комуникација и активностите на следење соодветни на нивното постигнување на целите

(iv) Надворешни соработници - се придржуваат кон дефиницијата на раководните структури за опсегот на овластување и одговорност за сите ангажирани надворешни лица

(г) Планирање на кадар, регрутирање, задржување, обука и оценување

- обезбедување дека соодветните броеви и квалитет на кадарот се расположливи на сите нивоа за да ги достигнат целите
- обезбедување дека кај ниеден член на персоналот нема сомнеж во однос на нивните одговорности во поглед на достигнување на поставените цели
- обезбедување дека мисијата, описите на работата, итн. се ажурирани и се познати на целокупниот кадар
- обезбедување дека кадарот на „чувствителни работни места" е идентификуван и дека соодветните контроли (вклучително, каде што е соодветно, политики на ротирање) се применети на „чувствителните работни места"

(д) Отчетност за распределени задачи и одговорности

- утврдување мерки за успешност, стимулации и други награди соодветни на сите нивоа, земајќи го предвид постигнувањето на целите
- обезбедување постојана евалуација на достигнувањата на кадарот на сите нивоа и спроведување на соодветни дополнителни евалуации, на пример во однос на награда или дисциплински активности
- обезбедување дека притисокот во организацијата е применет на позитивна основа, со цел да обезбеди достигнување на целите, а негативни притисоци, на пример во однос на цели, кои е нереално да се достигнат или цели кои би предизвикале конфликтна ситуација, се избегнуваат

**2. Управување со ризик**

(а) Поставување на цел

- обезбедување дека целите се поставени на сите нивоа со доволна јасност да овозможат идентификација и проценка на ризици поврзани со целите
- обезбедување дека *оперативните цели* овозможуваат јасен фокус кој дозволува распределба на потребните ресурси за достигнување на посакуваните цели на успешност
- обезбедување дека *целите на надворешно и внатрешно известување* опфаќаат аспекти на веродостојност, навременост и транспарентност на извештаите
- обезбедување дека *целите на усогласеност* покажуваат дека сите активности се спроведени во согласност со применливите правила и прописи

(б) Идентификација на ризик, процена и одговор

- обезбедување дека ризиците се детално идентификувани, на сите нивоа и дека идентификацијата на ризик ги опфаќа сите значајни внатрешни и надворешни фактори на субјектот

– обезбедување дека е спроведена соодветна процена на ризикот, по идентификацијата на ризикот, вклучително и процена на веројатноста и ефектот на идентификуваните ризици

– обезбедување дека раководните структури дефинираат и спроведуваат соодветен одговор на ризикот на идентификуваните и проценетите ризици за да се намали каков било негативен ефект врз достигнувањето на целите

(в) Ризик од измама

– обезбедување дека се зема предвид можноста за измама и нерегуларности кога се проценуваат ризиците за достигнување на целите

– обезбедување дека нерегуларностите забележани од организацијата се соодветно пријавени и следени, вклучително и заштита за „сигнализатори“

(г) Идентификација и процена на промените кои влијаат на системот на внатрешни контроли

– обезбедување дека раководните структури ги идентификуваат и проценуваат важните промени, внатрешни и надворешни, кои може да влијаат на ефективноста на внатрешните контроли и имаат ефект врз достигнувањето на целите на организацијата

**3. Контролни активности**

(а) Избор и развој на контролни активности

– обезбедување дека контролните активности кои придонесуваат за намалување на ризиците при постигнувањето на целите се идентификувани и развиени на сите нивоа на организацијата

– обезбедување дека единственото раководно лице дава отчет за сите аспекти на трансакција во случаите на финансиски обврски или исплати доверени на трети страни

– обезбедување дека контролните активности го вклучуваат, *меѓу другото*, следново:

(i) Пред да се одобри трансакцијата, треба да се проверат аспектите на оваа трансакција од барем еден член од персоналот, кој ќе биде различен од оној/оние кој/кои ја иницирале трансакцијата. За ист документ исто лице не може да врши започнување и верификација (начелото на четири очи).

(ii) Правила за секој тип на набавка и повик за грантови кои обезбедуваат соодветна правна рамка за сите такви процеси на финансиска обврска

(iii) Постапки, вклучувајќи контролен список, за секој чекор на набавка и повици за грантови (на пр. технички спецификации, комитети за евалуација, известување за исклучоци итн.) кои обезбедуваат дека на секој член на персоналот му се јасни одговорностите за неговите одговорности во овие области

(iv) Постапки и правила на публицитет кои обезбедуваат дека се исполнети законодавните барања

(v) Постапки на плаќање, вклучително постапки за потврда на испораката, и/или условите на подобност, „на лице место“ доколку е потребно, кои

обезбедуваат дека плаќањата се извршени само за оправдани барања за плаќање, кои ги исполнуваат сите договорни барања

(vi) Постапки за следење на доделување на кофинансирање, кои обезбедуваат дека се исполнети законските барања

(vii) Буџетски постапки за обезбедување достапност до финансиски средства во сите случаи, кои гарантираат дека организацијата може да ги исполни нејзините договорни обврски

(viii) Постапки за континуитет на операциите, кои обезбедуваат дека се идентификувани значајни ризици на континуитетот (на пр. во однос на губиток на податоци, отсуство на поединци итн.) и дека се воведени планови за непредвидливи ситуации

(ix) Сметководствени постапки кои обезбедуваат целосно, точно и транспарентно сметководство, кое ги следи меѓународно признатите сметководствени начела

(x) Постапки на порамнување кои обезбедуваат дека секогаш кога е потребно салдата се порамнети наспрема информацијата на трета страна

(xi) Известување за исклучоци, *меѓу другото*, исклучоци кај нормалните постапки кои се одобрени на соодветно ниво, неодобрени исклучоци и неуспешни контроли, доколку се идентификувани, кои обезбедуваат разликите од нормалните постапки секогаш да бидат забележани и запишани, како и прегледани на соодветни нивоа

(xii) Архивирање на постапки, кое обезбедува дека документите ќе бидат достапни за преглед за време на бараните периоди за кои тие треба да бидат зачувани

(xiii) Раздвојување на обврските кое обезбедува дека различните задачи во текот на иста операција се распределени на различен персонал за да се обезбедат автоматски вкрстени контроли

(б) Активности за безбедносна контрола

- обезбедување соодветни безбедносни постапки (ИТ и слично) дека средствата и податоците се чуваат на безбедно од неодобрено влијание и физичка штета
- обезбедување дека соодветните права на пристап се воведени и во однос на физичкиот пристап и во однос на електронскиот пристап на сите нивоа

(в) Политики и постапки поврзани со контролни активности

- обезбедување дека пишаните политики и постапки постојат и дека го воспоставуваат на сите нивоа она што е очекувано и ги специфицираат деталните акции
- обезбедување дека постои јасна одговорност и надлежност за извршување на контролните активности
- обезбедување дека политиките и постапките го вклучуваат времето кога некоја контролна активност или корективна активност треба да се изврши
- обезбедување дека при вршењето на контролна активност прашањата идентификувани како последователна активност се соодветно испитани и е преземена корективна акција

– обезбедување дека контролната активност е спроведена од стручен кадар, притоа со континуиран фокус на ризиците кои треба да се намалат со активноста

– обезбедување дека раководните структури и повисоките раководни структури, каде што е соодветно, повторно ги проценуваат политиките и постапките, на периодична основа, како и поврзаните контролни активности за постојана релевантност и ефективност

**4. Информации и комуникација**

(а) Информација за поддршка на функционирањето на внатрешните контроли

– обезбедување дека процесите се воспоставени на сите нивоа за да се идентификува информацијата која е потребна и очекувана за поддршка на функционирањето на другите компоненти на внатрешна контрола и достигнувањето на целите на организацијата

– обезбедување дека информацијата е добиена од сите веродостојни извори, вклучително внатрешни и надворешни извори

– обезбедување дека информацијата е добиена од веродостојни извори и обработена во значајна, изводлива информација која ги исполнува дефинираните барања за информација

– обезбедување дека произведената информација е навремена, актуелна, прецизна, точна, целосна, достаточна, пристапна, заштитена и проверена, како и зачувана во случај да биде искористена при проценатa на внатрешните контроли и достигнувањето на целите

(б) Внатрешна комуникација

– обезбедување дека процесите се воспоставени за да ги пренесуваат потребните информации, со цел да му се овозможи на цел персонал, вклучително и раководните структури, да ги разберат и спроведат нивните одговорности во врска со внатрешната контрола

– обезбедување дека постои комуникација меѓу повисоките раководни структури и другите нивоа на организацијата, така што повисоките раководни структури ја имаат информацијата која е потребна да ја извршат нивната улога во однос на целите на организацијата

– обезбедување дека се воспоставени одделни комуникациски канали, како на пр. жешки линии за „сигнализатори“ и служат како одбранбен механизам од грешки за да овозможат анонимна или доверлива комуникација кога нормалните канали се нефункционални или неефективни

– обезбедување дека избраниот метод на комуникација го зема предвид времето, примателот и природата на информацијата

(в) Надворешна комуникација

– обезбедување дека се воспоставени процесите за пренесување на соодветната информација во соодветен формат и навремено, до надворешни субјекти, вклучително Европската комисија, Европскиот суд на ревизори, итн.

– обезбедување на дојдовни комуникациски канали со цел овозможување влез на надворешни субјекти, кои обезбедуваат веродостојни информации за сите нивоа на организацијата, вклучително и повисоките раководни структури

- обезбедување дека веродостојните информации од надворешни субјекти, вклучително Европската комисија, Европскиот суд на ревизори итн., доаѓаат до соодветните нивоа на организацијата, вклучително повисоките раководни структури
- обезбедување дека се воспоставени одделни комуникациски канали, на пр. во случаи на поткажување или „сигнализирање“ и овозможуваат анонимна или доверлива комуникација до нивото на повисоките раководни структури
- обезбедување дека методот на комуникација го зема предвид времето, примателот и природата на информацијата, како и законодавни и регулативни барања и очекувања.

**5. Следење на рамката за внатрешна контрола[1]**

(а) Тековно и посебно следење

- обезбедување дека тековното и посебно следење е развиено и извршено за да утврди дека компонентите на внатрешна контрола се присутни и функционални на сите нивоа
- обезбедување дека повисоките раководни структури се снабдени со резултати од функционирањето на нивните системи на подредените нивоа
- обезбедување дека тековното следење е спроведено од страна на одговорните раководни структури на ниво на секој субјект во организацијата
- обезбедување дека е извршено редовно посебно следење од страна на функцијата за внатрешна ревизија за да се снабдат повисоките раководни структури со независен преглед на подредените системи

(б) Процена, запишување и пренесување на недостатоците на внатрешната контрола

- обезбедување дека одговорните раководни структури и повисоки раководни структури, како што е соодветно, ги проценуваат резултатите од тековното и посебното следење
- обезбедување дека недостатоците се пренесени до субјектите одговорни за преземање корективна акција и до повисоките раководни структури, како што е соодветно
- обезбедување дека раководните структури и повисоките раководни структури, како што е соодветно, следат дали недостатоците се соодветно поправени и во склоп на утврдените рокови.

---

[1] Активноста на следење проценува дали се присутни контролите во секоја од петте компоненти на внатрешна контрола и дали функционираат како што е предвидено, доколку контролната активност одговара на посебните ризици. Во склоп на организацијата, може да се земе предвид надзор од страна на линиското раководство како контролна активност и преглед, на пример, од страна на функцијата за контрола на квалитет како активност за следење.

## АНЕКС В

### Образец Изјава за управување[1]

Јас, долупотпишаниот (*презиме, име, титула или функција)*, Национален координатор за авторизација на Република Македонија, за програмата (*име на програмата, ЦЦИ*), врз основа на спроведувањето на (*име на програмата*) во текот на годината (*година*), врз основа на сопствено убедување и сите информации кои ми се на располагање, вклучувајќи ги и резултатите од мојот директен надзор и работата на внатрешната ревизија. Исто така, од ревизиите и контролите во врска со расходот вклучен во барањата за плаќање поднесени до Комисијата во текот на годината (*година*), а земајќи ги предвид моите обврски во согласност со Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата, а особено член 9 од неа

изјавувам дека:

- информациите во годишните завршни извештаи или изјави се правилно претставени, целосни и прецизни во согласност со член 23(1)(б) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата;
- расходот внесен во годишните финансиски извештаи или изјави беше искористен за целта за која што беше наменет, во согласност со Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата и начелото за здраво финансиско управување[2];
- раководните структури и контролниот систем[3], воспоставен за програмата ги дава потребните гаранции во однос на законитоста и регуларноста на настанатите трансакции.
- Го надгледував работењето на системот за внатрешна контрола[4] во врска со спроведувањето на помошта од ИПА II и во врска со Спогодбата за финансирање [реф. од СФ].

Потврдувам дека неправилностите идентификувани во завршните извештаи од ревизијата или контролата во врска со финансиската година во согласност со клаузула 5(2) од Анекс А кон Рамковната спогодба, се соодветно третирани во согласност со Клаузула 2(4)(е) од Рамковната спогодба. Каде што е потребно, се преземаа последователни мерки за недостатоците во раководниот и контролниот систем, наведени во тие извештаи или пак се во тек, со оглед на следниве побарани поправни акции: ….. (доколку е соодветно наведете кои поправни акции сè уште се во тек, до датумот на потпишување на изјавата).

---

1 Во согласност со член 9(4) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата

2 Начелото на здраво финансиско управување се состои од начелата на економичност, ефикасност и ефективност. Начелото на економичност налага ресурсите кои се користат да бидат достапни во догледно време, во соодветна количина и квалитет и по најдобра цена. Начелото на ефикасност се однесува на најдобриот однос помеѓу употребените ресурси и постигнатите резултати. Начелото на ефективност се однесува на остварување на поставените цели и постигнување на планираните резултати. (член 30 од Регулатива (ЕУ, Евроатом) бр. 966/2012)

3 Структурите и органите наведени во член 7(1) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата, воспоставени од страна на корисникот на ИПА II и управувачката структура наведена во член 7(2) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата, воспоставена од страна на НАО.

4 Оперативната структура и управувачката структура

Исто така, потврдувам дека расходот кој е предмет на тековна процена за неговата законитост и регуларност е исклучен од изјавата за расход, како и од финансиските изјави кои чекаат заклучок од проценката, за можно вклучување во барањето за плаќање во последователната година.

Исто така потврдувам дека се во функција ефективни и сразмерни мерки против измама и истите ги земаат предвид идентификуваните ризици и дека немам информации за каков било скриен проблем кој би можел да биде штетен по угледот или финансиските интереси на Унијата.

(Место и датум на издавање)

_____

Потпис

(Име и звање или функција на Националниот координатор за авторизација)

## АНЕКС Г

## Образец Годишен извештај за ревизорска активност[1]

упатено до

– Европската Комисија, Генерален Директорат
– Владата на Република Македонија
– примерок за националниот ИПА координатор (НИПАК) на Република Македонија и
– примерок за националниот координатор за авторизација (НАО) на Република Македонија

### 1. ВОВЕД

1.1 Детали за одговорното ревизорско тело и други тела кои се вклучени во подготовката на овој извештај.

1.2 Референтен период (т.е. годината) и опсег на ревизиите (вклучително расходот пријавен до Комисијата за предметната година).

1.3 Идентификација на секторската(-ите)/политичката(-ите) област(-и) покриени со извештајот и на нејзината(-ите) оперативна(-и) и управувачка(-и) структура(-и).

1.4 Опис на преземените чекори за да се подготви извештајот и да се изготви ревизорското мислење.

### 2. ЗНАЧИТЕЛНИ ПРОМЕНИ ВО СИСТЕМИТЕ ЗА УПРАВУВАЊЕ И КОНТРОЛА

2.1 Детали за сите позначителни промени во системите за управување и контрола и потврда за негова усогласеност со член 7 од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата, врз основа на ревизорската работа спроведена од страна на ревизорското тело според член 12 од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата.

2.2 Датумите од кои овие промени се применуваат, датумите за пријавување на промените до ревизорското тело, како и влијанието на овие промени врз ревизорската работа треба да се посочат.

### 3. ПРОМЕНИ НА РЕВИЗОРСКАТА СТРАТЕГИЈА

3.1 Детали за какви било промени кои се направиле или се предложени да се направат на ревизорската стратегија и причините за нив. Особено, наведете каква било промена на методот за земање примероци користен за ревизија на операциите (в. став 5 подолу).

3.2 Ревизорското тело прави разлика помеѓу промените направени или предложени во доцна фаза, кои не влијаат на извршената работа во текот на референтниот период и промените направени во текот на референтниот период, кои влијаат на ревизорската работа и резултатите.

[1] Во согласност со член 12(3) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата

Само промените споредени со претходната верзија на ревизорската стратегија се вклучени.

**4. СИСТЕМСКИ РЕВИЗИИ**

4.1 Детали за телата кои извршиле системски ревизии, вклучително самото ревизорско тело.

4.2 Табела со краток преглед на извршените ревизии, со наведување на ревидираните органи/тела, проценатa на клучните барања за секој орган/тело, покриените прашања[2] и споредба со планирањето на ревизијата. Краткиот преглед ја вклучува програмата (назив и ЦЦИ-број), органот/телото кој ги извршил системските ревизии, датумот на ревизијата, опсегот на ревизијата вклучително ограничувањата на опсегот, како и органите/телата каде се извршила ревизија. Хоризонталните тематски ревизии се исто така наведени во овој дел.

| **Период на ревизија** | **1. Програма (ЦЦИ-број и наслов)** | **2. Ревизорско тело[3]** | **3. Тело(-а) во кое(-и) се врши ревизија** | **4. Датум на ревизија[4]** | **5. Опсег на ревизија[5]** | **6. Основни наоди и заклучоци** | **7. Проблеми од систематски карактер и преземени мерки** | **8. Процене финансиск ефект (доколку е применлив** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | | |
| | | | | | | | | |
| | | | | | | | | |

4.3 Опис на основата за избор на ревизии во контекст на ревизорската стратегија. Направено е упатување кон применливата ревизорска стратегија, попрецизно кон методологијата за процена на ризик и резултатите кои водат кон воспоставување на посебен план за системска ревизија. Во случај да е направено ажурирање на проценатa на ризикот, истото е опишано во точка 3 погоре и ги покрива промените на ревизорската стратегија.

4.4 Доколку е потребно, следниов дел може да содржи понатамошни детали како дополнение на табелата погоре, кои се однесуваат на:

4.4.1 Опис на основните наоди и заклучоци извлечени од ревизорската работа за раководните и контролните системи и нивното функционирање, вклучително достаточноста на контролите на раководството, постапките на сертификација и

---

2 Прашањата треба да соодветствуваат на оние наведени во ревизорската стратегија (но не исклучително), како на пр. проверка на квалитетот на раководството, вклучително во врска со почитувањето на правилата за јавни набавки, правилата за државна помош,еколошките барања, еднаквите можности, спроведувањето на инструментите за финансиски инженеринг, ефективноста на ИТ-системите, известување за повлекувања и поврат на средства, спроведување на процена на ризикот од измама; веродостојноста на податоците поврзани со индикаторите и патоказите и за напредокот на програмата во достигнување на нејзините цели.

3 Индикација на телата, кои ги извршиле системските ревизии, вклучително самото ревизорско тело.

4 Датум на ревизорската работа на терен.

5 Органи во кои се врши ревизија, во кои се врши хоризонтална тематска ревизија, ограничувања на опсегот ...

евиденцијата на ревизијата, соодветното издвојување на функциите и усогласеноста со барањата и политиките на Унијата и

4.4.2 Детали за тоа дали одредени идентификувани проблеми се сметаат за проблеми од системски карактер и за преземените мерки, вклучително квантификација на нерегуларниот расход и какви било поврзани финансиски исправки.

4.5 Опис (доколку е применливо) на специфични недостатоци поврзани со управувањето на финансиските инструменти, забележани во текот на системските ревизии и за дополнителните мерки од страна на националните органи за овие недостатоци да се поправат.

4.6 Ниво на добиена гаранција по системските ревизии (ниска/просечна/висока) и оправданост.

## 5. РЕВИЗИИ НА ПРИМЕРОЦИ НА ТРАНСАКЦИИ

5.1 Органи/тела кои ги извршиле ревизиите на примероци, вклучувајќи го ревизорското тело.

5.2 Опис на применетата методологија за земање примероци и информации во однос на тоа дали методологијата е во согласност со ревизорската стратегија.

5.3 Показател на параметрите кои се употребени за земање статистички примероци, нивото на материјалност, нивото на доверба, очекуваната стапка на грешки која е применета, пресметка на примерокот кој се бара и на интервалот, единицата за земање примероци, бројот на единици за земање примероци во населението, бројот на единици за земање примероци кои, всушност, се ревидирани.

5.4 Усогласување на расходот пријавен до Комисијата во финансиската година со расходот од кој е земен примерок. Елементите за усогласување вклучуваат негативни елементи каде што во финансиската година има направено финансиски корекции, како и разликите помеѓу износите пријавени во евра и износите во национална валута, каде што е соодветно.

5.5 Кога има негативни елементи, потврда дека биле третирани како одделно население.

5.6 Во случај на земање нестатистички примероци, да се наведат причините за употреба на методот во согласност со член 12(2) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата, процентот на акции/операции/расходи опфатени преку ревизии, чекорите кои се преземени за да се гарантира дека примерокот е земен по случаен избор (и неговата претставителност) и да се обезбедат доволни димензии на примерокот за да му се овозможи на ревизорското тело да изготви важечко ревизорско мислење. Предвидената стапка на грешки се пресметува и во случај на земање нестатистички примероци.

5.7 Табелата со кратка содржина (види подолу), расчленета по програма, каде што е применливо, која го наведува прифатливиот расход пријавен до Комисијата во текот на годината, износот на ревидираниот расход и процентот на ревидиран расход во врска со вкупниот прифатлив расход пријавен до Комисијата за последната година, како и вкупниот број на единици за земање примероци во населението и бројот на единици за земање примероци кои, всушност, се ревидирани за случајниот примерок.

Доколку е применливо, информациите во однос на статистичкиот примерок по случаен избор се издвоени од информациите во однос на другите примероци (на пример дополнителни примероци во врска со ризик).

5.8 Анализите на основните резултати од ревизиите (избрани и ревидирани примероци, заедно со соодветниот износ и видовите[6] на грешка по операција) како и природата[7] на пронајдени грешки, темелни причини и предложените корективни мерки, вклучувајќи ублажување на тие грешки во иднина.

5.9 Детали за најверојатната стапка на грешки (вкупна стапка на грешки[8]) и, во случајот на метод на земање статистички податоци, горната граница на стапката на грешка како резултат на ревизии на операциите и износот на откриените неправилни расходи и стапката на грешка која произлегува од ревидираниот случаен примерок.

5.10 Споредба на вкупната стапка на грешка со утврденото ниво на материјалност, со цел да се утврди дали населението е материјално неточно или не. Доколку е така, да се анализира значењето на вкупната стапка на грешка за ревизорското мислење и да се поднесе извештај за препорачаните корективни мерки.

5.11 Исправките во врска со тековната година кои ги спроведува оперативната структура/ управувачката структура пред да ги достави завршните декларации за расход и финансиски изјави до Комисијата и кои произлегуваат од ревизиите на операции[9], вклучувајќи рамна стапка и екстраполирани исправки.

5.12 Преостанатата вкупна стапка на грешка[10] по спроведувањето на гореспоменатите исправки и значење за ревизорското мислење.

5.13 Информации во однос на резултатите од ревизијата на дополнителен примерок (на пример, врз основа на ризик), доколку има.

5.14 Информации во однос на следење на неправилностите, вклучително преглед на претходно пријавени преостанати стапки на грешки, како резултат на сите последователни корективни акции.

5.15 Детали во однос на тоа дали некои откриени проблеми се сметаат дека се од системска природа и преземените мерки, вклучувајќи квантификација на неправилниот расход и кои било поврзани финансиски исправки.

5.16 Опис (каде што е применливо) на специфични недостатоци или неправилности поврзани со финансиските инструменти. Каде што е применливо, показател на стапката на грешка на примерокот за ревидирани финансиски инструменти.

5.17 Анализа на првичните резултати од ревизиите на негативните елементи, вклучувајќи заклучоци за тоа дали ревидираните негативни елементи одговараат на одлуките на земјата или на Комисијата и дали се усогласени со износите вклучени во сметките за износи кои биле повлечени и надоместени во текот на годината и износи кои треба да се надоместат до крајот на годината.

---

6 Случајни, системски, со аномалии

7 На пример: подобност, јавни набавки, државна помош

8 Како што е дефинирано во член 28(14) од Делегирана регулатива (ЕУ) бр. 480/2014 на Комисијата.

9 Ова се однесува и на исправките на ревидираните единици на примероци и на исправките спроведени како резултат на вкупната стапка на грешка.

10 Вкупните грешки минус исправките наведени во став 5.11, поделени со вкупното население.

5.18 Заклучоци извлечени од резултатите од ревизиите во поглед на ефикасноста на системот за управување и контрола.

## 6. РЕВИЗИИ НА ГОДИШНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ИЛИ ИЗЈАВИ/ГОДИШНИ СМЕТКИ

6.1 Показател на органите/телата кои извршувале ревизии на годишните финансиски извештаи или изјави/годишни сметки.

6.2 Опис на пристапот кон ревизијата кој е употребен за да се потврдат елементите на годишните финансиски извештаи или изјави/годишни сметки дефинирани во член 12(2) и член 23(1)(б) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата.

6.3 Показател на заклучоците извлечени од резултатите од ревизиите во однос на комплетноста, точноста и веродостојноста на декларацијата за расход и финансиските изјави, вклучувајќи показател за финансиските исправки направени и одразени во декларацијата за расход и финансиски изјави како следење на резултатите од ревизијата на трансакциите/активностите.

6.4 Показател за тоа дали некои идентификувани проблеми се смета дека се системски по природа, како и за преземените мерки.

## 7. СЛЕДЕЊЕ НА РЕВИЗОРСКАТА АКТИВНОСТ ОД ПРЕТХОДНИТЕ ГОДИНИ

7.1 Информации за следењето на неизвршени препораки за ревизија и за следење на резултатите од ревизиите на системи и ревизиите на трансакции/активности (вклучувајќи ги ревизиите направени во однос на дополнителниот примерок) во претходните години.

7.2 Последователни случаи кои влијаат на претходното мислење и претходниот годишен извештај за ревизорска активност според член 12(3) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата.

## 8. ДРУГИ ИНФОРМАЦИИ

8.1 Информации за пријавена измама и сомневања за измама, заедно со преземените мерки.

8.2 Последователни настани кои се случиле по поднесувањето на декларацијата за расход и финансиски изјави и пред пренос на годишниот извештај за ревизорска активност според член 12(3) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата до Комисијата и кои се земени предвид при утврдување на нивото на гаранција и мислење на ревизорското тело.

8.3 Во овој оддел прикажани се информации за кои ревизорското тело смета дека се соодветни и важни за да ги достави до Комисијата, особено за да го оправда мислењето за ревизијата.

## 9. ЦЕЛОКУПНО НИВО НА ГАРАНЦИЈА

9.1 Објаснување за тоа како целокупното ниво на гаранција за исправно функционирање на системот за управување и контрола е добиено од комбинација на резултатите на ревизиите на системи и ревизии на активности.

9.2 Кога вкупната стапка на грешка во врска со расходот пријавен во побарувањата за плаќање во дадена година е над нивото на материјалност, се анализира неговото значење и се оценува дали ова покажува сериозен(-ни) недостаток(-ци) во функционирањето на соодветниот систем за управување и контрола во текот на годината. Каде што е соодветно, се земаат предвид резултатите на друга национална ревизорска работа или ревизорска работа на Унијата извршена во однос на годината.

9.3 Оценување на корективната акција која е потребна и од системска и од финансиска гледна точка.

9.4 Оценување на направените соодветни последователни прилагодувања и корективните мерки кои се преземени, како што се финансиски исправки вклучени во изјавата за расход и финансиските изјави и се оценува преостанатата стапка на грешка и потребата за какви било дополнителни корективни мерки потребни и од системска и од финансиска гледна точка.

10. ТАБЕЛА ЗА ПРИЈАВЕН РАСХОД И РЕВИЗИЈА НА ПРИМЕРОЦИ

| | | | А | Б | | В | Г | Д | | Ѓ | Е | Ж=Ѓ-Е | ЕЗ | ЗЖ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Финансиски средства | Упатување (ЦЦИ) | Програма | Расход пријавен до Комисијата што се однесува на годината[1] | Расходот што се однесува на финансиската година ревидиран врз основа на случаен примерок | | Вкупен број на единици во населението | Број на единици за земање примерок за случаен примерок | Износ и процент (стапка на грешка) на неправилен расход кај случаен примерок[2] | | Вкупна планирана стапка на грешка | Исправки спроведени како резултат на вкупната стапка на грешка | Преостаната вкупна стапка на грешка | Други ревидирани расходи[3] | Износ на неправилни расходи во друг примерок на расходи |
| | | | | Износ[4] | %[5] | | | Износ | % | % | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |

[1] Оваа колона одговара на „вкупниот износ на прифатлив расход влезен во сметководствените системи на управувачката структура вклучен во барањата за плаќањедоставени до Комисијата. Овој расход треба да одговара на бруто расходот вклучен во побарувањата за плаќање пријавени во однос на годината,пред да се направат какви било исправки како резултат на работата на ревизорското тело за истата година.

[2] Кога случајниот примерок опфаќа повеќе од еден фонд или програма, информацијата за износот и процентот (стапка на грешка) на неправилен расход е предвидена за целиот примерок и не може да се предвиди на ниво на програма/фонд.

[3] Расходи од дополнителен примерок и расходи за случаен примерок кои не се во референтната година (износ).

[4] Износ на ревидирани расходи.

[5] Процент на ревидирани расходи во однос на расходи пријавени до Комисијата во референтната година.

## АНЕКС Д

### Образец Годишно ревизорско мислење[1]

упатено до

- Европската Комисија, Генерален Директорат
- Владата на Република Македонија
- примерок за националниот ИПА координатор (НИПАК) на Република Македонија и
- примерок за националниот координатор за авторизација (НАО) на Република Македонија

**ВОВЕД**

Јас, долупотпишаниот, раководител на ревизорското тело на Република Македонија,независен во смисла на член 12(1) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата, извршив ревизорски постапки за функционирањето на системот за управување и контрола, на примерок на пријавени расходи и на сметките изготвени и под одговорност на националниот координатор за авторизација (НАО) во согласност со членови 7(2) и 11 од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата, во врска со програмата ..... [име на програмата, ЦЦИ број] (во понатамошниот текст „програмата"), со цел да се издаде ревизорско мислење во согласност со членови 12(3) и 23(2) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата. Ова ревизорско мислење е во согласност со следните стандарди .....[да се наведат меѓународните стандарди за ревизија кои се следени].

Исто така, ја оценив доследноста на декларацијата за управување која ја изготвува националниот координатор за авторизација (НАО) според член 9(4) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата, со оваа ревизорска работа.

**ПОЛЕ НА ПРИМЕНА НА РЕВИЗИЈАТА**

Ревизијата во однос на програмата беше извршена во согласност со ревизорската стратегија и земајќи ги предвид меѓународно прифатените стандарди за ревизија, со упатување кон годината (*година*), и пријавени во прикачениот годишен извештај за ревизорска активност согласно член 12(3) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата.

**Или**
Немаше ограничувања за полето на примена на ревизијата.

**Или**
Полето на примена на ревизијата беше ограничено на следните фактори:
(а) ...
(б) ...
(в) итн.

---

[1] Во согласност со член 12(3) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата

[Да се наведе секое ограничување на полето на примена на ревизијата, на пример секој недостаток на придружна документација, случаи на судски процеси и, во оддел Квалификувано мислење подолу, да се проценат износите на расходи и погодените придонеси од Унијата и влијанието на ограничувањето на полето на примена на ревизорското мислење.]

**МИСЛЕЊЕ**

**ВЕРОДОСТОЈНОСТ НА ГОДИШНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ИЛИ ИЗЈАВИ/ГОДИШНИ СМЕТКИ**

**Или**
*(Неквалификувано мислење)*

Врз основа на ревизорските постапки дадени погоре и во однос на програмата, јас имам разумна причина да бидам убеден дека:

– декларацијата за расходи и финансиски изјави дава вистинска и објективна слика,

Според моето мислење, извршената ревизорска работа не фрла сомнеж врз тврдењата направени во декларацијата за управување.

**Или**
*(Квалификувано мислење)*

Врз основа на ревизорските постапки дадени погоре и во однос на програмата, јас имам разумна причина да бидам убеден дека:

– декларацијата за расходи и финансиски изјави дава вистинска и објективна слика,

освен во следните аспекти: … ..... …[2].

Затоа, јас проценувам дека влијанието на квалификацијата(-ите) е [ограничено]/[значајно].

Тоа влијание одговара на …… [износ во ЕУР и %] од вкупниот пријавен расход. Како резултат на тоа, засегнатиот придонес на Заедницата изнесува ... [износ во ЕУР].

Според моето мислење, извршената ревизорска работа не фрла сомнеж врз тврдењата направени во декларацијата за управување, или

Според мене, извршената ревизорска работа фрла сомнеж врз тврдењата направени во изјавата за управување во однос на следните аспекти: ……..

**Или**
*(Спротивно мислење)*

Врз основа на ревизорските постапки дадени погоре и во однос на програмата, јас имам разумна причина да бидам убеден дека:

– декларацијата за расходи и финансиски изјави не дава вистинска и објективна слика,

---

[2] Во случај кога се засегнати системите за управување и контрола, да се наведе телото или телата и аспектот(-ите) на нивните системи кои не се усогласени со барањата и/или не дејствуваат ефикасно.

Спротивното мислење се заснова на .....[3]

Според мене, извршената ревизорска работа фрла сомнеж врз тврдењата направени во изјавата за управување во однос на следните аспекти: .....

[Ревизорскиот орган, исто така, без да влијае на мислењето, може да вклучува акцент на прашањето како што е утврдено со меѓународно прифатени стандарди за ревизија. Во исклучителни случаи може да се предвиди оградување од мислењето[4].]

## ЗАКОНИТОСТ И РЕГУЛАРНОСТ НА РАСХОДОТ И ФУНКЦИОНИРАЊЕ НА СИСТЕМИТЕ ЗА УПРАВУВАЊЕ И КОНТРОЛА

**Или**
*(Неквалификувано мислење)*

Врз основа на ревизорските постапки дадени погоре и во однос на програмата, јас имам разумна причина да бидам убеден дека:

– расходите за кои од Комисијата е побаран надомест се законски и регуларни,

– системите за управување и контрола кои се во сила правилно функционираат.

Според моето мислење, извршената ревизорска работа не фрла сомнеж врз тврдењата направени во декларацијата за управување.

**Или**
*(Квалификувано мислење)*

Врз основа на ревизорските постапки дадени погоре и во однос на програмата, јас имам разумна причина да бидам убеден дека:

– расходите за кои од Комисијата е побаран надомест се законски и регуларни,

– системите за управување и контрола кои се во сила правилно функционираат,

освен во следните аспекти (разјасни кој(-и) аспект(-и) даден(-и) погоре е(се) засегнат(-и): … .....[5].

Затоа, јас проценувам дека влијанието на квалификацијата(-ите) е [ограничено]/[значајно].

Тоа влијание одговара на …… [износ во ЕУР и %] од вкупниот пријавен расход. Како резултат на тоа, засегнатиот придонес на Заедницата изнесува ... [износ во ЕУР].

Според моето мислење, извршената ревизорска работа не фрла сомнеж врз тврдењата направени во декларацијата за управување, <u>или</u>

---

[3] Во случај кога се засегнати системите за управување и контрола, за секое тело и за секој аспект наведете ги причините за спротивно мислење.

[4] Овие исклучителни случаи треба да се поврзани со непредвидени, надворешни фактори надвор од надлежноста на ревизорското тело.

[5] Во случај кога се засегнати системите за управување и контрола, да се наведе телото или телата и аспектот(-ите) на нивните системи кои не се усогласени со барањата и/или не дејствуваат ефикасно.

Според мене, извршената ревизорска работа фрла сомнеж врз тврдењата направени во изјавата за управување во однос на следните аспекти: .....

**Или**
*(Спротивно мислење)*

Врз основа на ревизорските постапки дадени погоре и во однос на програмата, јас имам разумна причина да бидам убеден дека:

– расходите за кои од Комисијата е побаран надомест не се законски и регуларни,

– системите за управување и контрола кои се во сила не функционираат правилно.

Спротивното мислење се заснова на .....[6]

Според мене, извршената ревизорска работа фрла сомнеж врз тврдењата направени во изјавата за управување во однос на следните аспекти: .....

[Ревизорскиот орган, исто така, без да влијае на мислењето, може да вклучува акцент на прашањето како што е утврдено со меѓународно прифатени стандарди за ревизија. Во исклучителни случаи може да се предвиди оградување од мислењето[7].]

(Место и датум на издавање)

_____

Потпис
(Име и звање или функција на раководителот на именуваното ревизорско тело)

---

[6] Во случај кога се засегнати системите за управување и контрола, за секое тело и за секој аспект наведете ги причините за спротивно мислење.

[7] Овие исклучителни случаи треба да се поврзани со непредвидени, надворешни фактори надвор од надлежноста на ревизорското тело.

## АНЕКС Ѓ

### Образец Ревизорско мислење за завршна финансиска изјава за расход[1]

упатено до

- Европската Комисија, Генерален Директорат
- Владата на Република Македонија
- примерок за националниот ИПА координатор (НИПАК) на Република Македонија и
- примерок за националниот координатор за авторизација (НАО) на Република Македонија

**ВОВЕД**

Јас, долупотпишаниот, раководител на ревизорското тело на Република Македонија, функционално независен во смисла на член 12(1) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата, извршив ревизија на завршната изјава за расходи за програмата (да се наведе програмата- наслов, компонента, период, референтен (ЦЦИ) број), изготвена под одговорност на националниот координатор за авторизација (НАО) во согласност со член 9(4) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата за издавање на ревизорско мислење во согласност со член 12(4) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата. Ова ревизорско мислење е во согласност со следните стандарди .....[да се наведат меѓународните стандарди за ревизија кои се следени].

Јас сметам дека извршената ревизорска работа обезбедува разумна основа за моето мислење.

**ПОЛЕ НА ПРИМЕНА НА РЕВИЗИЈАТА**

Ревизијата беше извршена во согласност со член 17(1) од Рамковната спогодба (РС).

**Или**

Немаше ограничувања за полето на примена на ревизијата.

**Или**

Полето на примена на ревизијата беше ограничено на следните фактори:

(а) ...

(б) ...

(в) итн.

[Да се наведе секое ограничување на полето на примена на ревизијата, на пример секој недостаток на придружна документација, случаи на судски процеси и, во оддел Квалификувано мислење подолу, да се проценат износите на расходи и погодените

[1] Во согласност со член 12(4) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата

придонеси од Унијата и влијанието на ограничувањето на полето на примена на ревизорското мислење.]

**МИСЛЕЊЕ**

**Или**

*(Неквалификувано мислење)*

Врз основа на ревизијата дадена погоре и во однос на програмата, јас имам разумна причина да бидам убеден дека:

- износите одредени во завршната финансиска изјава за расходи и во крајното барање за исплата, во кое е вклучена изјавата, се оправдани и прифатливи,
- прикажаните финансиски информации се точни и
- расходите вклучени во завршната изјава за расходи се законски и регуларни

**Или**

*(Квалификувано мислење)*

Врз основа на ревизијата дадена погоре и во однос на програмата, јас имам разумна причина да бидам убеден дека:

- износите одредени во завршната финансиска изјава за расходи и во крајното барање за исплата, во кое е вклучена изјавата, се оправдани и прифатливи,
- прикажаните финансиски информации се точни и
- расходите вклучени во завршната изјава за расходи се законски и регуларни

освен во следните аспекти: … ..... ...[2].

Затоа, јас проценувам дека влијанието на квалификацијата(-ите) е [ограничено]/[значајно].

Тоа влијание одговара на …… [износ во ЕУР и %] од вкупниот пријавен расход.

Како резултат на тоа, засегнатиот придонес на Заедницата изнесува ... [износ во ЕУР].

**Или**

*(Спротивно мислење)*

Врз основа на ревизијата дадена погоре и во однос на програмата, јас имам разумна причина да бидам убеден дека:

- износите одредени во завршната изјава на расходи и во крајното барање за исплата, во кое е вклучена изјавата, не се оправдани и/или прифатливи,
- прикажаните финансиски информации не се точни и/или
- расходите вклучени во завршната изјава за расходи не се законски и регуларни

Спротивното мислење се заснова на .....[3]

---

[2] Во случај кога се засегнати системите за управување и контрола, да се наведе телото или телата и аспектот(-ите) на нивните системи кои не се усогласени со барањата и/или не дејствуваат ефикасно.

[3] Во случај кога се засегнати системите за управување и контрола, за секое тело и за секој аспект наведете ги причините за спротивно мислење.

[Ревизорскиот орган, исто така, без да влијае на мислењето, може да вклучува акцент на прашањето како што е утврдено со меѓународно прифатени стандарди за ревизија. Во исклучителни случаи може да се предвиди оградување од мислењето[4].]

(Место и датум на издавање)

_____

Потпис
(Име и звање или функција на раководителот на именуваното ревизорско тело)

4 Овие исклучителни случаи треба да се поврзани со непредвидени, надворешни фактори надвор од надлежноста на ревизорското тело.

## АНЕКС Е

## Образец Ревизорска стратегија[1]

### 1. ВОВЕД

1.1 Идентификација на програми (име и ЦЦИ) опфатени со ревизорската стратегија.

1.2 Идентификација на ревизорскиот орган одговорен за изготвување, следење и ажурирање на ревизорската стратегија и на сите други тела кои дале придонес.

1.3 Објаснување на постапката која е следена при изготвување, следење и ажурирање на ревизорската стратегија.

1.4 Спецификација на целокупните цели на ревизорската стратегија и чекорите кои се преземени за да се обезбеди усогласување со целите со сите ревизорски тела.

1.5 Објаснување на сите функции и одговорности на ревизорскиот орган, со упатување кон изјава за мисијата, повелба за ревизија или национално законодавство, каде што е применливо.

1.6 Потврда од ревизорскиот орган за неговата независност, во согласност со член 12(1) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата и неговата неопходна финансиска независност, во согласност со Клаузула 5(1) од Анекс А кон Рамковната спогодба.

### 2. ПРАВНА ОСНОВА И ПОЛЕ НА ПРИМЕНА

2.1 Показател на национална регулаторна рамка која влијае на ревизорскиот орган и неговите функции.

2.2 Потврда дека стратегијата ја опфаќа наредната година и двете последователни финансиски години.

### 3. ПРОЦЕНКА НА РИЗИК

3.1 Објаснување на целокупниот метод за проценка на ризик кој е следен, вклучувајќи: показател на факторите на ризик земени во предвид вклучувајќи ги тие за специфични тематски области опишани според став 4.2.3 даден подолу [заедно со целните процеси и проценки на процедурални и организациски промени, меѓу другото], употребениот начин на анализа на ризик, степенот до кој се земени предвид резултатите од претходните ревизии на телата и системите, опфаќајќи ја оперативната структура и управувачката структура.

3.2 Одредување на контролите, вклучувајќи ги нивниот дизајн, спроведување и операција на три нивоа:

- првото ниво на контрола извршено од административните структури на ИПА,
- второто ниво на контрола извршено од една страна, преку внатрешните системи на контрола и од друга страна, преку функција на внатрешна ревизија и

[1] Во согласност со член 12(2) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата

– високото ниво на следење, извршено преку функцијата на гаранција од страна на НАО.

3.3 Постапки за ажурирање на проценката на ризик.

## 4. МЕТОДОЛОГИЈА

4.1 Краток опис на методологијата за ревизија

Краток опис на главните чекори на ревизорската работа како што се: планирање и дизајн на целите[2] на ревизијата кои треба да се постигнат, извршување на ревизиите и собирање докази, евалуација на докази и формирање заклучоци, поднесување извештаи[3], процеси на следење[4] и постапки за контрола на квалитет за работата на ревизорското тело.

Упатување кон постојните прирачници или постапки за ревизија, каде тие чекори може подетално да се опишат.

Упатување кон меѓународно прифатените стандарди за ревизија кои ревизорското тело има намера да ги применува.

Упатување кон постапките кои се во сила за изготвување на годишен извештај за ревизорска активност и ревизорско мислење кое треба да се достави до Комисијата во согласност со член 12(3) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата.

4.2 За системски ревизии:

4.2.1 Спецификација на телата кои подлежат на ревизија и на сродните клучни контролни елементи.

4.2.2 Показател на кои било системски ревизии поврзани со клучните контролни елементи насочени кон специфични тематски области, како што се:

– квалитетот на проверките за управување, вклучувајќи ги и оние во врска со почитување на правилата за јавни набавки, условите во однос на животната средина, еднаквите можности;

– квалитетот на избор на проекти и проверки за управување во врска со спроведувањето на инструментите за финансиски инженеринг;

– функционирањето и безбедноста на ИТ системите и нивната врска со ИТ системот(-ите) на Комисијата;

– веродостојноста на податоците што се однесуваат на показатели, постигнати главни точки и напредокот на програмата во достигнувањето на своите цели обезбедени од страна на оперативната структура;

---

2 Вклучувајќи упатување кон праговите на материјалност и други квантитативни и квалитативни фактори кои треба да се земат предвид при оценување на материјалноста на наодите од ревизијата за главните видови ревизии опишани во оддели 4.2, 4.3 и 4.4 од оваа стратегија.

3 Ова значи упатување кон различни фази на поднесувањето извештаи (како што е нацрт-ревизорски извештаи, контрадикторна постапка со предметот кој подлежи на ревизија и завршни ревизорски извештаи), крајни рокови за поднесување извештаи, процеси на следење.

4 Вклучувајќи упатување кон постапките на следење на спроведувањето на препораките и корективните мерки кои произлегуваат од ревизорските извештаи.

- поднесувањето извештаи за повлекувања и обновувања;
- спроведувањето на ефикасни и пропорционални мерки против измама поткрепени со проценката на ризик од измама.

4.3 За ревизии на трансакции/операции:

4.3.1 Спецификација на методологијата за земање примероци треба да се користи во согласност со член 12(2) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата, вклучувајќи ги постапките за нејзина ревизија кога е потребно.

4.3.2 Каде што е применливо, опис на пристапот на земање нестатистички примероци што му овозможува на ревизорското тело да изготви валидно ревизорско мислење, како што е предвидено во член 12(2) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата.

4.3.3 Опис на постапката за препорака за соодветни чекори кои треба да ги преземат засегнатите органи каде што се откриени грешки (или упатување кон прирачниците или постапките за ревизија каде што е утврдено ова прашање).

4.3.4 Опис на утврдените постапки за класификација и обработка на откриените грешки (или упатување кон прирачниците или постапките за ревизија каде што е утврдено ова прашање).

4.3.5 Специфични аспекти во врска со ревизиите на финансиски инструменти, доколку е применливо.

4.3.6 Специфични аспекти во врска со ревизии на поедноставени можности за трошоци, во согласност со член 31(в) од РС, доколку е применливо.

4.4 За ревизии на годишни финансиски извештаи или изјави/годишни сметки:

Показател на ревизорскиот пристап за ревизија на годишните финансиски извештаи или изјави/годишни сметки, постапката за препорака за соодветни чекори кои треба да ги преземат засегнатите органи каде што се откриени грешки.

Ревизорскиот пристап треба да ги земе предвид резултатите на ревизиите на системи и ревизиите на трансакции/операции извршени во управувачката структура и оперативната структура и верификациите на управување предвидени во Клаузула 4(3)(б)(ќ) од Анекс А кон оваа спогодба.

4.5 Постапки кои му овозможуваат на ревизорското тело да утврди дали ревизорската работа ги става под сомнение направените тврдења или отсуството на резервации во декларацијата за управување, во согласност со член 9(4) од Регулатива (ЕУ) бр. 447/2014 за спроведување на Комисијата.

## 5. ПЛАНИРАНА РЕВИЗОРСКА РАБОТА

5.1 Показател и оправданост на приоритетите и специфичните цели во врска со наредната година и двете последователни години, заедно со објаснување на поврзаноста на резултатите од проценката на ризик на планираната ревизорска работа.

5.2 Планираните активности за следење и набљудување на претходните ревизорски наоди.

5.3 Индикативен распоред на ревизорските задачи во врска со наредната година и двете последователни години за системските и тематски ревизии, како што следи:

| Органи/Тела или конкретни тематски области кои треба да се ревидираат | ЦЦИ | Име на програмата | Резултат од процена на ризик | 20хх Цел и опсег на ревизијата | 20хх Цел и опсег на ревизијата | 20хх Цел и опсег на ревизијата |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | |
| | | | | | | |
| | | | | | | |
| | | | | | | |
| | | | | | | |

## 6. ПЛАНИРАНИ РЕСУРСИ

6.1 Обезбедување на организациска табела на ревизорското тело.

6.2 Показател на планираните ресурси кои треба да се распределат во врска со наредната година и двете последователни години.

6.3 Показател на квалификациите и искуството кои се потребни за персоналот кој ги спроведува ревизиите и барањата за обуки, онаму каде е применливо.

## АНЕКС Ж

**Известување за сомневање за измама и други нерегуларности кои се однесуваат на Инструментот за претпристапна помош (ИПА II)**

**Клаузула 1 Дефиниции**

Со цел известување за сомневање за измама и други неправилности, се применуваат дефинициите утврдени во член 51 од оваа спогодба за заштита на финансискиот интерес на Унијата.

**Клаузула 2 Првично известување**

(1) Корисникот на ИПА II без одлагање, кај Комисијата пријавува какви било сомнителни финансиски измами и други неправилности кои биле предмет на првичен административен и судски наод и постојано ја известува за напредокот на административните и законските постапки.

Во тој извештај, корисникот на ИПА II во сите случаи изнесува детали во однос на следното:

(а) инструментот ИПА II и засегнатата политичка област, името и бројот на програмата и на засегнатата активност;

(б) идентитетот на вклучените физички или правни лица или на кои било субјекти кои учествуваат и нивната улога, освен кога таа информација е безначајна за целите на борба против нерегуларностите, со оглед на природата на засегнатата нерегуларност;

(в) идентификација на регионот или областа каде што е извршена операцијата користејќи соодветни информации како што е нивото на [1]НТЕС;

(г) одредбата (-ите) која (-и) била (-е) повредена (-и);

(д) датумот и изворот на првата информација која предизвикува сомневање дека е направена некоја неправилност;

(ѓ) практики кои се употребени при извршување на нерегуларноста;

(е) каде што е соодветно, дали практиката дава повод за сомневање за измама;

(ж) начинот на кој била откриена неправилноста;

(з) каде што е соодветно, корисникот на ИПА II и вклучената земја-членка и/или трета земја;

(ѕ) периодот во текот на кој или моментот во кој била направена нерегуларноста;

(и) датумот на кој бил утврден првичниот административен или судски наод за нерегуларноста;

---

1 Номенклатура на територијални единици за статистика

(ј) вкупниот износ на прифатлив расход утврден со придонесот на Унијата, националниот придонес и приватниот придонес;

(к) расходите засегнати од неправилноста определени со придонесот на Унијата и националниот придонес;

(л) износот кој незаконски би бил платен имал неправилност која не била идентификувана во согласност со придонесот на Унијата и националниот придонес;

(љ) природата на неправилните расходи;

(м) суспендирање на плаќања, каде што е применливо, и можност за повраток на истите.

(2) Во случај кога дел од информациите наведени во став 1, а особено информации во однос на употребените практики при извршување на неправилноста и начинот на кој е откриена неправилноста, не се достапни или треба да се коригираат, корисникот на ИПА II, колку што е можно и без одлагање Комисијата ја снабдува со информациите кои недостигаат и со коригираните информации.

(3) Доколку националните одредби обезбедат доверливост на истрагите, доставувањето на информации подлежи на одобрување од надлежниот трибунал или суд.

**Клаузула 3 Итни случаи**

Секој корисник на ИПА II-до Комисијата и, каде што е потребно до земјите-членки или други засегнати корисници на ИПА II, веднаш пријавува какви било откриени неправилности или неправилности кои требало да се случат, кога се стравува дека тие може многу брзо да имаат последици надвор од нивната територија.

**Клаузула 4 Известување за следење**

(1) Покрај информациите наведени во Клаузула 2, корисникот на ИПА II на Комисијата без одлагање со упатување кон некој претходен извештај направен во согласност со таа клаузула, ѝ доставува детали во однос на започнувањето, завршувањето или напуштањето на кои било постапки за воведување административни или кривични казни во врска со пријавените неправилности како и за исходот од тие постапки.

Во поглед на неправилностите за кои се воведени казни, корисникот на ИПА II, исто така, го наведува следното:

(а) дали казните се од административна или кривична природа;

(б) дали казните произлегуваат од прекршување на закон на Унијата или национален закон;

(в) одредбите во кои се утврдени казните;

(г) причините за какво било напуштање на постапки за обновување;

(д) дали била утврдена измама.

(2) На писмено барање на Комисијата, корисникот на ИПА II обезбедува дополнителни информации во врска со специфична неправилност или група неправилности.

**Клаузула 5 Пренесување по електронски пат**

Информациите наведени во Клаузула 2, 3 и 4(1) се испраќаат на англиски јазик, преку електронски средства, со употреба на модул предвиден од Комисијата за оваа цел преку безбедна врска.

**Клаузула 6 Користење на информации**

Комисијата може да користи информации од општа или оперативна природа кои ги доставуваат корисници на ИПА II според овие одредби за вршење на анализи на ризик и може, врз основа на добиените информации, да подготви извештаи и да развие системи за рано предупредување кои служат за поефикасно идентификување на ризици.

**Клаузула 7 Употреба на еврото**

Еврото се употребува како валута за пријавување на неправилности. Корисникот на ИПА II ги претвора износите на направениот расход од национална валута во евро. Овие износи се претвораат во евра, користејќи го месечниот девизен курс на Комисијата во месецот во кој расходот бил регистриран во сметките на оперативната структура на засегнатата програма или акција. Девизниот курс се објавува електронски од страна на Комисијата секој месец.

Кога износите се поврзани со расходите регистрирани во сметките на националниот орган во текот на период од повеќе од еден месец, може да се користи девизниот курс во месецот во текот на кој расходот бил за последен пат регистриран. Кога расходите не биле регистрирани во сметките на националниот орган, се користи најновиот сметководствен девизен курс кој го објавила Комисијата преку електронски средства.

**Клаузула 8 Заштита на лични податоци**

(1) Корисниците на ИПА II и Комисијата ги преземаат потребните мерки за да спречат какво било неодобрено откривање на или пристап до информациите наведени во Клаузула 2, 3 и 4(1).

(2) Информациите наведени во Клаузула 2, 3 и 4(1) не може да бидат испратени до други лица освен на оние од корисникот на ИПА II или во рамки на институциите на Унијата чии надлежности налагаат да имаат пристап до нив, освен ако корисникот на ИПА II при доставувањето на информациите недвосмислено се согласил со тоа.

(3) Сите лични податоци вклучени во информациите наведени во Клаузула 2, 3 и 4(1) се обработуваат само за цели определени во тие одредби.

## АНЕКС 3

### Тематски приоритети за помош

Помошта може, како што е соодветно, да се однесува на следните тематски приоритети:

(а) усогласеност со начелото за добра јавна администрација и добро економско управување. Интервенциите во оваа област имаат за цел: зајакнување на јавната администрација, вклучувајќи професионализација и деполитизација на државната служба, вградување меритократски начела и обезбедување соодветни административни постапки; зголемување на капацитетот за зајакнување на макроекономската стабилност и поддршка на напредокот за да стане и функционална пазарна економија и поконкурентна економија; поддршка на учеството во мултилатерален механизам на фискален надзор на Унијата и систематска соработка со меѓународни финансиски институции за основите на економската политика, како и за зајакнување на управувањето со јавните финансии.

(б) утврдување и промовирање на соодветното функционирање на институциите, во рана фаза, неопходно за да се обезбеди владеење на правото. Интервенциите во оваа област имаат за цел: утврдување на независни, одговорни и ефикасни судски системи, вклучувајќи транспарентни и заслужени вработувања, системи за оценување и унапредување и ефикасни дисциплински постапки во случаи на престапи; обезбедување на утврдувањето на силни системи за заштита на границите, за управување со миграциските текови и обезбедување азил на тие што им е потребен; развој на ефикасни алатки за спречување и борба против организиран криминал и корупција; промовирање и заштита на човекови права, права на лица кои припаѓаат на малцински заедници- вклучувајќи ги Ромите како и лезбијки, геј, бисексуалци, трансродови и интерсексуалци- и основни слободи, вклучувајќи слобода на медиумите.

(в) Зајакнување на капацитетите на организациите на граѓанското општество и организациите на социјалните партнери, вклучувајќи стручни здруженија, кај корисниците наведени во Анекс I кон Регулативата за ИПА II и поттикнување на вмрежување на сите нивоа помеѓу организациите засновани на Унијата и оние на корисниците наведени во Анекс I кон Регулативата за ИПА II, овозможувајќи им да се вклучат во ефикасен дијалог со јавни и приватни актери.

(г) инвестиции во образование, вештини и доживотно учење. Интервенциите во оваа област ќе имаат за цел: промовирање на еднаков пристап до квалитетно претшколско, основно и средно образование; намалување на случаи на рано напуштање на училиште; приспособување на системите на стручно образование и обука (СОО) со барањата на пазарот на работна сила; подобрување на квалитетот и важноста на високото образование; зголемување на пристапот до доживотното учење и поддршка на инвестициите во инфраструктурата на образование и обука; особено со цел да се намали територијалната нееднаквост и да се унапреди несегрегирано образование.

(д) унапредување на вработувањето и поддршка на мобилноста на работната сила. Интервенциите во оваа област ќе имаат за цел: одржлива интеграција во пазарот на трудот на млади лица што не се во работен однос, не учат и не се обучуваат (НЕЕТ), вклучувајќи преку мерки со кои се стимулираат инвестиции во квалитетно создавање работни места; поддршка на интеграцијата на невработените лица; и поттикнување на поголемо учество во пазарот на трудот на сите групи кои не се застапени во доволна мера. Други клучни области на интервенција се поддршка на родовата еднаквост, приспособување на работниците и претпријатијата за промени, утврдување на одржлив

социјален дијалог и модернизација и зајакнување на институциите на пазарот на трудот.

(ѓ) промовирање на социјална инклузија и борба против сиромаштија. Интервенциите во оваа област имаат за цел: интегрирање на маргинализираните заедници како што се Ромите; борба против дискриминацијата врз основа на пол, расно или етничко потекло, религија или уверување, инвалидитет, возраст или сексуална ориентација; како и зголемување на пристапот кон достапни, одржливи и висококвалитетни услуги, како што се здравствена грижа и социјални услуги од општ интерес, вклучувајќи преку модернизација на системите за социјална заштита.

(е) промовирање на одржлив транспорт и отстранување на тесни грла во клучните мрежни инфраструктури, особено со инвестирање во проекти со висока европска додадена вредност. Идентификуваните инвестиции треба да бидат приоритет во согласност со нивниот придонес кон мобилноста, одржливоста, намалените емисии на стаклени гас, релевантност за врски со земјите-членки и кохерентност со Единствената европска транспортна област.

(ж) подобрување на средината на приватниот сектор и конкурентноста на претпријатијата, вклучувајќи паметна специјализација, како клучни двигатели за развој, создавање работни места и кохезија. Приоритет им се дава на проекти кои го подобруваат деловното опкружување.

(з) зајакнување на истражувањето, технолошкиот развој и иновации, особено преку подобрување на истражувачката инфраструктура, поволна средина и промовирање на вмрежувањето и соработката.

(ѕ) придонесување за безбедноста и сигурноста на снабдувањето со храна и одржување на разновидни и изводливи земјоделски системи во динамичните рурални заедници и селата.

(и) зголемување на способноста на земјоделско-прехранбениот сектор за справување со конкурентниот притисок и пазарните сили како и способноста постепено да се усогласи со правилата и стандардите на Унијата, додека извршуваат економски, социјални и еколошки цели во рамномерен територијален развој на рурални области.

(ј) заштита и подобрување на квалитетот на животната средина, придонесувајќи за намалување на емисии на стаклени гас, зголемување на отпорноста на климатски промени и промовирање на управувањето и информирање со климатска акција. Финансирањето на ИПА II промовира политики за поддршка на промената кон економија која е поефикасна во поглед на ресурси, безбедна и одржлива нискојаглеродна економија.

(к) промовирање на мерки за помирување, градење на мир и градење на доверба.

## АНЕКС S

### Тематски приоритети за помош за територијална соработка

Помошта за прекугранична соработка може, како што е соодветно, да упатува кон следните тематски приоритети:

(а) унапредување на вработувањето, мобилноста на работната сила и социјалната и културна инклузија преку границите, меѓу другото, преку: интегрирање на прекуграничните пазари на работна сила, вклучувајќи прекугранична мобилност; заеднички локални иницијативи за вработување; информативни и советодавни услуги и заедничка обука; родова еднаквост; еднакви можности; интеграција на имигрантски заедници и ранливи групи; инвестиција во јавни служби за вработување; и поддршка на инвестиции во јавното здравство и социјални услуги;

(б) заштита на животната средина и подобрување на приспособувањето и ублажување на климатските промени, заштита од ризик и управување со него, меѓу другото, преку: заеднички акции за заштита на животната средина; промовирање на одржлива употреба на природни ресурси, ефикасност на ресурсите, обновливи енергетски извори и промена кон безбедна и нискојаглеродна економија; промовирање на инвестиции за решавање на одредени ризици, обезбедување отпорност кон несреќи и развивање на системи за управување со несреќи и подготвеност за итни случаи;

(в) промовирање на одржлив транспорт и подобрување на јавната инфраструктура, меѓу другото, со намалување на изолацијата преку подобрен пристап кон мрежите и услугите за транспорт, информации и комуникација и инвестирање во прекугранични системи и погони за вода, отпад и енергија;

(г) поттикнување на туризам и културно и природно наследство;

(д) инвестирање во младите, образованието и вештините, меѓу другото, преку развој и спроведување на заедничко образование, стручна обука, програми за обуки и инфраструктура за поддршка на заеднички активности на младите;

(ѓ) промовирање на локално и регионално управување и зголемување на планирањето и административниот капацитет на локалните и регионалните власти;

(е) зголемување на конкурентноста, деловното опкружување и развојот на мали и средни претпријатија, трговијата и инвестициите, меѓу другото, преку промовирање и поддршка на претприемништвото, особено на мали и средни претпријатија и развој на локални прекугранични пазари и интернационализација;

(ж) зајакнување на истражувањето, технолошкиот развој, иновациите и информатичко-комуникациската технологија, меѓу другото, преку промовирање и споделување на човечките ресурси и капацитети за истражување и технолошки развој.

Член 3

Секретаријатот за европски прашања се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на Спогодбата од член 1 на овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

---

**L I GJ**

**PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES KORNIZË NDËRMJET REPUBLIKËS SË MAQEDONISË E PËRFAQËSUAR NGA QEVERIA E REPUBLIKËS SË MAQEDONISË DHE KOMISIONIT EVROPIAN PËR PROCEDURAT E REALIZIMIT TË NDIHMËS FINANCIARE NGA UNIONI PËR REPUBLIKËN E MAQEDONISË NË KUADËR TË REALIZIMIT TË NDIHMËS SIPAS INSTRUMENTIT PËR NDIHMË PARAADERUESE (IPA II)**

Neni 1

Ratifikohet Marrëveshja kornizë ndërmjet Republikës së Maqedonisë e përfaqësuar nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë dhe Komisionit Evropian për procedurat e realizimit të ndihmës financiare nga Unioni për Republikën e Maqedonisë në kuadër të realizimit të ndihmës sipas Instrumentit për ndihmë paraaderuese (IPA II), e lidhur me shkëmbimin e letrave, më 27 mars 2015, në Shkup.

Neni 2

Marrëveshja nga neni 1 i këtij ligji në origjinal në gjuhën angleze dhe në përkthim në gjuhën maqedonase, është si vijon:

Neni 3

Sekretariati për Çështje Evropiane caktohet si organ kompetent i administratës shtetërore që do të kujdeset për zbatimin e Marrëveshjes nga neni 1 i këtij ligji.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

**16.**

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

**У К А З**

**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И СОВЕТОТ НА МИНИСТРИ НА БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ЗА РАЗМЕНА И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА КЛАСИФИЦИРАНИ ИНФОРМАЦИИ**

Се прогласува Законот за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Советот на министри на Босна и Херцеговина за размена и заемна заштита на класифицирани информации,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 јуни 2015 година.

Бр. 08-2538/1
10 јуни 2015 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Ѓорге Иванов,** с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
**Трајко Вељаноски,** с.р.

**З А К О Н**

**ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И СОВЕТОТ НА МИНИСТРИ НА БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ЗА РАЗМЕНА И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА КЛАСИФИЦИРАНИ ИНФОРМАЦИИ**

Член 1

Се ратификува Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Советот на министри на Босна и Херцеговина за размена и заемна заштита на класифицирани информации, склучена во Сараево на 20 мај 2014 година.

Член 2

Спогодбата од членот 1 од овој закон во оригинал на македонски јазик, на јазиците на Босна и Херцеговина (босански, хрватски, српски) и на англиски јазик, гласи:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

# СПОГОДБА

# МЕЃУ

# ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

# И

# СОВЕТОТ НА МИНИСТРИ НА БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

# ЗА

# РАЗМЕНА И ЗАЕМНА ЗАШТИТА

# НА КЛАСИФИЦИРАНИ ИНФОРМАЦИИ

Владата на Република Македонија и Советот на министри на Босна и Херцеговина (во натамошниот текст наречени „Страните"),

Сакајќи да обезбедат заштита на класифицираните информации разменети меѓу Страните или меѓу јавните и приватните правни лица под нивна надлежност,

Се договорија за следното:

## ЧЛЕН 1
## ЦЕЛ

Во согласност со нивните национални закони и регулативи и со почитување на националните интереси и безбедноста двете Страни ги преземаат сите неопходни мерки за да обезбедат заштита на класифицираните информации што се пренесени или создадени во согласност со оваа спогодба.

## ЧЛЕН 2
## ДЕФИНИЦИИ

За целите на оваа спогодба, овие термини го имаат следното значење:

**Класифицирана информација**: Секоја информација којашто, без оглед на нејзината форма или природа, според националните закони и регулативи на која било од Страните, е потребно да се заштити од нарушување на безбедноста и е означена соодветно.

**Страна-создавач**: Страната, вклучувајќи го и секое јавно или приватно правно лице под нејзина надлежност, што отстапува на користење класифицирани информации на Страната-примач.

**Страна-примач**: Страната, вклучувајќи го и секое јавно или приватно правно лице под нејзина надлежност, што прима класифицирани информации од Страната-создавач.

**Потребно е да знае:** Принцип според којшто пристап до класифицирана информација може да се даде на лице само во врска со неговите/нејзините службени должности или задачи.

**Безбедносен сертификат за физичко лице:** Позитивно решение издадено во согласност со националните закони и регулативи, коешто потврдува дека физичкото лице има овластување за пристап и за ракување со класифицирани информации до степенот одреден во безбедносниот сертификат.

**Безбедносен сертификат за правно лице:** Позитивно решение издадено во согласност со националните закони и регулативи, коешто потврдува дека правното лице ги исполнува условите за ракување со класифицирани информации до степенот одреден во безбедносниот сертификат.

**Контрактор:** Физичко или правно лице коешто поседува правна способност да склучува договори.

**Класифициран договор:** Договор или поддоговор, вклучувајќи ги и преддоговорните преговори, којшто содржи класифицирани информации или вклучува пристап до нив.

**Трета страна:** Држава, вклучувајќи ги и јавните или приватните правни лица под нејзина надлежност, или меѓународна организација што не е Страна на оваа спогодба.

## ЧЛЕН 3
## НАЦИОНАЛНИ БЕЗБЕДНОСНИ ОРГАНИ

(1) Националните безбедносни органи на Страните што се одговорни за општата примена и соодветна контрола на сите аспекти на оваа спогодба се:

За Република Македонија:
Дирекција за безбедност на класифицирани информации
(Directorate for Security of Classified Information)

За Босна и Херцеговина:
Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine (Ministry of Security of Bosnia and Herzegovina)

Sektor za zaštitu tajnih podataka - Državni sigurnosni organ (Sector for Protection of Classified Information - National Security Authority)

(2) Страните заемно се информираат преку дипломатски пат за сите последователни измени на Националните безбедносни органи.

## ЧЛЕН 4
## БЕЗБЕДНОСНИ КЛАСИФИКАЦИИ

(1) Класифицираните информации што се отстапуваат на користење врз основа на оваа спогодба се означуваат со соодветен степен на безбедносна класификација во согласност со националните закони и регулативи на Страните.

(2) Следните национални степени за безбедносна класификација се еквивалентни:

| Република Македонија | Босна и Херцеговина | на англиски јазик |
|---|---|---|
| ДРЖАВНА ТАЈНА | VRLO TAJNO | TOP SECRET |
| СТРОГО ДОВЕРЛИВО | TAJNO | SECRET |
| ДОВЕРЛИВО | POVJERLJIVO | CONFIDENTIAL |
| ИНТЕРНО | INTERNO | RESTRICTED |

## ЧЛЕН 5
## ПРИСТАП ДО КЛАСИФИЦИРАНИ ИНФОРМАЦИИ

(1) Пристап до класифицирани информации е дозволен само на физичките лица според принципот „потребно е да знае“, коишто се запознаени со ракувањето и заштитата на

класифицираните информации и коишто се соодветно овластени за тоа во согласност со националните закони и регулативи.

(2) Страните заемно ги признаваат нивните безбедносни сертификати за физички лица и безбедносните сертификати за правни лица. Став 2 од Членот 4 од оваа спогодба се применува соодветно.

## ЧЛЕН 6
## ЗАШТИТА НА КЛАСИФИЦИРАНИТЕ ИНФОРМАЦИИ

(1) Страните обезбедуваат ист степен на заштита за класифицираните информации што се предмет на оваа спогодба како и за сопствените класифицирани информации со ист степен на безбедносна класификација и во согласност со националните закони и регулативи.

(2) Националниот безбедносен орган на Страната-создавач треба:
   а) да осигура класифицираната информација да биде обележана со соодветен степен за безбедносна класификација во согласност со нејзините националните закони и регулативи и
   б) да ја информира Страната-примач за сите услови за отстапување на користење или за ограничувањата за користење на класифицираната информација и за сите последователни промени во безбедносната класификација.

(3) Националниот безбедносен орган на Страната-примач треба:
   а) да осигура класифицираната информација да биде обележана со еквивалентен степен за безбедносна класификација во согласност со став 2 од член 4, и
   б) да осигура дека степенот на безбедносна класификација не е променет освен доколку тоа не е дозволено писмено од Страната-создавач.

(4) Секоја Страна треба да осигура дека се применети соодветни мерки за административна, физичка, информатичка,

индустриска и безбедност на лица корисниците на класифицирани информации за заштита на класифицираните информации што се обработуваат, се чуваат или се пренесуваат во комуникациско информатички системи.

## ЧЛЕН 7
## ОГРАНИЧУВАЊЕ НА КОРИСТЕЊЕТО НА КЛАСИФИЦИРАНИТЕ ИНФОРМАЦИИ

(1) Страната-примач ги користи класифицираните информации само за целта за којашто и се отстапени на користење и во рамките на ограничувањата наведени од Страната-создавач.

(2) Страната-примач нема да ги отстапи на користење класифицираните информации на трета страна без претходна писмена согласност од Страната-создавач.

## ЧЛЕН 8
## ПРЕНОС НА КЛАСИФИЦИРАНИ ИНФОРМАЦИИ

Класифицираните информации се пренесуваат меѓу Страните по дипломатски пат или на друг безбеден начин одобрен за пренос во согласност со безбедносните процедури договорени меѓу Националните безбедносни органи.

## ЧЛЕН 9
## УМНОЖУВАЊЕ, ПРЕВОД И УНИШТУВАЊЕ НА КЛАСИФИЦИРАНИ ИНФОРМАЦИИ

(1) Сите копии и преводи носат соодветни ознаки за безбедносна класификација и се заштитуваат како оригиналните класифицирани информации. Преводите и бројот на копиите се ограничуваат на минималниот број потребен за службени цели.

(2) Сите преводи се означуваат со оригиналната ознака за безбедносна класификација и содржат соодветна забелешка на јазикот на којшто се преведени дека содржат класифицирани информации на Страната-создавач.

(3) Класифицираните информации означени со ДРЖАВНА ТАЈНА, оригинални и во превод, се умножуваат само по претходна писмена согласност од Страната-создавач.

(4) Класифицираните информации означени со ДРЖАВНА ТАЈНА не се уништуваат. Тие се враќаат на Страната-создавач откако повеќе нема да бидат потребни.

(5) Класифицираните информации означени со СТРОГО ДОВЕРЛИВО или пониско Страната-примач ги уништува во согласност со своите национални закони и регулативи откако повеќе нема да и бидат потребни.

(6) Во кризна ситуација во којашто е невозможно да се заштитат или да се вратат класифицираните информации што се пренесени или создадени во согласност со оваа спогодба, класифицираните информации веднаш се уништуваат. Националните безбедносни органи писмено заемно се известуваат за уништувањето што е можно поскоро.

## ЧЛЕН 10
## КЛАСИФИЦИРАНИ ДОГОВОРИ

(1) Класифицирани договори се склучуваат и се спроведуваат во согласност со националните закони и регулативи на секоја од Страните. На барање, Националните безбедносни органи потврдуваат дека:

а) контракторот, подконтракторот или можниот контрактор имаат способност соодветно да ги заштитат информациите во случај на информациите класифицирани со степен ИНТЕРНО;

б) контракторот, подконтракторот или можниот контрактор поседуваат соодветен безбедносен сертификат за физичко лице и безбедносен сертификат за правно лице за ракување со информации класифицирани со степен ДОВЕРЛИВО и повисоко.

(2) Страната-примач треба да осигура дека физичките лица што имаат пристап до класифицирани информации се информирани за нивните одговорности о обврски за заштита на информациите во согласност со соодветните национални закони и регулативи.

(3) Националниот безбедносен орган на Страта-создавач може да побара да се спроведе безбедносна инспекција на правното лице на Страната-примач со цел да се осигура континуирана примена на безбедносните стандарди во согласност со националните закони и регулативи.

(4) Класифицираниот договор треба да содржи одредби за безбедносните потреби и за класификацијата на секој аспект или елемент на класифицираниот договор. Копија од таквиот документ се доставува до Националните безбедносни органи на Страните.

## ЧЛЕН 11
## ПОСЕТИ

(1) Посетите за коишто е потребен пристап до класифицирани информации се предмет на претходно писмено одобрение од страна на Националниот безбедносен орган на Страната домаќин.

(2) Барање за посета се доставува до Националниот безбедносен орган најмалку 20 дена пред почетокот на посетата. Барањето за посета ги содржи следните податоци што се користат само за потребите на посетата:

а) име на посетителот, датум и место на раѓање, државјанство и број на лична карта / пасош;

б) позиција на посетителот, со спецификација на правното лице што го претставува;

в) спецификација за проектот во којшто учествува посетителот;

г) период на важност и степен на безбедносниот сертификат за физичко лице на посетителот, ако е потребно;

д) назив, адреса, број на телефон и факс, е-маил адреса и лице за контакт на правното лице што се посетува;

ѓ) целта на посетата вклучително со највисокиот степен на вклучените класифицираните информации;

е) датум и времетраење на посетата, а во случај на повторливи посети вкупниот временски период на посетите;

ж) датум, потпис и отпечаток од официјалниот печат на Националниот безбедносен орган испраќач.

(3) Во итни случаи, Националните безбедносни органи можат да договорат пократок временски период за доставување на барањето за посета.

(4) Националните безбедносни органи можат да се договорат за список на посетители со право на повторливи посети. Списокот има важност од иницијален период не подолг од 12 месеци и може да се продолжи на дополнителен период не подолг од 12 месеци. Барањето за повторливи посети се поднесува во согласност со став 2 од овој член. Штом списокот ќе биде одобрен посетите можат да се договараат директно меѓу вклучените правни лица.

(5) Секоја Страна ја гарантира заштитата на личните податоци на посетителите во согласност со националните закони и регулативи.

(6) Сите класифицирани информации што ги добива посетителот се сметаат за класифицирани информации во согласност со оваа спогодба.

## ЧЛЕН 12
## БЕЗБЕДНОСНА СОРАБОТКА

(1) Со цел да постигнат и одржат споредливи стандарди за безбедност, Националните безбедносни органи, на барање, заемно се информираат за нивните национални безбедносни стандарди, процедури и практики за заштитата на класифицираните информации. За оваа цел Националните безбедносни органи можат заемно да се посетуваат.

(2) Националните безбедносни органи заемно се информираат за исклучителните безбедносни ризици што можат да ги загрозат класифицираните информации што се отстапени на користење.

(3) На барање, Националните безбедносни органи заемно си помагаат во спроведувањето на процедурите за безбедносна проверка.

(4) Националните безбедносни органи брзо се информираат за сите промени во заемно признаените безбедносни сертификати за физички лица и во безбедносните сертификати за правни лица.

## ЧЛЕН 13
## НАРУШУВАЊЕ НА БЕЗБЕДНОСТА

(1) Во случај на нарушување на безбедноста што резултира со неовластено откривање, злоупотреба или губење на

класифицираните информации или во случај на постоење сомнеж за тоа, Националниот безбедносен орган на Страната-примач веднаш писмено го известува Националниот безбедносен орган на Страната-создавач.

(2) Соодветните органи на Страната-примач преземаат соодветни мерки во согласност со националните закони и регулативи со цел да ги ограничат последиците од нарушувањето на безбедноста од став 1 на овој член и да спречат понатамошни нарушувања. На барање, другата Страна обезбедува соодветна помош. Националниот безбедносен орган на Страната-создавач се информира за резултатот од постапката и преземените мерки заради нарушувањето.

(3) Кога нарушувањето на безбедноста настанало во трета страна, Националниот безбедносен орган на Страната испраќач ги презема дејствата од став 2 на овој член без одлагање.

## ЧЛЕН 14
## ТРОШОЦИ

Секоја Страна ги сноси своите трошоци настанати во текот на спроведувањето на оваа спогодба.

## ЧЛЕН 15
## РЕШАВАЊЕ СПОРОВИ

Сите спорови во врска со толкувањето или спроведувањето на оваа спогодба се решаваат преку консултации и преговори меѓу Страните и без вклучување меѓународен трибунал или трета страна за решавање.

## ЧЛЕН 16
## ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

(1) Оваа спогодба влегува во сила на првиот ден од вториот месец од датумот на приемот на последното известување со кое

Страните заемно се известуваат преку дипломатски пат дека нивните правни барања за влегување во сила на оваа спогодба се исполнети.

(2) Оваа спогодба може да се менува врз основа на заемна писмена согласност на Страните. Измените влегуваат во сила во согласност со став 1 од овој член.

(3) Оваа спогодба се склучува на неопределено време. Секоја од Страните може да ја откаже оваа спогодба со доставување писмено известување до другата Страна по дипломатски пат. Во тој случај, оваа спогодба престанува да важи после шест месеци од датумот на којшто другата Страна го примила писменото известување за откажување на спогодбата.

(4) Во случај на откажување на оваа спогодба, сите класифицирани информации разменети врз основа на оваа спогодба продолжуваат да се заштитуваат во согласност со одредбите на оваа спогодба и, на барање, се враќаат до Страната-создавач.

(5) За спроведување на оваа спогодба можат да се склучат аранжмани за имплементација.

За потврда на ова, долупотпишаните, соодветно овластени за оваа цел, ја потпишаа оваа спогодба.

Потпишана во Скопје на 20 мај 2014 г. во два оригинални примерока на македонски јазик, на јазиците на Босна и Херцеговина (босански, хрватски, српски) и на англиски јазик, при што сите текстови се еднакво веродостојни. Во случај на разлики во толкувањето, ќе преовлада текстот на англиски јазик.

| За Владата на Република Македонија | За Советот на министри на Босна и Херцеговина |
| --- | --- |
| Лидија Кочовска | |

# SPORAZUM
# IZMEĐU
# VLADE REPUBLIKE MAKEDONIJE
# I
# VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE
# O
# RAZMJENI I OBOSTRANOJ ZAŠTITI
# TAJNIH PODATAKA

Vlada Republike Makedonije i Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Strane"),

U želji da osiguraju zaštitu tajnih podataka koje su razmijenile Strane ili pravna i fizička lica unutar svojih nadležnosti

usaglasile su se o slijedećem:

Član 1.
(Cilj)

U skladu sa zakonima i odredbama dviju država, te u cilju poštivanja državnih interesa i sigurnosti, obje Strane poduzimaju sve odgovarajuće mjere kojim osiguravaju zaštitu tajnih podataka koji se prenose, odnosno nastaju, u skladu sa ovim Sporazumom.

Član 2.
(Definicije)

U svrhu ovog sporazuma navedeni pojmovi imaju slijedeće značenje:

**Tajni podatak:** Svaka informacija bez obzira na svoj oblik ili prirodu, koja se štiti od ugrožavanja sigurnosti i kao takva je određena u skladu sa državnim zakonodavstvom i propisima bilo koje od Strana

**Strana pošiljalac:** Ona Strana, uključujući svako javno ili fizičko lice unutar svoje nadležnosti, koja prenosi tajni podatak Strani primaocu.

**Strana primalac:** Ona strana, uključujući svako javno ili fizičko lice unutar svoje nadležnosti, koja prima tajni podatak od Strane pošiljaoca.

**Potrebno znati:** Načelo kojim se nekoj osobi može dodijeliti pristup samo onim tajnim podacima koji su vezani za njegove/njene službene obaveze ili zadatke.

**Sigurnosna dozvola:** Odluka donesena nakon postupka provjere, u skladu sa državnim zakonima i propisima, na osnovu koje je lice ovlašteno da može pristupiti i raditi sa tajnim podacima do nivoa određenog u dozvoli.

**Sigurnosna dozvola za pravna lica:** Odluka donesena nakon postupka provjere u skladu sa državnim zakonima i propisima, kojom se potvrđuje da ugovarač koji je pravno lice ispunjava uslove da rukuje tajnim podacima do nivoa određenog u dozvoli.

**Ugovarač** : Fizičko ili pravno lice koje ima pravnu sposobnost da zaključi ugovor.

**Klasifikovani ugovor:** Ugovor ili podugovor, uključujući i pred-ugovorne pregovore, koji sadržai tajne podatke ili uključuje pristup istima.

**Treća strana:** Bilo koja država, uključujući svako pravno ili fizičko lice unutar svoje nadležnosti, ili međunarodna organizacija koja nije Strana u ovom Sporazumu.

Član 3.
(Nadležni sigurnosni organi)

(1) Državni sigurnosni organi koji su određeni od Strana kao odgovorni za opće provođenje i relevantnu kontrolu svih dijelova ovog Sporazuma su:

**U Republici Makedoniji**

Дирекција за безбедност на класифицирани информации
(Direkcija za bezbjednost klasifikovanih podataka)

**U Bosni i Hercegovini**

Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine

Sektor za zaštitu tajnih podataka – Državni sigurnosni organ

(2) Strane će se međusobno obavještavati putem diplomatskih kanala o svim naknadnim izmjenama Državnih sigurnosnih organa.

Član 4.
(Sigurnosna klasifikacija)

(1) Tajni podaci koji se šalju prema ovom sporazumu označavaju se odgovarajućom oznakom nivoa sigurnosne klasifikacije u skladu sa državnim zakonima i odredbama Strana.

(2) Slijedeći stepeni sigurnosnih klasifikacija su ekvivalenti:

| Republika Makedonija | Bosna i Hercegovina | Na engleskom jeziku |
|---|---|---|
| ДРЖАВНА ТАЈНА | VRLO TAJNO | TOP SECRET |
| СТРОГО ДОВЕРЛИВО | TAJNO | SECRET |
| ДОВЕРЛИВО | POVJERLJIVO | CONFIDENTIAL |
| ИНТЕРНО | INTERNO | RESTRICTED |

**Član 5.**
**(Pristup tajnim podacima)**

(1) Pristup tajnim podacima dozvoljava se samo osobama po načelu „potrebno znati", koje su dobile instrukcije o rukovanju i zaštiti tajnih podataka, a koje su za isto ovlaštene u skladu sa državnim zakonima i odredbama.

(2) Obje Strane međusobno priznaju sigurnosne dozvole i sigurnosne dozvole za pravna lica. Shodno tome primjenjuje se član 4. stav (2).

**Član 6.**
**(Zaštita tajnih podataka)**

(1) Tajnim podacima u vezi ovog Sporazuma Strane dodjeljuju isti stepen zaštite koju pružaju svojim tajnim podacima sa jednakom klasifikacijom tajnosti u skladu sa svojim državnim zakonima i propisima.

(2) Državni sigurnosni organ Strane pošiljaoca:

a) osigurava da su tajni podaci označeni sa adekvatnom sigurnosnom klasifikacijom u skladu sa zakonima i propisima svoje države, te

b) obavještava Stranu primaoca o svim uslovima slanja odnosno ograničenjima upotrebe tajnih podataka, kao i svim naknadnim izmjenama sigurnosne klasifikacije.

(3) Državni sigurnosni organ Strane primaoca:

a) osigurava da su tajni podaci označeni ekvivalentnom sigurnosnom klasifikacijom u skladu sa članom 4. stav (2), te

b) osigurava da nivo sigurnosne klasifikacije ne bude izmijenjen bez pismenog odobrenja Strane pošiljaoca.

(4) Svaka Strana osigurava primjenu odgovarajućih administrativnih, fizičkih, informacionih, industrijskih i personalnih sigurnosnih mjera za zaštitu tajnih podataka koji se obrađuju, čuvaju ili prenose u komunikacionim i informacionim sistemima.

**Član 7.**
**(Ograničavanje upotrebe tajnih podataka)**

(1) Strana primalac koristi tajne podatke samo u svrhu za koju su joj poslani i uz ograničenja koja je navela Strana pošiljalac.

(2) Strana primalac neće slati tajne podatke trećoj strani bez pismene saglasnosti Strane pošiljaoca.

Član 8.
(Prenos tajnih podataka)

Tajni podaci se prenose između Strana kroz diplomatske ili druge sigurne kanale koji su odobreni za prenos u skladu sa sigurnosnim procedurama zajednički dogovorenim između Državnih sigurnosnih organa.

Član 9.
(Umnožavanje, prijevod i uništavanje tajnih podataka)

(1) Svaka kopija ili prevod nose odgovarajuću oznaku tajnosti i štite se jednako kao i original tajnog podatka. Prijevod i broj kopija ograničava se na minimum koji je potreban za službene svrhe.

(2) Svaki prijevodi nosi oznaku tajnosti originala uz odgovarajuću oznaku, na jeziku na koji se prevodi, da materijal sadrži tajne podatke Strane pošiljaoca.

(3) Tajni podaci sa oznakom VRLO TAJNO, bilo da je u pitanju original ili prijevod, umnožavaju se samo uz pismenu saglasnost Strane pošiljaoca.

(4) Tajni podaci sa oznakom VRLO TAJNO se ne uništavaju. Vraćaju se Strani pošiljaocu nakon što se Strane usaglase da više nisu potrebni.

(5) Podatke sa oznakom TAJNO ili niže uništava Strana primalac, u skladu sa zakonima i odredbama svoje države, nakon što joj više nisu potrebni.

(6) U kriznim situacijama u kojima je nemoguće zaštititi ili vratiti tajne podatke koji su preneseni ili nastali prema ovom Sporazumu, uništit će se odmah. Državni sigurnosni organi će obavijestiti jedni druge o ovom uništavanju što je prije moguće.

Član 10.
(Klasifikovani ugovori)

(1) Klasifikovani ugovori će biti zaključeni i provedeni u skaldu sa državnim zakonima i propisima svake od Strana. Po zahtjevu, Državni sigurnosni organi će potvrditi da :

a) ugovarač, podugovarač ili budući ugovarač imaju sposobnost da štite informacije na odgovarajući način u slučaju podatak označenih sa INTERNO.

b) ugovarač, podugovarač ili budući ugovarač imaju izdatu odgovarajuću sigurnosnu dozvolu licima za pristup tajnim podacima i sigurnosnu dozvolu za pravma lica rukovanje podacima označenim sa POVJERLJIVO i više.

(2) Strana Primalac će osigurati da su sve osobe, koje imaju pristup tajnim podacima, obaviješteni o svojim obavezama i odgovornostima za zaštitu podataka u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima.

(3) Državni sigurnosni organ Strane pošiljaoca može zatražiti da se sigurnosna inspekcija provodi u objektu pravnog lica Strane primaoca kako bi se osigurala stalna usklađenost sa sigurnosnim standardima u skladu s državnim zakonima i propisima.

(4) Klasifikovani ugovor mora sadržavati odredbe o sigurnosnim zahtjevima, te o klasifikaciji svakog aspekta ili dijela klasifikovanog ugovora. Kopija ovakvog dokumenta dostavlja se državnim sigurnosnim organima Strana.

**Član 11.**
**(Posjete)**

(1) Posjete koje iziskuju pristup tajnim podacima prethodno se odobravaju od strane Državnog sigurnosnog organa Strane u kojoj se obavlja posjeta.

(2) Zahtjev za odobrenje posjete dostavlja se Državnom sigurnosnom organu najmanje 20 dana prije planiranog dana posjete. Zahtjev za posjetu sadržava slijedeće podatke koji će se koristiti samo u svrhu posjete:

a) ime i prezime posjetioca, datum i mjesto rođenja, državljanstvo i broj lične karte/pasoša;

b) pozicija posjetioca, uz naznaku poslodavca kojeg taj posjetilac predstavlja;

c) specifikacija projekta u kojem posjetilac učestvuje;

d) rok važenja i stepen sigurnosne dozvole posjetioca, ako je potrebno;

e) naziv, adresu, broj telefona/faksa, e-mail i kontakt osoba u pravnom licu kojeg će posjetiti;

f) svrha posjete, uključujući i najviši stepen tajnosti tajnih podataka koji će biti uključeni;

g) datum i trajanje predmetne posjete. U slučaju ponovljenih posjeta navodi se i ukupni vremenski period koji pokrivaju posjete;

h) datum i potpis i službeni pečat Državnog sigurnosnog organa koji šalje zahtjev:

(3) U hitnim slučajevima, državni sigurnosni organi mogu se dogovoriti o kraćem periodu za podnošenje zahtjeva za posjetu.

(4) Državni sigurnosni organi mogu se usaglasiti oko spiska osoba ovlaštenih za ponovljene posjete. Ovi spiskovi bit će prvobitno važeći tokom 12 mjeseci, ali se mogu produžiti na dodatni period do 12 mjeseci. Zahtjev za ponovljene posjete dostavlja se u skladu sa stavom (2) ovog člana. Jednom kad se odobri predmetni spisak, posjete se mogu direktno organizovati između uključenih pravnih lica.

(5) Svaka Strana garantuje zaštitu ličnih podataka o posjetiocima u skladu sa zakonima i odredbama svoje države.

(6) Svaki tajni podatak koji dobije posjetilac smatra se tajnim podatkom u skladu s ovim Sporazumom.

**Član 12.**
**(Sigurnosna saradnja)**

(1) Kako bi se postigli i održali uporedni sigurnosni standardi, Državni sigurnosni organi, po zahtjevu, međusobno razmjenjuju informacije o svojim sigurnosnim strandardima, procedurama i praksama zaštite tajnih podataka. S tim ciljem, Državni sigurnosni organi mogu obavljati međusobne posjete.

(2) Nadležni sigurnosni organi se međusobno informišu o izuzetnim sigurnosnim rizicima, koji mogu ugroziti poslane tajne podatke.

(3) Po zahtjevu, Državni sigurnosni organi, u skladu sa svojim državnim zakonima i propisima, pružaju jedni drugima pomoć u postupku za izdavanje sigurnosnih dozvola.

(4) Državni sigurnosni organi se odmah međusobno obavještavaju o svakoj izmjeni u zajednički priznatim sigurnosnim dozvolama za fizička i pravna lica.

**Član 13.**
**(Povreda sigurnosti)**

(1) U slučaju povrede sigurnosti koja rezultira neovlaštenim otkrivanjem, zloupotrebom ili gubitkom tajnih podataka odnosno sumnjom na postojanje takve povrede, Državni sigurnosni organ Strane primaoca će o istome odmah pismeno obavijestiti Državni sigurnosni organ Strane pošiljaoca.

(2) Nadležni organi Strane Primaoca će preduzeti sve odgovarajuće mjere u skladu sa državnim zakonima i propisima kako bi se ograničile posljedice povrede iz stava (1) ovog člana i spriječio daljnje povrede. Po zahtjevu, druga Strana će pružiti odgovarajuću podršku. Državni sigurnosni organ Strane pošiljaoca će biti obavješten o rezultatu postupaka i mjera preduzetih u vezi povrede.

(3) Kada se povreda sigurnosti dogodi kod Treće strane, Državni sigurnosni organ Strane pošiljaoca bez odgađanja poduzima korake naznačene u stavu (2) ovog člana.

Član 14.
(Troškovi)

Svaka strana snosi svoje troškove nastale tokom primjene ovog Sporazuma.

Član 15.
(Rješavanje sporova)

Bilo koji spor vezan za tumačenje ili primjenu ovog sporazuma riješava se kroz konsultacije i pregovore Strana, a isti se neće upućivati na bilo koji međunarodni sud niti slati Trećoj strani na rješavanje.

Član 16.
(Završne odredbe)

(1) Ovaj sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon zaprimanja posljednje pismene obavijesti kojom se Strane međusobno obavještavaju putem diplomatskih kanala da su ispunile unutrašnje zakonske procedure potrebne za stupanje na snagu.

(2) Ovaj sporazum se može mijenjati uz obostranu pismenu saglasnost Strana. Izmjene stupaju na snagu u skladu sa stavom (1) ovog člana.

(3) Ovaj sporazum se zaključuje na neograničen vremenski period. Svaka strana može raskinuti ovaj sporazum pismenim obavještenjem kojeg šalje drugoj Strani putem diplomatskih kanala. U tom slučaju, raskidanje stupa na snagu 6 mjeseci od dana kada je druga Strana zaprimila predmetnu obavijest o odricanju od Sporazuma.

(4) U slučaju raskidanja ovog sporazuma, svi tajni podaci koji su preneseni prema ovom sporazumu i dalje će se štititi u skladu sa ovdje navedenim odredbama te će se, po zahtjevu, vratiti Strani pošiljaocu.

(5) Radi primjene ovog Sporazuma mogu se zaključiti provedbeni aranžmani.

U potvrdu svega, dole navedeni, kao propisno ovlaštena lica, potpisali su ovaj sporazum.

Sačinjen u Sarajevu, dana 20.maja 2014 u dva originala, po jedan na makedonskom, na jezicima u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini (bosanskom, hrvatskom i srpskom) i engleskom jeziku, gdje je svaki od tekstova podjednako autentičan. U slučaju razlika u interpretaciji, prevladava tekst na engleskom jeziku.

| Za Vladu | Za Vijeće ministara |
| --- | --- |
| Republike Makedonije | Bosne i Hercegovine |

# SPORAZUM
# IZMEĐU
# VLADE REPUBLIKE MAKEDONIJE
# I
# VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE
# O
# RAZMJENI I UZAJAMNOJ ZAŠTITI
# TAJNIH PODATAKA

Vlada Republike Makedonije i Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu Stranke"),

U želji da osiguraju zaštitu tajnih podataka koje su razmijenile Stranke ili pravne i fizičke osobe unutar svojih nadležnosti

Usuglasile su se o slijedećem:

**Članak 1.**
**(Cilj)**

Sukladno zakonima i odredbama dvaju država, te u cilju poštivanja državnih interesa i sigurnosti, obje Stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere kojim osiguravaju zaštitu tajnih podataka koji se prenose, odnosno nastaju, sukladno ovom Sporazumu.

**Članak 2.**
**(Definicije)**

U svrhu ovog sporazuma navedeni pojmovi imaju slijedeće značenje:

**Tajni podatak:** Svaka informacija bez obzira na svoj oblik ili prirodu, koja se štiti od ugrožavanja sigurnosti i kao takva je određena sukladno državnom zakonodavstvu i propisima bilo koje od Stranaka

**Stranka pošiljalac:** Ona Stranka, uključujući svaku javnu ili fizičku osobu unutar svoje nadležnosti, koja prenosi tajni podatak Stranci primateljici.

**Stranka primateljica:** Ona stranka, uključujući svaku javnu ili fizičku osobu unutar svoje nadležnosti, koja prima tajni podatak od Stranke pošiljaoca.

**Potrebito znati:** Načelo kojim se nekoj osobi može dodijeliti pristup samo onim tajnim podacima koji su vezani za njegove/njene službene obveze ili zadatke.

**Sigurnosna dozvola:** Odluka donesena nakon postupka provjere, sukladno državnim zakonima i propisima, na temelju koje je osoba ovlaštena da može pristupiti i raditi sa tajnim podacima do razine određene u dozvoli.

**Sigurnosna dozvola za pravne osobe:** Odluka donesena nakon postupka provjere sukladno državnim zakonima i propisima, kojom se potvrđuje da ugovarateljica koja je pravna osoba ispunjava uvjete da rukuje tajnim podacima do razine određene u dozvoli.

**Ugovarateljica:** Fizička ili pravna osoba koja ima pravnu sposobnost da zaključi ugovor.

**Klasificirani ugovor:** Ugovor ili podugovor, uključujući i pred-ugovorne pregovore, koji sadrži tajne podatke ili uključuje pristup istima.

**Treća strana:** Bilo koja država, uključujući svaku pravnu ili fizičku osobu unutar svoje nadležnosti, ili međunarodna organizacija koja nije Stranka u ovom Sporazumu.

**Članak 3.**
**(Nadležna sigurnosna tijela)**

(1) Državna sigurnosna tijela koja su određena od Stranaka kao odgovorna za opće sprovođenje i relevantnu kontrolu svih dijelova ovog Sporazuma su:

**U Republici Makedoniji**

Дирекција за безбедност на класифицирани информации
(Direkcija za sigurnost klasificiranih podataka)

**U Bosni i Hercegovini**

Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine

Sektor za zaštitu tajnih podataka – Državno sigurnosno tijelo

(2) Stranke će se uzajamno obavještavati putem diplomatskih kanala o svim naknadnim izmjenama Državnih sigurnosnih tijela.

**Članak 4.**
**(Sigurnosna klasifikacija)**

(1) Tajni podaci koji se šalju prema ovom sporazumu označavaju se odgovarajućom oznakom razine sigurnosne klasifikacije sukladno državnim zakonima i odredbama Stranaka.

(2) Slijedeći stepeni sigurnosnih klasifikacija su ekvivalenti:

| Republika Makedonija | Bosna i Hercegovina | Na engleskom jeziku |
|---|---|---|
| ДРЖАВНА ТАЈНА | VRLO TAJNO | TOP SECRET |
| СТРОГО ДОВЕРЛИВО | TAJNO | SECRET |
| ДОВЕРЛИВО | POVJERLJIVO | CONFIDENTIAL |
| ИНТЕРНО | INTERNO | RESTRICTED |

Članak 5.
(Pristup tajnim podacima)

(1) Pristup tajnim podacima dozvoljava se samo osobama po načelu „potrebito znati", koje su dobile instrukcije o rukovanju i zaštiti tajnih podataka, a koje su za isto ovlaštene sukladno državnim zakonima i odredbama.

(2) Obje Stranke uzajamno priznaju sigurnosne dozvole i sigurnosne dozvole za pravne osobe. Sukladno sa tim primjenjuje se članak 4. stavak (2).

Članak 6.
(Zaštita tajnih podataka)

(1) Tajnim podacima u vezi ovog Sporazuma Stranke dodjeljuju isti stupanj zaštite koju pružaju svojim tajnim podacima sa jednakom klasifikacijom tajnosti sukladno svojim državnim zakonima i propisima.

(2) Državno sigurnosno tijelo Stranke pošiljaoca:

a) osigurava da su tajni podaci označeni sa adekvatnom sigurnosnom klasifikacijom sukladno zakonima i propisima svoje države, te

b) obavještava Stranku primateljicu o svim uvjetima slanja odnosno ograničenjima uporabe tajnih podataka, kao i svim naknadnim izmjenama sigurnosne klasifikacije.

(3) Državno sigurnosno tijelo Stranke primateljice:

a) osigurava da su tajni podaci označeni ekvivalentnom sigurnosnom klasifikacijom sukladno članku 4. stavak (2), te

b) osigurava da razina sigurnosne klasifikacije ne bude izmijenjena bez pisanog odobrenja Stranke pošiljaoca.

(4) Svaka Stranka osigurava primjenu odgovarajućih administrativnih, fizičkih, informacionih, industrijskih i osobnih sigurnosnih mjera za zaštitu tajnih podataka koji se obrađuju, čuvaju ili prenose u komunikacionim i informacionim sustavima.

Članak 7.
(Ograničenje uprabe tajnih podataka)

(1) Stranka primateljica koristi tajne podatke samo u svrhu za koju su joj poslani i uz ograničenja koja je navela Stranka pošiljalac.

(2) Stranka primateljica neće slati tajne podatke trećoj strani bez pisane suglasnosti Stranke pošiljaoca.

**Članak 8.**
**(Prijenos tajnih podataka)**

Tajni podaci se prenose između Stranaka kroz diplomatske ili druge sigurne kanale koji su odobreni za prijenos sukladno sigurnosnim procedurama zajednički dogovorenim između Državnih sigurnosnih tijela.

**Članak 9.**
**(Umnožavanje, prijevod i uništenje tajnih podataka)**

(1) Svaka kopija ili prijevod nose odgovarajuću oznaku tajnosti i štite se jednako kao i original tajnog podatka. Prijevod i broj kopija ograničava se na minimum koji je potrebit za službene svrhe.

(2) Svaki prijevod nosi oznaku tajnosti originala uz odgovarajuću oznaku, na jeziku na koji se prevodi, da materijal sadrži tajne podatke Stranke pošiljaoca.

(3) Tajni podaci sa oznakom VRLO TAJNO, bilo da je u pitanju original ili prijevod, umnožavaju se samo uz pisanu suglasnost Stranke pošiljaoca.

(4) Tajni podaci sa oznakom VRLO TAJNO se ne uništavaju. Vraćaju se Stranci pošiljaocu nakon što se Stranke usuglase da više nisu potrebiti.

(5) Podatke sa oznakom TAJNO ili niže uništava Stranka primateljica, sukladno zakonima i odredbama svoje države, nakon što joj više nisu potrebiti.

(6) U kriznim situacijama u kojima je nemoguće zaštititi ili vratiti tajne podatke koji su preneseni ili nastali prema ovom Sporazumu, uništit će se odmah. Državna sigurnosna tijela će obavijestiti jedni druge o ovom uništenju što je prije moguće.

**Članak 10.**
**(Klasificirani ugovori)**

(1) Klasificirani ugovori će biti zaključeni i sprovedeni sukladno državnim zakonima i propisima svake od Stranaka. Po zahtjevu, Državno sigurnosno tijelo će potvrditi da:

a) ugovarač, podugovarač ili budući ugovarač imaju sposobnost da štite informacije na odgovarajući način u slučaju podataka označenih sa INTERNO.

b) ugovarač, podugovarač ili budući ugovarač imaju izdatu odgovarajuću sigurnosnu dozvolu osobama za pristup tajnim podacima i sigurnosnu dozvolu za pravne osobe za rukovanje podacima označenim sa POVJERLJIVO i više.

(2) Stranka Primateljica će osigurati da su sve osobe, koje imaju pristup tajnim podacima, obaviještene o svojim obvezama i odgovornostima za zaštitu podataka sukladno odgovarajućim zakonima i propisima.

(3) Državno sigurnosno tijelo Stranke pošiljaoca može zatražiti da se sigurnosna inspekcija sprovodi u objektu pravnog lica Stranke primteljice kako bi se osigurala stalna usklađenost sa sigurnosnim standardima sukladno državnim zakonima i propisima.

(4) Klasificirani ugovor mora sadržavati odredbe o sigurnosnim zahtjevima, te o klasifikaciji svakog aspekta ili dijela klasificiranog ugovora. Kopija ovakvog dokumenta dostavlja se državnim sigurnosnim tijelima Stranaka.

**Članak 11.**
**(Posjeti)**

(1) Posjeti koji iziskuju pristup tajnim podacima prethodno se odobravaju od strane Državnog sigurnosnog tijela Stranke u kojoj se obavlja posjet.

(2) Zahtjev za odobrenje posjeta dostavlja se Državnom sigurnosnom tijelu najmanje 20 dana prije planiranog dana posjeta. Zahtjev za posjet sadržava slijedeće podatke koji će se koristiti samo u svrhu posjeta:

a) ime i prezime posjetioca, datum i mjesto rođenja, državljanstvo i broj osobne iskaznice/putovnice;

b) pozicija posjetioca, uz naznaku poslodavca kojeg taj posjetilac predstavlja;

c) specifikacija projekta u kojem posjetilac sudjeluje;

d) rok valjanosti i stupanj sigurnosne dozvole posjetioca, ako je potrebito;

e) naziv, adresu, broj telefona/faksa, e-mail i kontakt osoba u pravnoj osobi koju će posjetiti;

f) svrha posjeta, uključujući i najviši stupanj tajnosti tajnih podataka koji će biti uključeni;

g) datum i trajanje predmetnog posjeta. U slučaju ponovljenih posjeta navodi se i ukupni vremenski period koji pokrivaju posjeti;

h) datum i potpis i službeni pečat Državnog sigurnosnog tijela koje šalje zahtjev:

(3) U hitnim slučajevima, državna sigurnosna tijela mogu se dogovoriti o kraćem periodu za podnošenje zahtjeva za posjet.

(4) Državna sigurnosna tijela mogu se usuglasiti oko liste osoba ovlaštenih za ponovljene posjete. Ove liste bit će prvobitno valjane tijekom 12 mjeseci, ali se mogu produžiti na dodatni period do 12 mjeseci. Zahtjev za ponovljene posjete dostavlja se sukladno stavku (2) ovog članka. Jednom kad se odobri predmetna lista, posjeti se mogu direktno organizirati između uključenih pravnih osoba.

(5) Svaka Stranka garantira zaštitu osobnih podataka o posjetiteljima sukladno zakonima i odredbama svoje države.

(6) Svaki tajni podatak koji dobije posjetitelj smatra se tajnim podatkom sukladno ovom Sporazumu.

**Članak 12.**
**(Sigurnosna suradnja)**

(1) Kako bi se postigli i održali uporedni sigurnosni standardi, Državna sigurnosna tijela, po zahtjevu, uzajamno razmjenjuju informacije o svojim sigurnosnim strandardima, procedurama i praksama zaštite tajnih podataka. S tim ciljem, Državna sigurnosna tijela mogu obavljati uzajamne posjete.

(2) Nadležna sigurnosna tijela se uzajamno informiraju o izuzetnim sigurnosnim rizicima, koji mogu ugroziti poslane tajne podatke.

(3) Po zahtjevu, Državna sigurnosna tijela, sukladno svojim državnim zakonima i propisima, pružaju jedni drugima pomoć u postupku za izdavanje sigurnosnih dozvola.

(4) Državna sigurnosna tijela se odmah uzajamno obavještavaju o svakoj izmjeni u zajednički priznatim sigurnosnim dozvolama za fizičke i pravne osobe.

**Članak 13.**
**(Povreda sigurnosti)**

(1) U slučaju povrede sigurnosti koja rezultira neovlaštenim otkrivanjem, zlouporabom ili gubitkom tajnih podataka odnosno sumnjom na postojanje takve povrede, Državno sigurnosno tijelo Stranke primateljice će o istome odmah pisano obavjestiti Državno sigurnosno tijelo Stranke pošiljaoca.

(2) Nadležna tijela Stranke Primateljice će preduzeti sve odgovarajuće mjere sukladno državnim zakonima i propisima kako bi se ograničile posljedice povrede iz stavka (1) ovog članka i spriječile daljnje povrede. Po zahtjevu, druga Stranka će pružiti odgovarajuću potporu. Državno sigurnosno tijelo Stranke pošiljaoca će biti obavješteno o rezultatu postupaka i mjera preduzetih u vezi povrede.

(3) Kada se povreda sigurnosti dogodi kod Treće strane, Državno sigurnosno tijelo Stranke pošiljaoca bez odgađanja preduzima korake naznačene u stavku (2) ovog članka.

**Članak 14.**
**(Troškovi)**

Svaka strana snosi svoje troškove nastale tijekom primjene ovog Sporazuma.

**Članak 15.**
**(Rješavanje sporova)**

Bilo koji spor vezan za tumačenje ili primjenu ovog sporazuma riješava se kroz konzultacije i pregovore Stranaka, a isti se neće upućivati na bilo koji međunarodni sud niti slati Trećoj strani na rješavanje.

**Članak 16.**
**(Završne odredbe)**

(1) Ovaj sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon zaprimanja posljednje pisane obavijesti kojom se Stranke uzajamno obavještavaju putem diplomatskih kanala da su ispunile unutarnje zakonske procedure potrebite za stupanje na snagu.

(2) Ovaj sporazum se može mijenjati uz obostranu pisanu suglasnost Stranaka. Izmjene stupaju na snagu sukladno stavku (1) ovog članka.

(3) Ovaj sporazum se zaključuje na neograničen vremenski period. Svaka stranka može raskinuti ovaj sporazum pisanom obaviješću koju šalje drugoj Stranci putem diplomatskih kanala. U tom slučaju, raskidanje stupa na snagu 6 mjeseci od dana kada je druga Stranka zaprimila predmetnu obavijest o odricanju od Sporazuma.

(4) U slučaju raskidanja ovog sporazuma, svi tajni podaci koji su preneseni prema ovom sporazumu i dalje će se štititi sukladno ovdje navedenim odredbama te će se, po zahtjevu, vratiti Stranci pošiljaocu.

(5) Radi primjene ovog Sporazuma mogu se zaključiti provedbeni aranžmani.

U potvrdu svega, dole navedeni, kao propisno ovlaštene osobe, potpisali su ovaj sporazum.

Sačinjen u Sarajevu.., dana 20.siječnja dva originala, po jedan na makedonskom, na jezicima u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini (bosanskom, hrvatskom i srpskom) i engleskom jeziku, gdje je svaki od tekstova podjednako autentičan. U slučaju razlika u interpretaciji, prevladava tekst na engleskom jeziku.

**Za Vladu**
**Republike Makedonije**

**Za Vijeće ministara**
**Bosne i Hercegovine**

# СПОРАЗУМ
# ИЗМЕЂУ
# ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ
# И
# САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
# О
# РАЗМЈЕНИ И ОБОСТРАНОЈ ЗАШТИТИ
# ТАЈНИХ ПОДАТАКА

Влада Републике Македоније и Савјет министара Босне и Херцеговине (у даљем тексту „Стране“),

У жељи да обезбједе заштиту тајних података које су размијениле Стране или правна и физичка лица унутар својих надлежности,

Усагласиле су се о слиједећем:

Члан 1.
(Циљ)

У складу са законима и одредбама двију држава, те у циљу поштовања државних интереса и безбједности, обје Стране предузимају све одговарајуће мјере којим обезбјеђују заштиту тајних података који се преносе, односно настају, у складу са овим Споразумом.

Члан 2.
(Дефиниције)

У сврху овог споразума наведени појмови имају слиједеће значење:

**Тајни податак:** Свака информација без обзира на свој облик или природу, која се штити од угрожавања безбједности и као таква је одређена у складу са државним законодавством и прописима било које од Страна

**Страна пошиљалац:** Она Страна, укључујући свако јавно или физичко лице унутар своје надлежности, која преноси тајни податак Страни примаоцу.

**Страна прималац:** Она страна, укључујући свако јавно или физичко лице унутар своје надлежности, која прима тајни податак од Стране пошиљаоца.

**Потребно знати:** Начело којим се неком лицу може додијелити приступ само оним тајним подацима који су везани за његове/њене службене обавезе или задатке.

**Безбједносна дозвола:** Одлука донесена након поступка провјере, у складу са државним законима и прописима, на основу које је лице овлаштено да може приступити и радити са тајним подацима до нивоа одређеног у дозволи.

**Безбједносна дозвола за правна лица:** Одлука донесена након поступка провјере у складу са државним законима и прописима, којом се потврђује да уговарач који је правно лице испуњава услове да рукује тајним подацима до нивоа одређеног у дозволи.

**Уговарач:** Физичко или правно лице које има правну способност да закључи уговор.

**Класификовани уговор:** Уговор или подуговор, укључујући и пред-уговорне преговоре, који садржаи тајне податке или укључује приступ истима.

**Трећа страна**: Било која држава, укључујући свако правно или физичко лице унутар своје надлежности, или међународна организација која није Страна у овом Споразуму.

**Члан 3.**
**(Надлежни безбједносни органи)**

(1) Државни безбједносни органи који су одређени од Страна као одговорни за опште провођење и релевантну контролу свих дијелова овог Споразума су:

**У Републици Македонији**
Дирекција за безбедност на класифицирани информации
(Дирекција за безбједност класификованих података)

**У Босни и Херцеговини**
Министарство безбједности Босне и Херцеговине
Сектор за заштиту тајних података – Државни безбједносни орган

(2) Стране ће се међусобно обавјештавати путем дипломатских канала о свим накнадним измјенама Државних безбједносних органа.

**Члан 4.**
**(Безбједносна класификација)**

(1) Тајни подаци који се шаљу према овом споразуму означавају се одговарајућом ознаком нивоа безбједносне класификације у складу са државним законима и одредбама Страна.

(2) Слиједећи степени безбједносних класификација су еквиваленти:

| **Република Македонија** | **Босна и Херцеговина** | **На енглеском језику** |
|---|---|---|
| ДРЖАВНА ТАЈНА | ВРЛО ТАЈНО | TOP SECRET |
| СТРОГО ДОВЕРЛИВО | ТАЈНО | SECRET |
| ДОВЕРЛИВО | ПОВЈЕРЉИВО | CONFIDENTIAL |
| ИНТЕРНО | ИНТЕРНО | RESTRICTED |

**Член 5.**
**(Приступ тајним подацима)**

(1) Приступ тајним подацима дозвољава се само лицима по начелу „потребно знати", које су добиле инструкције о руковању и заштити тајних података, а које су за исто овлаштене у складу са државним законима и одредбама.

(2) Обје Стране међусобно признају безбједносне дозволе и безбједносне дозволе за правна лица. Сходно томе примјењује се члан 4. став (2).

**Члан 6.**
**(Заштита тајних података)**

(1) Тајним подацима у вези овог Споразума Стране додјељују исти степен заштите коју пружају својим тајним подацима са једнаком класификацијом тајности у складу са својим државним законима и прописима.

(2) Државни безбједносни орган Стране пошиљаоца:

а) обезбјеђује да су тајни подаци означени са адекватном безбједносном класификацијом у складу са законима и прописима своје државе, те

б) обавјештава Страну примаоца о свим условима слања односно ограничењима употребе тајних података, као и свим накнадним измјенама безбједносне класификације.

(3) Државни безбједносни орган Стране примаоца:

а) обезбјеђује да су тајни подаци означени еквивалентном безбједносном класификацијом у складу са чланом 4. став (2), те

б) обезбјеђује да ниво безбједносне класификације не буде измијењен без писменог одобрења Стране пошиљаоца.

(4) Свака Страна обезбјеђује примјену одговарајућих административних, физичких, информационих, индустријских и персоналних безбједносних мјера за заштиту тајних података који се обрађују, чувају или преносе у комуникационим и информационим системима.

**Члан 7.**
**(Ограничавање употребе тајних података)**

(1) Страна прималац користи тајне податке само у сврху за коју су јој послани и уз ограничења која је навела Страна пошиљалац.

(2) Страна прималац неће слати тајне податке трећој страни без писмене сагласности Стране пошиљаоца.

Член 8.
(Пренос тајних података)

Тајни подаци се преносе између Страна кроз дипломатске или друге безбједносне канале који су одобрени за пренос у складу са безбједносним процедурама заједнички договореним између Државних безбједносних органа.

Член 9.
(Умножавање, пријевод и уништавање тајних података)

(1) Свака копија или превод носе одговарајућу ознаку тајности и штите се једнако као и оригинал тајног податка. Пријевод и број копија ограничава се на минимум који је потребан за службене сврхе.

(2) Сваки пријеводи носи ознаку тајности оригинала уз одговарајућу ознаку, на језику на који се преводи, да материјал садржи тајне податке Стране пошиљаоца.

(3) Тајни подаци са ознаком ВРЛО ТАЈНО, било да је у питању оригинал или пријевод, умножавају се само уз писмену сагласност Стране пошиљаоца.

(4) Тајни подаци са ознаком ВРЛО ТАЈНО се не уништавају. Враћају се Страни пошиљаоцу након што се Стране усагласе да више нису потребни.

(5) Податке са ознаком ТАЈНО или ниже уништава Страна прималац, у складу са законима и одредбама своје државе, након што јој више нису потребни.

(6) У кризним ситуацијама у којима је немогуће заштитити или вратити тајне податке који су пренесени или настали према овом Споразуму, уништит ће се одмах. Државни безбједносни органи ће обавијестити једни друге о овом уништавању што је прије могуће.

Член 10.
(Класификовани уговори)

(1) Класификовани уговори ће бити закључени и проведени у скалду са државним законима и прописима сваке од Страна. По захтјеву, Државни безбједносни органи ће потврдити да :

а) уговарач, подуговарач или будући уговарач имају способност да штите информације на одговарајући начин у случају податак означених са ИНТЕРНО.

б) уговарач, подуговарач или будући уговарач имају издату одговарајућу безбједносну дозволу лицима за приступ тајним подацима и

безбједносну дозволу за правна лица руковање подацима означеним са ПОВЈЕРЉИВО и више.

(1) Страна Прималац ће обезбједити да су сва лица, које имају приступ тајним подацима, обавијештени о својим обавезама и одговорностима за заштиту података у складу с одговарајућим законима и прописима.

(2) Државни безбједносни орган Стране пошиљаоца може затражити да се безбједносна инспекција проводи у објекту правног лица Стране примаоца како би се обезбједила стална усклађеност са безбједносним стандардима у складу с државним законима и прописима.

(3) Класификовани уговор мора садржавати одредбе о безбједносним захтјевима, те о класификацији сваког аспекта или дијела класификованог уговора. Копија оваквог документа доставља се државним безбједносним органима Страна.

**Члан 11.**
**(Посјете)**

(1) Посјете које изискују приступ тајним подацима претходно се одобравају од стране Државног безбједносног органа Стране у којој се обавља посјета.

(2) Захтјев за одобрење посјете доставља се Државном безбједносном органу најмање 20 дана прије планираног дана посјете. Захтјев за посјету садржава слиједеће податке који ће се користити само у сврху посјете:

а) име и презиме посјетиоца, датум и мјесто рођења, држављанство и број личне карте/пасоша;
б) позиција посјетиоца, уз назнаку послодавца којег тај посјетилац представља;
ц) спецификација пројекта у којем посјетилац учествује;
д) рок важења и степен безбједносне дозволе посјетиоца, ако је потребно;
е) назив, адресу, број телефона/факса, е-маил и контакт лица у правном лицу којег ће посјетити;
ф) сврха посјете, укључујући и највиши степен тајности тајних података који ће бити укључени;
г) датум и трајање предметне посјете. У случају поновљених посјета наводи се и укупни временски период који покривају посјете;
х) датум и потпис и службени печат Државног безбједносног органа који шаље захтјев.

(3) У хитним случајевима, државни безбједносни органи могу се договорити о краћем периоду за подношење захтјева за посјету.

(4) Државни безбједносни органи могу се усагласити око списка лица овлаштених за поновљене посјете. Ови спискови биће првобитно важећи током 12 мјесеци, али се могу продужити на додатни период до 12 мјесеци. Захтјев за поновљене посјете доставља се у складу са ставом (2) овог члана.

Једном кад се одобри предметни списак, посјете се могу директно организовати између укључених правних лица.

(5) Свака Страна гарантује заштиту личних података о посјетиоцима у складу са законима и одредбама своје државе.

(6) Сваки тајни податак који добије посјетилац сматра се тајним податком у складу с овим Споразумом.

**Члан 12.**
**(Безбједносна сарадња)**

(1) Како би се постигли и одржали упоредни безбједносни стандарди, Државни безбједносни органи, по захтјеву, међусобно размјењују информације о својим безбједносним страндардима, процедурама и праксама заштите тајних података. С тим циљем, Државни безбједносни органи могу обављати међусобне посјете.

(2) Надлежни безбједносни органи се међусобно информишу о изузетним безбједносним ризицима, који могу угрозити послане тајне податке.

(3) По захтјеву, Државни безбједносни органи, у складу са својим државним законима и прописима, пружају једни другима помоћ у поступку за издавање безбједносних дозвола.

(4) Државни безбједносни органи се одмах међусобно обавјештавају о свакој измјени у заједнички признатим безбједносним дозволама за физичка и правна лица.

**Члан 13.**
**(Повреда безбједности)**

(1) У случају повреде безбједности која резултира неовлаштеним откривањем, злоупотребом или губитком тајних података односно сумњом на постојање такве повреде, Државни безбједносни орган Стране примаоца ће о истоме одмах писмено обавјестити Државни безбједносни орган Стране пошиљаоца.

(2) Надлежни органи Стране примаоца ће предузети све одговарајуће мјере у складу са државним законима и прописима како би се ограничиле посљедице повреде из става (1) овог члана и спријечио даљње повреде. По захтјеву, друга Страна ће пружити одговарајућу подршку. Државни безбједносни орган Стране пошиљаоца ће бити обавјештен о резултату поступака и мјера предузетих у вези повреде.

(3) Када се повреда безбједности догоди код Треће стране, Државни безбједносни орган Стране пошиљаоца без одгађања подузима кораке назначене у ставу (2) овог члана.

Член 14.
(Трошкови)

Свака страна сноси своје трошкове настале током примјене овог Споразума.

Члан 15.
(Рјешавање спорова)

Било који спор везан за тумачење или примјену овог споразума ријешава се кроз консултације и преговоре Страна, а исти се неће упућивати на било који међународни суд нити слати Трећој страни на рјешавање.

Члан 16.
(Завршне одредбе)

(1) Овај споразум ступа на снагу првог дана другог мјесеца након запримања посљедње писмене обавијести којом се Стране међусобно обавјештавају путем дипломатских канала да су испуниле унутрашње законске процедуре потребне за ступање на снагу.

(2) Овај споразум се може мијењати уз обострану писмену сагласност Страна. Измјене ступају на снагу у складу са ставом (1) овог члана.

(3) Овај споразум се закључује на неограничен временски период. Свака страна може раскинути овај споразум писменим обавјештењем којег шаље другој Страни путем дипломатских канала. У том случају, раскидање ступа на снагу 6 мјесеци од дана када је друга Страна запримила предметну обавијест о одрицању од Споразума.

(4) У случају раскидања овог споразума, сви тајни подаци који су пренесени према овом споразуму и даље ће се штитити у складу са овдје наведеним одредбама те ће се по захтјеву, вратити Страни пошиљаоцу.

(5) Ради примјене овог Споразума могу се закључити проведбени аранжмани.

У потврду свега, доле наведени, као прописно овлаштена лица, потписали су овај споразум.

Сачињен у Сарајеву, дана 20. маја 2014 у два оригинала, по један на македонском, на језицима у службеној употреби у Босни и Херцеговини

(босанском, хрватском и српском), и енглеском језику, гдје је сваки од текстова подједнако аутентичан. У случају разлика у интерпретацији, превладава текст на енглеском језику.

за Владу
Републике Македоније

за Савјет министара
Босне и Херцеговине

AGREEMENT

BETWEEN

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA

AND

THE COUNCIL OF MINISTERS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

ON

THE EXCHANGE AND MUTUAL PROTECTION

OF CLASSIFIED INFORMATION

The Government of the Republic of Macedonia and the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina (hereinafter referred to as the "Parties"),

Wishing to ensure the protection of Classified Information exchanged between the Parties or between public and private entities under their jurisdiction,

Have agreed on the following:

## ARTICLE 1
## OBJECTIVE

In accordance with their national laws and regulations and in respect of national interests and security both Parties shall take all appropriate measures to ensure the protection of Classified Information, which is transmitted or generated according to this Agreement.

## ARTICLE 2
## DEFINITIONS

For the purposes of this Agreement these terms mean the following:

**Classified Information**: Any information that, regardless of its form or nature, under the national laws and regulations of either Party, requires protection against breach of security and has been duly designated.

**Originating Party**: The Party, including any public or private entity under its jurisdiction, which releases Classified Information to the Recipient Party.

**Recipient Party**: The Party, including any public or private entity under its jurisdiction, which receives Classified Information from the Originating Party.

Need-to-Know: A principle by which access to Classified Information may be granted to an individual only in connection with his/her official duties or tasks.

Personnel Security Clearance: A positive determination granted in accordance with the national laws and regulations, confirming that an individual is authorised to have access to and to handle Classified Information up to the level defined in the clearance.

Facility Security Clearance: A positive determination granted in accordance with the national laws and regulations confirming that a legal entity fulfils the conditions of handling Classified Information up to the level defined in the clearance.

Contractor: An individual or a legal entity possessing legal capacity to conclude contracts.

Classified Contract: A contract or a subcontract, including pre-contractual negotiations, which contains Classified Information or involves access to it.

Third Party: A state, including any public or private entity under its jurisdiction, or an international organisation that is not a Party to this Agreement.

## ARTICLE 3
## NATIONAL SECURITY AUTHORITIES

(1) The National Security Authorities of the Parties responsible for the general implementation and the relevant controls of all aspects of this Agreement are:

For the Republic of Macedonia:
Дирекција за безбедност на класифицирани информации
(Directorate for Security of Classified Information)

For Bosnia and Herzegovina:
Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine (Ministry of Security of Bosnia and Herzegovina)

Sektor za zaštitu tajnih podataka – Državni sigurnosni organ (Sector for Protection of Classified Information - National Security Authority)

(2) The Parties shall inform each other through diplomatic channels of any subsequent changes of the National Security Authorities.

## ARTICLE 4
## SECURITY CLASSIFICATIONS

(1) Classified Information released under this Agreement shall be marked with the appropriate security classification level in accordance with the national laws and regulations of the Parties.

(2) The following national security classification levels are equivalent:

| Republic of Macedonia | Bosnia and Herzegovina | In English |
|---|---|---|
| ДРЖАВНА ТАЈНА | VRLO TAJNO | TOP SECRET |
| СТРОГО ДОВЕРЛИВО | TAJNO | SECRET |
| ДОВЕРЛИВО | POVJERLJIVO | CONFIDENTIAL |
| ИНТЕРНО | INTERNO | RESTRICTED |

## ARTICLE 5
## ACCESS TO CLASSIFIED INFORMATION

(1) Access to Classified Information shall be allowed only to those individuals with a Need-to-Know, who have been briefed on handling and protection of Classified Information and who have been duly authorised in accordance with the national laws and regulations.

(2) The Parties shall mutually recognise their Personnel and Facility Security Clearances. Paragraph 2 of Article 4 shall apply accordingly.

## ARTICLE 6
## PROTECTION OF CLASSIFIED INFORMATION

(1) The Parties shall afford to Classified Information referred to in this Agreement the same protection as to their own Classified Information of the corresponding security classification level and in accordance with the national laws and regulations.

(2) The National Security Authority of the Originating Party shall:
   a) ensure that the Classified Information is marked with an appropriate security classification level in accordance with its national laws and regulations, and
   b) inform the Recipient Party of any conditions of release or limitations on the use of the Classified Information and of any subsequent changes in the security classification.

(3) The National Security Authority of the Recipient Party shall:
   a) ensure that the Classified Information is marked with an equivalent security classification level in accordance with paragraph 2 of Article 4, and
   b) ensure that the security classification level is not changed unless authorized in writing by the Originating Party.

(4) Each Party shall ensure that appropriate measures of administrative, physical, information, industrial and personnel security are implemented for the protection of Classified Information processed, stored or transmitted in communication and information systems.

## ARTICLE 7
## RESTRICTION OF USE OF CLASSIFIED INFORMATION

(1) The Recipient Party shall use Classified Information only for the purpose for which it has been released and within the limitations stated by the Originating Party.

(2) The Recipient Party shall not release Classified Information to a Third Party without a prior written consent of the Originating Party.

## ARTICLE 8
## TRANSMISSION OF CLASSIFIED INFORMATION

Classified Information shall be transmitted between the Parties through diplomatic channels or through other secure channels approved for transmission in accordance with the security procedures agreed upon by the National Security Authorities.

## ARTICLE 9
## REPRODUCTION, TRANSLATION AND DESTRUCTION OF CLASSIFIED INFORMATION

(1) All reproductions and translations shall bear appropriate security classification markings and they shall be protected as the original Classified Information. The translations and the number of reproductions shall be limited to the minimum required for an official purpose.

(2) All translations shall be marked with the original security classification marking and shall contain a suitable annotation, in the language of translation, indicating that they contain Classified Information of the Originating Party.

(3) Classified Information marked TOP SECRET, both original and translation, shall be reproduced only upon prior written permission of the Originating Party.

(4) Classified Information marked TOP SECRET shall not be destroyed. It shall be returned to the Originating Party after it is no longer considered necessary.

(5) Classified Information marked SECRET or below shall be destroyed by the Recipient Party in accordance with its national laws and regulations after it is no longer considered necessary.

(6) In crisis situation in which it is impossible to protect or return Classified Information transmitted or generated under this Agreement, the Classified Information shall be destroyed immediately. The National Security Authorities shall inform each other about this destruction as soon as possible.

## ARTICLE 10
## CLASSIFIED CONTRACTS

(1) Classified contracts shall be concluded and implemented in accordance with the national laws and regulations of each Party. On request, the National Security Authorities shall confirm that:

a) the contractor, the subcontractor or the prospective contractor have the capability to protect the information adequately in case of information classified RESTRICTED;
b) the contractor, the subcontractor or the prospective contractor has been granted appropriate Personnel Security Clearance and Facility Security Clearance for handling information classified CONFIDENTIAL and above.

(2) The Recipient Party shall ensure that all individuals having access to the Classified Information are informed of their responsibilities and obligations to protect the information in accordance with the relevant national laws and regulations.

(3) The National Security Authority of the Originating Party may request that a security inspection is carried out at a facility of the Recipient Party to ensure continuing compliance with security standards in accordance with the national laws and regulations.

(4) A Classified Contract shall contain provisions on the security requirements and on the classification of each aspect or element of the Classified Contract. A copy of such document shall be submitted to the National Security Authorities of the Parties.

## ARTICLE 11
## VISITS

(1) Visits requiring access to Classified Information shall be subject to prior permission of the National Security Authority of the host Party.

(2) A request for visit shall be submitted to the National Security Authority at least 20 days prior to the commencement of the visit. The request for the visit shall include the following data that shall be used for the purpose of the visit only:

a) the visitor's name, date and place of birth, citizenship and identification card/passport number;

b) the visitor's position, with a specification of the employer which the visitor represents;

c) a specification of the project in which the visitor participates;

d) the validity and level of the visitor's Personnel Security Clearance, if required;

e) the name, address, phone and fax number, e-mail and point of contact of the facility to be visited;

f) the purpose of the visit, including the highest security classification level of Classified Information to be involved;

g) the date and duration of the visit, and in case of recurring visits the total period covered by the visits;

h) the date, signature and stamping of the official seal of the sending National Security Authority.

(3) In urgent cases, the National Security Authorities may agree on a shorter period for the submission of the request for visit.

(4) The National Security Authorities may agree on a list of visitors entitled to recurring visits. The list shall be valid for an initial period not exceeding 12 months and may be extended for a further period of time not exceeding 12 months. A request for recurring visits shall be submitted in accordance with paragraph 2 of this Article. Once the list has been approved, visits may be arranged directly between the facilities involved.

(5) Each Party shall guarantee the protection of personal data of the visitors in accordance with the national laws and regulations.

(6) Any Classified Information acquired by a visitor shall be considered as Classified Information under this Agreement.

## ARTICLE 12
## SECURITY CO-OPERATION

(1) In order to achieve and maintain comparable standards of security, the National Security Authorities shall, on request, provide each other with information about their national security standards, procedures and practices for the protection of Classified Information. To this aim the National Security Authorities may visit each other.

(2) The National Security Authorities shall inform each other of exceptional security risks that may endanger the released Classified Information.

(3) On request, the National Security Authorities shall assist each other in carrying out security clearance procedures.

(4) The National Security Authorities shall promptly inform each other about any changes in mutually recognized Personnel and Facility Security Clearances.

## ARTICLE 13
## BREACH OF SECURITY

(1) In case of a security breach resulting in unauthorised disclosure, misappropriation or loss of Classified Information or suspicion of such a breach, the National Security Authority of the Recipient Party shall immediately inform the National Security Authority of the Originating Party thereof in writing.

(2) The appropriate authorities of the Recipient Party shall undertake all appropriate measures in accordance with the national laws and regulations so as to limit the consequences of the breach referred to in paragraph 1 of this Article and to prevent further breaches. On request, the other Party shall provide appropriate assistance. The National Security Authority of the Originating Party shall be informed of the outcome of the proceedings and the measures undertaken due to the breach.

(3) When the breach of security has occurred in a Third Party, the National Security Authority of the sending Party shall take the actions referred to in paragraph 2 of this Article without delay.

## ARTICLE 14
## EXPENSES

Each Party shall bear its own expenses incurred in the course of implementation of this Agreement.

## ARTICLE 15
## SETTLEMENT OF DISPUTES

Any dispute regarding the interpretation or implementation of this Agreement shall be settled by consultations and negotiations between the Parties and shall not be referred to any international tribunal or Third Party for settlement.

## ARTICLE 16
## FINAL PROVISIONS

(1) This Agreement shall enter into force on the first day of the second month from the date of receipt of the latest notification by which the Parties have informed each other, through diplomatic channels, that their internal legal requirements necessary for its entry into force have been fulfilled.

(2) This Agreement may be amended by mutual written consent of the Parties. Amendments shall enter into force in accordance with paragraph 1 of this Article.

(3) This Agreement is concluded for an indefinite period of time. Either Party may denounce this Agreement by giving the other Party notice in writing through diplomatic channels. In that case, this Agreement shall cease to be in force six months from the date on which the other Party has received the denunciation notice.

(4) In case of denunciation of this Agreement, all Classified Information transferred pursuant to this Agreement shall continue

to be protected in accordance with the provisions set forth herein and, upon request, returned to the Originating Party.

(5) Implementing arrangements may be concluded for the implementation of this Agreement.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Agreement.

Done in Skopje on 20 May 2014 in two originals in Macedonian, the official languages of Bosnia and Herzegovina (Bosnian, Croatian, Serbian), and in English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence in interpretation, the English text shall prevail.

| For the Government of the Republic of Macedonia | For the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina |
|---|---|
| [signature] | [signature] |

**Член 3**

Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на Спогодбата од член 1 од овој закон.

**Член 4**

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

# L I GJ

# PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES NDËRMJET QEVERISË SË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË DHE KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË BOSNJE E HERCEGOVINËS PËR SHKËMBIM DHE MBROJTJE TË NDËRSJELLË TË INFORMATAVE TË KLASIFIKUARA

Neni 1

Ratifikohet Marrëveshja ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Këshillit të Ministrave të Bosnje e Hercegovinës për shkëmbim dhe mbrojtje të ndërsjellë të informatave të klasifikuara, e lidhur në Sarajevë më 20 maj 2014.

Neni 2

Marrëveshja nga neni 1 i këtij ligji në origjinal në gjuhën maqedonase, në gjuhët zyrtare të Bosnje e Hercegovinës (boshnjake, kroate dhe serbe) dhe në gjuhën angleze, është si vijon:

Neni 3

Drejtoria për Siguri të Informatave të Klasifikuara caktohet si organ kompetent i administratës shtetërore që do të kujdeset për zbatimin e Marrëveshjes nga neni 1 i këtij ligji.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

Службен весник на Република Македонија

www.slvesnik.com.mk contact@slvesnik.com.mk

**Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о. – Скопје**
**бул. „Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.**
**в. д. директор и одговорен уредник – м-р Тони Трајанов**
**телефон: +389-2-55 12 400**
**телефакс: +389-2-55 12 401**

**Претплатата за 2015 година изнесува 10.100 денари.**
**„Службен весник на Република Македонија" излегува по потреба.**
**Рок за рекламации: 15 дена.**
**Жиро-сметка: 300000000188798.**
**Депонент на Комерцијална банка, АД – Скопје.**
**Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.**

**Цената на овој број е 450 денари.**

ISSN 0354-1622
2015099